

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Shakespeare, William.; Oversatte af H. C. Wosemose.

Titel | Title:

William Shakspeares samtlige dramatiske
Verker

Alternativ titel | Alternative title:

Samtlige dramatiske Verker.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : trykt hos Jacobsen, 1834

Fysiske størrelse | Physical extent:

1-9 i 1 bd.

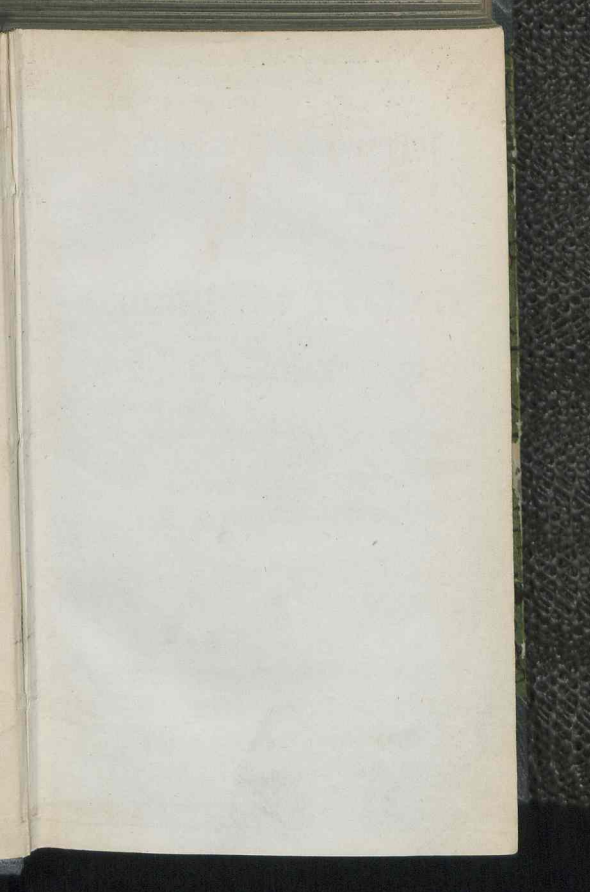
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

William Shakspeares
samtlige
dramatiske Verker.

Oversatte
af
H. C. WOSEMOSE.

2.

Köbenhavn, 1834.
Trykt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

William Shakespeare

Tempest

Dramatische Werke

Verlag

in

H. G. WOLFF

2

LEIPZIG, 1851

Verlag des Verlegers, Leipzig, 1851.

Hamlet,
Prince af Danmark.

Sørgespil
af
William Shakspeare.

Oversat
af
M. C. Wofemose.

København, 1834.
Trykt hos Jacobsen, Springgaden Nr. 14.

John

...

...

...

...

...

...

Portale.

Blandt Europas Digtere staaer unegteligen William Shakspeare, og, blandt denne Ræmpes aands dramatiske Verker, hans Sorgespil overf. I Epidsen for disse fremtræder hans Hamlet, som et mælende Bidne om den udsødelige, britiske Digters glimrende Phantasi, Alt gennemtrængende Skarpsind, mægtigen granskende Dybsind og nøiagtige Kundskab til det menneskelige Hjerte. Med dette Sorgespil begyndte ogsaa Shakspeares klassiske Fordansker for Mere, end 27 Aar siden, sin mæsterlige Oversættelse af denne Digters dramatiske Verker; og ingen Sagkyndig kan negte, at bedre kunde afsøde Peter Boersom ikke bevise sit Kald til at være denne Briterbards Oversætter, end ved sin danske Hamlet; thi dette Sorgespil er ligesaa sikker en Prøvesten for en Oversætter, som dets Helt er det for en Skuespiller af første Rang.

Over 27 Aar ere henrundne siden den Tid. Vor Literatur har længe følt Savnet af en fuldstændig, tro og smagfuld Oversættelse af Shakspeares

bran artiste Verker. Det er dette Savn, Under-
tegnede vil forsøge paa at afhjælpe ved nærværende
Octav-Udgave, hvori Begyndelsen er gjort med
Hamlet, Prince af Danmark.

Joersom siger i Fortalen til den første Udgave
af sit Verk (trykt 1806; den anden Udgave er fra
1811): "Mange vilde vel ansee meget for Feil, som
i min Oversættelse er Forsæt og Plan; f. Ex. de
Feil mod Versebygningen, jeg nu og da har tilladt
mig. Disse begik jeg med velberaad Hu, hvor jeg
maatte være bleven mit Mynster mindre tro, ved at
undgaae dem." Joersom's Oversættelse af Shaf-
speares Sørgeespil i Almindelighed, og i Særdeles-
hed af Hamlet, er ogsaa af alle Sagkyndige er-
kendt for at svare til Prædicatet "tro"; og Ingen
af Shakspeares Jordanskere er trængt dybere
ind i Digterkongens Land, end denne aandrige Skue-
spiller, der med samme Held trængte ind i Ham-
lets Character paa den danske Scene. Uagtet
Joersom "nu og da har tilladt sig nogle saakaldte
Feil mod Versebygningen", for at blive sit Mynster
tro (hvilket enhver Upartist maa billige), gives der
dog adskillige Steder, hvor han vilde være bleven

hint Mynster endnu troere, naar han havde tilladt sig flere saakaldte Feil, navnlig ved at blande de femføddede Famber med seksføddede, for saa noie, som muligt, at afpræge Digterens Aand i Oversættelsen. Det er denne Frihed, jeg har taget mig paa nogle Steder, hvorved jeg haaber, at være bleven Grundtexten endnu lidt troere, end min store Mæster, paa hvis Skuldre jeg har søgt at nuancere *Shakespeare* noget skarpere, end han tillod sig; og rimeligvis ville Aandens flartsende Venner billige dette ligesaa meget, som Formens blinde Tilhængere ville badle det.

De Udgaver af *Shakespeares* dramatiske Verker, som jeg har lagt til Grund for min Oversættelse, ere *Wagners* og *Bothes*, hvoraf den Første, som grunder sig paa *Malones* Text, er udkommen i Braunschweig 1801, og den Sidste i London 1823. Til Oversættelsen af *Hamlet* har jeg tillige benyttet den ældste londonfke Udgave af dette Sørgeespil (af 1603), udkommen i Leipzig 1825.

København, i November 1833.

Oversætteren.

Personer.

Claudius, Konge af Danmark.

Hamlet, Søn af den forrige Konge, og Brodersøn af den
Nuværende.

Polonius, overste Kammerherre.

Horatio, Hamlets Ven.

Laertes, Poloniuses Søn.

Voltimand, }
Cornelius, } Hofmand.
Rosenkrantz, }
Guildenstern, }

Osvick, en Hofmand.

En anden Hofmand.

En Præst.

Marcellus, } Hovdinge.
Bernardo, }

Francisco, en Soldat.

Reynaldo, i Poloniuses Tjeneste.

Et Hovding. Et Statsbud.

Hamlets Faders Mand.

Fortinbras, Prinds af Norge.

Gertrude, Dronning af Danmark, Hamlets Moder.

Ophelia, Poloniuses Datter.

Herrer, Fruer, Hovdinge, Soldater, Skuespillere, Graver,
karle, Comand, Sendebud, Folge,

Scenen: Helsingør.

Hamlet,

Prince af Danmark.

Förste Act.

Förste Scene.

Helsingør. En Skanse foran Kongeborgen.

Francisco paa Post. Bernardo træder ind.

Bernardo.

Hvem der?

Francisco.

Nei, svar Du mig! staa der, og navn Dig!

Bernardo.

Vor Konning leve!

Francisco.

Du Bernardo?

Bernardo.

Rigtigt.

Francisco.

Du kommer punctligen paa Klokketiet.

Bernardo.

Nu slog den tolv. Gak i din Seng, Francisco!

Francisco.

Tak for Afløsning! Det er bittert koldt,
Og jeg er hjertesyg.

Bernardo.

Var Vagten rolig?

Francisco.

Ei en Muus sig rørte.

Bernardo.

Nu vel, god Nat!

Istald Du seer Horatio og Marcellus,
Som have Vagt med mig, bed dem at ise!

(Horatio og Marcellus træde ind).

Francisco.

Jeg troer, jeg hører dem. — Staa! Hold! Hvem der?

Horatio.

Alf Landet Venner.

Marcellus.

Og Danerkongens Mænd.

Francisco.

God Nat!

Marcellus.

Lev vel, Du vakre Krieger!

Hvem har Dig afløst?

Francisco.

Bernardo har min Post.

God Nat!

(Francisco gaaer).

Marcellus.

Holla, Bernardo!

Bernardo.

Toel!

Hvad! Er Horatio der?

Horatio.

Et Stykke af ham.

Bernardo.

Velkomne her, Horatio og Marcellus!

Horatio.

Nu! Løb den Ting sig atter see i Nat?

Bernardo.

Jeg Intet saae.

Marcellus.

Horatio siger, det er vor Indbildning,
Dg han vil ingentunde sætte Lid
Til dette Rædsels-Syn, vi saae to Gange;
Thi har jeg bedet ham, at komme hid,
Dg vaage denne Midnatstime med os,
At han, hvis dette Gjenfærd kommer atter,
Vort Syn bekræfte kan, og tale til det.

Horatio.

Aa Snak! Det kommer ei.

Bernardo.

Sid ned en Stund!

Lad os end een Gang storme mod det Dre,
Som er saa stærkt forfænsket mod vort Sagn,
Om hvad vi saae to Nætter.

Horatio.

Dg lad Bernardo saa fortælle det!

Bernardo.

Usoigte Nat,

Da samme Sjerne hist, i Vest fra Polen,
Just stod og lyste i hin Kant af Him'len,
Hvor nu den brænder, saae jeg med Marcellus,
Da Klokken just slog Et —

Marcellus.

Eys! Stands Din Tale! see, det kommer atter!

(Anden kommer ind).

Bernardo.

I samme Skikkelse, som salig Konning.

Marcellus.

Du boglærd er, Horatio! Tael til det!

Bernardo.

Seer det vor Konning ligt? See ret, Horatio!

Horatio.

Heist ligt. — Det knuger mig med Fregt at se den

Bernardo.

Liffates vil det.

Marcellus.

Horatio, tael til det!

Horatio.

Hvad est Du, som anmaaser Rattens Stund Dig
Med denne sagre Krigerstikkelse,
I hvilken det begravne Danmarks Høihed
Skred forðum frem?
Tael! Jeg ved Him'len Dig besværges. Tael!

Marcellus.

Det er fortørnet.

Bernardo.

See! Det vandrer bort.

Horatio.

Staa! tael! tael! Jeg besværges Dig, o tael!
(Anden gaaer).

Marcellus.

Det gik, og vil ei svare.

Bernardo.

Hvad nu, Horatio? Du ryster, og' er bleg.
Er det ei noget Meer, end puur Indbildning?
Hvad troer Du om det?

Horatio.

Saa sandt Gud lever! jeg ei kunde troe det,
Var ikke denne trygge, sanddru' Borgen
Af mine Dine.

Marcellus.

Er det vor Konning ligt?

Horatio.

Som Du Dig selv.

Saa var det Harnisk, som han bar, da han
Det stolte Norrig slog; saa barst hans Mæson,
Da paa det prede Stævne Potens Konning
Han smed af Stæden ud, og hen paa Isen. —
Det selvomt er.

Marcellus.

Saatunde tvende Gange før,
 Og just i denne døde Nattens Time
 Gik han med krigerst Ejskridt vor Vagt forbi.

Horatio.

Grant veed jeg ikke dette at udtolke;
 Men, Alt tilsammen regnet, varslers det
 Selvsomme Lava-Udbrud i vor Stat.

Marcellus.

Nu sidder ned, og sig mig, hvo det veed,
 Hvi dette usie, strenge Vagthold nu
 Saa natligt trætter Landets Undersaatter!
 Hvi gøres hver Dag dog de Malmkanoner,
 Hvi købes Krigsforraad fra fremmedt Land?
 Hvi presser man Skibsbyggere, hvis Sløb
 Ei stiller Søndag selv fra Arbejdsdagen?
 Hvad er i Gænge, at sig Sved og Skynding
 Gjør' Natten selv til Dagens Arbejdsfælde?
 Hvo kan mig sige det?

Horatio.

Jeg kan det; i det Mindste,
 Saa mumles der: Vor nys afdøde Koning,
 Hvis Villet nu lod sig for os tilskyne,
 Vlev, som I veed, af Fortinbras i Norrig,
 Som Kæmpelyst og Hovmod egged' op,
 Til Kamp udæstet, hvor vor bolde Hamlet
 (Vor Verdensdel saatunde agted' ham)
 Slog Fortinbras ihjel, som, efter Forbund,
 Ved Segl og Ridd'ers Raabentov stadfæstet,
 Forbrød med Livet alt det Land, han oatte,
 Til Seierherren; hvorimod vor Koning
 Udsatte Land af lige Værd, som var
 Tilfaldet Fortinbras til Arv og Eie,
 Hvis han vandt Seir, just som ved samme Ening,
 I Kraft af dens Artickers Indhold, hans
 Faldt Hamlet til. Nu har ung Fortinbras,
 Af friske Ungdoms Ild og Styrke fuld,

I Norriges Udkanter snappet sammen
 En Klok af Dovehalse uden Hjem,
 For Mad og Drikke til et Hærtog, som
 Skal have Næb og Kløer; og dette Tog
 (Som soleklart det er for vor Regering)
 Gaaer, for med væbnet Haand igjen at vinde
 Fra os det nævnte Land, hans Fader tabte;
 Og dette, mener jeg, er Hovedgrunden
 Til vore Rusninger, og Kilden til
 Vor Vagt om Natten, samt første Marsag
 Til denne Jibuds-Hast og Larm i Landet.

Bernardo.

Jeg treer, det er ei Andet, end just dette;
 Det stemmer ogsaa med, at dette Varsel
 Gaaer væbnet ved vor Vagt, saa ligt hin Komning,
 Som var og er til disse Krige Ophav.

Horatio.

Det er et Gran, som pirrer Sjælens Dø.
 I Romas Seiersvalmers bedste Flor,
 Kort, for den store Julius faldt, stod tomme
 Gravstederne, og Eigene i Lag'ner
 Sig jamrede og hylede paa Romas Gader.
 Med Jibsløb Stjerner saaes, og Blodlug faldt;
 I Solen Jertegn stod'; den vaade Stjerne,
 Hvis Magt Neptuni Rige hviler paa,
 Var lys af Dommedags Formørkelse,
 Og just deélige frøgtelige Varsler, —
 Herolder, foran Skønnen ilende,
 Prologer foran Ting, som nærmere sig —
 Har Jord og Himmel her i Samfund viist
 For dette Jordstreg, og for vore Landsmænd.

(Aanden kommer igjen).

Men stille! See! igjen det kommer der!
 Dea stondier det, Hol det end knuse mig. —
 Staa, Son! Hvis Du har Lyd og Brug af Stemme,
 Laet til mig!

Hvis noget Gode Dig bevises kan,
 Som Dig kan give Ro, og Naade mig,
 Tael til mig!
 Hvis Du dit Riges Fremtids-Skæbne vedst,
 Som Kundskab om den muligt kan afvende,
 O, tael!

Hvis Du, imens Du leved', har nedgravet
 Gravristen Skat i Jordens Skød, hvorfor
 I Aander siges tidt at gaae igjen —

(Hanan gaaer).

Saa tael! — stat stille, tael! — Stands det, Marcellus!

Marcellus.

Skal jeg staae til det med min Hellebard?

Horatio.

Ja, hvis det ei vil staae.

Bernardo.

Det er her.

Horatio.

Det er her.

(Aanden gaaer).

Marcellus.

Det borte er! —

Vi frænke det, da det er saa ærbørdigt,
 Om Skin af Vold vi vilde byde det;
 Thi det, som Lusten, ikke saares kan,
 Og vore Slag er' Ondskab's tomme Gøglespil.

Bernardo.

Det vilde tale, just, da Hanen goel.

Horatio.

Da foer det sammen, ligt et syndigt Væsen
 Ved Samvids Rædselsstemme. — Det er mig fortalt,
 At Hanen, som er Morgenens Trompet,
 Med sin høit klingende og klare Strube
 Dyrer Dagens Gud; og ved dens Barselskald,
 Det være sig i Hav, Ild, Jord og Luft,
 Hjem iler hver forvirret, vildsom Aand til
 Sit Kænsel; og, at dette Sagn er Sandhed,
 Beviser dette Syn tilstrækkeligt.

Marcellius.

Det svandt, da Hønen goel. Man siger og,
 At altid, naar det lakker ad den Aarstid,
 Hvori vor Frelsers Fødsel helligholdes,
 Sin Morgensugl skal hele Natten synge,
 Og da — man siger, tør ei Aander gaar,
 Sund Natten er, Planeter staae da ei,
 Ei Trolddom rammer, Her kan ikke fogle;
 Saa hellig og saa naaderig er Tiden.

Horatio.

Saa har jeg hørt, og jeg tildeels det troer.
 Men see! hvor Morgenen i Purpurkaabe
 Gaaer over Duggen hist paa Østens Hvi.
 Nu bryder op! og er mit Raad, at vi
 Betroe Prince Hamlet, hvad i Nat vi saae;
 Thi, ved mit Liv jeg sværger, denne Aand,
 Skøndt slum den var mod os, til ham vil tale.
 Samtykke I, at vi betroer ham det?
 Vort Venstreb byder det; vor Vigt det eigner.

Marcellus.

Ja lad os det, min Ven! jeg veed, hvor vi
 I denne Morgen bedst vill' træffe ham. (de gaar).

Anden Scene.

Riddersal i Kongeborgen.

Ind træde Kongen, Dronningen, Hamlet, Polo-
 nius, Laertes, Voltimand, Cornelius,
 Herrer, og Følge.

Kongen.

Skøndt Mindet om vor kære Broder Hamlets Død
 Endnu er friskt; skøndt det vor Hjerter sømmed'
 At nære Sorg, og alt vort Kongerige
 At bære mørke Kammers dybe Præg,
 Saa har dog Overlæg saa vidt med Hjertet stridt,
 At vi med visest Sørrig mindes ham
 Paa samme Tid, vi tænke paa os selv:

Derfor vor fordums Frænke, nu vor Dronning,
 Medhersterinde i vort tapre Rige,
 Vi har — som var det — med nedslagen Glæde,
 Med eet frydvarslende, eet graadfyldt Nie,
 Med Lust ved Graven, Sorg ved Bryllupsbordet,
 Med Glæde, Bæ, i lige Skaaler veiet,
 Nu egtet. Eders Wiisdom ginge vi
 Ei heller her forbi, dens frie Stemme
 Bifaldt jo Sagen. Her vor Tak til Alle!

I nu maae vide, at ung Fortinbras, —
 Som ifkun ringe dommer om vor Magt,
 Og troer, at ved vor kære, salig Broders Død
 Vor Stat er rokket, og dens Grundvold løsnet,
 Har drømt sig her en Leilighed til Binding,
 Og ei undladt at plage os med Budskab
 Om at tilbagegive ham de Lande,
 Hans Fader tabte med al Ret og Skjel
 Til vor høist tapre Broder. — Nok om ham! —
 Nu, hvad os selv og dette Møde angaaer,
 Er Sagen denne: Vi har skrevet her
 Til Norrig, Fortinbras' Faders Broder, —
 Som, sengesog og vderst svag, har næppe hørt
 Om Brodersønnens Plan — at han vil standse
 Hans Fremgang videre; da Hvervingen
 Og hele Folketallet alt er samlet
 Udaf hans Underdaner; — og vi sende
 Dig, gode Vostimand! og Dig, Cornelius!
 At bringe gamle Norrig denne Hilsen;
 Ei givende Jer meer personlig Fuldmagt
 Til Underhandling der, end Jer forundes
 I disse vidt forklarede Articler.
 Farvel! Lad I forsøge Eders Iver!

Cornelius og Vostimand.

Her og i Alt vi gjøre vil' vor Pligt.

Kongen.

Vi tvivle ei derom. Lev vel af Hjertet!

(Vostimand og Cornelius gaae).

Dg nu, Laertes! hvad har Du at sige?
 Du talte om en Bøn; sig den, Laertes!
 Du taler ei med Grund til Daners Konning,
 Dg taler uhørt. Hvad kan Du vel bede,
 Som jeg ei byder Dig, før Du har bedet?
 Ei Hovedet er Hjertet meer beslagtet,
 Ei Haanden Munden mere trofast huld,
 End Danerrigets Throne er Din Fader.
 Hvad ønsker Du, Laertes?

Laertes.

Herre Konning!
 En gunstig Orlov til at gaae til Frankrig,
 Hvorfra jeg villigen drog op til Danmark,
 For Dig ved Kroningsfesten at betjene;
 Men nu, hin Pligt er rygtet, maa jeg tilstaae,
 Mit Sind og Hu til Frankrig atter staae,
 Dg bønne sig om gunstig, naadig Orlov.

Kongen.

Din Fader, har han samtykt? Hvad Polonius?

Polonius.

Han har ved mæisom Beden, Herre Konning!
 Afvristet mig et sent Forlov, og jeg
 Lidsidst med nødigt Ja hans Bøn besegled'.
 Jeg beder Dig, o, giv ham Lov at reise!

Kongen.

Reis Du med Gud da! Tiden være Din,
 Dg al dens Lykke! Brug den, som Dig lyster! —
 Men nu, min Frænde, Hamlet, og min Søn! —

Hamlet (affædes),

Lidt meer, end Frænde, mindre, end en Søn.

Kongen.

Hvi hænger Sorgens Sky endnu paa Dig?

Hamlet.

Nei, Herre! Jeg for meget er i Solen.

Dronningen.

Min gode Hamlet! Kast Du Nattens Farve,
 Dg lad Dit Die see, som Ven, paa Danmark!

Søg ei for steds med de mørke Vine
 Din ædle Fader i det sorte Muld!
 Du veedst, det gammelt er: Alt Rød er Hg,
 Og, for at leve evigt, maae vi døe.

Hamlet.

Ja, det er gammelt, Dronning!

Dronningen.

Ku da!

Hvi synes det Dig da saa selvsoomt?

Hamlet.

Det synes, Dronning? Nei, det er; jeg veed ei,
 Hvad synes er. Det er ei blot, min Moder!

Min sorte Kærpe, Sorgens Modebragt,

Ei heller Stormen af fremtvungne Sukke,

Ei heller frugtbar Taareflod i Diet,

Ei heller de til Jorden slagne Blik

Med alle Kum'rens Former, Moder, Skin,

Som ret mig tolke kan; ja! disse synes;

Ehi Mennesket kan eftergaae Miner!

Hint i mit Indre stjer Skinnets Prunk og Pragt;

Det er kun Smertens Skaberaf og Pyntedragt.

Kongen.

Stønt og rosværdigt er Dit Hjerte, Hamlet!

Som Fad'ren sligt et Sørgeoffer yder;

Men, viid, en Fader tabte jo Din Fader;

Hin Fader tabte sin, og for en Tid

Han ved sin Død forpligtede sin Søn

Til lydig Sorg; men, blive ved i

Haardnakkens Klæde, er ugudeligt,

Er Stivsind, er umandig Sorg; det viser

En Villie, som ei bøier sig for Him'len,

Et Sind forsagt, og ei sin Gud hengivent,

Da en Forstand eenfoldig, ilde underviist;

Ehi hvad vi veed skal stee, og er saa gængs,

Som de mest gængse Ting for vore Sanser,

Hvi skal vi lægge det paa Hjerte med

Omfundet Trods? Sy! det er Synd mod Him'len,

Synd mod den Døde, Synd imod Naturen,
 Og tvert mod vor Fornuft, hvis hver Dags Lert
 Er Fædres Død, og som har altid raabt
 Fra første Lig til den, som dør i Dag:
 Saa maa det være! — Hør os! Kæst til, Jorden
 Den Sorg, som baader ei, og ansee os
 Ret som Din Fader! Thi al Verden vide,
 Du til vor Trone est den Nærmeste!
 Og med saa varm og adelig Kærlighed,
 Som huldtest Fader bærer til sin Søn,
 Kundgjør jeg dette. Hvad Din Attraa angaaer,
 At gaae til Wittenberg igjen tilbage,
 Den er tvert mod vort Ønske, og vi bede,
 Vei Du Dit Sind og Hu til her at blive!
 Her i vort Døds Smil og Ly Du være
 Vor første Hofmand, Frænde og vor Søn!

Dronningen.

Lad ei Din Moder spille sine Bønner!
 Reis ei til Wittenberg, bliv her, min Hamlet!

Hamlet.

Jeg vil i Alt adlyde Dig, min Dronning!

Kongen.

Nu, dette Svar er vennehuldt og sønligt;
 Vær, som vi selv, i Danmark! — Kom, min Dronning!
 Vor Hamlets blide Føielighed smiler
 Ind i mit Hjerter; derfor, det til Hæder,
 Ei Glædens Skaal i Dag skal Danmark tømme,
 Som ei Kanonen Skoven skal fortælle;
 Og Him'len skal forkynde Kongens Rind
 I Svar af jordisk Torden. Kom, følg med!

(Kongen, Dronningen, Herrerne o. s. v. Po-
 lonius og Laertes gaae).

Hamlet.

O, gid dog dette for — for fæste Rød
 Hensmætte vilde, tse, til Dug opløses! —
 O, gid den Evige ei havde sat
 Sit Lovbud imod Selvmord! Gud! o Gud!

Hvor leed, hvor flau og frydløs synes mig
 At denne Verdens Dont! Ky! Ky! den er en
 Uluget Hauge, som groer op i Frø;
 Kun geilt og ækelt Ufrud folder den.
 At det kom saa vidt! Tvende Maanedes
 Kun død; ja, ei saa længe; nei, ei tvende,
 Saa hertig Konning; en Apollo selv
 Imod en Skovtrold ved den Andens Side;
 Han, som saa ildfuldt elskede min Moder,
 At han ei taalte, Him'lens Vinde blæste
 For koldt paa hendes Ansigt. Himmel! Jord!
 Maa jeg erindre det! Ja, hun hang ved ham,
 Som vored' Elskovs Tilvært heiere
 At det, den nærted ved; dog, før en Maaned, —
 Lad mig ei mindes det! — Svagheit, Dit Navn er Dvinde! —
 En stakket Maaned; før de Skoe var gamle,
 Hvormed min stakkels Faders Lig hun fulgte,
 Lige Niobe i Graad; — nu! hun, just hun, —
 O Himmel! et fornuftløst Dyr, det vilde
 Dog sørget længer — hun, givt med hans Broder,
 Min Faders Broder, men saa ulig ham,
 Som jeg er Herkules; og før en Maaned;
 Me'ns Saltet af de sande Høflertaarer
 End brændte hendes spolne Dine røde,
 Var hun alt givt. — O Djævels-Hui og Hast,
 At jage saa affied til Blodstams-Sengen!
 Det er ei godt, og Enden bli'er ei god;
 Men, brist, mit Hjerte! Tungen maa jeg binde.

Horatio, Bernardo og Marcellus træde ind.

Horatio.

Hil Dig, o Prince!

Hamlet.

Det glæder mig, at see Dig vel; Du est
 Horatio, — eller jeg har glemt mig selv.

Horatio.

Just ham, min Prince! Din ringe Tjener stedsse.

Hamlet.

Min gode Ven! jeg bytter dette Navn med Dig.
Hvad bringer Dig fra Wittenberg, Horatio? —
Marcellus?

Marcellus.

Min gode Prince! —

Hamlet.

Det glæder mig, at see Dig her; god Aften! —
Men hør! hvad bringer Dig fra Wittenberg?

Horatio.

Lyst til at stulke lidt af Schole, Prince!

Hamlet.

Ei gad jeg hørt Din Uven sige saa;
Ei heller skal Du saare dette Øre
Bed at betroee det Dine Kæremaal
Imod Dig selv. Jeg veed, Du stulker ei;
Men hvad gjør Du i Helsingør? Du skal
Eftgaavns at drikke lære, før Du reiser.

Horatio.

Jeg kom at see Din Faders Ligfærd, Prince!

Hamlet.

Hør, spot mig ikke, Scholecamaraðe!
Jeg troer, Du kom at see min Moders Bryllup.

Horatio.

I Sandhed, Prince! det fulgte snart derpaa.

Hamlet.

Puur Sparsomhed, puur Sparsomhed, Horatio!
De varme Retter Nad fra Jordefærden
Blev' kolde sar' paa Bryllupsbordet. Gid jeg
I Him'ten havde mødt min værste Fjende
Før denne Dag, Horatio! — Min Fader, —
Mig tyktes, at jeg soer min Fader.

Horatio.

Hoor, min Prince?

Hamlet.

I min Sjæls Dø, Ven!

Horatio.

Jeg saae ham een Gang;
Min Prince! det var en vakker, danned Konning.

Hamlet.

Han var en Mand! Tag ham i Et og Alt,
Hans Lige Sk! jeg aldrig see igjen.

Horatio.

Min Prince! jeg troer, jeg saae ham sidste Nat.

Hamlet.

Saae! Hvem?

Horatio.

Prince! Din Fader.

Hamlet.

Min Fader, Konning!

Horatio.

Tving Din Forundring til Opmærksomhed
En liden Stund, til jeg saae Dig fortalt,
Paa disse tvende Herrer's Vidnesbyrd,
Hint Underverk.

Hamlet.

For Guds Skyld, lad mig høre!

Horatio.

So Nætter vederfoer Stigt disse Tvende,
Marcellus og Bernardo hist paa Vagten,
I Nattens Legems døde Midie.
En Skikkelse, lig Konningen, Din Faders,
Jernklæd, som han, fra Hoved indtil Fod,
Staaer for dem, og med Heltestridt gaaer langsomt
Og stolt forbi dem. Tvende Gange stred han
Saa tæt forbi de Frygtbellemtes Dine,
At hans Hærfører-Stav dem kunde naae,
Men's de, som hartad frøs til Is af Rædsel,
Staae stumme, og ei tale til ham. Dette
Med lønlig Angst meddelede de mig,
Da tredie Midnat holdt jeg Vagt med dem,
Da, som de havde sagt, i samme Stund
Og samme Skikkelse (hvert Ord var Sandhed)

Hint Syn fremtræder. Jeg Din Fader kendte;
Min høire Haand er ei saa lig min Venstre.

Hamlet.

Men, hvor var det?

Marcellus.

Min Prince! paa Stansen, hvor vi vaagede.

Hamlet.

Du taled' ikke til det?

Horatio.

Ja, min Prince!

Men ei det svared' mig; dog een Gang syntes
Mig, at det løstede sit Hoved op,
Og sig bevægede, som det vilde tale;
Men netop da goet Morgenhanen høit,
Bed denne Lyd det pludseligen gød,
Og svandt bort for vort Syn.

Hamlet.

Det er høist selvsonst.

Horatio.

Saa sandt jeg lever, Prince! det Sandhed er,
Vi have troet, at Pligten forestrev os,
At melde Dig den Ting.

Hamlet.

J Sandhed! Ja, i Sandhed! det mig ængster!
Er' J paa Vagt i Nat?

Alle.

Ja, min Prince!

Hamlet.

J sagde: jernklæd?

Alle.

Jernklæd, Prince!

Hamlet.

Fra Top til Taa?

Alle.

Fra Top til Taa, min Prince!

Hamlet.

J da saae ei hans Ansigt?

Horatio.

O jo, min Prince! hans Brynie var opslagen.

Hamlet.

Hvad! saae han vred ud?

Horatio.

I hans Nason var

Meer Sorg, end Brede, Prince!

Hamlet.

Bleg eller rød?

Horatio.

Nei, saare bleg.

Hamlet.

Dg stirred' stivt paa Eder?

Horatio.

Ja, stivt.

Hamlet.

Jeg gad nok have været der.

Horatio.

Det havde vist forfærdet Dig.

Hamlet.

Sandsynligt,

Sandsynligt! Løvede det længe?

Horatio.

Saa længe man i Mag kan tælle Hundred?

Marcellus og Bernardo.

O længer, længer!

Horatio.

Ei, da jeg saae det.

Hamlet.

Hans Skæg var graaligt? ikke?

Horatio.

Det var, som jeg har seet det i hans Liv,
Sort sølsprængt.

Hamlet.

Jeg vil holde Vagt i Nat;

Maaſkee det gaaer igjen.

Horatio.

Det vil jeg love for!

Hamlet.

Hvis i min ædle Faders Skikkelse
 Det træder frem, da vil jeg tale til det,
 Om Helved gabed' end og bød mig tie. —
 Hvis I hint Syn har hidindtil fordulgt,
 Bevare det fremdeles da i Taushed!
 Og hvadsomhelst i Nat monn' ellers hænde,
 Læg Mærke til det, men giv det ei Tunge!
 Jeg vil forskyde det; og lev nu vel!
 Jeg mellem ellers og tolv seer Jer
 Paa Skansen.

Alle.

Vi ere Dine Tjenere, min Prince!

Hamlet.

Nei, Venner, som jeg Eders er. Lev vel!
 (Horatio, Marcellus og Bernardo. gaar)
 Min Faders Aand i Jern! Alt er ei rigtigt.
 Svig varfles mig. O, gid det var nær Midnat!
 Til den Tid stille, Sjæl! Udaad vil' slige
 For Lyset frem, om Jorden end dem dækked'.

(gaar).

Tredie Scene.

Et Bærelse i Polonius' sels Huns.

Laertes og Ophelia træde ind.

Laertes.

Mit Tøj er bragt ombord; lev Du nu vel!
 Og Søster! naar en gunstig Medbør blæser,
 Da der er Leilighed, Du maa ei sove,
 Men lad mig høre fra Dig!

Ophelia.

Tvivl ei om det!

Laertes.

Hvad angaaer Hamlet og hans Elfvæddias,

Hold det for Modens Skik, et Spit i Blodet,
 En Martsviol i Vaarnaturens Ungdom,
 Tidlig, kort varende, sød, ei bestandig,
 Vellugt og Tidsfordriv for et Minut;
 Ei meer.

Ophelia.

Et meer, end det?

Hamlet.

Ansee det ei for meer!

Naturen, som den voxer, æroer ei blot
 Til Kød og Gener: alt, som dette Tempel voxer,
 Udvides Sjælens indre Syssel med.
 Naaskee han nu Dig elsker: nu besadler
 Ei nogen Falskhed, Svig, Bedrageri
 Hans Villies Dyd; men tænk saa paa hans Høihed,
 Og frygt, hans Villie er ei hans egen!
 Thi han er selv Træl af sin høie Byrd;
 Han kan ei kaare for sig selv, som Folt
 Af ringe Stand; thi paa hans Balg beroer
 Det hele Riges Sikkerhed og Sundhed,
 Og derfor maa hans Balg og Lyde ad
 Hint Begems Røst og Bud, hvis Hoved han er.
 Hvis han da siger, at han elsker Dig,
 Tor kun Din Klogskab troe det for saa vidt,
 Som han paa sit særegne Sted, sin Stilling
 Kan sande det i Daad: det kan han kun,
 Naar hele Danmarks Stemme for det er.
 Betænk nu, hvad Din Ære kunde lide,
 Hvis Du trostydigt lytted' til hans Sange,
 Og mistede Dit Hjerte, eller aabned'
 For hans Ufortilighed Din kyste Skat.
 Frygt det, Ophelia! frygt det, elskte Søster!
 Hold Du forsligtigt om Din Omhed Vagt,
 At farlig Attraaes Pils Dig ei kan naae.
 Forslgtigt Mø er ofte alt for gavmild,
 Naar hun sin Yndighed for Maanen blotter;
 Selv Dyden undgaaer ei en Slumlers Slag.

Kor ofte faarer Ormen Baarens Spæde,
 Kor deres sagre Knopper aabne sig,
 Og i Ungdommens klare Morgendug
 Er givtig Meldug farligst; thi vær varsom!
 Vaa Frygt berøer den bedste Sikkerhed;
 Ungdommen tidt gjør Oprør mod sig selv.

Ophelia.

Jeg denne gode Lære gamle Kal
 Som Bogter for mit Hjerte; men min Broder!
 Gjør ei, hvad somme strænge Præster gjøre!
 De vise mig den steile Sti til Him'len,
 Me'ns, som de stotte, ublu' Verdens Børn,
 De vandre Lystens rosenstræde Vej,
 Og ændse ei sin egen Lære.

Laertes.

Frygt ei for det! — Jeg alt for længe tøver; —
 Men see, der er min Fader!

(Polonius træder ind).

Lisfold Betsignelse er dobbelt Naade;
 Tilfældet smiler end ad eet Levvel.

Polonius.

End her, min Son! Ombord! ombord! Gy, stam Dig!
 I Scilets Skulder sidder Vinden alt,
 Man venter paa Dig. Der — Gud signe Dig!

(lægger sin Haand paa Laertes's Hoved.)

Og indprent disse-faa Formaninger
 I Din Erindring! Giv ei Tanker Lunge,
 Og aldrig en umoden Tanke Handling!
 Vær vel omgængelig, men ikke lav!
 Den Ven, Du har, naar Du Dis Valg har prøvet,
 Ham med Staathager til Din Sjæl Du fæste!
 Men soæk Din Haand ei ved at række den
 Hver nys udklækket, skæglos Broder! Vogt Dig
 Kor Ophav til en Tvist! men, est Du i den,
 Saa sør den, saa Din Modpart Dig maa frygte!
 Laan Hver Dit Øre, men kun Gaa Din Stemme!
 Hor efter Hvers Raad, men bevar Din Mening!

Bekost Din Klædning, som Din Pung formaaer,
 Men ei phantastisk; rig, men ikke broget!
 Thi Klædningen forkunder ofte Manden;
 Og Frankrigs høie Rangspersoner ere
 Høist fine og udsøgte, sær i dette.
 Borg ei, og laan ei! Laaner taber tidt
 Saavel sig selv, som Vennen; ved at borge
 Du sløvgjør viis Sparommeligheds Odd.
 Men, fremfor Alt, vær ærlig mod Dig selv!
 Og da maa følge ret, som Nat paa Dag:
 Du kan mod Ingen være falsk. Lev vel,
 Og min Velsignelse Dig dette trydre!

Lærte S.

Jeg ydmygt tager Afsted, ædle Herre!

Polonius.

Dig vinker Tiden; Dine Folk Dig bie.

Lærte S.

Lev vel, Ophelia! Høst godt, hvad jeg
 Har sagt Dig!

Ophelia.

Det er i min Hukommelse indtucket,
 Som om Du selv bevared Nøglen til den.

Lærte S.

Lev vel!

(Lærte S. gaar).

Polonius.

Hvad er det, han har sagt til Dig, Ophelia?

Ophelia.

Med Din Tilladelse, et Ord om Princen.

Polonius.

Min Tro, ret vel betænk!

Det er mig sagt, at han har tidt, som senest
 I Lyndom med Dig talt, og at Du selv
 Har meget frit og gavmildt laant ham Dre.
 Hvis det saa er, — som man mig har fortalt,
 Og til Advarsel for mig — maa jeg sige,

Du ei forstaaer Dig selv saa grant, som det
 Sig egner for Din Dre og min Datter.
 Hvad er imellem Jer? Siig Du mig Sanden!

Ophelia.

Han har, min ædle Herre! nyligt givet
 Mig ikke saa Bevise paa sin Omhed.

Polonius.

Sin Omhed? Bah! Du, taler som et Barn,
 Der end er uforsøgt i siige Farer.
 Du troer da, — hvad Du kalder — hans Bevise?

Ophelia.

Jeg veed ei, Fader! hvad jeg skulde troe.

Polonius.

Saa hør mig! Tro, Du est et Barn, som tog
 For godt Beviis de Ting, der dog bevise
 Slet ingen Ting! Beviis Dig Klogere!
 Thi ellers (at jeg ei skal jage Livet
 Af dette stakkels Ord) vilst Du tilsidst
 Bevise grant og klart, Du est en Daare.

Ophelia.

Han om sin Kærlighed har talt til mig,
 Men, Fader! dog paa ærlig Viis og Maade.

Polonius.

Nei, kald det uviis Mode! — See mig en Gang!

Ophelia.

Og han stadfæstet sine Ord, min Fader!
 I det han ved hver Him'lens Helgen svor.

Polonius.

Ja! Snarer til at fange Sneyper med. Jeg veed,
 Naar Blodet brænder, taaner Sjælen Tungen
 Ret ødselt Eder. Disse Blus, som give
 Meer Lys, end Ild, hvis Lys og Ild er' kolde,
 Selv, me'ns de sinne, maa Du ikke ansee
 For Ild. Fra nu af vær lidt knappere
 Med Din jomfru'lige Nærværelse!
 Hold Du Dit Selskab meer i Priis, og spring en
 Afsted strax, naar Du kaldes! Hvad nu angaaer

Prince Hamlet! tænkt da om ham, han er ung,
 Da har et meget større Spilkerum,
 End Dig kan gives! Kort, Ophelia,
 Tro ei hans Eder! De er' Mæglere,
 Ei af den Farve, deres Klæder vise,
 Men Fristerere med høist irene Bønner,
 Der klinge rene, fromme Løfter lig,
 For bedre at bedrage. Fremfor Alt —
 Fra nu af, rent ud sagt, jeg vil ei have,
 At Du en ledig Stund bortødsler til
 At tale med, og laane Hamlet Øre.
 Adlyd! Jeg det befaler. Hører Du?
 Kom med!

Ophelia.

Jeg skal adlyde, ædle Herre!

Fjerde Scene.

Stansen.

Hamlet, Horatio og Marcellus træde ind.

Hamlet.

Skarpt bider Lusten; det er meget koldt.

Horatio.

Det er en sviende og bitter Kulde.

Hamlet.

Hvad er nu Kloffen?

Horatio.

Den er nok henved tolv.

Marcellus.

Nei, den er fagen.

Horatio.

Saa? Jeg har det ei hørt;

Saa tæller det da nu ad Tiden til,

Da Vanden pleiede at gaae sin Vandring.

(Klang af Trompeter og Kanonstød i Kongeborgene.)
 Prince! Hvad betyder dette?

Hamlet.

Vor Koning vaager
 I Nat, faaer sig en Ruus, og faaer en Svir af;
 Den frodigen oplobne Vandgren raver;
 Som nu han følger Vin fra Rhin, udstryde
 Trompeten og Hærpauserne saaledes
 Hans Drikke-Seire.

Horatio.

Er det Landets Skik?

Hamlet.

Vist er det saa; men, efter mit Begreb,
 Skøndt jeg er indfødt, og opdragen til den —
 Er det en Skik, man meer har Vre af
 At bryde, end at lyde. Thi i Øst og Vest
 Gjer disse dørste Sviregilder os
 Blandt andre Folk berygtede. De kalde
 Os Drukkenbolde, og besudle os
 Med Ogenavne: og, i Sandhed! dette
 Betager vore ædle Folkegyder,
 Skøndt høist udannede, al Kraft og Marv.
 Saa hændes det jo tidt, at enkelt Mand,
 Paa Grund af et og andet Modermærke,
 Der ham mispyder, som fra Gudselen
 (Hvori han er uskyldig, da Naturen
 Kan ikke vælge sin Oprindelse)
 En Overvegt af en Temperamentsfeil,
 Som tidt Fornuftens Børn nedbryder; eller
 En Vane, som igennemtrænger Formen
 Af gode Sæder; at slig Mand, som bærer
 Præg af en enkelt Lyde, være sig
 Naturens Medgift, eller Skæbnens Stjerne, —
 (Var' end hans andre Gyder ren', som Naaden,
 Og høie, som de, Mennesket kan naae)
 Vil denne Feil paa Røgtskæps Provesten
 Dog dybt nedsætte ham; et urent Gran
 Væddien af den hele ædle Masse
 Vil til hans egen Skade sætte ud.

Anden kommer ind.

Horatio.

See, Prince! der kommer den!

Hamlet.

Engle og Naadens Sendebud bevarer os!

Est Du en Lysets Aand? et Mørkheds Væsen?

Gra Him'lens Lustning, eller Helveds Ildstorm?

Er from Din Hensigt, eller Radelig?

Du kommer i saa mystisk Skikkelse,

At jeg vil tale til Dig; jeg vil kalde

Dig Hamlet, Fyrste, Fader, Dønerkonge.

O, svar! lad mig ei døe i Blindhed! Siig,

Hvi Dine Hellige, skrinlagte Væen

Har gennembrudt Dørlagenet; hvi Graven,

Hvori vi saae Dig rolig lagt, har aabnet

Sin tunge Marmorstrube, for at kaste

Dig op igjen! Hvad skal det sige, at

Du, døde Lig! saaledes i fuldt Staal

Igen besøger Maanens svage Dæmring,

Gjør Natten vædelig, og bringer os,

Naturens Marre, til saa skrækkeligt

Dort Underste at ryste med de Døner,

Som ligge paa hin Side Sjælens Rige?

Siig, hvi Du gjør det? Hvi? Hvad skal vi gjøre?

Horatio.

Den vinker Dig, at gaae til Side med den,

Som ensted' den, at aabenbare Noget

For Dig alene.

Marcellus.

See, hvor venneskæft

Den vinker Dig til meer afslidtes Steder!

Men følg den ei!

Horatio.

Nei, nei, for al Ting ikke!

Hamlet.

Den vil ei tale; vel! jeg følger den.

Horatio.

O nei, min Prjnce!

Hamlet.

Hvad skal jeg frygte vel?
Mit Liv jeg værdt en Knappenaal ei agter;
Og, hvad min Sjæl angaaer, formaaer den Intet,
Da den er, som den selv, udødelig? —
Den vinker atter mig. — Jeg følger den.

Horatio.

Hvad, om den fristed' Dig til Strømmen, Prince?
Eller paa Klippens rødsfulde Tinde,
Som biser sig ud over sine Fodder,
Og seer i Havet? om den der antager
En anden, rødsom Skikkelse, der tæmmer
Fornuftens Magt, og driver Dig til Banvid?
Huff, Stedet lægger i og for sig selv
Rigt Legetøj for Vildelse i hver
En Hjerne, som seer ned paa mange Favne
Til Havet, og dets Brøl dernebe hører.

Hamlet.

Den vinker mig bestandigt; gaa! jeg følger.

Marcellus.

Du skalst ei gaae.

Hamlet.

Lag Dine Hænder bort!

Horatio.

Styr Dig! Du skalst ei gaae!

Hamlet.

Min Skæbne raaber,
Og gjør den mindste Aare i mit Legem
Saa stærk, som hin Nemeas Løves Sener.

(Anden vinker.)

Bestandigt vinker den. — Mand! slipper mig! —

(river sig fra dem)

Bed Gud! jeg gjør en Mand af den, mig hindrer —
Bort! siger jeg. Gaa! — jeg vil følge Dig.

(Anden og Hamlet gaar.)

Horatio.

Fortvivlet vorder han ved disse Tanker.

Marcellus.

Lad os gaae med! her hør vi ham ei lyde.

Horatio.

Ja, efter ham! — Hvad Udfald varst der dette?

Marcellus.

Noget er raadent i den danske Stat.

Horatio.

Derpaa vil Himlen raade Bod.

Marcellus.

Kom! lad os følge ham!

(De gaae.)

Femte Scene.

En meer affides Del af Skansen.

Anden og Hamlet komme tilbage.

Hamlet.

Hvor leder Du mig? Tael! jeg gaaer ei længer.

Anden.

Hør mig!

Hamlet.

Det vil jeg.

Anden.

Snart min Time kommer,

Da jeg til marterfulde Svovelluer

Maa overgive mig.

Hamlet.

Ach, arme And!

Anden.

Beflag mig ei, men laan alvorligt Øre

Til, hvad jeg aabenbarer!

Hamlet.

Tael! det er min Pligt, at høre.

Anden.

Og Pligt, at høre mig, naar Du saar hør mig.

Hamlet.

Hvad!

Nanden.

Jeg er Din Faders Mand,
 Dømt til, en Tid at gaae igjen om Natten,
 Og Dagen over til i Id at faste,
 Indtil min Synd, i Livets Dage øvet,
 Udbrændt og rensat er. Var det mig ei forbudt,
 Mit Fængsels mørke Løndom at fortolke,
 Jeg kunde en Fortælling aabenbare Dig,
 Hvis mindste Ord slog Harver i Din Sjæl,
 Is i Dit unge Blod; fik Dine Dine,
 Lig Stjerner, til at flyde ud af Banen,
 De tykke Lokker til at filles ad,
 Og hvert et enkelt Haar staae paa Dit Hoved;
 Som Børster paa det blistre Vindsvin. Men
 Hin Evighedsens Afgrund maa ei aabnes
 For Rød og Blod. Lyt! Lyt! o, lyt, hvis Du
 Har nogen Tid Din gamle Fader elsket! —

Hamlet.

O Himmel!

Nanden.

Da hev'n hans fule, unaturlig' Mord!

Hamlet.

Mord?

Nanden.

Ja, fule Mord — som hvert et Mord er fult;
 Men mit høist fult, uhyre, unaturligt.

Hamlet.

Al da, og sig det, at jeg kan paa Vinger,
 Som Andagts eller Elskovstankers suelle,
 Vort fare til min Hevn!

Nanden.

Du est jo flink,
 Og Du varst dorkere, end fede Ufrnd,
 Som staaer og raadner hen paa Lethes Flodbred,
 Hvis det ei valte Dig. Nu, Hamlet, hør!

Der siges, me'ns jeg sov i min Frugtthauge,
 Da stak en Slange mig. Hvert Danmarks Dre
 Er ved sigt Løgnbud om min Død bedraget
 Høist skændeligt. Men viid, Du ædle Yngling!
 Den Slange, som Din Faders Liv har stillet,
 Bær' nu hans Krone.

Hamlet.

O, min prophetisk Sjæl! Din egen Broder!
 Manden.

Ja, hin Blodskænder, hint utugtig' Dyr
 Ved Videts Trolddom, ved forførte Gaver
 (O djævelskt Vid og Gaver, som formaae
 Saa at bedrage!) vandt til skændig Lyst
 Min Dronnings Billie, som saa dydig lodr
 O, Hamlet! hvilket Fald var ikke dette!
 Fra mig, hvis Eftov var saa høi og ædel,
 At Haand i Haand den gik med selve Lyttet,
 Jeg svor ved Altaret; og saa at synke
 Ned til en Usting, hvis Naturens Gaver
 Mod mine ringe vare!
 Men, lig'som Dyden aldrig roffes kan,
 Om Utugt end i himmelsk Form den frister,
 Saa Bekkst, selv til Lysets Engel knyttet,
 Vil mæt sig fraadse i en himmelsk Seng,
 Og tye til Soinesæde.

Men tøs! jeg troer, jeg lugter Morgenluft;
 Thi sad mig ile! Me'ns jeg sov i Hangen,
 Som altid var min Skit hver Estermiddag,
 Stjal sig min Broder paa min trygge Ro
 Med Sæft af Bultme-uret i Draabeslæse,
 Og i mit Dres Abning gød han denne
 Spedalskhedsgibt, hvis Kraft saa fiendlig er
 Mod Menneskernes Blod, at snelt, som Dvilsø'b,
 Den farer gennem Kroppens Porte, Gange;
 Og pludseligt det tynde, sunde Blod
 Da spræker og tilsammen løber, lig
 Den Mælk, hvori en Syre man udgyder.

Saa flæde mig; strax satte sig en Bark
 Af Udset, lig den arme Lazari,
 Med væm'lig Skorpe paa mit glatte Legem.
 Saa blev jeg, sovende, ved Broderhaand
 Liv, Krone, Dronning, Alt paa een Gang røvet;
 I mine Synders fulde Blomstring meiet,
 Foruden Sacramentet, uberedt,
 Ei nydende den sidste Dlie,
 Foruden opgjort Regning, kaldt til Regnskab,
 Med alle mine Synder paa mit Hoved.

Hamlet.

O skrækkeligt! o skrækkeligt! høist skrækkeligt!

Anden.

Har Du Natur i Dig, da taal det ei!
 Lad Danmarks kongelige Seng ei være
 Et Uting's, et forbryderist Blodstamsleie!
 Men, paa hvad Viis Du røgter dette Hverv,
 Bevar Dit Hjerte rent, og lad Din Sjæl
 Ei foretage Noget mod Din Moder!
 Men hende overlade Du til Him'len,
 Og Tornene, som boe i hendes Barm,
 Til Qual og Nag! — og lev nu hermed vel!
 Johannisormen Morgengry forkynder,
 Da nu dens kolde Lue blegner alt.
 Guds Fred! Guds Fred! Guds Fred! erindre mig!

(forsvinder).

Hamlet.

O hete Him'lens Hæv! o Jord! Hvad Mere?
 Og, skal jeg søie Helved' til? O fy! —
 Hold, mit Hjerte! og I, mine Sener,
 Forældes ei med Gæt, men bær' mig opreist! —
 Erindre Dig? Ja, arme Aand! saa lange
 Erindring boer paa denne vilde Klode!
 Erindre Dig? Ja, paa mit Mindes Tavle
 Vil jeg hver lav Erindring sætte ud,
 Hvert Sprog af Bøger, Tantebillede, Indtryk,
 Som og'paa'given Ungdom præged' der,

Og ene Din Befaling leve skal.

Her i min Hjernes Bog, ren og ublandet

Med lave Ting! Ja, ja, ved Himmelen!

O, høist fordervelige Qvinde!

O Skurk! Skurk! smilende, fordømte Skurk! —

Min Taale hid! — bedst, at jeg skriver det:

"Alt man kan smile evigt Smil, og være

"En Skurk." — I Danmark veed jeg, i det Mindste,
Det kan gaae an.

See saa! Der staaer Du, Farbro'er!

Der staaer: "Guds Fred! Guds Fred! Erindre
mig!"

Jeg har jo svoret paa det.

Horatio (udenfor).

Prince, min Prince!

Marcellus (udenfor).

Prince Hamlet!

Horatio (udenfor).

Him'len frelse ham!

Hamlet.

Det see!

Marcellus (udenfor).

Heida! Holla! min Prince!

Hamlet.

Heisa! Holla! min Gut! Kom, Zugl! Kom! kom!

Horatio og Marcellus træde ind.

Marcellus.

Hvorledes gaaer det, ædle Herre?

Horatio.

Hvad Nyt, min Prince?

Hamlet.

O, høist forunderligt!

Horatio.

Min gode Prince, fortæl det!

Hamlet.

Nei!

I aabenbare det.

Horatio.

Jeg ikke, Prince! ved Him'len!

Marcellus.

Jeg heller ikke, Prince!

Hamlet.

Hvad mene I? Kan Sjælen tænke Sligt?

Men, vil I tie?

Horatio og Marcellus.

Ja, ved Him'len, Prince!

Hamlet.

Der ingen Niding boer i Danmarks Rige,
Med mindre, at han er en Erkeskurf.

Horatio.

Min ædle Herre! der behøves ei
En Mand fra Graven, for os Sligt at sige.

Hamlet.

Ja, rigtigt! Du har Ret; og nu, forinden
Omstændigheder, troer jeg, det er godt,
Vi give Haand, og stilles, Hver til Sit,
I, hvorhen Eders Dont og Dnsfe kalde; —
Ehi hver Mand har sin Dont, sit Dnsfe, hvordan
Endog de er', — og, hvad min Ringhed angaaer,
Seer I, da vil jeg nu gaae hen at bede.

Horatio.

Det er kun vild og svimmel Tale, Herre!

Hamlet.

Det gjør mig, sandeligen! ondt, I vredes;
Ja, sandeligt!

Horatio.

Der er ei Grund til Vrede.

Hamlet.

Jo, ved Sanct Patrick! jo, der er, Horatio!
Og megen Grund! Hvad dette Syn angaaer, —
Da troer mig, at det er en ærlig Mand!
Nu — Eders Lyst, at vide, hvad der er
Imellem os, tving den saa godt, I kunne!
Og Venner! nu, saa sandt I ere Venner,

Samt Scholer, Vaabenbrødre, saa opfylder
En ringe Bøn, jeg har!

Horatio.

Hvad er det, ædle Herre? Vi adlyde.

Hamlet.

Rundgjører aldrig, hvad I saae i Nat!

Horatio og Marcellus.

Rei aldrig, Prince!

Hamlet.

Ja, sværger derpaa!

Horatio.

I Sandhed! aldrig jeg!

Marcellus.

Jeg heller ikke, sandeligt!

Hamlet.

Her paa mit Sværd!

Marcellus.

Vi har alt svoret, Prince!

Hamlet.

For Alvor! paa mit Sværd, for Alvor!

Anden (uden under).

Sværger!

Hamlet.

Ha! ha! Gult! Du siger det? Er Du der, god Ven?
Velan! — I høre denne Karl i Keld'ren, —
Samtykker i at sværge!

Horatio.

Nævn Eden da, min Prince!

Hamlet.

At tale aldrig om, hvad I har seet!

Sværg paa mit Sværd!

Anden (uden under).

Sværger!

Hamlet.

Hic et ubique? vel! vi sidste Pladsen.

I Herrer, kommer hid,

Dg lægger atter Haanden paa mit Sværd!

Swærg paa mit Sværd:

At tale aldrig om, hvad I har hørt!

Anden (neden under).

Swærg paa hans Sværd!

Hamlet.

Vel sagt, Du gamle Muldoarp!

Arbejder Du saa snelt i Jorden, Du? —

Til Skansegraver Du est' dygtig. — Nu da,
Forandrer Plads end een Gang, ødle Venner!

Horatio.

O Dag og Nat! høist fremmedt er mig dette!

Hamlet.

Og byd det da velkomment, som en Fremmed!

Der er fler' Ting i Him'len og paa Jorden,

Min Ven! end Dine Philosopher drømme.

Men kom!

Som før, saa her, swærg'! Naadens Gud Jer hjælp!

Hvor sært og underligt jeg mig anstiller,

Da jeg maaskee nu snart det finder tjenligt,

En selvskom Masque mig at tage paa,

Swærg', at, naar I da seer mig, I vil aldrig

Med Eders Arme saadan overførs,

Med sig en Hoveddrysten, eller med

En dunkel Ytring, saasom: "Ja, vi veed nok;

"Vi kunde, hvis vi vilde;" eller: "Hvis

"Det os at tale lysted"; der er' de, som,

"Isald de torde;" og saa videre,

Aldrig ved slikt tvetydigt Ord at røbe,

At I veed Noget med mig! Swærg' paa dette,

Saa sandt Gud hjælpe Jer i største Nød!

Anden (neden under).

Swærger!

Hamlet.

Hvil, hvil, urolig' Mand! — Nu anbefaler

Jeg mig, med al min Kærlighed, til Eder;

Og, hvad saa fattig Mand, som jeg, kan gjøre,

For Kærlighed og Venstreb Jer at vise,

Skat, om Gud vil, ei mangle. — Gaaer nu med!
 Og, Elskte! steds Fingeren paa Læben!
 Nu Tiden er af Læd — O Dval og Dindskab!
 At denne Arm skal sætte den i Læd!
 Nu kommer, Venner! lad os følges ad!

(de gaae).

Anden Act.

Første Scene.

Sal i Poloniusses Huus. Polonius og Reynaldo træde ind.

Polonius.

Reynaldo, giv Laertes disse Penge
 Og Berter!

Reynaldo.

Det skal jeg, ædle Herre!

Polonius.

Du handler saare viseligt, Reynaldo!
 Hvis Du, før Du besøger ham, forhører,
 Hvortunde han sig stiller.

Reynaldo.

Det agter jeg, min Herre.

Polonius.

Min Ero! Godt sagt! ret herligt sagt! — Seer Du,
 Spørg først, hvad Dauske er nu i Paris,
 Hvortunde, hvem, hvad Stand, og hvor de søge,
 Hvad Selskab, hvad Fortæring; naar Du da
 Ved denne nøie Forskning seer, de kende
 Min Son, da ryk lidt nærmere, og spørg
 Lidt Mere i Særdeleshed! Lad, som
 Du har lidt Kendskab til ham! for Exempel:

"Hans Fader kender jeg; hans Venner ogsaa,
 "Og ham tildels;" forstaaer Du det, Reynaldo?
 Reynaldo.

Ja, saare vel, min adle Herre!

Polonius.

"Og ham tildels"; men tilspø: ikke nej;
 "Men, er det ham, jeg mener, er han vild,
 "Til Dit og Dat hengiven;" paadigt ham
 Hvad Feil Dig lytter, dog, for Pokker ingen,
 Som ham vanære kan; vogt Dig for dette!
 Kun flige faade, eller vilde Streger,
 Som er' almindelige Selskabsbrødre
 Til Ungdom og til Frihed.

Reynaldo.

Som: Epil, min Herre!

Polonius.

Ja, Drif og Slagsmaal, Vanden, Klammeri
 Og Løser. — Seer Du, saavidt maa Du gaar.

Reynaldo.

Det er jo, at vanære ham, min Herre!

Polonius.

Vist ei,

Naar Du blot krydrer lidt Beshydningen;
 Du maa ei bringe ham i Folkemunde,
 Som var han til Løbsagtighed forfalden —
 Det vil jeg ei. Dmtal hans Feil saa fint,
 At de see ud, som Stænk af Ungdomsfrihed,
 Den Lue, der af ildfuld Sjæl udbryder,
 Den Vildhed i det raske Ynglingsblod,
 Der brænder i Enhver —

Reynaldo.

Men, gode Herre! —

Polonius.

Hvi Du saalunde handle skal? —

Reynaldo.

Ja, Herre!

Jeg gad vide det.

Polonius.

Her Planen er, min Ven!

Og jeg anseer den for et heldigt Krigspuds:
Naar Du min Søn tillægger disse Smaaseit,
Som Fødselspletter, bragte med til Verden,
Giv Agt!

Saa vil den Selskabsbroder, Du vilst speide,
Hvis nogen Sinde i de nævnte Lyder

Han saae den Yngling, Du omtaler, skylbig,

Saalunde sikkert slutte da sin Tale:

"Min gode Herre!" "Ven!" "min ædle Herre!"

Som Talebrugen og Titulaturen

I Landet og hos Manden er —

Reynaldo.

Net vel, min Herre!

Polonius.

Og derpaa gjør han dette da — han gjør —

Hvad vilde jeg dog sige? — Ved Guds Moder!

Jeg vilde sige Noget — hvorved slap jeg?

Reynaldo.

Ved: "slutte da sin Tale."

Polonius.

Ved: "slutte da sin Tale?" — Saa han slutter

Sin Tale da: "Ved Gud! jeg kender Herren;

"I Gaar jeg saae ham, eller Forgaars, eller

"Forgangen Dag, med den og den, og rigtig!

"Der spiste han; der sandt jeg ham beruset;

"Der Kiv han vppede ved Voldspil;" eller:

"Jeg saae, han gik til et berøgtet Huns;

Videlicet, et Jomfruhuus — med Mere,

Seer I:

En Logn af Løkkemad en Sandhedsskarpe fanger.

Saa veed vi Mand med Klogskab og med Smilde,

Ved Listens Bradspil og dens Prøvestene

En rigtig Vei at naae just ad en Omvej.

Saa efter min Formaning og mit Raad

Du gjøre ved min Søn! Jeg tænker dog,
At Du forstaaer mig? Gjør Du?

Reynaldo.

Heelt vel, min Herre!

Polonius.

Saa reis med Gud! Lev vel!

Reynaldo.

Men, gode Herre! —

Polonius.

Dg speid hans Lyster med Dit eget Øie!

Reynaldo.

Det skal jeg, Herre!

Polonius.

Dg hold ham til at dyrke sin Musik!

Reynaldo.

Heelt vel, min Herre!

Ophelia træder ind.

Polonius.

Lev vel! — Ophelia, hvad er paa Færde?

Ophelia.

O, Fader, Fader! Jeg er saa forkrækket!

Polonius.

Hvorfor, i Him'lens Navn?

Ophelia.

Som nyd, min Fa'er! jeg sad,

Dg syede i mit Kammer, staaer med Eet

Prince Hamlet der; hans Bams var heel opreven,

Hans Hoved blottet, Strømper smudsige,

Som hang ubundne til hans Anker ned;

Bleg, som sin Skjorte; Knæerne slog sammen,

Dg med et Blik, saa fuldt af Vnk og Jammer,

Som var han sluppen løs fra Helvede,

For at bebude Rædsler — staaer han for mig.

Polonius.

Uf Kærlighed til Dig vanvittig?

Ophelia.

Min Fa'er! det veed jeg ei;

Men jeg, i Sandhed! frygter det.

Polonius.

Hvad sagde han?

Ophelia.

Han tog mit Haandseeb, og holdt det fast;
Saa gik han en Arms Længde fra mig,
Og, med den anden Haand saa over Vandet,
Saa nogle gennemløste han mit Ansigt,
Som vilde han det tegne. Saa han stod
I lang Tid; nu min Arm han rysted' lidet,
Og, da tre Gange han saalunde bøjed'
Sit Hoved op og ned, han drog et Suk,
Saa dybt og saa vemodigt, at det syntes
At splitte ad hans Legems hele Bygning,
Og ende rent hans Liv. — Saa slap han mig,
Og, med sit Hoved, over Skuldren bøjed,
Det lod, som fandt han uden Dine Bei;
Thi Døren fandt han uden deres Hjælp,
Og deres Lys var stedse paa mig fæstet.

Polonius.

Kom, gaa med mig! Jeg vil vor Konning søge.

Det er det sande Eftovesvarmeri,

Hvis stærke Kraft tilintetgjør sig selv,

Og leder Villien til fortvivlet Daad

Saa tidt, som nogen jordisk Videnskab,

Der plager vor Natur. — Det gjør mig ondt —

Hør! har Du sagt ham haarde Ord for nyligt?

Ophelia.

Nei, gode Fader! men, som Du mig bød,

Afsløg jeg baade hans Besøg og Breve.

Polonius.

Det har gjort ham affindig. Det mig angrev,

At jeg ei brugte mere Eftertanke,

Men misforstod ham saa. Jeg tænkte, at

Han sjæled' kun, og vilde Dig forsøge.

Men Vokker ta'e den Mistro! — Ja, jeg troer,
 Det hører Alderdommen til, at gjøre
 Et feilt Vestik, som det er Ungdom egent,
 At mangle Overlæg. — Kom med til Kongen!
 Lagt Skjul derpaa, det kan os volde mere Plage,
 End Had det skaffe kan, hans Elsker at opdage.
 Kom!

(de gaae).

Anden Scene.

En Sal i Kongeborgen.

Kongen, Dronningen, Rosenkrantz og
 Guildenstern træde ind med Følge.

Kongen.

Velkommen, Rosenkrantz og Guildenstern!
 Foruden, at vi længtes høit, at see Jer,
 Drev Trang til Eders Hjælp os til, saa hastigt.
 At kalde Jer. I have Noget hørt om
 Vor Søn's Forvandling; saa jeg kalder det,
 Da han, saa vel hvad Aand, som Legem angaaer,
 Ei ligner, hvad han var. Jeg kan ei gette,
 Hvad Andet, end hans Faders Død det er,
 Som har saa ganske bragt ham fra ham selv.
 Jer Begge beder jeg, da I opdroges
 Fra Barndoms Aar med ham, og er' ham nær,
 Saavel i Tænkemaade, som i Alder,
 At I vil gunstligst dvæle ved vort Hof
 En stakket Tid, for her ved Eders Selvskab
 At drage ham igjen til Livets Glæder,
 Og speide, om ved Leilighed I kunne
 Opdage, hvad saalunde ham bedrøver;
 Om det er Noget, vi ei vide, som vi
 Ved kunne raade paa, naar vi det vide.

Dronningen.

Han tidt har talt om Eder, gode Herrer!
 Og sandeligt! der lever ei to Mænd,

Som meer han hænger ved. Hvis gunstigt I
 Slig Førlighed og Artighed vil vise,
 At skenke os en Del af Eders Tid,
 For alt vort Haab at styrke og oplive,
 Skal Eders Ophold her en Tåle modtage,
 Der sommer sig for en erkendlig Konning.

Rosenkrantz.

Meer egneb' det sig Eders Majestæter,
 I Kraft af Eders Eneherstermagt,
 At ytre Eders høie Velbehag
 Som Bud, end Bøn.

Guldenstern.

Men vi adlyde Begge,
 Vi fremstaae freidigen, at lægge ned
 Vor Tjeneste for Eders Fod,
 Vi vente Eders Bud.

Kongen.

Tak, ædle Rosenkrantz og Guldenstern!

Dronningen.

Tak, ædle Guldenstern og Rosenkrantz!

Da beder jeg, at I vil strax besøge
 Min Søn, som nu er heelt ukendelig. —

(til Rogle af Folget)

Gaaer! fører disse Herrer ind til Hamlet!

Guldenstern.

Gud lønne vor Nærværelse og Daad

Med Hjælp og Glæde for ham!

Dronningen.

Ja, Amen!

(Rosenkrantz og Guldenstern gaae med Rogle
 af Folget).

Poloniüs træder ind.

Poloniüs.

Statsbudene fra Norrig, gode Konning!

Ere lykkeligen vendte hjem.

Kongen.

Du altid varst en Fader til godt Ny.

Polonius.

Var jeg, min Konning? Tro mig, gode Herre!
Min Pligt jeg vaager over, som min Sjæl,
Saavel mod Gud, som mod min hulde Konning.
Og nu jeg mener — eller og min Hjerne
Ei støver meer saa snitdt i Klogskabs Spor,
Som før den plejed', at jeg har udfundet
Den egenlige Grund til Hamlets Vanvid.

Kongen.

O, nævn mig den! Den længes jeg at høre.

Polonius.

Først modtag Eders Statsbud! da min Nyhed
Skal til hin store Fest Deserten være.

Kongen.

Du selv da hævde dem, og før dem ind!

(Polonius gaaer).

Han siger, kære Gertrud! han har fundet
Den sande Kilde til Din Hamlets Svaghed.

Dronningen.

Jeg troer, hans Faders Død er Hovedgrunden,
Og saa vor hastige Formåling bag efter den.

Polonius træder ind igjen med Voltimand og
Cornelius.

Kongen.

Vi vil udfritte ham. — Velkommen, Venner!
Hvad bringer Voltimand os fra Bro'er Norrig?

Voltimand.

De bedste Hilsener og Venstabsbøffer.
Strax, da vi kom, befalede han at standse
Sin Brodersøns Krigsrustninger og Hverving,
Som syntes ham at gjælde Polens Konning;
Men, nøiere betragtet, saae han vel,
At det Din Hoied gjaldt; forbitret over,
At hans kraftløse, høie Alderdom
Blev ført bag Lyset, sender han en Stevning
Til Fortinbras, som snar indfinder sig,

William Shakspeares
samtlige
dramatiske Verker.

Oversatte
af
H. C. WOSEMOSE.

2.

København, 1834.

Trykt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

Verhandlungen

Sammlung

Verhandlungen

Verhandlungen

Verhandlungen

Verhandlungen

Verhandlungen

Modtager en Frettesættelse
 Af Norrig, og tilsidst tilsværger ham,
 Si Alvindsfjeld mod Eder meer at føre;
 Hvorpaa den gamle Norrig, fuld af Glæde,
 Gi'er ham tretusind' Kroner aartigen,
 Samt Guldmagt til at bruge denne Hær,
 Han havde hvervet, imod Polens Konning;
 Nu beder han — som Du' vilst heraf see —

(rækker ham et Papir)

At gunstigt Du tilstæder denne Krigshær
 En sikker Marche igennem Dine Stater,
 Mod den Indrømmelse og Sikkerhed,
 Han deri giver Dig.

Kongen.

Det er os kært,
 Og, naar os Tid og No forundes, ville
 Vi løse, overveie og besvare. —
 Nu Tak for Eders vel anvendte Møie!
 Hvil nu! I Aften er' I mine Gæster;
 Velkomne hjem!

(Voldtimand og Cornelius gaar.)

Polonius.

Den Sag er godt til Ende.
 Min Konning og min Dronning! at forklare,
 Hvad Majestæt betyder, og hvad Pligt er,
 Hvi Dag er Dag, Nat Nat, og Tid er Tid,
 Er kun, at spille Nat og Dag og Tid.
 Derfor, da Korthed er Forstandens Sjel,
 Og Omsoab Krop og ydre Stads, saa vælger
 Jeg Korthed. Eders ædle Søn er gal.
 Gal kalder jeg det; thi sand Galenskab,
 Forklaret nøiere, er intet Andet,
 End, at man intet Andet er, end gal.
 Men Nok herom.

Dronningen.

Til Sagen! mindre Kunst!

Polonius.

Jeg sværger, Dronning! ingen Kunst jeg bruger;
 Alt han er gal, er sandt; sandt er det, det er Skade,
 Og Skade, det er sandt — dog den Figur er fjantet!
 Men lad den gaae! thi Kunst jeg vil ei bruge. —
 For gal antage vi ham da; nu restes,
 At vi udfinde Grund til hin effectus,
 Eller — at jeg skal tale ret, defectus;
 Thi hin effectus defectivus har
 Sin Grund. Det restes nu; nu restes det.
 Betænk!
 Jeg har en Datter; har; thi hun er min,
 Der, som et fromt og lydigt Barn, mærk dette!
 Har dette flyet mig. Samler nu og slutter!

"Til den himmelske og min Sjæls Afgud, den
 ynderigste Ophelia, —

Det er et flet Udtryk et lavt Udtryk; ynderigste
 er et lavt Udtryk; men I skal høre Mere. Som følger:

"Til hendes ypperlige, hvide Barm digtedes
 disse o. s. v.

Dronningen.

Fra Hamlet dette kom til hende?

Polonius.

Min gode Dronning, tøv lidt! Jeg er sandtru.

(læser):

"Tvivl kun, om Stjerner gløde,

"Om Solen rører sig!

"Ja tvivl, om Dyd er Brøde,

"Men tro, jeg elsker Dig!"

"O fære Ophelia! Jeg er misfornøiet med digst

"Vers. Jeg forstaaer ei den Kunst, at tælle mine

"Suk efter Metrum; men, at jeg elsker Dig høiest!

"o høist Bedste! tro det! Lev vel!"

"Din evigen, dyrebareste Dame!

"saa længe denne Machine

"tilhører ham,

Hamlet.

Høist lydig har min Datter vlist mig dette,

Og ydermere har hun mig betroet

Hans Elstovsbønner, samt fortalt mig, naar,
Hvor og hvorledes de mon lyde.

Kongen.

Men hvorlunde tog hun
Da mod hans Kærlighed?

Polonius.

Hvad troer Du om mig?

Kongen.

At Du est en trofast, ærlig Tjener.

Polonius.

Det onsker jeg at vise. Men hvad maatte
J tænke om mig, hvis jeg havde seet
Hin Elstovsfugl paa Flugt — og jeg maa sige,
Saaledes saae jeg den alt, før min Datter
Fortalte mig derom — hvad maatte Du,
Og Hendes Mæjestæt, min kære Dronning,
Tro, hvis jeg havde spillet Skriverpult
Og Tegnebog, og standet stum og døv,
Og seet paa denne Fugl? Hvad maatte J
Vel troe? Nei, jeg til Sagen lige gik,
Og til min unge Frøken sagde jeg:
"Viid, at Hamlet er en Prince, og over Din
Stand;

"Sligt maa ei skee!" og saa besol jeg hende,

At indelukke sig for hans Besøg,
Afslaae hvert Budskab og hvert Elstovstegn.
Derpaa hun førte sig mit Raad til Nytte;
Og han — kort sagt — da hun afviste ham,
Kaldt først til Tungstund, saa til Faste, derpaa
Til Svømløshed, og derpaa i en Svaghed,
Saa til Afsludighed, og gradviis
Til Galenskab, som ham nu forstyrrer,
Og som vi Alle sørge over.

Kongen.

Troer Du,
At det er Grunden?

Dronningen.

Det saare muligt er.

Polonius.

Var der en Tid — det gad jeg gerne vide —
Da jeg med Bisked sagde: "det er saa,"
Naar det var anderledes?

Kongen.

Ei det jeg mindes.

Polonius (peger paa sit Hoved
og sin Hals).

Lag dette derfra, hvis det er ei saa!
Naar jeg er først paa Spor, saa skal jeg finde,
Hvor Sandhed ligger, om den end var skjult
I Jordens Midpunct.

Kongen.

Hvad Mere skulde vi
I denne Sag forsøge?

Polonius.

Du veedst, at tidt han gaar tre, fire Timer
I Galeriet.

Dronningen.

Det gjør han rigtigt nok.

Polonius.

Naar Stigt nu stier,
Saa slipper jeg min Datter ud til ham;
Da være Du og jeg bag et Tapet,
Og mærke Ord! Hvis han ei elsker hende,
Og ei derved er gangen fra sin Samling,
Saa gid jeg ei maa hjælpe Stat at styre,
Men pløie Jord og holde Møgkust!

Kongen.

Vi vilse prøve.

Hamlet træder ind, læsende.

Dronningen.

Men see, hvor sorgfuld den Ulykkelige
Der kommer læsende!

Polonius.

Jeg beder, gaaer tilside Begge!

Jeg strax ham entrer! Ach, tillad mig det!

(Kongen, Dronningen og Folget gaae).

Hvorlunde lever min Prince Hamlet?

Hamlet.

Godt, Gud være lovet!

Polonius.

Kender Du mig, Prince!

Hamlet.

Udmærket godt. — Du est en Fiskehandler.

Polonius.

Nei, ædle Herre!

Hamlet.

Saa vilde jeg da ønske, Du varst saa ærlig en Mand.

Polonius.

Ærlig, min Prince!

Hamlet.

Ja, min Ven! at være ærlig, som Verdens Lob er, det er, at være een Mand, segt ud blandt ti Tusinde.

Polonius.

Det er meget sandt, min Prince!

Hamlet.

Chi, dersom Solen avler Orme i en død Hund, siden den krydser et Madsel, stendt den er en Gud — Har Du en Datter?

Polonius.

Ja, min Prince!

Hamlet.

Lad hende ikke gaae i Solen! Frugtbarhed er en Betsignelse; men, da Din Datter kan bære Frugt — min Ven, hav Die med hende!

Polonius.

Hvad vilst Du sige dermed? (affides). Altid er min Datter den Streng, han staaer paa — dog kendte han mig ikke i Forstningen; han sagde, jeg var en Fiskehandler. Det er kommet vidt med ham, saare vidt; og dog i min Ungdom har jeg virkelig en lidet megen Stendighed

for Elfskovs Skyld — omtrent ligesaa meget, som han nu. Jeg vil tale til ham igjen. — Hvad læser Du der, min Prince!

Hamlet.

Ord, Ord, Ord!

Polonius.

Hvad handle de om?

Hamlet.

Handel? mellem hvem?

Polonius.

Jeg mener hvad det, som Du læser, indholder, min Prince!

Hamlet.

Bagsværtelse, min Ven! thi den satyriske Skelm siger her, at gamle Mænd have graat Støg; at deres Ansigter ere rynkede; at deres Dine strømmer Bernsteen og Blommetræs: Gummi; og at de have stort Forraad af Mangel paa Forstand, tilligemed høist svage Haser. Skøndt jeg nu troer alt Dette, som et Evangelium, Herre! anseer jeg det dog slet ikke for anstændigt, at faae det saalunde prentet for sig; thi Du selv, min gode Herre! vilde blive ligesaa gammel, som jeg, isald Du kunde gaae baglæns, som en Krebs.

Polonius.

Skjøndt dette Galtsab er, det har Methode.

Min Prince! Vilst Du ei gaae lidt ud i fri Luft?

Hamlet.

Ind i min Grav?

Polonius.

Nei, det er rigtigheden nok ude af fri Luft (affides). Hvor betydningssfulde stundom hans Svar ere! Det er en Lykke, som tidt træffer Galtsaben, men som Fornuft og sund Forstand ikke saa heldigen forløses med. Jeg vil forlade ham og flugs tænke paa et Middel til at bringe et Mode i Stand imellem ham og min Datter. — Naadige Prince! jeg tager underdanigst Afsted.

Hamlet.

Du kanst ikke tage Noget fra mig, min Ven! som jeg hellere vil stilles ved, undtagen mit Liv, undtagen mit Liv, undtagen mit Liv!

Volonius.

Lev vel, min ædle Herre!

Hamlet.

De ledsommelige, gamle Narre!

Rosenkrantz og Guildenstern
træde ind.

Volonius.

J gaaer og søger om Prince Hamlet; der er han.

Rosenkrantz (til Volonius).

Guds Fred, min Herre!

(Volonius gaaer).

Guildenstern.

Min ædle Herre! —

Rosenkrantz.

Min dyrebare Herre! —

Hamlet.

Mine gode Hjerter venner! Hvorlunde lever Du Guildenstern? Ah, Rosenkrantz! I gode Kusse! hvorlunde gaaer det Eder Begge?

Rosenkrantz.

Som Jordens ubetydelige Børn.

Guildenstern.

Ei alt for megen Lykke er vor Lykke;
Vi ere paa Fortunas Hat ei Knappen.

Hamlet.

Dog heller ikke hendes Skofaaler?

Rosenkrantz.

Heller ikke det, ædle Herre!

Hamlet.

Utsaa boer I i Nærheden af hendes Midie, eller i Midpunctet af hendes Yndest.

Guildenstern.

Ja vist, vi ligge i hendes Skød.

Hamlet.

I Fortunas Hemmelighed! Ja, ganske rigtigen; hun er en Støge. — Hvad Nøt?

Rosenfrank.

Ingen, min Prince! uden, at Verden er bleven ærlig.

Hamlet.

Saa er Dømedag nær. Men Eders Nyhed er ikke sand. Lad mig spørge Eder om Noget, som angaaer Eder iær! Hvori have I, mine gode Venner! forsondet Eder mod Fortuna, siden hun sender Eder herhid i Fængsel?

Guildenstern.

Fængsel, Herre?

Hamlet.

Danmark er et Fængsel.

Rosenfrank.

Saa er Verden det ogsaa.

Hamlet.

Et smukt et; hvori der er mange Fangebure, Fængsler og Huller; Danmark er et af de Værste.

Rosenfrank.

Det er ikke vor Mening, min Prince!

Hamlet.

Nu vel, saa er det ikke noget Fængsel for Eder; thi der er intet Ondt eller Godt, uden, at Meningen bliver det dertil. For mig er det et Fængsel.

Rosenfrank.

Nu vel, saa gør Eders Vergærrighed det dertil; det er for snævert for Eders Land.

Hamlet.

O Gud! jeg kunde være indespærret i en Nøddeskål, og ansee mig selv som Konge over et uendeligt Rige, naar jeg blot ikke havde Drømme.

Guildenstern.

Dg, i Sandhed! disse Drømme ere Vergærrighed; thi selv den Vergærriges Grundvæsen er blot Skæggen af en Drøm.

Hamlet.

En Drøm selv er kun en Skygge.

Rosenfrank.

Rigtigen; og' jeg anseer Vergærrighedens Tjenst for
saa lustagtig og let, at den kun er en Skygges Skygge.

Hamlet.

Saaledes ere vore Tiggere da Legemer, og vore bredskul-
drede Helte Tiggernes Skygger? Skulle vi nu ikke gaae til
Hoffet? thi jeg kan, min Drot! ikke raisonnere.

Guildenstern og Rosenfrank.

Vi vilde opvarte Dig.

Hamlet.

Det er ikke min Mening. Jeg vil ikke regne Eder
iblandt mine øvrige Tjenere; thi — for at tale, som ærlig
Mand, med Eder — jeg bliver høist strækkeligen overrasket.
Men, for at blive paa Venstabs plagne Bei — hvad gjøre
I i Hellsinger?

Rosenfrank.

Vi vilde besøge Dig, min Prince! Det er vort hele
Anliggende.

Hamlet.

Jeg er saa tiggesfærdig, at jeg er endog fattig paa Tak;
men jeg takker Eder, og, i Sandhed, føre Venner!
min Tak er endog for dyrt betalt med en Skilling. Har
man ikke sendt Bud efter Eder? Eller, ere I komne af egen
Tilbøielighed? Er det et frivilligt Besøg? Velan, velan!
Handler ærligen med mig! Velan, velan! Ja, tater nu!

Guildenstern.

Hvad skulle vi sige, min Prince?

Hamlet.

Alt, hvad I vilde — men det maa vedkomme Sagen.
Man har kaldet Eder hid; og der er en Slags Befendelse i
Eders Afsyn, som Eders Bessedenhed ikke har List nok til
at sætte Sminke paa. Jeg veed, at den gode Konning og
Dronning have sendt Bud efter Eder.

Rosenfrank.

I hvad Hiemeed, min Prince?

Hamlet.

Det maae I lære mig. Men lad mig besværges Eder
ved vort Broderstabs Rettigheder, ved vor Ungdoms Sam-

drægtighed, ved vort evigen bevarede Venstabs Forpligtelse, og ved Alt, hvad Dyrebarere en bedre Taler kunde lægge Eder paa Hjertet, værre ærlige og ligefremme imod mig! Har man hidkaldet Eder, eller ikke?

Rosenfrank (til Guildenstern).

Hvad siger Du?

Hamlet.

Nei, nu har jeg Die med Eder. — Hvis I elste mig, saa holder I Intet tilbage for mig!

Guildenstern.

Min Prince! man har hidkaldt os.

Hamlet.

Jeg vil sige Eder, hvorfor; saaledes skal jeg, ved at komme Eder i Forkøbet, befrie Eder for at robe Hemmeligheden, og Eders Tausshed mod Konningen og Dronningen skal ikke sælde en eneste Fjeder. Jeg har i den senere Tid, — men hvorfor, veed jeg ikke, — tabt al min Munterhed, og givet Slip paa alle mine Legemsøvelser; og, i Sandhed! det gaaer saa vidt med mit Tungsind, at denne herlige Bygning, Jorden, synes mig et ufrugtbart Forbjerg; denne pyperlige Thronhimmel, Lusten, seer I! denne takke Besætning, som hænger over os, dette majestætiske Loft, indlagt med gylden Ild — nu, det synes mig ikke at være Andet, end en ful og vestagtig Klynge af Dunster. Hvilket Stykke Arbeid er ikke Menneſket! hvor ædel ved Forstand, hvor uendelig i Evner! i Skikkelse og Bevægelse, hvor udfryksfuld og beundringsværdig! I Handling, hvor lig en Engel! i Tanke, hvor lig en Gud! det Skønneste i Verden; et Mynster blandt Dyrene! Og dog — hvad er denne Kvintessents af Støvet for mig? Mand behager mig ikke, — ei heller Kvinde; — stødt Eders Emil synes at sige det.

Rosenfrank.

Min Prince! der var ei saadant Gemme i mine Tanker.

Hamlet.

Hvi lo Du da, da jeg sagde: "Mand behager mig ikke"?

Rosenkrantz.

Jeg tænkte paa, min Prince! hvis Manden ikke behager Dig, hvilket Fastemaaltid Skuespillerne da ville faae hos Dig. Vi indhentede dem undervejs, og de komme hid, for at tilbyde Dig sin Tjeneste.

Hamlet.

Han, som spiller Kongen, skal være velkommen; Hans Majestæt skal faae Skat af mig; den kække Ridder skal bruge sit Sværd og Skjold; Elskeren skal ei sukke gratis; den lystige Mand skal ende sin Rolle i Fred; den vittige Pommel skal faae dem til at lee, hvis Lunger ere ligesaa fildne, som den Bryllsøges, og den unge Pige skal tolke sit Hjerte frit, eller ogsaa det rimfrie Vers skal halte affled for det. Hvad er det for Skuespillere?

Rosenkrantz.

Netop de, Du pleiede at finde saadan Fornøjelse ved: Tragoedie-Spillerne fra Staden.

Hamlet.

Hvorfunde gaaer det til, at de reise? Deres faste Opholdssted var jo bedre i begge Henseender, baade hvad Ansæelse og Fordel angaaer.

Rosenkrantz.

Jeg formoder, at deres Aftakelse reiser sig af den nye Forandring.

Hamlet.

Nøde de den samme Agtelse, som de nøde, da jeg var i Staden? Blive de ligesaa meget søgte?

Rosenkrantz.

Nei, det blive de, i Sandhed! ikke.

Hamlet.

Hvoraft kommer det? Blive de dovre?

Rosenkrantz.

Nei, deres Anstrængelse holder samme Skridt, som sædvanlig; men, min Prince! der er kommen en Ræde af Børn, smaae Gassenunger, som overstrige Dialog-Skuespillet, og beklappes grueligen for det. Disse ere nu i Meden, og overdøve ved sin Støi saaledes de almindelige Skuespladse, (saalunde kalde de dem), at mangen Mand som væ-

rer Sværd, er bange for Gaasfjedrene, og tør næppe gaa derhen.

Hamlet.

Hvad! ere de Børn? Hvo underholder dem? Hvorlunde betales de? Wille de ikke blive længere i dette Fag, end deres Syngestemme vil holde sig? Wille de ikke siden sige, dersom de selv vore op og blive almindelige Skuespillere (hvi ket er høist sandsynligt, naar deres Sager ikke staae sig bedre), at deres Komoedieskrivere staae dem, ved at faae dem til at strige mod deres eget tilkommende Samfund.

Rosenkrantz.

Der har, min Tro! været Nok at gjære paa begge Sider, og Folket holder det ikke for Synd, at tirre dem til Strid. Man vilde en lang Tid ikke give Penge for at see et Skuespil, med mindre at Digteren og Skuespillerne fik sine Modstandere ved Haaret deri.

Hamlet.

Er det muligt?

Guildenstern.

O, der er bleven spildt megen Hjerne i disse Krige.

Hamlet.

Løbe Drengene af med Seieren?

Rosenkrantz.

Ja, det gjøre de, min Prince! Herkules selv med Atlas glemmes derover.

Hamlet.

Det er ikke saa selsomt endda; thi min Fader er nu Konge i Danmark, og de, som pleiede at vrænge Mund ad ham, medens min Fader levede, give nu 20, 40, 50, 100 Ducater for et lille Billed af ham. — Guds Blod! Der stikker Noget meer, end Naturligt, deri, dersom Philosophien blot kunde opdage det.

(Klang af Trompeter indenfor).

Guildenstern.

Der komme Skuespillerne.

Hamlet.

Mine Herrer! I ere velkomne i Hetsingør. Giver mig Eders Hænder! Velan da! Complimenter og Cereemonier ere Velkomstens Titbehør. Lad min Maneer finde Behag for Eders Dine, paa det at ikke Skuespillerne's Modtagelse, der, som jeg siger Eder, skal see smuk ud, skal synes at ligne meer en høitidelig Velkomst, end Eder. I ere velkomne; men min Farbroder-Fader og Fæster-Moder have bedraget sig.

Guildenstern.

Hvori, min kære Prince?

Hamlet.

Jeg er kun gal ved Nord-Nordvest-Vind. Naar den er sydtlig, kender jeg en Fald fra en Haandsang.

Polonius træder ind.

Polonius.

Guds Fred, mine Herrer!

Hamlet.

Hør Du, Guildenstern! — og Du ogsaa! — en Herrer ved hvert Dre: det store Pattedbarn, som I see der, er endnu ikke ude af sit Svøb.

Rosenfrank.

Maaſkee han er anden Gang kommen i det; thi man siger: "Gammel Mand er anden Gang Barn."

Hamlet.

Jeg vil ſpaae, at han kommer, for at fortælle mig Noget om Skuespillerne. — I har Ret, min Herve! I Mandags Morges; da var det, rigtigheden!

Polonius.

Min Prince! Jeg har Nyt at fortælle Dig.

Hamlet.

Min Prince! Jeg har Nyt at fortælle Dig. Da Roscius var Skuespiller i Rom—

Polonius.

Skuespillerne ere hidkomne, min Prince!

Hamlet.

Brr! Brr!

Polonius.

"Paa min Tre, —

Hamlet.

"Da reed hver Gøgler paa sit Træl!" —

Polonius.

De bedste Skuespillere af Verden, saavel for Tragoedie, Komoedie, Historie, Pastorate, Pastoral-Komoedie, Historico-Pastorate, Tragico-Historie, Tragico-Komoedie, og regelmæssige Skuespil, som for uregelmæssige Dramer. Seneca kan ikke være for sørgelig, eller Plautus for munter. Saavel for frevne som improviserte Skuespil ere disse Folk de Eneste, man har.

Hamlet.

"O Jephtha, Israels Dommer!" — hvilken Skat havde Du!

Polonius.

Hvilken Skat havde han, min Prince?

Hamlet.

Jh nu! — "En yndig Datter, ingen flere,

"Og som han elsked' saare høit."

Polonius (affides).

Altid tænker han paa min Datter.

Hamlet.

Har jeg ikke Ret, gamle Jephtha?

Polonius.

Derfom Du kalder mig Jephtha, min Prince! da har jeg en Datter, som jeg elsker saare høit.

Hamlet.

Nei, det følger ikke.

Polonius.

Hvad følger da, min Prince!

Hamlet.

Jh nu!

"Som Loddet faldt, det gjaldt,"

og saa veed Du:

"Hvad skulde see, da lod sig see" —

Det første Vers af den aandelige Sang vil sige Dig Mere; thi see! der kommer min Tankestreg.

(Fire eller fem Skuespillere træde ind.)

J ere velkomne, mine Herrer! velkomne Alle! — Det glæder mig, at see Dig vel! — velkomne, mine gode Venner! — O, gamle Ven! Ih nu! Dit Ansigt er blevet færgryndset, siden jeg sidst saae Dig! Kommer Du, for at tage mig ved Skøget i Danmark? — Hvad! min unge Dame og Herskerinde! Ved vor Frue! Deres Naade er kommen Himmelen en heel Hæl nærmere, siden jeg saae Dem sidst. Gid Deres Stemme ikke maa være bleven forslidt, som en Guldmynt, der ikke længere er gangbar! — Mine Herrer! J ere Alle velkomne. Vi ville ogsaa i Færd med det, ligesom de franske Falconerere, og flyve efter Alt, hvad vi see. Vi ville strax have en Tale. Kom! giv os en Prøve paa Eders Kunst! kom! en lidenskabelig Tale.

Første Skuespiller.

Hvilken Tale, min Prince!

Hamlet.

Jeg hørte Dig engang fremsige en Tale for mig; men Stykket blev aldrig spillet, eller, om det blev det, ikke over een Gang; thi jeg husker, at det ikke behagede den store Hob; det var Caviar for Mængden; men det var (saadant som jeg hørte det, og Andre, hvis Dom i saadanne Ting var meget ophøiet over min) et ypperligt Skuespil, vel ordnet i Scener, og anlagt med ligesaa megen Natur, som Kunst. Jeg mindes endnu, at En sagde, der var ingen stærke Ting deri, for at gjøre Demnet pirrende, ei heller Noget i Stilen, som røbede tvungen Birlighed hos Forfatteren; men han kaldte det en ærlig Methode, ligesaa sund, som behagelig, og meget meer yndig, end pynnelig. En Tale i det yndede jeg især meget; det var Æneas's Fortælling til Dido, og især det Sted i den, hvor han taler om Priamus's Mord. Hvis den endnu lever i Eders Erindring, saa begynd ved dette Vers! Lad mig see! lad mig see! —

"Den grumme Pyrrhus, lig hyrkani's Love," —
det er ikke saaledes; det begynder med Pyrrhus.

"Den grumme Pyrrhus, — han, hvis mørke Rustning,

"Sort, som hans Forsæt, lignede hin Nat,

"Da skjult han laa i rødselvangre Hest,

"Har nu sin vilde, sorte Krop besmørt
 "Med rædsomt Blodskjold; nu fra Top til Laa
 "Han blusser ganske rød, indsmykket rædsomt
 "Med Fædres, Mødres, Døttres, Sønners Blod,
 "Indbrændt og tørret i de hede Gader,
 "Som laane grueligt et Helveds-Lys
 "Til deres Konges Mord; igennemgledet
 "Af Harm og Ild, indbagt i stærket Blod,
 "Med Dine, lig Carfuncter, søger nu
 "Den Djævel, Pyrrhus, Oldefaderen,
 "Den gamle Priamus." — Bliv Du nu ved!

Polonius.

For Gud! min Prince, godt fremsagt, med en god Tone
 og god Anstand.

Første Skuespiller.

"Flugs seer han ham,
 "Udmægtigt kæmpende mod Grækerne;
 "Det gamle Glavind, oprørt mod hans Arm,
 "Ei lystrer Bud, men ligger, hvor det falder;
 "Ham overlegen, Pyrrhus styrter mod ham,
 "Og rasende han slaar ham;
 "Men ved hans Mordsværds Bind og Vandeypust
 "Den svage Fader faldt. Da Iltum, stædt livløst,
 "Lod til at søle Slaget; thi dets Ildtop
 "Sig bød til dets Fod, og med et rædsomt Brag
 "Det fængslede Pyrrhi Øre; thi, o! see hans Sværd,
 "Som daled' ned paa Priams melkehvide Hoved,
 "Stod ret, som var det naglet fast i Luften.
 "Nu, som en malet Tiger, Pyrrhus stod,
 "Og, raadvild mellem Villie og Daad,
 "Han Intet gjorde.
 "Men, som vi ofte see, imod et Uveir
 "Stillehed i Himmelen; Skyhøren slaar,
 "Den bolde Vind er taus; den dybe Jord
 "Er tomt, som Døden; flugs en rædsom Torden
 "Igenennem Luften gaaer; saa Hønnen Pyrrhus
 "Op af hans Hvide til ny Bloddaad vækker.
 "Og aldrig faldt Cyclopens Hammerslag

"Paa Marses Skjold, for Evigheden smeddet,
 "Med mindre Harm, end Pyrrhi røde Sværd
 "Nu kaldt paa Priamus.
 "Bort, bort, Fortuna, Skage! Alle Guder!
 "Bed fældes Raad berøver hende Bølden!
 "Bræk Eger, Felger ud af hendes Hjul,
 "Og rul det runde Nav'r fra Him'lens Bjerg
 "Til Døvels Afgrund ned!

Polonius.

Det er alt for langt!

Hamlet.

Det skal til Barbereren, tillige med Dit Skæg. — Jeg
 beder Dig, bliv ved! Han vil have noget Lystigt, eller
 noget Vellystigt; ellers sover han. — Videre! lad os
 komme til Hecuba!

Første Skuespiller.

"Men Bee Enhver,

"Som havde seet den slusevorne Dronning hist—

Hamlet.

Den slusevorne Dronning?

Polonius.

Det er godt; slusevorne Dronning, er godt.

Første Skuespiller.

"Barfodet løbende at true Flammer

"Med svage Taarer; med et Klæde om hint Hoved,

"Hvor Diademets nyligt stod; i Stedet for

"En Høitidsklædning om de magre Lænder,

"Af forbums Barnefødsler søkkede,

"Et Lagen, grebet midt i Frydens Uro,

"Hvo dette havde seet, han vilde med

"En Tunge, gennemblødt i Gigt, raabt Oprør

"Mod Løffens Rige; men, hvis Guderne

"Selv havde skuet hende, da hun saae, at Pyrrhus

"For Ondskab's Moro sønderhugget hendes

"Høitelske Huusbonds Lemmer med sit Sværd,

"Det pludselige Skrig, hvori hun da brast ud,

"(Med mindre dødelige Ting dem ei kan røre)

"Det havde udsøkt Himmelsines Id

"I Taarens Mærkedug, og smeltet Guder's Hjerter."

Volonius.

See, om han ikke har listet Farve, og har Taarer i sine
Øine! —

Lad os ikke faae Mere, min Kære!

Hamlet.

Det er godt. Jeg vil snart have Dig til at fremsige
mig det Øvrige deraf. Min gode Herre! Vilst Du sørge
for, at Skuespillerne bevertes godt? Hører Du? Lad dem
blive godt behandlede! Thi de ere Tidens Indbegreb og
førte Kronikker. Det vilde være bedre for Dig, at have en
flet Gravskrift efter Din Død, end deres onde Dmtale, me'ns
Du lever.

Volonius.

Min Herre! jeg vil behandle dem, som de fortjene.

Hamlet.

Jh, for Pokker, Menneske! meget bedre. Behandl et-
hvert Menneske, som han fortjener! og hvo slipper da for
Visten? Behandl dem efter Din egen Ære og Værdighed!
Jo mindre de fortjene, jo mere Fortjeneste er der i Din
Gødhed. — Før dem ind!

Volonius.

Kommer, mine Herrer!

Hamlet.

Følger ham, Venner! I Morgen vilte vi høre et Skuespil. —
Hør, min gamle Ven! kanst Du spille Gonzagos Mord?

Første Skuespiller.

Ja, min Prince!

Hamlet.

Vi vilte have det i Morgen Aften. Du kunde vel til-
Råd lære udenad en Tale paa en 12 à 16 Linier, som
jeg vil nedskrive og sætte ind deri? Kunde Du ikke?

Første Skuespiller.

Jo, min Prince!

Hamlet.

Meget vel. — Følger med denne Herre der, og lader
mig see, at I ikke gjøre Nar ad ham! (Volonius og
Skuespillerne gaar). Mine gode Venner! (til Ro)

senkrans og Guildensteren). Jeg vil forlade Eder
til i Aften; I ere velkomne i Hellsinger.

Rosenkrans.

Vel, min Prince!

(Rosenkrans og Guildensteren gaar).

Hamlet.

Saa! Gud med Eder være! — Nu er jeg
Alene da.

O, hvilken ussel Træl og Niding er ei jeg!

Er det ei mageløst, hin Skuespiller kunde,

Blot i et Digt, en Lidenstaben's Drøm,

Sin Sjæl saa tvinge efter eget Indfald,

At 'alt hans Afsyn blegued' ved dens Gæren?

Graad var i Diet, Vanvid i hans Ansigt,

Hans Stemme brudt, hans hele Adfærd læmpet

Med Minespil til Lanterne? Alt det for Intet?

For Hecuba!

Hvad er ham Hecuba, og han for hende,

At Laarer han for hende skulde sælde?

Hvad vilde han vel gøre, hvis han havde

Min Grund og min Ordfordring til Sindsoprør?

I Graad han vilde Skuepladsen drukne,

Med rædsom Tale kløve Folkets Øre,

Afsindig gøre Sonden, bleg af Angest Ufald,

Korsørde den Uvidende, og, ja, i Sandhed!

Forbanse Øren, Øine! —

Nu jeg,

En dødt og søvnig Stængel, kryber om,

Som Drømmer, svangres ikke af min Sag,

Kan Intet sige, Intet for en Konge,

Hvis Eiendom, hvis dørbare Liv

Blev skændigt ødelagt! Er jeg en Feig?

Hvo kalder Niding mig? Hvo kløver vel min Skæl?

Afruster Skæget mig, og faster i mit Ansigt?

Hvo kniber mig i Næsen? Hvo tør vove

At sælde mig med al sin Lungekraft en Løgnhals?

Hvo tør vel det?

Ha!

Ih nu, jeg taalte det! thi jeg, i Sandhed!
 Maa have Duens Sind, og vel paa Galde Mangel
 Til at forbitres over Bold! thi ellers
 Jeg havde sedet alle Landets Ravne
 Alt med hin Nidings Adsel. Grumme, geile Skurk!
 Du ynk- og samvidsløse, trædste, lystne Skurk!
 O, hvilken Væsel er jeg! Det er herligt,
 At jeg, Søn af en elsket, myrdet Fader,
 Til Havn af Himmel og af Helvede ovegget,
 Skal, Skøgen lig, med Ord mit Hjerte lette,
 Og falde til at bande, lig en Koffetøds,
 En Hvermandshore!
 Gy! Gy! Vær virksom, Hjerne! Hm! man siger,
 At Skyldige, ime'ns de sadde ved
 Et Skuespil, saalunde før blev' trufne
 I Sjælens Jyderste af selve Scenens Kunst,
 At moren de sin Nidingsdaad bekendte;
 Thi Mord, stødt det ei Tunge har, vil tale
 Med høist vidunderligt Organ. — Ja, de
 Skal spille Noget, lig min Faders Mord,
 For Konningen. Jeg paa hans Blik vil agte,
 Ransage ham i Hjertet; hvis han blinker,
 Saa veed jeg Vel. Den Aand, som jeg har seet,
 Kan være Djævelen, og Djævelen har Magt
 Til at fornumme sig i yndig Skikkelse;
 Maaskee han og min Evaghed og mit Lungsind
 (Da han har stor Magt over lige Sjæle)
 Til min Fordømmelse vil bruge; jeg
 En bedre Grund behøver. Dette Skuespil
 Er det, hvori min Konnings Samvid jeg
 Vil fange.

(han gaaer).

Tredie Act.

Förste Scene.

Sal i Kongeborgen.

Kongen, Dronningen, Polonius, Ophelia,
Rosenfrank og Guildenstern
træde ind.

Kongen.

Og sit I ved Samtalens Vending ei
Ud af ham, hvi han tyer til slikt et Vanvid,
Og grusomt at sin Kønne Tid forbitrer
Ved stormende og frygtelig Affindighed?

Rosenfrank.

Han tilstaaer, han vanvittig føler sig;
Men ingentunde vil han nævne Grunden.

Guildenstern.

Ei heller var han villig til at speides;
Han strar med listligt Vanvid dreied' af
Hver Gang, vi vilde faae ham til at friste
Sin saude Tilstand.

Dronningen.

Modtog han Eder godt?

Rosenfrank.

Ret, som en venlig Herre.

Guildenstern.

Dog paa sit Sind han gjorde megen Vold.

Rosenfrank.

Med Spørgsmaal var han kærig; naar vi spørge ham,
Hviist gavmild med at svare.

Dronningen.

Har I ei fristet ham til nogen Tidsfordriv?

Rosenfrank.

Det traf sig netop, Dronning! at vi mødte
Et Skuespillerfjelskab paa vor Vej;

Om det vi taled' til ham, og der saaes
 Et Glimt af Fryd hos ham ved dette Budskab.
 De ere her ved Hoffet, og jeg troer,
 De have alt Befaling til at spille
 I Aften for ham.

Polonius.

Det er ganske sandt;
 Han bad mig bede Eders Majestæter,
 At see og høre denne Ting.

Kongen.

Ja, meget gerne; det fornøier mig,
 At see ham stemt saalunde.
 I gode Herrer! stærker endnu een Gang
 Hans Forsæt, og forøger ret hans Smag
 Paa disse Glæder!

Rosenkrantz.

Det skulle vi, min Konning!

(Rosenkrantz og Guildenstern gaar).

Kongen.

Elste Gertrud, ogsaa Du forlade os!
 Thi vi har hemmeligen kaldet Hamlet hid,
 Paa det han her, som af en Hændelse,
 Ophelia kan møde.
 Jeg selv og hendes Fader, lovlige
 Spioner, ville kaare os en Plads,
 Hvor vi, usete, see, og frit kan dømme
 Om deres Møde, og da slutte af hans Udfærd,
 Om han af Elskovs Kummer eller ikke
 Saalunde lider.

Dronningen.

Jeg Dig adlyde skal.
 Hvad angaaer Dig, Ophelia! jeg ønsker,
 Din yndesfulde Skonhed maatte være
 Den lykkelige Grund til Hamlets Vanvid;
 Saa haaber jeg, at Dine Dyder ville
 Paa rigtig Vei tilbage føre ham
 Til Begges Ære.

Ophelia.

Gid de maae, min Dronning!

(Dronningen gaaer).

Polonius.

Gaa did, Ophelia! — Bit Eders Naade nu,
Gaae vt paa Plads — (til Ophelia) Læs Du i denne Bøg!
Eligt Skin af Syssel skal en Skingrund være for,
At Du est ene. — Tidt vi synde heri, —
Det see vi alt for tidt — med Andagts Anslgt
Dg med Gudsfrygts Mine Djævelen masqueres.

Kongen (afledes).

O, alt for sandt! Hvor hvas
En Svært hans Ord mit Samvid give!
Ei Stogens Kind, ved Malerkunst forskønnet,
Er under Sminken, som den smykker, styggere,
End min Daad under mine Sminke: Ord;
D svare Byrde!

Polonius.

Jeg hører ham; til Side, Herre Komning!

(Kongen og Polonius gaae).

Hamlet træder ind.

At være, eller ei, Spørgsmaalet er; —
Om det er Sjælen værdigst, at den taaler
Den vilde Skæbnes Slyngekast og Pilestød,
Gud heller væbner sig mod Sorgers Hav,
Dg ved en Modstand ender dem? — At døe, — at sove, —
Ei Mere; — og ved Søvn, at troe, vi ende
Den Hjertegval, de tusind' Lidelser,
Som Rod er Arving til — det er et Maal,
Vi maae andægtigt ønske os. — Døe; — sove, —
At sove! — muligt drømme; — ja, det Knuden er;
Thi Drømme, som i Dødens Søvn tør komme,
Naar vi vort Ankertoug afrystet have,
De maae os standse; det er Tanken just,
Som Sorgens Liv saa langt forlænger;
Thi hvo har Tidens Viskelag og Svot,
En Undertrykters Hevn og Hovmod's Håan,

Foragtet Elfskovs Kvide, Lovens Nølen,
 Støtthed af Embedsmænd, og Spark, som stille
 Fortjeneste af Ufortjente tager,
 Naar selv han Rolighed sig kunde skaffe
 Blot med en Syl? Hvo vilde Vorder slæbe,
 Og slæppe, søde under Livets Tynge,
 Naar ei en Gru for Noget efter Døden, —
 Det ei opdag'de Rige, fra hvis Grænse
 Ei Vandrere vandrer hjem, forvirred' Villien,
 Saa at vi taale før den Qual, vi have,
 End flye til andre, som vi ikke kende?
 Saa gjør Samvittighed os Alle seige,
 Og saa Beslutningens medfødt Røkke
 Hensranter i det blege Overlæg;
 Og Foretagender af Marv og Begt
 Ved denne Tanke vende sine Strømme,
 Og tabe Navn af Handling. — Stille Du! —
 Ophelia, den Fagre! — Ungmø, indslut
 I Dine Bønner alle mine Synder!
 Ophelia.

Min ædle Prince! hvortlunde har Du levet
 I disse mange Dage?

Hamlet.

Jeg ydmønst takker Dig; ret godt.

Ophelia.

Min Prince! Jeg har Grindringstegn fra Dig,
 Jeg længe pustet' at tilbagegive Dig.
 Jeg beder, tag dem nu!

Hamlet.

Nei, nei;

Jeg gav Dig aldrig Noget.

Ophelia.

Min høie Prince! Du veedst ret vel, Du gavst dem,
 Og med dem Ord, som aandede saa sødt,
 At Tingene blev' derved rigere;
 Tag dem igjen, da hines Duft er sounden!
 For ædel Sjæl rig Gave fattig vorder,

Naar Giveren uventlig bliver. Der,
Min ædle Prince!

Hamlet.

Ha! ha! est Du dydig?

Ophelia.

Min Prince!

Hamlet.

Est fager Du?

Ophelia.

Hvad mener vel Din Høihed?

Hamlet.

Alt, hvis Du est dydig og fager, skulde Du ei tillade
Din Dyd at have nogen Dmgang med Din Fagerhed.

Ophelia.

Kan Fagerhed, min Prince! have bedre Dmgang, end
med Dyden?

Hamlet.

Ja, i Sandhed; thi Fagerhedens Magt vil snarere for-
vandle Dyden fra, hvad den er, til en Koblerke, end Dy-
dens Kraft kan omskabe Fagerheden til sit Billed; dette
var en Gang et Parador; men nu fastfæster Liden det.
Jeg elskede Dig en Gang.

Ophelia.

I Sandhed, min Prince! Du bragte mig til at troe det.

Hamlet.

Du skulde ikke have troet mig; thi Dyden kan ikke ind-
vodes i vor gamle Stamme saalunde, at vi jo beholde en
Smag deraf; jeg elskede Dig ikke.

Ophelia.

Des meer stoffedes jeg.

Hamlet.

Gaa i et Nonnekloster! Hvi vilst Du være Moder til
Syndere? Jeg er selv en Smule dydig, og dog kunde jeg
anklage mig selv for saadanne Ting, at det var bedre; min
Moder ikke havde sødt mig; jeg er meget stolt, hevn-
gærrig, æresydg; jeg har flere Forbrydelser rede paa mit Bink,
end jeg har Tanker til at isøre dem, Indbildningskraft til

at give dem Skikkelse, eller Tid til at udsøre dem i. Hvad skulle saadanne Karle, som jeg, kravle her mellem Jord og Himmel for? Vi ere Erkeførte Alle. Ero Ingen af os! Gaa Din Vej til et Nonnekloster! Hvor er Din Fader?

Ophelia.

Hjemme, min Prince!

Hamlet.

Lad Dørene lukkes i Laas for ham, for at han ikke skal spille Nar, uden i sit eget Huus! Farvel!

Ophelia.

O naaderige Himle, hjælper ham!

Hamlet.

Dersom Du givter Dig, saa vil jeg give Dig denne Forbandelse til Medgiot: Vær saa kysk, som Is, saa ren, som Snee! Du skal dog ikke undgaae Vagbavelse. Pak Dig i et Nonnekloster! Farvel! Eller, hvis Du endeligen vil givtes, saa egt en Daare! thi kloge Mænd vide ret godt, hvilke Uhyrer I gjøre dem til. Gaa i et Nonnekloster, og det hurtigen! Farvel!

Ophelia.

Himmelske Magter, bringer ham igjen til sig selv!

Hamlet.

Jeg har ogsaa hørt tale Noe om Eder's Malerier; Gud har givet Jer eet Ansigt, og I gjøre Eder selv et Andet. I hoppe, I trippe, I løse, I forqvæle Guds Skabninger, og kalde Eder's Letfærdighed Uvidenhed. Væk med det! jeg vil ikke vide Mere af det; det har gjort mig gal. Jeg siger, vi ville ikke have flere Egteskaber; de, som ere allerede givte, skulle Alle leve — Een undtagen; de Øvrige skulle forblive, som de ere. I et Nonnekloster! Gaa!

(Hamlet gaaer).

Ophelia.

O! hvilken ædel Sjæl er her omstyrret!
Hofmandens Die, og den Lærdes Tunge,
Og Heltens Sværd!

Det sagre Riges Haab og Rosentnop,
Hint Høflighedens Speil, en dannet Udsørb's Mynster,
Af hver Bestuer den Bestuede!

Alt — Alt er sjunket nu! og jeg blandt Qvinder
 Den mest Nedslagne og Ulykkelige,
 Som sugede hans Løsters honningsøde Vellyd,
 Seer nu hin ædle, mægtige Fornuft
 Forstemt, lig brustne Sølvvaskers Løner,
 Hint mageløse Billed, Ungdoms-Blomsten,
 Ved Sværmeri henvisnet. Vee mig! Vee!
 Som saae, hvad jeg har seet, og seer, hvad jeg maa see!
 Kongen og Polonius komme tilbage.

Kongen.

Elfvod! — Nei, bidhen pege ei hans Følelser;
 Ei heller var hans Tale, stundt lidt vild,
 Dig Galskab. — Der er Noget i hans Sjæl,
 Hans Tungsind ruger over, og jeg frygter,
 At farligt vil dets Fosters Udbrud vorde.
 At forebygge Sligt, jeg har i Hast
 Besluttet, han skal ile flugs til England,
 At æske vor tilbageholdne Skat.
 Maaskee vil' Havet og de fjerne Lande
 Ved stedse nye Optrin heelt oprykke
 Det, som har kaaet Nodder i hans Hjerter,
 Hvorover ideligt hans Hjerne grubler,
 Og som ham ganske flæber om. Hvad troer Du?

Polonius.

Det vil nok lykkes. Men jeg troer alligevel,
 At Rilden til hans Kummer udsprang fra
 Foragtet Elfvod. — Nu, Ophelia?
 Du har ei nødt, at fortælle os,
 Hvad Princen Hamlet sagde; vi Alt hørte. —
 Gjør, som bedst Dig tykkes, Herre Konning!
 Men, synes Dig, saa efter Skuespillet
 Lad Dronningen, hans Moder, ene med ham,
 Formaae ham til sin Kummers Grund at sige!
 Lad hende snakke ud af Posen rent!
 Og jeg vil tage Plads, hvis Du tillader,
 Saaledes, at jeg høre kan hvert Ord.

at give dem Stikkelse, eller Tid til at udføre dem i. Hvad
 skulle saadanne Karle, som jeg, travle her mellem Jord og
 Himmel for? Vi ere Verkesturke Alle. Tro Ingen af os!
 Gaa Din Vej til et Nonnekloster! Hvor er Din Fader?

Ophelia.

Hjemme, min Prince!

Hamlet.

Lad Dørene lukkes i Laas for ham, for at han ikke skal
 spille Nar, uden i sit eget Huns! Farvel!

Ophelia.

O naaderige Himle, hjælp ham!

Hamlet.

Dersom Du givter Dig, saa vil jeg give Dig denne
 Forbandelse til Medgift: Vær saa kysk, som Is, saa ren,
 som Snee! Du skal dog ikke undgaas Bagvaskelse. Væk
 Dig i et Nonnekloster! Farvel! Eller, hvis Du endeligen
 vil givtes, saa egt en Daare! thi kloge Mænd vide ret
 godt, hvilke Uhyrer I gjøre dem til. Gaa i et Nonne-
 kloster, og det hurtigen! Farvel!

Ophelia.

Himmelske Magter, bringer ham igjen til sig selv!

Hamlet.

Jeg har ogsaa hørt tale Rok om Eders Malerier; Gud
 har givet Jer eet Ansigt, og I gjøre Eder selv et Andet.
 I hoppe, I trikke, I løse, I forqvæle Guds Skabninger,
 og kalde Eders Letfærdighed Uvidenhed. Væk med det!
 jeg vil ikke vide Mere af det; det har gjort mig gal. Jeg
 siger, vi ville ikke have flere Egteskaber; de, som ere alle-
 rede givte, skulle Alle leve — Een undtagen; de Øvrige
 skulle forblive, som de ere. I et Nonnekloster! Gaa!

(Hamlet gaaer).

Ophelia.

O! hvilken ædel Sjæl er her omskurtet!
 Hofmandens Die, og den Lærdes Tunge,
 Og Heltens Sværd!

Det fagre Riges Haab og Rosenknap,
 Hint Høflighedens Speil, en dannet Afsærbes Mynster,
 Af hver Bestuer den Bestuede!

Alt — Alt er sjunket nu! og jeg blandt Qvinder
 Den mest Nedslagne og Ulykkelige,
 Som sugede hans Løsters honningsøde Belyd,
 Seer nu hin ædle, mægtige Fornuft
 Forstemt, lig brustne Sølverstokkers Toner,
 Hint mageløse Billed, Ungdoms-Blomsten,
 Ved Sværmeri henvisnet. Vee mig! Vee!
 Som saae, hvad jeg har seet, og seer, hvad jeg maa see!

Kongen og Polonius komme tilbage.

Kongen.

Elfvod! — Nei, didhen pege ei hans Følelser;
 Ei heller var hans Tale, stædt lidt vild,
 Dig Galskab. — Der er Noget i hans Sjæl,
 Hans Tungsind ruger over, og jeg frygter,
 At farligt vil dets Fosters Udbrud vorde.
 At forebygge Sligt, jeg har i Hast
 Besluttet, han skal ile flugs til England,
 At æske vor tilbageholdne Skat.
 Maaskee vil' Havet og de fjerne Lande
 Ved stedse nye Optrin heelt oprykke
 Det, som har staaet Rødder i hans Hjerte,
 Hvorover ideligt hans Hjerne grubler,
 Og som ham ganske skaber om. Hvad troer Du?

Polonius.

Det vil nok lykkes. Men jeg troer alligevel,
 At Kilden til hans Kummer udsprang fra
 Foragtet Elfvod. — Nu, Ophelia?
 Du har ei nødig, at fortælle os,
 Hvad Princen Hamlet sagde; vi Alt hørte. —
 Gjør, som bedst Dig tykkes, Herre Koning!
 Men, synes Dig, saa efter Skuespillet
 Lad Dronningen, hans Moder, ene med ham,
 Formaae ham til sin Kummers Grund at sige!
 Lad hende snakke ud af Posen rent!
 Og jeg vil tage Plads, hvis Du tillader,
 Saaledes, at jeg høre kan hvert Ord.

Udførker hun ham ei, saa send til England ham,
 Eller indbyr ham, hvor det Din Blisdom
 Bedst tykkes!

Kongen.

Velan! det see da saa!

Danvid hos Store bør ei ubevogtet gaae.

(de gaae).

Anden Scene.

En Sal i Kongeborgen.

Hamlet og nogle Skuespillere, træde ind.

Hamlet.

Jeg beder Dig, at Du lader Tælen flyde let hen ad
 Tungen saaledes, som jeg har fremsagt den for dig; thi,
 dersom Du sløder den ud af Munden, som mange af vore
 Skuespillere gjøre, saa vilde jeg ligesaa gerne have, at
 Døgteren skulde udraabe mine Vers. Sang heller ikke
 Lysten for meget med Din Haand! saaledes! men behandle
 al Ting paa en sindig Maade! thi i selve Strømmen,
 Stormen, og (saa at sige) Hvirvelvinden af Din Videnskab
 maa Du søge og finde et vist Maadehold, som kan forstaae
 den. O, det skurrer mig lige ind i Sjælen, at høre en
 bredskuldret Karl med en Perruque paa Hovedet rive en
 Videnskab i Stumper, ja! i latter Djalter, for at splitte
 de simple Parterrikters Øren, som for største Delen ikke
 have Sans for Andet, end sansesløse Pantomimer og Spec-
 tacle-Stykker. Jeg kunde lade saadan en Karl stryges til
 Ragen, fordi han overstraalet en Jesabelle. Det er at
 herodisere værre, end den bistrø Herodes. Jeg beder Dig,
 undgaa det!

Første Skuespiller.

Før det indestaaer jeg Din Høihed.

Hamlet.

Vær ikke heller alt for spagfærdig, men lad Din egen
 Forstand være Din Læremester! Indret Spillet efter Ordet,
 og Ordet efter Spillet, og vær ogsaa paa, at Du ikke overs-

frider den maadeholdne Natur! thi al saadan Overdrivelse er imod Skuespilkunstens Hensigt, hvis Formaal, baade i sin Begyndelse og nu, var og er: at holde, saa at sige, Speilet op for Naturen, at vise Dyden dens egne Ansigtstræk, Lasten dens eget Billed, og selve Lidsalderen og Lidsens Begem dens Stikkelse og Aftryk. Nu kan dette overdrevne eller matte Spil, skøndt det bringer den Ukyndige til at lee, ikke Andet, end saae den Fornuftige til at ærgre sig, og een saadan Mands Dom bør, i Dine Tanker, veie meer, end et heelt Skuespilhuus af hine Andre. O! der er Skuespillere, som jeg har seet spille, — og hørt Andre rose, og det høiligen, som — for ikke at sige noget Haardere — hverken taledes, som Christne, gif som Christne, Hedninger eller Mennesker, og som saaledes blæste sig op og brølede, at jeg tænkte, nogle af Naturens Banhafer havde gjort Mennesker, og gjort dem paa Fusterviis; saa afstyeligen efterlignede de det Menneskelige.

Første Skuespiller.

Jeg haaber, vi have ændret det temmeligen godt hos os.

Hamlet.

O, I maae aldeles ændre det. Og lad dem, som spille Eders Bajazzer, ikke sige Mere, end der staaer skrevet for dem. Thi der er dem iblandt dem, som pleie selv at lee, for at saae en Klyng af tomhovedede Tilskuere til at lee med, skøndt netop paa den Tid en væsentlig Del af Skuespillet gjør Krav paa vor Estertanke! det er nederdrægtigt og vidner om den ykkeligste Lyst til at gjøre Dyligt hos den Nar, som bruger det. Gaaer, gjører Eder færdige!

(Skuespillerne gaae).

Polonius, Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.
Nu, min ædle Herre? Vil Kongen høre dette Stykke Arbeid?

Polonius.

Ja, og Dronningen med, og det strax.

Hamlet.

Beed Skuespillerne skynde sig!

(Polonius gaaer).

Ville I To hjælpe til at skynde paa dem?

Rosenkrantz og Guildenstern.

Ja, ædle Herre!

(Rosenkrantz og Guildenstern gaar.)

Hamlet.

Holla, Horatio!

Horatio træder ind.

Horatio.

Her til Din Tjeneste, min gode Prince!

Hamlet.

Du est den Vdlestes af alle Mænd,
Mit Samkvem parred' med mig, min Horatio!

Horatio.

O, min kære Prince! —

Hamlet.

Nei, tro ei, at jeg smigrer!

Thi hvad Befordring kan af Dig jeg haabe,

Hvis hele Rigdom er Din lyse Aand,

Til at bespise og at klæde Dig?

Hvi skulde vi vel smigre Armmød? — Nei,

Lad fædste Tunger stille Dummheds Pragt,

Dg boie ydmygen det myge Knæled,

Hvor Fordel følger Kryberi! — O, hør mig!

Fra den Tid, da min døreføble Sjæl fik Ret

At kaare, og var mægtig mellem Mænd

At stjæle, kaared' den Dig for sig selv;

Thi Du varst, me'ns Du at Ting leedst, som Ea,

Der lider ingen Ting; en Mand, som tog

Mod Skæbnens Puf og Gaver lige glad;

Dg salig den, hvis Blod og Dømmekraft

Er' saa vel blanded', at han tjener ei

Fortunas Finger, som en Fløite, til

At trykke paa hvad Klap, det hende lyfter!

Giv mig den Mand, som er ei Lidenkabens Træl!

Dg jeg ham bærer i mit Hjertekammer,

Ja! i mit Hjertes Hjerte, hvor jeg bær' Dig. —

Men alt for Meget herom! Kongen seer

Et Skuespil i Aften; eet Sted deri

Eter Lighed har med hin Omstændighed,

Jeg har fortalt Dig ved min Faders Død;
 Jeg beder, naar Du seer hint Optrin gaae,
 Da agt paa Kongen med Din helse Sjæls
 Skarpsindighed! I Fald, hans Londons-Brøde
 Ei kryber frem af Hulen ved en Tale,
 Er det en Mand fra Hel, som vi har stuet,
 Og min Indbildningskraft er da saa ful,
 Som Vulcans Ambolt. Agt kun noie paa ham!
 Jeg nagler til hans Ansigt mine Øine;
 Derpaa vil' vi forene vore Tanker,
 Og om hans Rødsdømme.

Horatio.

Vel, min Prince!
 I Fald, han under Skuespillet skjæler,
 Og, røbes ei, jeg vil betale Skaden.

Hamlet.

Der komme de til Skuespillet alt;
 Nu maa jeg være yrkesløs. — Tag Plads!

Den danske Marche Trompetklang. Kongen, Dron-
 ningen, Polonius, Ophelia, Rosenkrantz,
 Guildenstern og Andre træde ind.
 Kongen.

Hvorlunde lever vor Frænde, Hamlet?

Hamlet.

Øpperligt, min Tro! af Camelions-Retten; jeg spiser
 Lust; jeg stoppes med Løster. Du kauft ei saalunde mæd-
 ste Capuner.

Kongen.

Jeg har Intet at gjøre med dette Svar; disse Ord ere
 ei mine.

Hamlet.

Rei, heller ikke mine nu. Min ædle Herre! (til Po-
 lonius) Du spillede jo en Gang paa Høischolen, siger Du?
 Polonius.

Det gjorde jeg, min Prince! og blev anseet for en god
 Skuespiller.

Hamlet.

Og hvad spillede Du da?

Polonius.

Jeg spillede Julius Cæsar; jeg blev dræbt paa Capitolium; Brutus dræbte mig.

Hamlet.

Det var brutalt af ham, at dræbe saadan en capital Kald der. — Er Skuespillerne færdige?

Rosenkrantz.

Ja, min Prince! de vente paa Dit Bud.

Dronningen.

Kom hid, min kære Hamlet! sid hos mig!

Hamlet.

Nei, gode Moder! her er stærkere trækkende Metal.

Polonius (til Kongen).

Aha! mærker Du det?

Hamlet.

Froken! maa jeg ligge i Dit Skød?

(han lægger sig ved Ophelias Bødder).

Ophelia.

Nei, min Prince!

Hamlet.

Jeg mener, mit Hoved paa Dit Skød.

Ophelia.

Ja, min Prince!

Hamlet.

Tænkte Du, jeg forstod noget Utingtigt derved?

Ophelia.

Jeg tænker ingen Ting, min Prince!

Hamlet.

Det er en søn Tanke, at ligge mellem en Ungkøns Laar.

Ophelia.

Hvad er sønt, min Prince?

Hamlet.

Ingen Ting.

Ophelia.

Du er lystig, min Prince!

Hamlet.

O, den eneste lystige Tyr! Hvad Andet skulde man vel gjøre, end være lystig? thi seer Du hvor munter min Moder seer ud! og det er endnu ikke to Timer, siden min Fader døde.

Ophelia.

Jo, det er to Gange to Maanedes siden, min Prince!

Hamlet.

Saa længe? Nu, saa lad Djævelen bære Sort; for jeg vil have mig en Bøvedragt. — O I Himle! at døe for to Maanedes siden, og ikke være glemt endnu; saa kan man jo have Haab om, at en stor Monds Erindring kan overleve hans Liv et halvt Aar. Men, ved vor hellige Tomsen! saa maa han bygge Kirker; ellers maa han finde sig i, at man tænker ligesaa lidt paa ham, som paa den stakkels Røphest, hvis Gravskrift lyder saalunde:

"O vee! O vee!

"Den stakkels Røphest er nu glemt."

Trompetklang. Derpaa en Pantomime.

En Konge og en Dronning træde ind meget kærligt; Dronningen omfavner ham, og han hende. Hun knæler, og gjør ham høitidelige Forsikringer. Han løfter hende op, og bøier sit Hoved ned paa hendes Hals; han lægger sig derpaa ned paa en Blomsterhai; da hun seer, at han er falden i Søvn, forlader hun ham. Strax kommer en Karl ind, tager hans Krone af, kysser den, gyder Guld i Kongens Øre, og gaaer. Dronningen kommer igjen, finder Kongen død, og udtroffer hestrig Sorg ved sit Minespil. Givtbianderen kommer ind igjen med to eller tre stumme Personer, og synes at sørge med hende. Lige høres bort. Givtbianderen beiler til Dronningen med Gaver. Hun synes at vise Afsky og Uvillighed en lang Tid; men endeligen tager hun imod hans Kærlighed.

(De gaae).

Ophelia.

Hvad betyder dette, min Prince?

Hamlet.

For Pokker! Det er Ugudelighed i Løndom; det betyder Ulykke.

Ophelia.

Maaskee denne Pantomime udtrykker Skuespillets Indhold?

Prologus træder frem.

Hamlet.

Det vilde vi erfare af denne Karl; Skuespillerne kunne ikke bevare Hemmeligheder; de maae fortælle al Ting.

Ophelia.

Vil han sige os, hvad dette Minespil betydede!

Hamlet.

Ja, og ethvert Minespil, som Du vil spille med ham. Stam Dig ikke ved at gjøre Miner ad ham! han vil ikke flamme sig ved at sige Dig, hvad de betyde.

Prologus.

For os og for vort Sørgeespil

Vi om Jer Yndest bede vil;

Med Taalmod hører og seer til!

Hamlet.

Er dette en Prolog, eller et Tankerim til at sætte i en Ring?

Ophelia.

Den er kort, min Prince!

Hamlet.

Som Kvinde-Elskov.

En Konge og en Dronning træde frem.

Kongen i Skuespillet.

Alt tred've Gange Phœbi Solvogn soer
Omkring det salte Hav og runde Jord;
Tolv Gange tred've Maaner ny' opstode,
Og straaled' borget Glans omkring vor Klobe,
Fra første Dag, vort skønne Elskovs-Baand
Samknyttet' Sjæl med Sjæl, og Haand med Haand.

Dronningen i Skuespillet.

Saa tidt gid Sol og Maane end ombende,
Og see vor Sjæl af samme Lue brænde!
Men, Vee mig! Vee! i sidst henrundne Aar
En mægtig Sygdom Eders Kraft nedslaaer!

Det ængster mig. Dog, lad end Angst mig plage,
 Min Koning derfor ikke maa forsage:
 Thi Livindens Angst er Livindens Elskov lig;
 Hun elsker stærkt, og stærkt hun ængster sig;
 Hun saare frygter, eller Frygt ei kender;
 Hun elsker ikke, eller og hun brænder.
 Jeg har min Elskov viist i Daad og Ord,
 Og, som min Elskov, saa min Frygt er stor.
 Er Elskov stor, ved mindste Tvivl vi grue,
 Og mægtig Angst jo røber mægtig Lue.

Kongen i Skuespillet.

Snart, Elste! snart min Hellsøts-Time slaaer;
 Min Aands, mit Legems Styrke brat forgaaer;
 Du i den stonne Verden slaaer tilbage,
 Lyksalig, agtet; og maa ske en Mage,
 Saa hvid, som jeg —

Dronningen i Skuespillet.

O ti, min Elste! ti!

Elig Elskov er et sult Forræderi;
 Den anden Egtmands jeg aldrig vorder;
 Hvo Anden egted', var sin Førstes Morder!
 Hamlet.

Det er Malsurt.

Dronningen i Skuespillet.

Hvo anden Gang betræder denne Vej,
 Den driver lav Bevæggrund, Elskov ei.
 Jeg anden Gang min første Mage dræber,
 Naar anden Mage kysser mine Læber.

Kongen i Skuespillet.

Fra Hjertet — troer jeg — strømme Din Ord;
 Men tidt vi bryde, hvad vi nyligt svor.
 Forsættet vor Erindrings Træl kun bliver,
 Dets Fødsel Ild, ei Varighed det giver.
 Det ligner Frugt, som, umod, sidder fast,
 Men, naar den modnes, falder af i Hast.
 Det er nødvendigt, at vi maae forrette,
 Os at betale, hvad vi os forjette.
 Hvert Forsæt, som i Lidenstab er fød,

Døer bort, saa snart hin Lidenstak 'er død.
 Hver Sorg og Fryd, som blussende vi sue,
 Udslukker sin Beslutning med sin Lue.
 Hvor Fryd mest jubler, Sorg har stærpest Braad,
 Smaaating gjør' Graad til Smit, og Smit til Graad.
 Alt verler her, og Selvsomt ei mig tykkes,
 Om Elstovs Sol gaaer ned just, som vor Lykkes.
 Om Lykken Elstov leder, det er end
 Uvist; maaskee den er dens Leidesvend.
 Naar Stormand falder, Benner's Flok forsvinde,
 Naar Fattig stiger, gjør han Ven af Fjende.
 Saa vidt i Lykkens Godspor Elstov gaaer;
 Thi hvo ei Ven behøver, Venner saaer;
 Og hvo i Nød sin sidste Ven vil friste,
 Saaer ham strax med paa sine Fjenders Liste;
 Men, for at ende, hvor jeg har begyndt,
 Krig Skæbnen har vor Villie forkyndt;
 Hver Plan, vi bygge op, den snart nedbryder;
 Vor Tanke os, dens Udsald den adlyder;
 Saa tank da kun, Dig ei at givte meer!
 Men dog Din Tanke, naar min Død Du seer!

Dronningen i Skuespillet.

Giv mig ei Lys, o Sol! Jord, negt mig Føde!
 Ei Fryd, ei Sovn min Dag og Nat forsøde!
 Vend til Fortvivtelse mit Haab, min Tro!
 I Fængslets Mørke lad mig eensomt boe!
 Al Modgang, som kan slukke Glædens Flamme,
 Sid mig i mine bedste Glæder ramme!
 Her, hisset, evig Vinsel mig paafør,
 Hviis meer jeg givter mig, i Fald Du dør!

Hamlet (til Ophelia).

Dersom hun nu skulde bryde det, —

Kongen i Skuespillet.

Hoi var Din Ed! — Nu, Elste, gaa til Side!
 Tungt er mit Legem; lad en Stund bortglide
 I qvægsomt Blund!

(han falder i Søvn).

Dronningen i Skuespillet.

Sov trygt! Vaagn karst og glad,
Dg aldrig stille Tvist os Tvende ad!

(hun gaaer).

Hamlet.

Hvad tykkes Din Majestæt om dette Skuespil?

Dronningen.

Mig tykkes, denne Dame lover for Meget.

Hamlet.

O, hun vil nok holde Ord!

Kongen.

Har Du hørt Indholdet? Er der intet Støpende deri?

Hamlet.

Nei, nei, de spørge kun, forgive blot for Spøg; der er
ikke det Mindste af Verden, som kan støde.

Kongen.

Hvad hedder Skuespillet?

Hamlet.

Musæsariden. Dg, for Vokker, hvorfor? Det er lignels-
sesviis. Stykket er en Forestilling af et Mord, begaaet i
Wien. Gonzago er Hertugens Navn; hans Vio er Bap-
tista; nu skal Du strax saae at see; det er et Keldringes-
stykke af et Arbeid. Men hvad gjør det til Sagen? Din
Majestæt og os, som have en ren Samvittighed, os rører
det ikke. Lad det saarede Dg kun sparke bag ud! vort
Kryds har ingen Skade lidt. —

Lucianus træder frem.

Det er en vis Lucianus, Kongens Brodersøn.

Ophelia.

Du est ligesaa god, som et Ekor, min Prince!

Hamlet.

O, jeg kunde være Tolk mellem Dig og Din Elskov,
naar jeg kunde see Dufferne lege bag Forhønet.

Ophelia.

Du est spids min Prince! Du est spids!

Hamlet.

Det vilde koste Dig et Suk, naar Du vilde støve min
Spids.

Ophelia.

Det Sidste er værre, end det Første.

Hamlet.

Saaledes tager I feil i Valget af Eders Mænd. — Begynd, Morder! — Lad Dine djævelske Brøngerier fare, og begynd! Nu velan! Den skrigende Ravn kraaler høit om Hevn.

Lucianus.

Sort Plan, rask Haand, Skarp Givt og gunstig Tid

I Forbund gaae; ei Skabning seer min Id.

Kom, fule Givt, af Midnats Ufrud suet,

Al Herbesværgelsen igennemsluet!

Kom Trolddoms-Saft, i Mølmeets Huler sydet!

Ras i det Blod, hvori Du nu est gydet!

(Han holder Givten i den Sovendes Dre).

Hamlet.

Han forgiver ham i hans Hauge, for at rane hans Hertugdømme. Hans Navn er Gonzago; Historien er til, og streven paa hyppeligt Italiænskt. Du skalst strax see, hvorende Morderen vinder Gonzagos Dips Kærlighed.

Ophelia.

Konningen reiser sig!

Hamlet.

Hvad! Skrækket ved falsk Brandsalarm?

Dronningen.

Hvad fattes min Herre Konning?

Polonius.

Holder op med Skuespillet!

Kongen.

Bring mig Lys! — Afsted!

Polonius.

Lys! Lys! Lys!

(Alle gaae, undtagen Hamlet og Horatio).

Hamlet.

"Ha! grød, Du Dyr, som saaret er!

"Fri Hjort, gaa rask Din Gang!

"Een græder, me'ns en Anden leev,

"Saadant er Verdens Hang." —

Min Ven! Skulde ikke dette og en vældig Fjederbust (i
Fald Resten af min Lykke behandler mig paa Tyrkemaner),
og saa to Provence-Roser paa mine udtungede Sko —
Skulde det ikke kunne staae mig en Plads i en Skuespiller-
Troupe? Hvad, min Ven?

Horatio.

En halv Part.

Hamlet.

En heel, mener jeg!

"Alt her en hertig Konge var;

"Det veedst Du, Damon! bedst,

"Ham Zeus jo tog; den, nu vi har,

"Er ret — en ægte Daafugl."

Horatio.

Du kunde have rimet.

Hamlet.

O, kære Horatio! jeg holder et tusinde Pund paa Van-
dens Ord. Mærkede Du?

Horatio.

Meget godt, min Prince!

Hamlet.

Saa snart der blev talt om Givtsblanderiet. —

Horatio.

Jeg lagde meget usie Mærke til ham.

Hamlet.

Ha! ha! — Kom med Musik! kom med Fløiterne! —

"Thi, lider vor Konning ei vor Komødie,

"Belan! — saa lider han ei den, maaaskee." —

Rosenkrantz og Guildenstern træde ind.

Kom med Musik!

Guildenstern.

Min gode Prince! tillad mig, at sige Dig et Ord!

Hamlet.

En heel Historie, Herre!

Guildenstern.

Vor Konning, min Prince! —

Hamlet.

Sa, Herre! Hvad er der om ham?

Guildestern.

Han er i sit Værelse, og er ubegribeligen syg.

Hamlet.

Åf Drist, Herre?

Guildestern.

Nei, min Prince! af Galde.

Hamlet.

Du vilde vise Dig rigere paa Wiisdom, dersom Du betydede Løgen dette; thi, dersom jeg vilde give ham et Renselses-Middel, vilde det maaskee paasøre ham mere Galde.

Guildestern.

Min gode Prince! læg dog Lomme paa Din Tase, og svær ikke saa vildt ud fra Lemmet!

Hamlet.

Jeg er tom, Herre! — Stig kun frem!

Guildestern.

Dronningen, Din Moder, som har den største Bedrøvelse i sin Sjæl, har sendt mig til Dig.

Hamlet.

Du est velkommen.

Guildestern.

Nei, min gode Prince! denne Høflighed er ikke af ægte Fødsel. Dersom det skal behage Dig, at give mig et sundt Svar, vil jeg udføre Din Moders Befaling; hvis ikke, beder jeg Dig om Tilgivelse, og forlader Dig, og hermed er mit Errende til Ende.

Hamlet.

Min Herre! jeg kan ikke.

Guildestern.

Hvilket, min Prince?

Hamlet.

Give Dig et sundt Svar; min Forstand er syg. Men, min Herre! saadant et Svar, som jeg kan give, er til Din, eller snarere, som Du siger, til min Moders Tjeneste; derfor ingen Snak meer, men til Sagen! Min Moder, siger Du, —

Rosenfrank.

Hun siger, at Din Udfærd har slaaet hende med Førsærdelse og Forundring.

Hamlet.

O forunderlige Søn, som kan saalunde forbanse en Moder! — Men, er der ikke Noget, der løber i Hælene paa denne moderlige Forundring? Kom ud med det!

Rosenfrank.

Hun ønsker, at tale med Dig i sit Kæntammer, sørend Du gaar til Sengs.

Hamlet.

Vi vilde adlyde, om hun end ti Gange var vor Moder. Har Du intet Andet at afhandle med os?

Rosenfrank.

Min Prince! Du elskede mig en Gang.

Hamlet.

Og gjør det endnu; ved disse mine Kysse- og Tyvefin- gre soerger jeg det!

Rosenfrank.

Min gode Prince! hvad er Grunden til Din Sjælesygdom? Du tillaafer, i Sandhed! selv Døren til Din egen Frihed, hvis Du følger Din Sorg for Din Ven.

Hamlet.

Min Herre! mig mangler Befordring.

Rosenfrank.

Hvorlunde kan det være, da Du har selv vor Konnings Løfte om Thronfølgen i Danmark?

Hamlet.

Ja, min Herre! men, "Me'ns Græsset groer" — Ord- sproget er temmeligen muggent.

Skuespillerne træde ind med Fløiter.

O, der er Fløiterne! — Lad mig see een! — For at tale med Dig i en Krog (han fører Guildenstern af- sides), hvi giver Du Dig af med, at saae Vinden af mig, som vilde Du jage mig ind i en Snare?

Guildenstern.

O, min Prince! dersom min Hengivenhed er for dristig, saa er min Kærlighed for fri.

Hamlet.

Det forstaaer jeg ikke ret. Vilst Du spille paa denne
Fløite?

Guildenstern.

Min Prince! jeg kan ikke.

Hamlet.

Jeg beder Dig!

Guildenstern.

Tro mig! jeg kan ikke.

Hamlet.

Jeg besværges Dig!

Guildenstern.

Jeg kender ikke et Greb paa den, min Prince!

Hamlet.

Det er saa let, som at lyve. Styr disse Husker med
Dine Fingre og Din Kommestot! giv den Mand med Din
Mund! og den vil udgyde det mest veltalende Tonevæld.
Seer Du? det er Tonefligen.

Guildenstern.

Men af den kan jeg ikke fremkalde nogen Belklang; jeg
forstaaer ikke den Kunst.

Hamlet.

Raa, seer Du nu da, hvad for en udsel Ting Du vilst
gjøre mig til? Du vilde spille paa mig; Du vilde have
Anseelse af at kende Grebene paa mig; Du vilde rive Hjer-
tet ud af min Hemmelighed; Du vilde prøve mig fra min
dybeste Tone til den højeste i mit Omfang; og der er me-
gen Musik, en ypperlig Tone i dette lille Instrument; og
dog kan Du ikke faae det til at tale. Guds Blod! troer
Du, at jeg er lettere at spille paa, end en Fløite? Kald
mig, hvad Instrument Du vilst! Om Du ogsaa kanst blæse
falskt paa mig, spille paa mig kanst Du dog ikke.

Polonius træder ind.

Guds Fred, min Herre!

Polonius.

Min Prince! Dronningen vil gerne tale med Dig, og
det strax.

Hamlet.

Seer Du den Sky hist henne, som har næsten en Rasmels Skikkelse?

Polonius.

Ja, ved den hellige Jomfru! den ligner, i Sandhed! en Rasmel.

Hamlet.

Mig tykked, den ligner en Bæsel.

Polonius.

Den har en Ryg, som en Bæsel.

Hamlet.

Eller, som en Hval.

Polonius.

Ja, aldeles som en Hval.

Hamlet.

Saa vil jeg da gaae til min Moder om lidt. — De holde mig for Nar, saa min Taalmodighed bliver spændt til at bryde. — Jeg vil komme om lidt.

Polonius.

Det skal jeg sige.

(Polonius gaaer.)

Hamlet.

Om lidt, det er let sagt. — Lader mig alene, mine Venner!

(Rosentrank, Guildenstern, Horatio, o. s. v. gaae).

Nu er den Nattens Tid, da Hexer kogle,
Da Grave gabe, og selv Helved' aander
Vest paa vor Klode. Nu var jeg i Stand til
Hedt Blod at drikke, og at gjøre Ting,
Den bitre Dag med Støvten vilde sive.
Men stille! — Til min Moder! — O mit Hjerte!
Fornegt ei Din Natur! lad Neros Sjæl
Gi træde ind i denne faste Varm!
Lad grum mig være, ikke unaturlig!
Jeg Doske tale vil, men ingen bruge;
Min Tunge og min Sjæl maae heri hykle.

Hvor strængt i Ord mod hende end jeg ganger frem,
Saa vogt Dig dog, min Sjæl! at sætte Segl paa dem!
(gaaer).

Tredie Scene.

Et andet Bærelse i Borgen.

Kongen, Rosenkrantz og Guildenstern
træde ind.

Kongen.

Jeg mistroer ham; desuden staae vi Fare,
Naar vi vil' give denne Gastsab Spillerum.
Thi gjør' Jer rede! Eders Fuldmagt vil
Jeg strax udsædige, og han til England
Med Jer skal drage. Thi vor høie Post
Tillader ei, saa nær sig Fare er,
Som os hans vilde Luner true med
Hver Time.

Guildenstern.

Vi vil' os gjøre rede;
Høist samvidsfuld og hellig Frygt det er,
De mange Legemer trygt at bevare,
Som Liv og Kraft modtage af Din Høihed.

Rosenkrantz.

Et enkelt, særligt Liv paaligger det,
Med Sjælens hele Kraft og Kriger-Rustning
At værge sig mod Skade; men langt meer
Den Aand, hvis Vel saa mange Liv beroe paa.
Alene dør ei Konges-Majestæt;
Men, lig en Malsstrøm, Alt, hvad der er nært,
Den drager med; den er et vældigt Hjul,
Dreist paa Toppen af det største Bjerg,
Til hvis uhyre Eger tusind' smaae Ting
Er' bundne og gjort' fast; og, naar det falder,
Da dele mindste Tilbehør og Bedhæng
Det svære Fald. Ei Kongens Suk opstiger
Alene. Med ham fælte hele Riger.

Kongen.

Rust' Eder, Venner! flug til denne Reise!
 Thi Lønker vil' vi lægge paa den Fare,
 Hvi's God er nu for fri.

Rosenkrantz og Guildenstern.

Vi ville ille.

(Rosenkrantz og Guildenstern gaae).

Polonius træder ind.

Polonius.

Nu gaaer han til sin Moders Sovestue,
 Herre Konning!

Der staaer jeg bag Tapetet, og skal høre
 Den hele Sag. Tro mig! hun læser Læsten ham;

Og, som Du sagde, viseligt Du sagde,
 At det er godt, at En foruden Moderen,

Da hun er af Natur partisk, i Stillehed
 Kan høre paa sig høist betydn'lig Tale.

Lev vel, min Herre Konning!

Jeg kommer til Dig, før Du gaaer i Seng,
 Og melder, hvad jeg veed.

Kongen.

Tak, kære Herre!

(Polonius gaaer).

Kul er min Synd, den stinker op mod Himlen;

Den har den tidligste Forbandelse paa sig,

Et Brodermord! — Jeg kan ei bede,

Er end min Villie mægtig, som min Trang;

Min større Brøde quæler stærke Forsæt;

Og, lig en Mand, til to Slags Skæfel sat,

Jeg raadvild er, hvad jeg skal først begynde,

Og glemmer Begge. Hvad, om denne Helveds-Haand

Var end en Gang saa tyk af Broderblod?

Er der ei Regn nok i den milde Himmel,

Til hvid, som Snee, at toe den? Er ei Naaden til,

For Brødens Måsyn blid at gaae imøde?

Og hyder Bønnen ei en tofold Virkning —

Advarsel for os, førend Faldet stæer,

Og Faldne Naade? Hæv Dig da, mit Sie!

Min Synd er fleet. Men, o! hvad Form af Van
 Kan tjene til mit Løb? Tilgiv mit fule Mord! —
 Det tjener ei, da jeg endnu besidder
 De Skatte, for hvis Skyld jeg øved' Mordet:
 Min Krone, Herkesygge og min Dronning.
 Kan den saae Naade, som beholder Ranet?
 I denne Verdens fule Strømme kan
 Forbrydelsens forgyldte Haand til Side
 Retfærdigheden stode, og tidt sees det,
 At Ranet selv afføber Loven Sværdet;
 Men hisset oppe er det ei saaledes;
 Der er ei Lovkneb; der ligger Sagen i
 Sin sande Skikkelse; og selv vi nødes,
 For selve Dinene af vore Synder,
 At give Vidnesbyrd. — Nu da! Hvad skal jeg?
 Hvad Anger kan, forsøge; hvad kan ikke den?
 Men hvad kan den, naar man ei angre kan?
 O Jammeris-Tilstand! Varm, saa fort, som Døden!
 O sangne Sjæl, som slager efter Frihed,
 Og hildes meer! Hælp', Vengle, staaer mig bi!
 O, bøv Dig, sive Knæ! Staalhaarde Hjerte,
 Vær blødt, som Sener i nyt sødte Værn!
 Mit godt endnu kan blive!

(gaaer tilbage, og knæler).

Hamlet træder ind.

Hamlet.

Nu gad jeg gjøre det, nu netop, me'ns
 Han beder;
 Nu vil jeg det; — og saa gaaer han til Him'len;
 Saa hevnes jeg? — Det saa fortolkes maa:
 En Skurk min Fader myrder; derfor sender
 Jeg, hans eenbaarne Søn, den samme Skurk
 Til Him'len.
 Nu, det er Sold og Løn, ei Hevn. Han tog
 Min Fader pludseligt, strax efter Maaltidet,
 Og i hans Synders fulde Blomstervaar;
 Hvortunde nu hans Retssag staaer, veed Him'len kun.
 Men, efter vort Begreb og Tænkeevne,

Det staaer snart isde med ham; er jeg hevet da,
Om jeg ham sælder, me'ns sin Sjæl han renser,
Og naar han til sin Hedenfart er stiftet?
Nei.

Kar ind i Skeden, Sværd! og vælg Dig
En Time, mere rædsom!

Naar han er drukken, sover, eller raser,
End heller i hans Leies Blodstams-Blæde,
I Svil, ved Banden, eller ved en Handling,
Som har ei Glimt af Haab om Salighed;
Spark da til ham, saa at hans Hæle fare
Mod Him'lens Dørrtrin, og hans Sjæl saa fort
Og saa fordømt maa worde, som det Helved',
Hvortil den gaaer! — Min Moder venter inde;
Det Middel ikkun skal Dit Eegdoms-Liv udspinde.
(gaae.)

Kongen reiser sig, og gaaer frem.
Kongen.

Du flyve mine Ord, min Tanke bliver nede;
Ord uden Tanker naae ei Naadens Ede.

(gaaer.)

Fjerde Scene.

Et andet Værelse i Borgen.

Dronningen og Polonius træde ind.

Polonius.

Han kommer strax. Tag dygtigt ham i Schote!
Siig ham, hans gale Streger have trættet
Al Overbærelse, og at Din Naade
Har staaet, som en Skærm, imellem ham
Og hans saa vrede Konning! — Jeg vil staae
I Stille her. Jeg beder, tugt ham djærvt!

Dronningen.

Det staaer jeg inde for;

Erugt Du kun ei for mig! — Afsted! Han kommer.

(Polonius skjuler sig).

Hamlet træder ind.

Hamlet.

Nu, Moder! hvad har Du at sige mig?

Dronningen.

Du har Din Fader høit fornærmet, Hamlet!

Hamlet.

Du har min Fader høit fornærmet, Moder?

Dronningen.

Kom! kom! Du svarer med vanartig Tunge.

Hamlet.

Gaa! gaa! Du spørger med en nedrig Tunge.

Dronningen.

Hvorkunde, Hamlet? Hvad?

Hamlet.

Nu, hvad vilst Du mig?

Dronningen.

Har Du forglemt mig?

Hamlet.

Nei, ved Korset, nei!

Du Dronning est, og saa Din Svogers Vio,

Og — gid, det var ei saa! — Du est min Moder.

Dronningen.

Veslan! Da skal jeg skaffe Mænd til Dig,

Som, jeg dog troer, skal tale Dig til Rette.

Hamlet.

Kom, kom, og sæt Dig ned, og rør Dig ei!

Du gaaer ei, før jeg har et Speil holdt for Dig,

Som skal Dit Hjertes Inderste Dig vise.

Dronningen.

Hvad vilst Du? Du vilst dog ei myrde mig?

Hjælp! Hjælp! Holka!

Polonius

(bag ved Tapetet).

Holka! Hjælp! Hjælp!

Hamlet.

Hvad nu? — En Rotte!

(trækker Kaarden).

Den dse! — det gjælder en Ducat! — den dse!

(Hamlet gjør et Stød gennem Tapetet).

William Shakspeares
samtlige
dramatiske Verker.

Oversatte
af
H. C. WOSEMOSE.

3.

Köbenhavn 1834.

Trykt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

William Shakespeare

Family

Dramatic Works

W. O. WOODHOUSE

8

Polonius (bag ved Tapetet).

O, jeg er slagen!

(han falder og dør).

Dronningen.

O Bee! Hvad har Du gjort?

Hamlet.

Jeg veed det ei!

Er det vor Konning?

(Han løfter Tapetet op, og trækker Polonius frem)

Dronningen.

O, hvilken vovsom, blodig Daad!

Hamlet.

En blodig Daad; — hartad saa stem, min Moder!

Som myrde Konning, egte saa hans Broder.

Dronningen.

Som myrde Konning?

Hamlet.

Ja, det var, Dronning! mine Ord. —

(til Polonius) Vovsomme, overliste, stakkels Nar! Lev vel!

Jeg tog Dig for Din Herre; tog Din Lod!

Du seer, for megen Travlhed fartlig er. —

Brid ikke Dine Hænder! sæt Dig ned,

Og lad mig derpaa vride ret Dit Hjerte!

Thi det jeg skal, hvis dets Materie

Kan gennemtrænges;

Hvis djævelst Bane ei har smeddet om det

Er ertschaardt Bolværk mod al Følelse.

Dronningen.

Hvad har jeg gjort, at Du tør slippe løs

Din Tunge i saa vilde Ord imod mig?

Hamlet.

Saadan en Handling,

Som sætter Plet paa Ustylds skønne Rødme,

Og kalder Dyden Hyklerse; som river

Fra Skyldfri Elskovs sagre Vande Rosen,

Og sætter Bylder der; gjør Ed for Alt'ret

Lil falske Spillers Sværgen — o, sig Daad,

Som river Sjælen ud af Løvtets Legem,

Dg gjør Religionens blide Lære
 Til Skvalder. Him'lens Afsyn luer rødt,
 Ja! hin grundfaste, vældige Befæstning
 Seer ned med Veemods Ansigt, som mod Dommen,
 Syg, blot ved Tanken om hin Handling!

Dronningen.

O, Bee mig, hvilken Handling,
 Som skriger høit, og varfles mig i Lørden!

Hamlet.

See her paa dette Billed, og paa hint,
 Høist lige Billeder af tvende Brødre!
 See, hvilken Høihed sad paa dette Afsyn!
 Apolløs Lofker, selve Zeuses Pande,
 Et Die, Martis ligt, til Bud og Trusel;
 En Stilling, lig hin Gudernes Herolds,
 Nys stegen ned paa himmelskysset Bjerg;
 Ja! sandeligt, et Billed og et Afsyn,
 Hvoorpaa hver Gud lod til sit Segl at sætte,
 For at forsikre Verden om en Mand.
 Saadan Din Herre var! — Dg see nu denne!
 Saadan Din Herre er! — Ret lig et Brandar,
 Forgivted' han sin Broder! — Har Du Dine?
 Hoor kunde Du gaae fra den fagre Græsgang
 Paa dette Bjerg, for ret at mødste Dig
 Paa denne Mosejord? Ha! har Du Dine?
 Du kalde det ei Eiskov! I Din Alder
 Er Blodets Middagesot alt kold, og lyder
 Kornustens Herredom, og hvad Kornust
 Steg ned fra hin til denne? Sans Du har;
 Thi fristes kanst Du. — Men, sande'igt! hin Sands
 Af Slag er rødt; thi saa feilt tog ei Bannvid,
 Dg Sans var aldrig saadan Træt af Brynden,
 At den jo nogen Valgret forbeholdt sig
 Paa sig en Korsvei. Hvilken Djævel var det,
 Der leded' Dig saalunde om i Blinde?
 Syn uden Følelse, og Følelse
 Foruden Dine; Øren uden Hænder
 Dg Dine; Lugt, for alle Sanser blottet,

Ja! kun en Igg Rest af en ægte Sans
 Saalunde ei i Blinde kunde samle.
 O Skam! hvor er Din Rødme? — Vilde Helved'!
 Gjør Du i en Matrones Been sig Opstand?
 Lad Dyd da være Bøx for ildfuld Ungdom,
 Og smelte i sin egen Ild! Ring ei
 Med Skændsels-Kloffen, naar en mægtig Brynde
 Forlanger Løstelse, da Frostens selv
 Mon brænde af den samme Ild, og da
 Fornuften Villiens Kobler er.

Dronningen.

O Hamlet, tal ei meer!
 Mod Dybet af min Sjæl mit Blik Du styrer,
 Og der jeg sorte, støgne Pletter seer,
 Hvis Farve ei gaaer ud.

Hamlet.

Ja, men at leve
 I Blodstams-Leiets geiste Svøb, der ryger
 Af Raadenhed, imens man over Svinestien
 Smukt næbber, parres —

Dronningen.

O, tal ei meer til mig!
 De Ord, som Dolke, trænge i mit Øre;
 Ei meer, min søde Hamlet!

Hamlet.

En Morder, Ridning, Træl,
 Ei værd en Tyvend'del af Tiend'parten
 Af første Herre Din — en Harlequin
 Blandt Konger, og en Lommeby, som snapped'
 Til sig et Scepter og en Kongemagt;
 Som stjal et herligt Diadem,
 Og stak det i sin Lomme!

Dronningen.

Li dog!

Anden træder ind.

Hamlet.

En Konning.

Af Klude og Pjalter; —

O, frelser mig, og svæver over mig

Med Eder's Binger, Him'lens Skarer! Hvad vil

Dit naadesfulde Væsen?

Dronningen.

Ve mig! han raser.

Hamlet.

Kommer Du ei, for

At sende paa Din dødske Søn, som dybt

I Lidelser og Tid nedsjunken, rent

Det store Bud at røgte glemmer? O,

Siig frem!

Anden.

Forget det ei! — Jeg kommer nu, kun for

At sætte Dit alt næsten store Forsæt.

Men see! Skrak paa Din Moder sidder. O!

Trød mellem hendes Sjælekamp og hende!

Indbildningskraft er mægtigst hos den Svage.

O, tal til hende, Hamlet!

Hamlet.

Hvorkunde er det med Dig, Gruer?

Dronningen.

Ah, Hamlet! hvordan er det vel med Dig?

Hvi stirrer Du saa paa det tomme Rum?

Og taler med den øde Lust omkring Dig?

Vildt tiger Sjælen ud af Dine Dine. —

Lig sovende So dater, Storm-Marche vækker,

Saa forr Dine raske Lokker op,

Og reise sig, som døde Ting i Gæring.

O, bedste Søn, stænk kolig Taalmod paa

Din Vildheds Ild og Hede! — Hvorpaa seer Du?

Hamlet.

Vaa ham! paa ham! — Seer Du, hvor hvid han stirrer!

Hans Ydre og hans Sag forened', naar de raabte

Til Stene, rørte de dem. — See ei paa mig,

At ei Dit Veemods-Væsen rent ombender

Min Alvors-Daad! — Mit Forsæts sande Farve

Vil salme; Graad maa see for Blod vil strømme.

Dronningen.

Hvem siger Du det til?

Hamlet.

Seer Du da Intet der?

Dronningen.

Stet Intet; og dog seer jeg Alt herinde.

Hamlet.

Og hørte Intet?

Dronningen.

Nei, kun os Tvende.

Hamlet.

Saa, see da der! See, hvor det langsomt gaaer!

Min Fader i sin Dragt, som her i Livet!

See, hvor han gaaer, just nu ud af Portalen!

(Anden gaaer).

Dronningen.

Det er et Dødsbød af Din egen Hjerne;

I siige Drømmebilleder at stabe

Er Sværmeri heelt klogtigt.

Hamlet.

Sværmeri!

Min Puls slaar i den samme faste Tact

Og sunde Klang, som Din. — Ei var det Vanvid,

Hvad jeg har talt; bring mig paa Provestenen!

Og Tingen jeg gjentage skal i ordret Orden,

Som Vanvid springer fra. For Him'lens Naade, Moder.

Læg ei den Smiger-Salve paa Din Sjæl,

Alt ei Din Synd, men kun mit Vanvid taler!

Det drager kun en Hinde over Saaret,

Mens Vedder undergraver alt det Indre,

Og øder sjult. Strift nu Din Synd for Him'en!

Hvad stee er, angre Du! Fly, hvad skal stee!

Og god ei Syndens Ufrud, at det vorder

Gud mere frodigt! Tilgiv mig min Lyd!

Thi i en fed, trangbrostlig Tid, som denne,

Maa Døden selv af Lasten tigge Naade,

Ja! krybe, krumme sig for den, at den

Tillades maa, godt at bevise den.

Dronningen.

O Hamlet! Du mit Hjerte kløvet har.

Hamlet.

O, kast da bort den flette Del deraf,
 Og med den anden Halvdel lev des renere!
 God Nat! men gaa ei til min Uncles Seng!
 Vaatag en Dyd, i Fald Du har den ei!
 Uhyret, Banen, som al Følelse
 Dyrsluger, er i Stikkelse en Djævel,
 Men heri dog en Vengel, at den giver
 Paa samme Maade gode, ædle Handlinger
 En Frak, et Liberi, som let kan tages paa.
 Afhold Dig nu i Nat! og det vil laane
 Dig Lethed til Afholdenhed i Morgen,
 Og saa fremdeles stedse mere Lethed;
 Thi Banens Magt omstømpse kan Naturen,
 Og enten bøie Djævelen, eller drive
 Ham mægtigt ud. Een Gang endnu god Nat!
 Og, naar Du føler Trang til at velsignes,
 Saa vil jeg om Velsignelse Dig bede. —
 Hvad denne Herre angaaer (peger paa Polonius), an-
 greer jeg,

Men det var Him'lens Villie, ved ham
 At straffe mig, og ham ved mig; thi jeg
 Er sendt med Riset, som en Bredens-Vengel.
 Ham jeg begrave vil, og staae til Regnskab
 For Døden, jeg har voldt. Een Gang endnu god Nat! —
 Min Kærlighed skal af min Grumhed kendes;
 Elemt er begyndt, og værre skal der endes. —
 Eet Ord endnu, min gode Frue!

Dronningen.

Hvad skal jeg gribe til?

Hamlet.

For al Ting, Intet, hvad jeg bød Dig! Lad den
 Mærløse Konning atter til sit Leie
 Dig lokke hen; i Rinden laad Dig knibe;
 Sit Puntelaar Dig kalde, og for et
 Par Damppe-Kys, og krammende med de

Kordømte Kingre vaa Din Hals, faae Dig
 Til hete denne Ting at aabenbare:
 At jeg i Grunden ei vanvittig er,
 Men kun af List! — Vedst, at Du Alt ham siger;
 Thi hvo, som blot er Dronning, Køn, from, viis,
 Vil for sig Lidske, Flagemuns og gammel Kat
 Saa dyrebare Ting fordølge vel? Hvo vil det?
 Nei, trods Forstand og Tausked, opluk Kurven
 Paa Husets Top; lad Fuglene kun flyve;
 Derpaa, lig Alen, der anstille Prover,
 Kryb selv i Kurven, flyv og bræk saa Halsen!

Dronningen.

Ero mig, hvis Ord er' gjort' af Mandedrag,
 Og Mandedrag af Liv, har jeg ei Liv til
 At aande, hvad Du har sagt til mig!

Hamlet.

Jeg skal til England. Vedst Du det?

Dronningen.

O See!

Det glemte jeg; det er bestemt saalunde.

Hamlet.

Man har forseglet Breve; og de Tvende,
 Som ere mine Scholcamarader, —
 Og som jeg troer saa godt, som fangne Snoge, —
 De bære Ordren. De min Vej skal baane,
 Og festligt føre mig til Sturkevåsen.
 Lad gaae! thi det er herligt Spøg, at lade
 Kartoven med dens Storer; og det skal
 Gaae haardt til, hvis jeg graver ei en Alen
 Dybt under deres Wiiner, og saa blæser
 Til Maanen dem. O, det er hertig Færd,
 Naar List saalunde gaaer mod List, som her! —
 See, denne Mand vil vorde mig en Byrde.
 Jeg Liger bære vil til næste Sal; —
 God Nat, min Moder! — See, hvor stille, taus
 Og høist atvortig han nu just er blevet,
 Der stedse, som en snaksom Nar, har levet!

Kom Herre! Lad mig bringe Dig til Hvile!

God Nat, min Moder!

(De gaae ud af forskjellige Sider. Hamlet bærer
Polonius ind.)

Fjerde Act.

Förste Scene.

Sal i Kongeborgen.

Kongen, Dronningen, Rosenkrantz og
Guildenstern træde ind.

Kongen.

I disse tunge Hjertesuk er Indhold;
Kortroist os disse dybe Mandedrag!
Det er nødvendigt, at vi dem forstaae;
Hvor er Din Søn?

Dronningen

(til Rosenkrantz og Guildenstern, som gaae ud efter
de første Ord af Dronningen).

Vig dette Sted for os en liden Stund!
Ach, gode Konning! hvad har jeg ei seet i Nat!

Kongen.

Hvad da? Hvorlunde gaaer det Hamlet?

Dronningen.

Rasende,

Som Hav og Storm, naar Begge stride om,
Hvo mægtigst er; da i sit vilde Anfald
Han bag Tapetet hører Noget røre sig,
Han trækker slugs, og raaber: "Hvad! en Rotte?"
Da i sit vilde Raseri han dræber
Den Kjulte, gode Ddning.

Kongen.

O, svare Udaad!

Det Samme havde truffet os, i Fald

Vi havde været der. Hans Frihed truer Hver,
 Dig selv, og os, og Alle. Ach! hvorlunde
 Skal vi retfærdiggjøre denne Bloddaad?
 Os vil man lægge den til Last, hvis Forsorg
 Det tilkom først, at aye, lægge Vaand paa,
 Og holde denne gale, unge Mand
 Fra flette Samkvem; men vi elsked' ham
 Saa høit, at vi ei vilde see, hvad bedst
 Os tjente,
 Men ligned' En, med hæslig Sot befængt,
 Som, for at skjule den, lod den fortære
 Sin selve Livsmarv. Hvorhen er han gangen?

Dronningen.

Han bærer Liget, han har dræbt, til Side,
 Hvorved hans Båndid, ligt det ægte Guld,
 Imellem urent Ertz sig viser rent;
 Han græder over, hvad er skeet.

Kongen.

O, Gertrud, følg mig!
 Ei for skal Solen atter Bjerg berøre,
 For' vi vil' sende ham om Bord, og Mordet
 Maae vi med al vor Majestæt og Klægt
 Paa een Gang baade straffe og undskylde.
 Ha, Guldenstern!

Rosenkrantz og Guldenstern træde ind.

Gaaer, begge mine Venner!
 Og tager Folk til Hjælp! i sin Afstandighed
 Har Hamlet dræbt Polonius, og baaret
 Ham fra sin Moders Kammer. Gaa', og søg' ham!
 Tal' høfligt til ham, og bring' Liget til
 Capellet! Mine Venner, skynder Eder!

(Rosenkrantz og Guldenstern gaae.)

Kom, Gertrud! vi vil' sammenkalde strax
 De Viseste af vore Mænd, og melde dem,
 Hvad vi at gjøre agte, og hvad ons
 Uheldigviis er skeet; og derved skal
 Maaaskee Bagvaskelsen — hvis Hviislen fæster

Ein Givtpiis over Verdens Diamanter —
 Saa sikkert, som Kanonen Maalet rammer,
 Forseile vore Navne, og kun træffe
 Den uforkrænkkelige Lust. — Kom med!
 Min Sjæl er Strids og Kammers Opholdssted!
 (de gaae).

Anden Scene.

En anden Sal i Borgen.

Hamlet træder ind.

— Trygt begravet!

Rosenfrank og Andre udenfor.
 Hamlet! Prince Hamlet!

Hamlet.

Men, tys! hvilken Støi! Hvo kalder vel paa Hamlet? —
 O, her komme de.

Rosenfrank og Guildenstern træde ind.

Rosenfrank.

Hvor har Du gjort af Diget, min Prince!

Hamlet.

Lagt det i Støvet, som det er beslagt med.

Rosenfrank.

Siig, hvor det er, at vi det kunne flytte
 Hen i Capellet!

Hamlet.

Tro ikke det!

Rosenfrank.

Tro? Hvilket?

Hamlet.

At jeg kan gemme Eders Hemmelighed og ikke min egen.
 Desuden, naar en Svamp spørger, hvad Svar skal saa en
 Kongesøn give?

Rosenfrank.

Antager Du mig for en Svamp, min Prince?

Hamlet.

Ja, min Herre! som indsuger Konningen, hans Be-
 løbninger, hans Embeder. Men saadanne Embedsmænd

tjene en Konning bedst i Enden; ligesom Uben, holder han dem først i en Krog af sit Svælg, først for at have dem i Munden, og tilsidst for at sluges dem. Naar han behøver det, Du har samlet, har han blot nødtigt, at give Dig et Tryk, og saa est Du tør igjen, Svamp!

Rosenfrank.

Jeg forstaaer Dig ikke, min Prince!

Hamlet.

Det glæder mig. En skalkagtig Tale sover i en Daares Dren.

Rosenfrank.

Min Prince! Du maa sige os, hvor Legemet er, og gaae med os til vor Konning.

Hamlet.

Legemet er hos Konningen; men Konningen er ikke hos Legemet. Konningen er en Ting —

Guildenstern.

En Ting, min Prince?

Hamlet.

Af ingen Ting; følg mig til ham! Skjul Dig, Ræv! Alle Mand efter Dig!

(De gaae).

Tredie Scene.

En anden Sal i Borgen.

Kongen træder ind med Folge.

Kongen.

Jeg Nogle har sendt ud, at søge ham
Og finde Liger. Hvor farligt er det ei,
At denne Mand gaaer løs! Dog tør vi ei
Med Lovens hele Strenghed straffe ham;
Han elskes af den taabelige Mængde,
Som ei Forstanden, men kun Diet leder;
Hvor saa det er, kun Strafferiset veies,
Men Brøden ei. At sluges han sendes bort,
Seer ud, som vi et varsomt Dphold gjøre,
For upartist og koldt at dømme Tingen.

Kun en fortviolet Cur formaaer at læge
Fortviolet Epydom.

Rosenkrantz træder ind.

Hvad nu? Hvad er der Stet?

Rosenkrantz.

Vi kunne ei faae ud af ham, min Koning!
Hvor Liget er lagt hen.

Kongen.

Men hvor er han?

Rosenkrantz.

Her udenfor, min Koning! under Vagt,
Din Villie at høre.

Kongen.

Bring ham for os!

Rosenkrantz.

Guldsternen, før Prinsen ind!

Hamlet og Guldsternen træde ind.

Kongen.

Nu, Hamlet! hvor er Poloniüs?

Hamlet.

Ved Aftensmaaltidet.

Kongen.

Ved Aftensmaaltidet? Hvor?

Hamlet.

Ikke hvor han spiser, men hvor han spises; en vis Forsamling af politiske Orme er just i Færd med ham. Paa denne Rigsdag spiller Ormen ene og alene en Kaisers Rolle. Vi hade alle øvrige Dyr, for at se de selv for Madifer. Den fede Koning og den magre Tiggere er kun en forandret Anretning; to Retter, men paa samme Bord; det er Enden paa det Hele.

Kongen.

Ah! Ah!

Hamlet.

Et Menneske kan fiske med den Orm, som har ødt af en Koning, og spise af den Fisk, som har ødt af denne Orm.

Kongen.

Hvad mener Du med det?

Hamlet.

Intet; jeg vil blot vise Dig, hvorlunde en Koning kan gjøre en Reise gennem en Tiggers Larme.

Kongen.

Hvor er Polonius?

Hamlet.

I Himmelen. Sæd En derhen, for at see ad! Dersom Dit Bud ikke finder ham der, saa søg ham paa det andet Sted selv! Men, alvorligen talt, dersom Du ikke finder ham der inden denne Maanedes Ende, saa vilst Du lugte ham, naar Du gaaer op ad Trappen til Gaeriet.

Kongen (til Nogle af Følget).

Gaaer! søger ham der!

Hamlet.

Han bier, til I komme.

(Nogle af Følget gaaer).

Kongen.

Hamlet! for Din særdeles Sikkerhed, Som om vi vaage over, maa den Daad, Du ovet har os til stor Hjertesorg, Herfra i muligst Hui og Hast Dig sende; Thi gjør Dig rede! Stibet ligger klart, En gunstlig Medbor blæser, og Dit Følge Alt særdigt er; hver Mand til England stunder.

Hamlet.

Til England?

Kongen.

Ja, til England.

Hamlet.

Det er godt.

Kongen.

Det er det, hvis Du sender vort Niemeed.

Hamlet.

Jeg seer en Cherub, som seer det. — Men afsted! til England! — Lev vel, kære Moder!

Kongen.

Din kære Fader, Hamlet!

Hamlet.

Min Moder; Fader og Moder ere Mand og Viv;
Mand og Viv ere et Kød; og altsaa, min Moder, Afsted
til England!

(gaaer).

Kongen.

Følg' ham paa Stand, og søk' ham strax om Bord!

Nøt' ei! i Alfen vil jeg bort ham have.

Afsted! Thi Alt forseglet er og rede,

Som ellers hør' til Tingen. — Her, Kære!

(Rosenkrantz og Guildenstern gaaer).

Og England! agter Du mit Venstab noget,

(Som dog min store Magt Dig vel har lært,

Da end Din Skramme af det danske Sværd

Er rød og blodig, og Din frie Vrefrygt

Ds hylde) da betragt med Kulde ei

Bort høie Herkerbud, vi har forkyndt Dig

I Breve, som befale Hamlets Død,

Og det paa Stand! Opfyld det, England! thi

Han raser, lig en Løring, i mit Blod,

Og Du skalst læge mig. For' jeg det suldbragt veed,

Hvortunde det mig gaaer, saaer jeg ei Fred.

(gaaer).

Fjerde Scene.

En Gætte i Danmark.

Fortinbras træder ind i Spidsen for sin Hær.

Fortinbras.

Gak, Høvding! Hils fra mig den danske Koning,

Og sig, at Fortinbras forlanger nu,

I Kraft ud af hans Løfter, Lov at drage

Igennem Riget! Samlingspladsen veedst Du.

I Gald Hans Majestæt os Noget vil,

Skal vi udrykke vor Hengivenhed

For Sammes Afsyn; lad ham vide dette!

Hovdingen.

Ja, ædle Prince!

Fortinbras.

Drager langsomt frem!

(Fortinbras og hans Hær gaar ud).

Hamlet, Rosenkrantz, Guildenstern og flere
træde ind.

Hamlet.

Hvis ere disse Tropper, gode Herre?

Hovdingen.

De ere Norrigs, Herre!

Hamlet.

Maa jeg spørge Dig, hvortil bestemte?

Hovdingen.

Mod en Del af Polen.

Hamlet.

Hvo, Herre! spører dem?

Hovdingen.

Fortinbras,

Vor gamle Konnings Brodersøn.

Hamlet.

Gaar Eders Tog mod selve Hjertet af

Det polske Rige eller mod et Grænsested?

Hovdingen.

At jeg skal tale Sandhed, usforandret,

Vi drage hid, et Stykke Jord at vinde,

Hvis Navn er alt det Fortrin, som det eier.

Fem Gange fem Ducater gav jeg ei,

For at forpagte det, ei heller vil

Det yde Norrig eller Polen Mere,

I Gald det til Erstatning skulde sælges.

Hamlet.

Ei! saa vil Polen ei forsvare det.

Hovdingen.

Jo, det har hid alt stærk Besætning sendt.

Hamlet.

To tusind' Sjæle, thye tusinde

Ducater vil' gaar med til denne Strid

Om dette Halmstraa. Dette er lang Freds
 Og megen Velstands drøbende Blodbyld,
 Som brister indentil, og udenfra
 Ei viser nogen Grund, hvi Manden dør. —
 Jeg takker ydmygt, Herre!

Høvdingen.

End være med Dig, Herre!

(Høvdingen gaaer).

Rosenkrantz.

Vilst Du gaae, min Prince?

Hamlet.

Jeg strax vil være hos Jer; gaaer lidt forud!

(Rosenkrantz, Guildenstern og de Andre gaae).

Hvor al Ting vidner mod mig og fremsporer
 Min dørste Havn! Hvad er et Menneske,
 Naar Tidens største Gode og Udbytte
 Kun Svøn og Vede er? Et Dyr, ei Mere.
 O! han, som gav os dette vide Blik
 I Fortid og i Fremtid, gav os ei
 Sin Kraft og himmelske Fornuft, for ubrugt
 At simle i os. Enten det nu er
 En dyrist Glemsomhed, hvad heller er det
 Ubindagtig Scruple, ved for smaaligt at
 Betænke Sagens Udfald — hvilken Tanke,
 Naar man den senderlemmer, altid har
 Kun een Del Wiisdom, og tre Dele Feighed, —
 Saa veed jeg ei, hvorfor endnu jeg lever,
 Og siger: "Den Ting staaer endnu tilbage",
 Da jeg har Grund, og Villie, og Kraft og Midler
 At gjøre det. — Exempler, sødelige
 Som Jorden, kalde mig; see denne Hær kun,
 See hvilken Masse, hvilken mægtig Skare,
 Ført af en fin, spærlemmet Kongesøn,
 Hviis Aand, af ædel Guddoms-Stolthed opblåst,
 Seer trodsigt op til et usynligt Udfald,
 Og sætter det Usikre, Dødelige
 Paa Spil mod Skæbne, Fare, Død, og det
 Blot for en Eggeskal! Sandt stor at være,

Er, at bevæges ikke uden vigtig Grund,
 Men om et Straa med Storhed pynte Riv,
 Naar Vren er paa Spil. Hvi staaer da jeg,
 Som har en myrdet Fader og en skændet Moder,
 Dvsfordringer til min Fornuft, mit Blod,
 Og la'er dem sove, me'ns til min Skam jeg seer
 Død soave over tyve tusind' Mand,
 Som, drevne af Verømmets Phantasispil,
 Til sine Grave, som til Senge, gaae;
 Som frige om en Jordplet, hvorpaa Skaren
 Ei Kampen føre kan; som ei har Gravsted
 Og Muld nok til de Slagnes Lig at skjule?
 Fra denne Tid, o Tante! blodig vær!
 Hvis ei, da lad mig ikke tænke meer!

(gaaer).

Femte Scene.

Hellsinger. En Gat i Kongeborgen.

Dronningen og Horatio træde ind.

Dronningen.

Jeg ei med hende tale vil.

Horatio.

Hun fordrer at indlades.

Bandvittig er hun; hendes Stemning Meddøns
 Afspreser.

Dronningen.

Hvad vil hun da?

Horatio.

Hun taler meget om sin Fader; siger,
 Hun hører, der er List i Verden; sukker,
 Og slaar sit Bryst; hun sparker harmsind til
 Hvert Straa, og taler dunkle Ord, som har
 Halo Mening. Hendes Tale Intet er;
 Dog vækker let dens Witthed Estertanke
 Hos dem, som høre den; de frem sig gette,
 Og tolke efter eget Lykke Ord;
 Og som med Vink og Nis og Miner hun

Ledsager dem, kan man snart fristes til
At tænke, om ei nogen Ting med Visshed —
Saa dog til meget Uraad at befrygte.

Dronningen.

Det er vel bedst da, at hun vorder indladt;
Thi hun i ildestemte Sindelag
Kan farlige Formodninger let udsrøge.
Lad hende komme!

(Horatio gaaer).

Saadan er Syndens sonde Egenkab;
Min syge Sjæl hver Smaating tolke vil,
Som Forqvad til et blodigt Sørgehvil;
I saa eensoldig Frygt sig Synden søber,
At Frygten for at røbes den just røber.

Horatio kommer tilbage med Ophelia.

Ophelia.

Hvor er da Danmark's sagre Majestæt?

Dronningen.

Hoorlunde er det, min Ophelia?

Ophelia

(lynger):

"Hvor skal jeg kende Hjertekær Din

"Fra Ungersvende flere?

"Muslingeskal paa Hat og Stav

"Mit Hjertes Ven mon' bære."

Dronningen.

Ah, søde Pige! hvad vilst Du vel sige
Med denne Sang?

Ophelia.

Saa? Nei, giv Agt, jeg beder Dig!

(lynger):

"Skøn Jomfru! Din Ven er i sorte Muld,

"Han er i sorte Muld,

"En Due grøn ved hans Hoved staaer,

"Dg en Sten ved hans Fod."

Ah ha!

Dronningen.

Men, min Ophelia! —

Ophelia.

Jeg beder Dig, giv Agt!

(Svnger):

"Hvid var hans Ligdragt, som Bjergets Sne,

Kongen træder ind.

Dronningen.

Ah, see her, min Koning!

Ophelia.

"Prydet med Blomster saare;

"De sænktes i Graven vandede

"Af mangel Eftovs-Taare.

Kongen.

Spørslunde er det med Dig, fagre Ungmø?

Ophelia.

Godt. Gud bevare Dig! Man siger, Ulsen var en
Bagerdatter. O Gud! vi vide, hvad vi ere, men ikke, hvad
vi kunne blive. Gud velsigne Dig ved Spisebordet!

Kongen.

Hendes Fader spørger for hendes Indbildning.

Ophelia.

Jeg beder Dig, lad os ikke tale derom! men, naar man
spørger Dig, hvad det betyder, skalst Du sige dette:

"God Morgen! det er Sanct Valentins Dag!

"Stat op! jeg, Ungmø sin,

"Alt udenfor Dit Bindue staaer,

"Og vil være Din Valentin."

"Saa stod han op, tog Klæder paa,

"Fra Døren Storden slog;

"Da traad der ind en Mø saa væn,

"Men aldrig Mø bortdrog."

Kongen.

Fagre Ophelia!

Ophelia.

Ja, sandeligt! jeg vil ei sværge paa det;

Men jeg paa det skal gjøre Ende.

"Ved Sonet Cecilia og Caritas,
 "Kø, det er Spot og Skam!
 "Hvis Du vilst lokke, vil Ungkarl hoppe,
 "Saa snart han seer sit Nam."

"Hun kvad: "Hør Du mig vendte nu,
 "Du Bryllup jo mig loved'."

Han svarer:

"Ja, ved hin Stjerne! jeg holdt det gerne,
 "Hvis Du ei i min Seng havde sovet."

Kongen.

Hvor længe har hun været saa?

Ophelia.

Jeg haaber, Alt vil blive godt. Vi maae være taals-
 modige; men jeg kan ikke Andet, end græde, naar jeg tæn-
 ker paa, de skulde lægge ham i den kolde Jord. Min
 Broder skal faae det at vide, og saa takker jeg Dig for
 Dit gode Raad. Velan, min Vogn frem! God Nat, mine
 Fruer! god Nat, mine søde Fruer! god Nat! god Nat!
 (gaaer).

Kongen.

Følg med! og hør! raag opie over hende!

(Horatio gaaer).

O, det er dyb Sorgs Givt; det Hæle rinder
 Fra hendes Faders Død; og see nu her!
 O Gertrud, Gertrud! Sorger komme ei,
 Som enkelte Spioner, men i Hære!
 Først hendes Fader dræbt; og saa Din Søn
 Sendt bort; og voldsom Dødsmand han selv
 Var til sin Vortgang; Mytteri er udsaaet
 I Folkets Eind; sort, sygdomsøvangert er det,
 Og hvisker om Poloniuses Død;
 Og vi har handlet uviist, ved at jorde ham
 I Smug. Ophelia, den Ulykkelige,
 Skilt fra sig selv og fra sin lyse Aand,
 Foruden hvilken vi ei ere Andet,
 End Billeder, ja! Dyr. Og nu tilsidst,
 Som for at trone Alt, er hendes Broder

I Stilhed kommen hjem fra Frankerige.
 Han grubler over dette Underverk,
 Han skjuler sig i Skyer, og fattes ei
 Paa Dretudere til at besmitte
 Hans Dre med vestagtig Tase om
 Hans Faders Død, som man, af Trang paa Grunde,
 Ei vil undlade at tillægge os
 I Løndom. O, min kære Gertrud! dette,
 Lig mange Morderdolke, dræber mig
 Med mangefoldig Død!

(Der høres Larm udenfor).

Dronningen.

Åh! hvad er det for Larm?

En Herre træder ind.

Kongen.

Kom hid!

Hvor er' Drabanterne? De vogte Døren!

Hvad er paa Færde?

Herren.

Kæls Dig, min Konning!

Ei Havet, over sine Stranker steget,
 Borskyller Sleitten med meer Il og Vold,
 End ung Laertes med en oprørs Skare
 Nedstyrter Dine Mænd. Almueen kalder
 Ham Herre; og, som Verden skulde nu
 Begynde først; som Aldtid var rent glemt;
 Og Skik og Brug ei kendt, saa for hvert Ord
 Et styrke og stadfæste, naar de raabe:

"Kom, vælger! vor Laertes vorde Konning!"
 Et Bisafds Tordenstrald af Hænder, Tunger,
 Me'ns Huer slagre, op til Him'len naaer!
 "Laertes Konning vorde, Konning Laertes!"

Dronningen.

Hvor glade paa det feile Spor de juble!

O, det er Bidspor, falske danske Hunde!

Kongen.

Man sprænger Dørene.

(Larm udenfor).

Lærtes træder ind bevæbnet, fulgt af Danske.

Lærtes.

Hvor er da denne Konning? — Mine Venner,
J stande udenfor!

Danske.

Nei, lad os komme ind!

Lærtes.

Abslyder mig, jeg beder!

Danske.

Vi lyde! vi lyde!

(De gaae udenfor).

Lærtes.

Lak! — Bogter Døren! — Niding af en Konning!
Giv mig min Fader!

Dronningen.

Rolig, min Lærtes!

Lærtes.

Hver rolig Draabe Blod mig Slegfred Fælder,
Den til min Fader raaber: "Hanerei!"
Og brænder Horemærket her, ja! netop her
Paa min tro Moders rene, kyske Pande.

Kongen.

Lærtes! hvad er Grunden, hvi Din Opstand
Har slikt et Jette-Alsyn? — Lad ham tale,
Min Gertrud! og frygt ei for vor Person!
Slikt Guddoms-Høihed gærder om en Konning,
At til sit Meed Forrædderiet kan
Kun pege, ei udføre det. — Lærtes,
Slig, hvi Du est saa optændt! — Kære Gertrud,
Lad ham kun tale! — Nu, slig frem!

Lærtes.

Hvor er min Fader?

Kongen.

Død.

Dronningen (i det hun peger paa
Kongen).

Men ikke ved hans Haand.

Kongen.

Lad ham blot spørge saa meget, som han vil!

Laertes.

Hvorlunde døde han?

Bedrag mig ei! til Helved', Borgerpligt!

Eil sortest Djævel med al Trostabs-Ed!

Samvid og Dyd, styr! Jer i dybest Afgrund!

Kordømmelsen jeg trodser; som jeg stander nu, —

Jeg ændser ikke begge Verd'ners Riger,

Lad see, hvad see vil, naar jeg kun faaer hevet

Min Fader fuldeligt!

Kongen.

Hvo skal Dig hjælpe?

Laertes.

Min Billie, og ei den hele Verdens;

Og mine Hjælpemidler vil jeg holde

Saa godt Huus med, at langt de skulle række

Med Liden.

Kongen.

I Fald Du, min Laertes! onsker,

At faae om Din Dig kære Faders Død

Sand Kundskab, vil Din Hevn da vel sin Tørst

I Klang i Vens og Fjendes Blodstrøm slukke?

Laertes.

Kun i hans Fjenders.

Kongen.

Vilst Du dem kende?

Laertes.

Saa vidt hans Benner jeg mit Favn vil aabne,

Da lig den samme Pelican, som ofrer

Sit Liv til sine Unger, vederqvæge

Dem med mit Blod.

Kongen.

Nu taler Du, som det sig

Den gode Søn og Adelsmanden egner;

At jeg er skyldfri i Din Faders Død,

Da at den snart bedrøver dette Hjerter,

Skal vise sig saa klatligt for Din Aand,
Som for Dit Die Dagens Lys.

Danske.

(udenfor)

Lad hende ind!

Laertes.

Hvad nu! hvad er det for en Larm?

Ophelia træder ind, vildt pyntet med Straa og Blomster.

O Jld, udtør min Hjerne! søvfold sølt Graad!

Uddrænd al Sans og Kraft af mine Dine!

Ved Himlen! ja, Dit Vanvid skal betales

Med soar Begt, til vor tunge Staal nedsonker.

O Majens Rose, dyrebare No,

Ophelia, min søde, gode Søster!

O Himle! er den unge Møes Forstand

Saa dødelig da, som en Oldings Liv?

O, aandrig er Naturen i sin Elskov,

Og, hvor den aandrig er, der sender den

Et Slags høist kostbart Billed af sig selv

Tilbage til det Væsen, som den elsker.

Ophelia.

"Med blottet Ansigt han laa paa sorte Baare;

"Ding Dang! Ding Dang! Ding Dang!

"I Graven nedregned' saa mangen en Taare;" —

Far vel, min Due!

Laertes.

Varst Du ved Sans, og maned' mig til Hevn,

Det kunde ei saalunde mig oplue.

Ophelia.

Du skalst sange: "Nede, dernede, kald paa ham dernede!"

O, hvor Omkvædet klinger godt! Det er den utro Hundes
hofmester, som stjæl sin Herres Datter.

Laertes.

Dette Intet er Mere, end Meger.

Ophelia.

Det er Rosmarin, det er for Grindringen; jeg beder
Dig, min Elskede, husk paa det! og der er Kærminder, det
er for Tanken.

Laertes.

Lærdom i Vanvid; Tanke og Grindring, parrede.

Ophelia.

Der er Genniket til Dig, og Afseier; — der er Rude til Dig; — og her er Noget til mig; — vi kunne latde den Saligheds-Blomst med dens Søndags-Navn; Du kan bære Din Rude forskjelligt fra mig. — Der er en Lindstøn; — jeg vilde give Dig nogle Violer; men de visnede Alle, da min Fader døde; — man siger, han fik en god Ende, —

(singer):

"Thi gode, skøn Robin er al min Fryd," —

Laertes.

Sorg, Tanke, Lidelse, ja! Helved' selv
Omstaber hun til Elskhed og til Vrede.

Ophelia.

(singer):

"Kommer han da ei igjen?

"Kommer han da ei igjen?

"Nei, nei, død han er,

"Læg Dig hos ham der!

"Han kommer aldrig igjen."

"Hvid, som Sneen, var hans Skæg,

"Og gult, som Hør, hans Haar,

"Bort med Sorgens Klagelyd!

"Han er nu i Him'lens Fryd,

"Hans Sjæl i Guds Haand staaer."

Og alle Christne Sjæle! Det beder jeg om til Gud.

Gud være med Jer!

(gaaer).

Laertes.

Seer Du dette? — O, min Gud!

Rongen.

Laertes! Jeg Din Kummer dese maa,
Hvortil jeg Aldomst har. Gaa og udvælg
De Viseste blandt Dine Venners Tal!

De skulle komme mellem Dig og mig.
Om middel-, eller og umiddelbart
Vor Haand er skyldig, vil' vi til Erstatning
Bort Rige, Krone, Liv, Alt, hvad vi eie,
Dig give; men, hvis ei, saa laan Du os
Laalmodigt Øre; og da skulle vi
I Fælledsskab arbejde med Din Sjæl,
For den tilbørligen tilfreds at stille.

Laertes.

Lad det saa være! Naaden, han er død paa;
Hans Londoms-Jordekard, — som intet Hæderstegn,
Ei Sværd, og ei Skjoldmærke over Graven,
Ei ætelt Høitid, eller festlig Sørgepragt
Ferberliged', — Alt raaber for at høres,
Som var det ned fra Himmelen til Jorden,
At jeg mistroist det i Tvivl bør kalde.

Kongen.

Gjer det! Hvor Broden er, den svare Øre falde!
Jeg beder Dig, gaa med!

(de gaae).

Sjette Scene.

En anden Sal i Kongens Borg.

Horatio og en Tjener træde ind.

Horatio.

Hvo ere de, som ville tale med mig?

Tjeneren.

Seemand, Herre!

De sige, at de bringe Breve til Dig.

Horatio.

Lad dem da komme ind! —

(Tjeneren gaaer).

Jeg kan ei vide,

Fra hvilken Del af Verden jeg kan faae

En Hilsen, kommer den ei fra Prince Hamlet.

Nogle Seemand træde ind.

Første Smand.

Gud signe Dig, min Herre!

Horatio.

Han signe ogsaa Dig!

Første Smand.

Det vil han min Herre! hvis ham saa tykkes. Der er et Brev til Dig, Herre! Det kommer fra det Statsbud, som drog til England, i Fald Dit Navn ellers er Horatio, som, man har sagt mig, det er.

Horatio (læser).

"Horatio! naar Du har gennemlæst dette, giv saa disse Folk Leilighed til at komme for Kongningen! de have Breve til ham. Førend vi havde været to Dage paa Søen, gjorde en Fribytter af et saare krigerisk Udsceende Jagt paa os. Da vi funde, at vi seilede for langsomt, paatog vi os en nødvingen Tapperhed, og i Haandmenget entrede jeg den; i samme Stund holdt de af fra vort Skib, saa jeg alene blev deres Fange. De have handlet mod mig, som barmhjertige Tyve; men de vidste, hvad de gjorde; jeg skal gjøre dem god Tjeneste. Lad Kongningen saae de Breve, jeg har sendt, og begiv Du Dig hid til mig med saa megen Hast, som vilde Du flye for Døden! Jeg har Ord at hvile Dig i Dret, som vilde gjøre Dig stum; og dog ere de meget lette for Sagens Vigtighed. Disse gode Folk vilde bringe Dig hid, hvor jeg er. Rosenkrantz og Guildenstern styre sin Kaae til England. Om dem har jeg Meget at fortælle Dig. Lev vel!

Din, som Du vedst, trofaste Hamlet."

Kom med! Jeg skal befordre disse Breve, og med des større Il, at Du kanst føre Mig hen til ham, fra hvem Du bragte dem. (de gaar).

Syvende Scene.

En anden Sal i Borgen.

Kongen og Laertes træde ind.

Kongen.

Dit Samvid nu min Ulyld maa besegle,

Dg lad mig i Dit Hjerte boe, som Ven,
Da Du har hørt, og med opmærksomt Øre,
At han, som har Din ædle Fader dræbt,
Mig efter Livet stod!

Laertes.

Det synes klart;
Men sig, hvi Du ei rædsel' sig en Udaad,
Som af Natur saa syndig er og Tøden værdig,
Dg hvortil Du saa maatigt blevst opfordret
Af Tryghed, Hæshed, Wiisdom, ja! af Alt?

Kongen.

O, af tvende store Grunde,
Som Dig maaskee vil' synes kræfteløse,
Men mig er' stærke. Dronningen, hans Moder,
Gaaer Liv alene af hans Blik, og hun —
Det være Dyd, det være Svaghed hos mig!
Saa nøie med mit Liv, min Sjæl, forenet er,
At ret, som Stjernen ikkun i sin Kreds
Bebæger sig, saa kan kun jeg ved hende.
Den anden Grund, hvi jeg ei gik til Landets Ret,
Er Almu'folkets store Kærlighed til ham.
Naar det hans Løder i sin Yndest dopper,
Det virker, Rikden lig, som Træ forstener,
Dg skaber om til Prodelser hans Lanker;
Saa at min Vilt, for sig en voldsom Vind
For let bevinget, havde vendt sig hjem
Til Buen, og ei rammet, hvor den sigted.

Laertes.

Dg saa har jeg da tabt en ædel Fader;
Min Søster til Fortvivlelse er dreven,
Hvis Værd, om Priis igien tør gaae tilbage,
Sted paa vort Lidsolds Bjerg, og æskede til Kamp
I sin Guldkommenhed; — men Hevnen kommer.

Kongen.

Lad det Din Søn ei styre! Ei Du tænke,
At vi er' gjort af Stof saa søgt og dødt,
At vi kan lade Faren ruske os
I Skæget, og det blot for Morfab ansee;

Om søie Tid Du skalst saae Mere høre.
 Jeg elskede Din Fader, og vi elste
 Os selv; og dette, haaber jeg, vil lære
 Dig at formode — Nu? Hvad Nyt?

Et Bud træder ind.

Budet.

Breve, Herre Konning!
 Fra Hamlet; dette til Din Majestæt,
 Og det til Dronningen.

Kongen.

Fra Hamlet? Hvo bragte dem?

Budet.

Man sagde, nogle Semand, Herre Konning!
 Jeg har ei seet dem. Claudio mig disse gav,
 Som han modtog af Dverbringeren.

Kongen.

Lærtes! Du skalst høre dem. — Fortlad os!

(Budet gaaer).

(Læser): "Hoie og mægtige Herre! Du skalst det vide, at
 jeg er sat nogen i Land i Dit Kongerige. I Morgen skal
 jeg bede om Lov til at fremstaae for Dit kongelige Råds;
 da skal jeg, naar jeg først har ættet af Dig Lov dertil,
 melde Dig Marsagen til min pludselige og høist selvsumme
 Tilbagekomst.

Hamlet."

Hvorlunde er det vel? Er hele Resten
 Hjemkommen? Eller er det blot en Række,
 Et Digt?

Lærtes.

Du kender Haanden?

Kongen.

Det er Hamlets. Nogen, —
 Og i et Esterskrift han siger: Ene;
 Kanst Du oplyse dette?

Lærtes.

Jeg kan deri ei finde Rede, Konning!
 Men lad ham komme kun! Mit søde Hjerter

Det varmer, at jeg leve skal, og ham
 I Dinene fortælle: "Det Du gjorde!"

Kongen.

Hvis det saalunde er, Laertes! —

Og hvi vel skulde det saalunde være? —

Hvi skulde det vel være anderledes?

Vilst Du da lyde mig?

Laertes.

Ja, Herre! hvis Du ei paabyder Fred mig.

Kongen.

Jo, til Din Fred; hvis nu han kommer, —

Og, opbragt over denne Reise, afflaaer

Igjen at prøve den, — saa vil jeg friste

Ham til et Verk, som nu min List har modnet,

Med hvilket han ei Andet kan, end falde;

Ei Vind af Dadel for hans Død skal aande;

Men selv hans Moder Ranken skal fristende,

Og Vanhæld falde den.

Laertes.

Nu, Herre! jeg vil lyde Dig;

Og helst, i Fald Du lægger saadan Plan,

At jeg et Redskab worde kan.

Kongen.

Rigtigt!

Tidt, siden Du drogst bort, man har Dig rost,

Og det i Hamlets Paahør, for en Færdighed,

Hvori Du siges som en Sol at skinne;

Den hele Sum af Dine Færdigheder

Altvoang ham ei saa stor Misundelse,

Som denne Ene, hvilken jeg dog regner

Ibsandt de Ringeste.

Laertes.

Hvad Færdighed er det, min Herre Konning?

Kongen.

Ikknu et Baand i sagre Ungdoms Hat;

Men dog nødvendigt; thi en Ungling pryder

Den lyse, sorgfri' Dragt, han bær', ei mindre,

End Oldingen hans Sobelpels og Kappe,

Som Kraft og høi Alvorlighed betegne. —
 For tvende Maanedes var her en Herre
 Fra Normandie; —

Jeg selv har seet og tjent

Imod de Franske, og de ride godt;

Men denne Herre havde Trolddomskraft;

Han sad, som groet til Sadelen, og tvang

Sin Ganger til saa undersulde Kunster,

Som var hans Legem sammenvoret med

Det ædle Dyr. Han var saa kunstrig Mæster,

At min Indbildningskraft knap tænke kan

Den Hændighed og Tryllekunst, han viste.

Laertes.

Han var Normanner, siger Du.

Kongen.

Normanner.

Laertes.

Lamord, saa sandt, jeg lever.

Kongen.

Netop han.

Laertes.

Jeg kender ham; han er blandt sine Landsmænd,

I Sandhed! ret en Vædelsten, et Smykke.

Kongen.

Om Dig han taled' meget,

Og gav saa herligt Skudsmaal Dig

For Hændighed i alt Slags Forsvarskunst,

Især med Klingen, saa han høit udraabte:

"Det sandeligt et stolt Søn vilde være,

"Om Nogen vovede en Døds med ham!"

Han svor paa, at, naar Du stod lige for dem,

Da tabte deres største Fægtmæst're

Kunst, Hændighed og Digt; dette Skudsmaal

Oppustet' sig en Alvinds-Gjort hos Hamlet,

At han ei ønskede og bad om Andet,

End, at Du snartlig maatte komme hjem,

Paa det med Dig han kunde maale sig.

Og nu, paa Grund af dette—

Laertes.

Hvad, paa Grund af dette, Herre?

Kongen.

Laertes! elsked' Du Din Fader?

Hvad? Eller est Du kun et Sorgens Billed?

Et Ansigt uden Hjerne?

Laertes.

Hvi spørger Du om dette?

Kongen.

Ei, fordi jeg vistnok veed,
Du elskede Din Fader; men jeg veed og,
At Kærlighed et Barn af Tiden er,
Og af Erfaring har jeg lært, at Tiden
Dens Ild og Lue tæmper; thi der er
I Kærlighedens Flamme et Slags Væge eller Taande,
Som den at quæle stedse stræber; Intet
Beholder stedse lige Kraft; thi Kraft,
Naar til et Overmaal den vorer, døer
Af overdættets Blodrigheid. Hvad vi
Vil' gjøre, skal vi gjøre, me'ns vi villes;
Thi dette vil le stiftes, ændres, sines
Saa mange Gange, som der gives Tunger,
Samt Hænder, Hænder; og dette skulde
Er da ligt Ode'andens Suf, som vi
Gjør' Skade ved at lindre. — Men lad os
Kun aabne Volden! Hamlet kommer hjem;
Hvad vilst Du gjøre, for i Handling meer,
End Ord, at vise som Din Faders Søn Dig?

Laertes.

Jeg vil i Kirken dræbe ham.

Kongen.

Ja! intet Fristed Mord bør hellige,
Og Hevnen ingen Grænser kende bør.

Men, min Laertes! vilst Du gjøre dette,
Da maa Du paa Dit Kammer holde Dig;
Naar Hamlet vender hjem, vil' vi ham sige,
At Du est kommen, og faae Nogle til
Ger ham Din Mærkerkunst at prise høit,

Dg sætte dobbelt Glans paa det Bærg,
 Lamord Dig gav; og derpaa bringe Jer
 Til sammen, og paa Eders Klinger vedde.
 Da han er umistænksom, ædel, fri for List,
 Vil han Rapirerne ei undersøge,
 Saa Du i Mag — hvis ei, da ved lidt Kneb —
 Kan vælge Dig en skarpt tilspidset Klinge,
 Dg for Din Fader med et høndigt Stød
 Gjengjælde ham.

Laertes.

Det vil jeg gjøre,
 Dg først mit Sværd til dette Mæed indvie.
 En Markedsfriger solgte mig en Salve,
 Saa givtig, at, naar Blodet ikkun sees efter
 En Kniv, som deri dyppe des, formaaer ei
 Forenet Kraft af alle Læge. Urter,
 Som under Maanen vore, i et Omflag,
 At frelse den, som fik den mindste Niot
 Deraf, fra Døden. Jeg med denne Givt
 Min Klinge væde vil, at mindste Saar selv
 Hans Død maa vorde.

Kongen.

Lad os det overtænke nøiere,
 Dg see, naar Tid og Midler for vor Plan
 Er' gunstigt! Hvis den skulde os slaae feil,
 Dg, slet udsørt, vort Viemeed afløre,
 Det bedre var, den ei i Bænk at sætte;
 Derfor bør denne Plan et Baghold have,
 Som holde kan, naar hin i Prøven brister. Ej
 Lys! — lad mig see en Gang! — Vi vil' anfille
 Et festligt Bæddemaal paa Eders Klinkhed. —
 Jeg har det;
 Naar Kampen gjør Jer tørstige og hebe,
 (Forstærk Dit Anfald da!); og, naar han saa
 Forlanger Drikke, vil jeg række ham
 Et hensigtsmæssigt Bæger; naar han nipper
 En Draabe blot, hvis da Din Givt han undgaaer,
 Min Skal staae Prøve. Men, hvad Larm er dette?

Dronningen træder ind.

Hvad nu, min væne Dronning?

Dronningen.

En Sorg den anden ei kan oppebie,
Saa snare komme de. O, min Laertes!
Din Søster druknet er.

Laertes.

Druknet! Hvor?

Dronningen.

Paa Skraaningen af Bakken groer en Viiß,
Hvis selvgraa Løv i Strømmens Glar sig spejler;
Der bandt hun Phantasiens vilde Kranse
Af Hanesod, af Nelder, Tusindstøn,
Og af de lange purpurrøde Blomster,
Som faade Hyrder give grove Navne,
Men thyse Møer kalde rød Mand's Fingre;
Me'ns nu hun klæved', for at hænge op
Markblomster-Kranse paa de fjerne Grene,
Brast den misundelige Kvist, og hun
Med sine vilde Sørgeminder faldt
I Taarebækken ned.

Vidt spredtes hendes Klæder, og en Tid
Hun soved' over Bandet, som en Havfrue;
Ime'ns hun Stykker sang af gamle Kvad,
Lig En, der søger ei sit Vanheld, eller
En Skabning lig, der er beslagt med,
Og stabt for dette Element; men længe
Det varede ei, før' hendes Klæder, tunge
Og gennedrukne, trak den stakkels Pige
Fra Sængens Lønevæld til Død i Dybet.

Laertes.

Ah! er hun druknet da?

Dronningen.

Ja, druknet, druknet!

Laertes.

Din Grav har alt for meget Vand, Ophelia!
Og derfor standser jeg min Taarestrøm;
Men det er dog vor Drikt; Naturen følger,

Sin gamle Stif, Undseelsen maa sige,
 Hvad helst den vil; n ar denne Graad er runden,
 Har Qvinden mig forladt. — Lev vel, min Konning!
 Der i mit Indre er af Ild en Tale,
 Der slog i Luer op, hvis denne Svaghed
 Ei slukked' den.

(gaaer).

Kongen.

Kom, Gertrud! Lad os følge ham!
 Med Nød og Næppe stilled' jeg hans Harme!
 Nu frygter jeg, den herved atter vækkes;
 Derfor lad os ham følge!

(de gaae).

Femte Act.

Første Scene.

En Kirtegaard.

To Graverkarle træde ind med Spader o. s. v.

Første Graverkarl.

Skal hun begraves i christen Jord, som forsættigen søger sin egen Frelse?

Anden Graverkarl.

Ja, hun skal, siger jeg Dig; kast derfor strax en Grav til hende! Kongens Foged har holdt en Synsforretning over hende, og tilkender hende christen Jord.

Første Graverkarl.

Hvorlunde kan det være, med mindre hun har druknet sig af Nødværge?

Anden Graverkarl.

Ja, saalunde er det befundet.

Første Graverkarl.

Det maa være se offendendo; det kan ikke være anderledes. For det er Knuden: Naar jeg drukner mig selv med

Vidende, saa beviser det en Handling; og en Handling har tre Grene, nemlig: at handle, at gjøre, at udføre: ergol: druknede hun sig med Vidende.

Anden Graverkarl.

Men hør nu blot, Graver-Camarade!

Første Graverkarl.

Lad mig sere Ordet! Her ligger Blandet; godt. Her staaer Mennesket; godt. Dersom Mennesket gaaer hen til dette Vand, og drukner sig selv, saa, enten han vil, eller han ikke vil, saa gaaer han. Mærk Dig dette! Men, dersom Blandet kommer til ham, og drukner ham, saa drukner han ikke selv. Ergol: Den, som ikke er Skyld i sin egen Død, forkortet ikke sit eget Liv.

Anden Graverkarl.

Men siger Loven det?

Første Graverkarl.

Ja, min Santen! gjør det; det er Kongens Fogeds Lov.

Anden Graverkarl.

Vil Du vide Sandheden? Dersom denne her ikke havde været en adelig Frøken, var hun bleven begravet udenfor den kristne Kirkegaard.

Første Graverkarl.

Rigtigen, der traf Du det! Og det er saa meget meer Skade, at store Folk i denne Verden skulle have meer Lov til at drukne eller hænges sig selv, end deres kristne Camarader. — Kom, min gode Spade! Der er ingen gamle Adelsmænd, undtagen Urtegaardsmænd, Grøsteskaffere og Gravere; de vedligeholde Adams Haandverk.

Anden Graverkarl.

Var han en Adelsmand?

Første Graverkarl.

Han var den Første, som bar Baaben.

Anden Graverkarl.

Ja! han havde jo ingen.

Første Graverkarl.

Hvad! Est Du en Hedning? Hvorlunde forstaaer Du Skriften? Skriften siger: "Adam grov." Kunde han grave uden vore Baaben? Jeg vil gjøre Dig et Spørgs-

maal til; hvis Du ikke besvarer mig det til Punct og
Prikke, saa skal Du bekende, at Du est en—

Anden Graverkarl.

Naa, spørg da!

Første Graverkarl.

Hvo er det, som bygger stærkere, end Murmæstren,
Stibsbyggeren, eller Tommermanden?

Anden Graverkarl.

Det er Galgemageren; for den Bygning overlever tusinde
Beboere.

Første Graverkarl.

Jeg kan godt lide Dit vittige Indfald, ja, min Tro!
Galgen teer sig godt. Men, hvorlunde teer den sig godt?
Den teer sig godt for dem, som tee sig ilde; nu teer Du
Dig ilde, ved at sige, at Galgen er byggt stærkere, end Kir-
ken, ergol, kan Galgen tee sig godt for Dig. Tag fat
ijsen! Trist!

Anden Graverkarl.

Hvo der bygger stærkere, end en Murmæster, en Stibs-
bygger, eller en Tommermand?

Første Graverkarl.

Ja, sig mig det! saa skal Du have Friisten.

Anden Graverkarl.

Hilse den! nu kan jeg sige det.

Første Graverkarl.

Naa, ud med det da!

Anden Graverkarl.

Skamfærd! jeg kan ikke sige det.

Hamlet og Horatio træde ind i nogen Afstand.

Første Graverkarl.

Bank ikke meer Din Hjerne for det! for det dorste
Afsen vil ikke tage stærkere Skridt, fordi Du banker det;
og, naar man næste Gang gjør Dig dette Spørgsmaal, saa
svar: "En Graver"! de Huse, han gjør, vaere til Dom-
medag. Spring hen i Kroen, og hent mig en Stob af
det Klare!

(Anden Graverkarl gaaer).

(Han graver og synger):

"Me'ns jeg var ung Svend, hopfasa!

"Af Elskovs-Løier fuld,

"En Pigelit mig tyktes da

"Meer værd, end Sølv og Guld."

Hamlet.

Har denne Karl ingen Følelse af sit Arbeid? Han synger, me'ns han kaster Grave.

Horatio.

Banen har gjort det til et let Arbeid for ham.

Hamlet.

Saalunde er det netop. Den Haand, der kun arbejder lidt, er mest kilden.

Første Graverkarl

(synger):

"Men Alderdom, jeg siger for sand,

"Har lagt sin Haand paa mig,

"Og ført mig til et fremmedt Land,

"Saa jeg er mig ei lig."

(han kaster et Dødningshoved op).

Hamlet.

Dette Hoved havde en Gang en Tunge, og kunde synge. Hvor den Knekt slænger det til Jorden, som var det Kindbenet af Cain, der begik det første Mord! Det kan maaskee være Hjerneskalen af en Statsmand, som denne Væsel nu slænger langt borte; en, som vilde stusse Gud selv; kan det ikke?

Horatio.

Det kan vel være, min Prince!

Hamlet.

Eller af en Hofmand, som kunde sige: "God Morgen, min milde Prince! Hvorlunde lever Du, min gode Prince?" Den kan maaskee have tilhørt den eller den høie Herre, som roste den eller den høie Herres Hest, naar han havde i Sinde, at tigge ham om den; kan den ikke?

Horatio.

Jo, min Prince!

Hamlet.

Ja vist! og nu er han formælet med den naadige Fru' Drm; uden Rød paa Kæberne; og Graverkarlen giver ham Kindheste paa Kæbebenene med sin Spade. Her er en smuk Statsomvæltning, naar vi havde det rigtige Greb paa at see den. Have disse Knokler kostet saa mange Fødselsmerter, blot for at Drengene nu skulle kaste til Maals med dem? Det værker i mine, naar jeg tænker paa det.

Første Graverkarl

(Singer):

"Paa Spade og paa Dre spids,

"Dertil en Jordsærk hvid,

"Og paa en Grav af Muld Du vis

"Est, naar Du ganger hid."

(Kaster et Dødningshoved op).

Hamlet.

Der er et Andet. Mon det ikke er Hjernesfalten af en Lovkyndig? Hvor ere nu hans spidsfindige Spørgsmaal, hans Chicaner, hans *casus*, hans Adkomster, hans Kneb? Hvi taaler han, at denne grove Knegt nu staaer ham i Hovedet med en Skovl, og mæler ikke et Ord til ham om Voldsbøder? Hm! denne Karl har maaskee i sin Tid været en stor Jordegodspranger med alle sine Landbolove, sine Domme, sine Pengebøder, sine dobbelte Sikkerheder, sine Pantebreve. Hvad hjælpe ham hans Skøder i det Skød, han nu ligger i? Kunne hans dobbelte Sikkerheder ikke sikre hans fine Hoved for, her at fyldest med fint Muld? Ville de, som sagde god for ham, da han købte store Jordegodsfer, nu ikke sige god for ham for et Num, der ikke er længere og bredere, end et Par af hans Contracter? Knap Skøderne paa hans Godser kunne ligge i denne Casse; og maa nu Eieren selv ikke faae Mere? Hvad?

Horatio.

Ikke et Haars Brede Mere, min Prince!

Hamlet.

Gjæres ikke Pergament af Faarestind?

Horatio.

Jo, min Prince! og af Kalvestind ogsaa.

Hamlet.

De, som søge nogen Sikkerhed deri, ere Faar og Kalve.
Jeg vil tale til denne Karl — Hvis er denne Grav, go'e
Karl?

Første Graverkarl.

Min —

(singer)

"Og paa en Grav af Muld Du vis

"Est, naar Du gangter hid."

Hamlet.

Er den Din, saa lyber Du paa Din egen Grund.

Første Graverkarl.

Det er Mere, end Du gjør, og derfor er den ikke Din.
Hvad mig angaaer, da lyber jeg ikke; den er min.

Hamlet.

Du lyber, naar Du staaer i den, og siger, det er Din;
den er for de Døde, og ikke for de Levende; derfor ly-
ber Du.

Første Graverkarl.

Der er Liv i den Løgn, Herre! den vil affled igjen, fra
mig til Dig.

Hamlet.

For hvilken Mand graver Du den Grav?

Første Graverkarl.

For ingen Mand, Herre!

Hamlet.

For hvilken Kvinde da?

Første Graverkarl.

Heller ikke for nogen Kvinde.

Hamlet.

Hvo skal begraves i den?

Første Graverkarl.

En, som var en Kvinde, Herre! men, Gud give hendes
Sjæl Ro! nu er hun død.

Hamlet.

Hvor den Knekt er en Haarkløver! Vi maae tale, som en
Bog, til ham, ellers vil hans Ordkløgt staae os ihjel. —
Ved Gud, Horatio! jeg har lagt Mærke til det i de tre

Åldste Mor; Tidssalveren er bleven saa tilspidset, at Bondens Daa er saa nær ved Hofmandens Hæl, at den støder Hul paa hans Frostbyld. — Hvor længe har Du været Graver?

Første Graverkarl.

Åf alle Dage i Mæret kom jeg til det den Dag, da salig Kong Hamlet overvandt Fortinbras.

Hamlet.

Hvor længe er det siden?

Første Graverkarl.

Veedst Du ei det? Det veed jo enhver Tosse. Det var den samme Dag, da den unge Hamlet blev sød; han, som er gal, og sendt til England.

Hamlet.

Ei, for Pokker! hvi blev han sendt til England?

Første Graverkarl.

Ei! fordi han var gal; der skal han have sit Bid igjen; og hvis han ikke gjør det, saa gjør det ikke stort til Sagen der.

Hamlet.

Hvi saa?

Første Graverkarl.

Det vil ikke falde Nogen i Sinene der; der ere alle Folk ligesaa gale, som han.

Hamlet.

Hvorlunde blev han gal?

Første Graverkarl.

Paa en meget selvson Maade, siger man.

Hamlet.

Hvorlunde? selvson?

Første Graverkarl.

Ja, min Tro! han blev gal af, at han tabte sin Forstand.

Hamlet.

Paa hvad Grund da?

Første Graverkarl.

Ei! her paa dansk Grund; jeg har været Graverkarl, som Mand og Dreng, her i 30 Aar.

Hamlet.

Hvor lange kan et Menneske ligge i Jorden, inden det raadner?

Første Graverkarl.

Ja, dersom det ikke er raadent, førend det døer (som vi have mange venerisde Lig nu til Dags, som næppe kunne holde sig, til de lægges i Kiste), saa kan det, min Samten! nok holde sig saadan en 8 eller 9 Aars Tid. En Garver kan holde sig en 9 Aar.

Hamlet.

Hvi han meer, end en Anden?

Første Graverkarl.

Jo, Herre! hans Hud er saa garvet af hans Haandverk, at han kan holde Vandet ude en rum Tid, og Vandet holder svar slemt Huus med de Kroppe, som døe af Hor. Her er et Hoved, som nu har ligget i Jorden i 23 Aar.

Hamlet.

Hvis var det?

Første Graverkarl.

Det var en ravnstende splittergal Karls; hvis, troer Du, det var?

Hamlet.

Ja, det veed jeg ikke.

Første Graverkarl.

Gid ham times al Landsens Ulykker, for gal Skelm han var! Han øsede en Gang en Flaske rhinsk Vin ned paa mit Hoved. Denne selvomme Hjernestål, Heire! var Yoricks Hjernestål, Kongens Hofnar.

Hamlet.

(tager Hjernestållen i Haanden).

Denne?

Første Graverkarl.

Just denne.

Hamlet.

Alh, stakkels Yorick! — Jeg kendte ham, Horatio. En Karl af uendelig Lystighed, og de ypperligste Indfald; han har baaret mig paa sin Ryg tusinde Gange; og hvor stråkeligt er dette ikke nu for min Indbildningskraft! Mit

Hjerte vender sig i mig ved det. Her hang hine Læber, som jeg har kysset, jeg veed ei, hvor ofte. Hvor ere nu Dine Skosler? Dine Luffspring? Dine Sange? Dine Munterheds-Lyn, som altid pleiede at vække Lasselets Latterforden? Har Du slet Intet af det nu tilbage, hvormed Du kan gøtte Dig over Dit eget Dødnings-Grin? Ere Dine Kæver rent faldne ind? Saa gik da ind nu i hendes Heiheds Kammer, og siig hende, at, naar hun lader sig sminkes en Comme tyt, maa hun faae saadant et Ansigt! Saa hende til at see ad dette! — Hør, Horatio! siig mig een Ting!

Horatio.

Hvad er det, min Prince?

Hamlet.

Troer Du, Alexander saae saalunde ud i Jorden?

Horatio.

Netop saalunde.

Hamlet.

Og lugtede saalunde? Puh!

(Kaster Hjernefalken ned).

Horatio.

Netop saalunde, min Prince!

Hamlet.

Til hvilken lav Bestemmelse kunne vi synke ned, Horatio! Hvi kan Indbildningskraften ei gaae paa Spor efter Alexanders ædle Støv, til den finder, at man stopper et Spundshul med det?

Horatio.

Det var, at betragte Tingen alt for spidsfindigen, at betragte den saalunde.

Hamlet.

Nei, paa min Tro, ikke det Allermindste; det er jo blot, at følge ham did med tilstrækkelig Vædsen, mens Sandsynligheden er Veiviser. Saalunde gaaer det til. Alexander døde, Alexander blev begravet, Alexander vender tilbage til Støv; Støvet er Jord; af Jord gjøre vi Leer; og hvi kunde man ei med det Leer, hvortil han blev forvandlet tilstoppe en Ølgunde?

Den høie Cæsar, død, opløst til Muld,
 Et Hul kan stoppe til for Vindens Kuld;
 O, at den Jord, for hvem al Verden bukkes',
 Tilslidt en Væg for Vint'rens Storme lukkes'!
 Men tøs! men tøs! til Side! — Der er Konningen,

Præster o. s. v. træde ind i Sørgeoptog. Dybelias
 sig bæres ind. Laertes og en Sørgekære følge efter;
 Kongen, Dronningen, deres Folge, o. s. v.

Dronningen, Hoffet. Hvo er det, de følge?
 Og med saa knapt tilmaalte Kirkesikke!
 Det er et Legn, at Liget, som de følge,
 Har med fortviølet Haand selv endt sit Liv.
 Det var af Stand. Kom, lad os gaae til Side
 Et Dieblis, og høre til!

(gaaer til Side med Horatio).
 Laertes.

Hvad andre Kirkesikke?

Hamlet.

Det er Laertes, en høist ædel Ungling.
 Giv Agt!

Laertes.

Hvad andre Kirkesikke?

Første Præst.

Saa vidt er hendes Jordefærd udstrakt,
 Som vi har Fuldmagt. Hendes Død var tvivlsom,
 Og, havde magtigt Bud ei Loven kuet,
 Hun i uviet Jord var vorden nedlagt
 Til Domsbasunens Gjald. For midte Bonner
 Var' Skaar og Sten og Grus paa hende kastet';
 Men her tilfødes hende Uflydskrans
 Og den sømfruelige Blomsterstrøning,
 Samt Klang af Klokker, me'ns hun vorder til
 Sit Hjem i viet Jord henbragt.

Laertes.

Tor her ei Mere see?

Første Præst.

Ei Mere tor der see;
 Jordefærdens Høitid vi vanhelliged',

Hvis vi et requiem og Fred for hende sang,
Som for de Salige, der døde i Fred.

Laertes.

Saa lægger hende da i Jordens Skød,
Og af det fagre, ubesmitted' Rod
Violer groe! — Hør mig, Du grumme Præst!
Min Søster skal i Him'len Engel være,
Naar Du i Helved' ligger hylende.

Hamlet.

Hvad, den yndige Ophelia!

Dronningen

(siger Blomster).

Sødt til den Søde! — Nu lev vel! Jeg haabede,

I Dig at have seet min Hamlets Viv;

Din Brudsegang at smykke, tænkte jeg,

O væne Mø! og ei at sroe Din Grav.

Laertes.

O trefold Bee ti Gange trefold falde

Paa den Forbandede, hvis Helveds-Udaad

Veroved' Dig i din adle Sans! — Hold Jorden

En Stund tilbage, indtil jeg end een Gang

I mine Arme hende savnet har!

(springer i Graven).

Dyng Støv nu paa den Levende og Døde,

Til Stetten vorer til et Bjerg, som seer

Høit over gamle Pelion og det blaa

Olympos' høit i Him'len skjulte Hoved!

Hamlet.

(tænder frem).

Hvo er det,

Hvis Kummer taler med sligt Østertro?

Hvis Sorrigs Ord Planeterne fremmane,

Saa, lig forbandede Tilhører:Skarer,

I Skyerne de staae? See, her er jeg,

Hamlet af Danmark!

(han springer i Graven).

Laertes.

Djævelen Din Sjæl annamme!

(han brydes med ham).

Hamlet.

Du beder ikke godt!

Hør! bort med dine Fingre fra min Strube!

Ehi, skøndt jeg er ei heed og hastigt sindet,

Har jeg dog noget Færligt inden i mig;

Frygt det, hvis Du est viis! Tag bort Din Haand!

Kongen.

Gaf hen, og riv dem fra hinanden!

Dronningen.

Hamlet! Hamlet!

Alle.

I ædle Herrer! —

Horatio.

Min gode Prince, vær rolig!

(Følget adskiller dem, og de stige op af Graven).

Hamlet.

Ja, den Sag vil jeg segte med ham om,

Til mine Dienlaage meer ei blinke.

Dronningen.

O, hvilken Sag, min Søn?

Hamlet.

Jeg elskede

Ophelia; ja! firti tusinde af Brødre,

Om deres Kærlighed tilsammen lagdes,

Udgjorde ei min Sum. Hvad vilst Du gjøre

For hende?

Kongen.

O, han er rasende, Laertes!

Dronningen.

For Herrens Kærlighed, vær over med ham!

Hamlet.

Guds Bunder! viis mig, hvad Du vilde gjøre!

Mon græde, kæmpe, faste, rive sonder

Dig selv, uddrikke Weichselen, opsluge

En Crocodil! Jeg vil det. — Komst Du hid,

Blot for at hyle? for at trodse mig

Med dette Spring i hendes Grav? — Kom an!

Lad Dig begraves levende med hende!

Det vil jeg med; og, prater Du om Bjerger,
 Saa dyng Du Millioner Tønder Land paa os,
 Indtil vor Gravhøi, soidende sin Vande
 I Benens Brand, gjør Osse til en Borte!
 Ja! har Du Lyst at prale, vil jeg brønte
 Saa godt, som Du.

Dronningen.

Det er det pure Banvid;
 Usalddet varer kun et Dieblif;
 Taalmodig derpaa, som den gamle Due,
 Hør' den sit gyldne Ungepar udklækket har,
 Han sidder taus med sorgnedsøiet Hoved.

Hamlet.

Hør, Herre! hvi behandler Du mig saa?
 Jeg altid elsked' Dig; men lige Meget!
 Lad Hercules selv gjøre, hvad han kan!
 Kat mjane vil, og Hund vil gaae i Band.

(gaaer).

Kongen.

Jeg beder Dig, følg med ham, min Horatio! —
 (Horatio gaaer).

(til Laertes). Taalmodig! huf vor Tale i Gaar Afes!
 I Færd med Verket! — Gode Gertrud, sørg for,
 At Nogle troligen Din Søn bevogte!
 Vaa denne Grav et sjældent Minde ligge skal;
 En rolig Time snart os forestaaer!
 Vi Taalmod pve vil', indtil den slaar.

(de gaae).

Anden Scene.

En Sal i Kongeborgen.

Hamlet.

Nu Nok om dette. Hør nu her det Andet! —

Du mindes vel endnu den hele Ting?

Horatio.

Mindes den, min Prince?

Hamlet.

Der var en Art af Kamp her i mit Hjerte,
 Der Søvn mig negted; værre, lyktes mig,
 Jeg laa, end Dyrersmand i Voierne.
 Jeg hovedfuls soer op, og priset være
 Min hovedfulshed —, ja! vi maae erkende,
 Vor Ubesindighed tidt godt os tjener;
 Naar alle vore dybe Maner blegne,
 Og det skal lære os: der er en Guddom,
 Som lægger ned sin Skaberhaand paa os
 Vor Id, hvortunde vi den end tilhugge.

Horatio.

Det vist nok er.

Hamlet.

Op af mit Rum jeg soer,
 Mit Skærf omkring min Sømandskjole bandt jeg,
 I Mørket samled' jeg at finde dem;
 Jeg fandt min Skat, fik sat paa deres Pakke,
 Og gik saa ned i mit Lukas igjen,
 Hvor jeg, da Krygten glemte Hoslighed,
 Saa dristlig var, at bryde Seglet for
 Den høie Ridsmagt, hvor jeg fandt, Horatio!
 En Konge-Riddingsfreg, en streng Befaling,
 Med mange altsens Grunde spækket ud,
 Som Danmarks Held, ja! Englands med angik,
 Samt Sydens Bussmand og Nisser i mit Liv,
 Saa, naar den foreviges, skulde moren,
 Og uden mindste Gram af Tid at spille,
 Ja! ei en Gang til Boddelsørens Stibning,
 Mit Hoved hugges af.

Horatio.

Er det muligt?

Hamlet.

Her Ordren er; læs den, naar Du faaer Tid!
 Men vilst Du høre, hvad jeg gjorde saa?

Horatio.

Ja! det er just min Døn.

Hamlet.

I sigt et Garn af Nidingsstregen hildet,
 At, førend jeg var mægtig til at gjøre.
 Et Forspil til en Tanke, havde man
 Begyndt paa Stykket selv, jeg satte mig,
 Opynted' en ny Guldmagt, skrev den smukt;
 En Gang, lig vore Statsmænd, jeg det holdt
 For Skam, at skrive smukt, og stræbte saare
 At glemme denne Kunst; men, Ven! nu tjente
 Den mig, som Livdrabant. Her! vilst Du vide
 Indholdet af mit Skriv?

Horatio.

Ja, min gode Prince!

Hamlet.

Deri vor Kønning høit besværges Englands Fyrste:
 Saa sandt, han er ham trofast Skattekønning,
 Saa sandt, som Venstreb mellem dem skal groe
 Med Palmers Tor; saa sandt, som Fred fremdeles
 Skal bære trygt sin Åre-Krans, og stande,
 Som Vindetegn imellem dem — og mangt et
 Saa sandt som end af lige vegtigt Indhold, —
 Da slugs, naar han har seet og kendt Ordren,
 Foruden altsens Undersøgelse,
 Han lader Overbringeren henrettes,
 Da ei en Gang tilstedes Tid dem til
 At friste.

Horatio.

Hvortunde har Du det forseglet, Prince?

Hamlet.

O, ogsaa heri spored' Himlens Magt jeg;
 Thi i min Pung jeg havde det Signet,
 Som var min Faders, og som var Model
 For dette Danmarks Segl. Nu lagde jeg
 Mit Brev i Form, som hint, skrev uden paa,
 Forsegled' det, og lagde det saa hen.
 Min Skifting ei man kendte; næste Dag
 Vort Esflag stod, og hvad saa derpaa fulgte,
 Det vedst Du alt.

Horatio.

Saa altsaa Guldenstern
Dg Rosenkrantz gaae nu sin Død imøde.

Hamlet.

Ja, Ven! de beileb' jo til denne Post.
De røre ei mit Samvid;
De selv fremledte Døden; farligt er det,
Saasnart en lavere Natur gaaer mellem
To stærke Gjenders Stød og vilde Klinger.

Horatio.

O, hvilken Konning er dog denne?

Hamlet.

Troer Du

Ei, at mig Tiden nu til Daad fremstynder?
Han, som min Konning slog, min Moder skændeb',
Han, som sig stod frem mellem min Forhaabning
Dg mine Fædres Krone; han, som angseb'
Med egne Hænder efter dette Liv,
Dg med sligt blendende Bedrageri;
Kan jeg ei for mit Samvid det forsvare,
At jeg betaler ham med denne Arm?
Dg er det ei en Helveds = Synd, at lade
Elig Kræft i vor Natur aarsage end
Meer Skade?

Horatio.

Om søie Tid fra England han det veed,
Hvorlunde Sagen der er endt.

Hamlet.

Kun søie Tid; min Mellemtiden er;
Dg en Mands Liv er, som til En at tælle. —
Men tro, Horatio! jeg er høist bedrøvet,
At jeg forglemte mig imod Laertes;
Thi i min egen Sag, som i et Speil,
Jeg hans Sags Billed seer; jeg vil bestrøbe
Mig for hans Gavn at vinde; ja, i Sandhed!
Hans Kummers høie Tone rev mig hen
I Lidenstændens Himmelflugt.

Horatio.

Tyst! Stille!

Hvo kommer der?

Oërick træder ind.

Oërick.

Heist velkommen tilbage til Danmark, naadige Prince!

Hamlet.

Jeg takker Dig ydmygen, Herre! — Kender Du denne
Mig?

Horatio.

Nei, min gode Prince!

Hamlet.

Din Stilling er des høder igere; thi det er en Last, at
kende ham. Han har meget Land, og det frugtbart. Lad
et Dyr blive Dorenes Herre! hans Kroppe vil være, som
Koningens Tatterken. Det er en Krage; men, som jeg
siger, han har rige Besiddelser af Skarn.

Oërick.

Søde Prince! dersom det var Din Høihed betiligt, skulde
jeg meddele Dig Noget fra Hans Majestæt.

Hamlet.

Jeg vil laane Dre til det, Herre! med Landens hele Op-
mærksomhed. Sæt Din Hue paa det rigtige Sted! det er
Hovedet.

Oërick.

Jeg takker Dig, naadige Herre! det er meget hødt.

Hamlet.

Nei, tro mig! det er meget koldt; Vinden er nordlig,

Oërick.

Ja, det er rigtigheden nok temmeligen koldt, naadige Herre!

Hamlet.

Men dog synes mig, det er meget lummert og hødt; eller
ogsaa mit Temperament —

Oërick.

Overordentligen, min Prince! det er meget lummert, som
om det var, — jeg veed ikke, hvorlde. — Min Prince!
Hans Majestæt bed mig sige Dig, at han har indgaaet

et stort Beddemaal paa Din Haand; Sagen er denne, min Herre! —

Hamlet

(Nøder ham til at sætte Hatten paa).
Jeg besværges Dig, hust paa —

Oërick.

Nei, min gode Prince? blot for min Mageligheds Skyld, det forstkrer jeg. Min Herre! Laertes er nyligen kommen her til Hoffet; tro mig! han er en fuldkommen Cavalier, fuld af de forstjelligste Dyderligheder, meget blid i Omgang, og stor i Anstand; i Sandhed! for at jeg skal tale ret søletigen om ham, da er han Adelsstandens Solort eller Almanak; thi Du vilst finde, at han indeholder enhver Fuldkommenhed, som en Cavalier ønsker at see.

Hamlet.

Min Herre! denne Beskrivelse lider intet Tab i Din Mund — skøndt jeg veed, at give et fuldstændigt Inventarium paa hans Dyder, vilde dog forstørre selv en dyret Hufommelses Regnekunst; saa rap ey Seiler er han. Men, skal jeg holde en sandru Lovtale oover ham, da anseer jeg ham for en Sjæl af stort Omfang; og hans Ungredietser ere saa dyrebare og sjældne, at, for at bruge et rigtigt Udtryk om ham, kun hans Ligemaad er hans Speil, og enhver Anden, som vil male ham, kun hans Skygge, intet Mere.

Oërick.

Min naadige Prince taler høist useilbarligen om ham.

Hamlet.

Til Sagen, Herre! Hvi indhulle vi Herren i en Taage af vort raa Mandedræt?

Oërick.

Hvad befaler?

Horatio.

Er det Dig ikke muligt, at forstaae dette Spørg i en Andens Mund? Det maa Du, i Sandhed! kunne gjøre, Herre!

Hamlet.

Hvi nævner Du denne adte Herre for mig?

O Ærick.

Laertes?

Horatio.

(affides)

Hans Pung er allerede tom; alle sine goldne Ord har han givet ud.

Hamlet (til O Ærick).

Just ham, Herre!

O Ærick.

Jeg veed, Du est ei uvidende —

Hamlet.

Jeg onkede, at Du vidste det, Herre! dog, paa min Dø! om Du end gjorde det, vilde det ikke meget anbefale mig.
— Nu vel, Herre?

O Ærick.

Du est ei uvidende om, hvilken Uppertighed Laertes besidder —

Hamlet.

Det tør jeg ei tilstaae, for at jeg ei skal sammenligne mig med ham i Uppertighed; thi, at kende et Menneske npie, er, at kende sig selv.

O Ærick.

Jeg mener, Herre! i hans Vaaben; thi i den Røs, de have lagt paa ham til hans Begnning, er han mageløs.

Hamlet.

Hvad er hans Vaaben?

O Ærick.

Rapir og Daggert.

Hamlet.

Det er to Vaaben. Nu videre!

O Ærick.

Konningen, min Herre! har veddet med ham om sex barbariske Heste, imod hvilke han har stillet til Pant, som jeg hører, sex franske Rapirer og Daggertter, med deres Tilbehør, saasom: Bølge, Gehæng, o. s. v. Tre af Væretøjerne ere, paa min Dø! meget dyrebare for Phantasien, meget godt svarende til Kaardekasterner, og høist delicate Væretøjer og af en meget adel Opfindelse.

Hamlet.

Hvad kalder Du Børetøi?

Horatio (affædes).

Jeg vidste nok, Du maatte opbygge Dig ved Randglosser, inden Du blevst færdig.

Oërick.

Børetøiet, min Herre! det er Gehængerne.

Hamlet.

Nu da: sex barbariske Heste imod sex franske Kaarder, deres Tilbehør og tre Børetøier af en ædel Opfindelse; det er det franske Beddemaal imod det Danske. Hvi er dette stillet til Pant, som Du kalder det?

Oërick.

Vor Koning har veddet, at i et Tongin Stød mellem Dig, min Prince! og ham skal han ikke give tre Stød forud for Dig; han har veddet paa tolv mod ni, og det vilde bringes til gæbligt Afgjærelse, dersom Du, min naadige Prince! vilde være saa naadig at svare til det.

Hamlet.

Hvortunde da, om jeg svarer Nei?

Oërick.

Jeg mener, min Prince! Din Persons Fremstilling til Beddemaal:ts Afgjærelse.

Hamlet.

Min Herre! jeg vil spadserere her i Hallen. Hvis det behager Hans Majestæt, er det nu den Tid paa Dagen, da jeg tager frisk Lust. Lad Rapirerne bringes hid, den ædle Herre være villig til det, og Kongen sit Forsæt tro, saa vil jeg vinde for ham, om jeg kan; hvis ikke, vil jeg ikke vinde Andet, end min Skam, og overtallige Stød.

Oërick.

Skal jeg melde det saatlunde?

Hamlet.

Det maa være Meningen; belys det med hvad Blomster, Dit Bid har Lyst til!

Oërick.

Jeg anbefaler mig til min naadige Princes Tjeneste.

(gaar).

Hamlet.

Din Tjener, Din Tjener! — Han gjør vel i, selv at anbefale sig; der er ellers ingen Dunger, der ville tale for ham.

Horatio.

Denne Bibe løber bort med Eggeskallen paa Hovedet.

Hamlet.

Han gjorde Complimenter for sin Moders Brostvorte, førend han døde den. Saalunde har han (og mange flere af samme Yngel, som jeg veed, vort Afstams=Oid er forgab i) blot lært Tidens Melodi og Klangen af Selstabs-tonen; et Slags gørende Sammensurium, som udaander de flaueste og mest gennemvistede Tanker; og, puster Du blot til dem, for at prøve dem, saa briste Boblerne.

En Herre træder ind.

Herren.

Min Prince! Hans Majestæt anbefalede sig til Dig ved den unge Dørrick, som melder ham, at Du venter ham her i Hallen. Han sender mig, for at erfare, om Din Hn staaer til at segte med Laertes, eller om Du vilst udsætte det.

Hamlet.

Jeg er mit Forsæt tro, og det følger Konningens Villie. Er det ham beleiligt, saa er jeg rede, nu eller naarsomhelst, forudsat, jeg er saa vel oplagt, som nu.

Herren.

Vor Konning og Dronning og Alle komme hid.

Hamlet.

I en lykkelig Tid.

Herren.

Dronningen beder Dig tale venstabeligen til Laertes, førend I begynde at segte.

Hamlet.

Hun giver mig en god Lærdom.

(Herren gaaer).

Horatio.

Du vilst tabe dette Beddemaal, min Prince!

Hamlet.

Jeg troer det ikke; siden han drog til Frankerige, har jeg været i idelig Øvelse; jeg vil nok vinde i Kampen. Men Du kanst aldrig troe, hvor ilde Alt staaer til her omkring mit Hjerte; men det har Intet at betyde.

Horatio.

Jo, min gode Prince! —

Hamlet.

Det er kun Narreri; men det er saadant et Slags Ahnelse, som vilde maaſtee forurolige en Kvinde.

Horatio.

Dersom Dit Sind har Ahnelse om Noget, saa adlyd det! Jeg vil forebygge, at de komme hid, og sige, at Du est ei oplagt.

Hamlet.

Ikke et Ord! Vi foragte Varsler; paa Forsynets Bistie beroer Spurvens Fald; hvis det skal være nu, skal det ikke komme; hvis det ikke skal komme, skal det være nu; hvis det ikke skal være nu, vil det dog komme; at være rede, det er Alt. Siden intet Menneske veed, hvad han forlader, hvad siger det ham, at han forlader det tidlige? Lad gaar!

Kongen, Dronningen, Laertes, Hofmænd, Ørker, og Følge med Rapirer o. s. v. træde ind.

Kongen.

Kom, Hamlet, kom, tag denne Haand af mig!

(han lægger Laertes's Haand i Hamlet's).

Hamlet.

Ligiv mig, Herre! jeg har feilet mod Dig;
Ligiv, saa sandt Du est en Adelsmand!
Hver Mand her veed, og Du har vistnok hørt,
At jeg er straffet med et mægtigt Banvid.
Hvad jeg har gjort,
Som kunde Hjerte, Ære, Hevn hos Dig
Dødsdø, det, tilstaaer jeg her, var Banvid.
Var det da Hamlet, som fornærmede Dig?
Nei, Hamlet ei; hvis Hamlet er berøvet
Sig selv, og fra sig selv, og han fornærmer

Laertes, gjør ei Hamlet det; nei, Hamlet
 Det negter; hvo fornærmer da? — Hans Vanvid.
 Hvis saa, er Hamlet blandt dem, som fornærmes.
 Den arme Hamlets Vanvid er hans Fjende.
 I dette Selskabs Paahør
 Jeg fragaar, at jeg tænkte Dødt mod Dig.
 Undskyld mig da i Dine ædle Tanker,
 At jeg har over Huset stødt min Pils,
 Og saarede min Broder!

Laertes.

Mit Hjerte har Du soldestgjort, som mægtigst
 I denne Sag til Havn mig skulde drive;
 Men, hvad min Ære angaaer, træder jeg
 Tilbage, og vil ei forlig indgaar,
 Før' ældre Mænd, af en navnfundig Hæder,
 Fredsvilkaar har ved sine Udsagn fastsat,
 Som mig mit Navn bevare ubesmittet.
 Til den Tid tager jeg imod Dit Venskab
 Med Venskab, og vil ei det bryde.

Hamlet.

Jeg tro modtager det, og freidigt med Dig
 Jeg kæmper denne Broder-Beddekamp.
 Giv os Rapirerne! Kom hid!

Laertes.

Kom, een til mig!

Hamlet.

Laertes! jeg skal værge om Din Hæder;
 I min Uvidenhed Din Dygtighed,
 En Stjerne lig, i tykkeste Nattemulm,
 Skal straale dobbelt klart.

Laertes.

Du stemter, Prince!

Hamlet.

Nei, ved min Haand!

Rongen.

Ang Ørriek, giv dem Børge! — Frænde Hamlet!
 Du vedst jo Beddemaaket?

Hamlet.

Ja, Konning! meget vel;
 For Meget paa min svage Haand Du vedder.

Kongen.

Jeg frygter ei; jeg har jo seet Jer Begge; —
 Men, siden han har toget til i Kunsten,
 Vi har saalunde Veddemaatet aftalt.

Laertes.

Nei, denne er for tung, giv mig en anden!

Hamlet.

Jeg denne ret godt liden. Disse Klinger
 Er' dog vel lige lange?

Drick.

Ja, min Prince!

(de lave sig til at fegte).

Kongen.

Eet Vægrene paa dette Vord? — Hvis Hamlet
 Det første eller andet Sted mon' give,
 Saa og, naar han det Tredie gjengjælder,
 Lad alle Skansernes Kartover tordne!
 Paa Ham ets bedre Mandedrag vor Konning
 En Skaal skal drikke, og i Væg' ret kaste
 En Perle, rigere, end nogen, fire
 Samfulde Konger har' i Danmarks Krone.
 Giv Driskebæg're hid, og lad Hørpauken
 Saa til Trompeten tale, og Trompeten
 Til ham, som udenfor Kanonen styrer,
 Kanonen saa til Him'ten høit, og Him'ten
 Til Jorden, Konningen for Hamlet drikker! —
 Velan, begynd! — og, Demmere, giv' Ugt!

(de fegte).

Hamlet.

Kom an!

Laertes.

Velan, min Prince?

Hamlet.

Eet?

Nei!

Laertes.

Gælder Dom!

Hamlet.

Drick.

Et Stød, og det et Stød høist rent.

Laertes.

Nu vel da! — om igjen!

Kongen.

Hold! giv mig Vin! Hamlet, denne Perle

Er Din; det er Din Skaal. — Giv ham hans Bæger.

(Trompeterne lyde, og Kanonerne løsnes udenfor).

Hamlet.

Først vil jeg segte denne Døst til Ende.

Sæt det til Side lidt! Kom! — Nok et Stød.

(de segte.).

Hvad siger Du?

Laertes.

Et Stød, et Stød, det tilføjer jeg.

Kongen.

Vor Søn vil vinde Scier.

Dronningen.

Han er fed,

Og lidt stakaandet. — Hamlet! Dronningen

Et Bæger tømmer paa Dit Held.

Hamlet.

Min ædle Dronning —

Kongen.

Gertrud, drif det ei!

Dronningen.

Jeg vil, min Konning! jeg beder; lad mig!

Kongen.

(affides).

Det er Givbægeret; det er for siddigt.

Hamlet.

Jeg tør endnu ei drikke, Dronning! — Ad!

Dronningen.

Kom, lad mig tørre Steden af Dit Kæber!

Laertes.

Nu skal jeg ramme ham, min Koning!
Kongen.

Jeg troer det ei.

Laertes

(affids).

Og dog mit Samvids Siemme taler næsten
Imod det.

Hamlet.

Kom tredie Gang,

Laertes! Hidindtil har Du kun spaset;

Jeg beder, stød nu med Din bedste Kraft!

Jeg frygter, for en Vog Du anseer mig.

Laertes.

Det mener Du? — Kom an!

(de fegte).

Oßrick.

Intet paa nogen af Siderne.

Laertes.

Nu vøgt Dig!

(Laertes saarer Hamlet; derpaa i Haandmenget
ombutte de Diapirerne, og Hamlet saarer Laertes).

Kongen.

Skil dem ad! De er' i Hede.

Hamlet.

Nei, kom igjen!

(Dronningen falder).

Oßrick.

Ha, sørg for Dronningen!

Horatio.

De bløde Begge. — Prince! hvortunde er det?

Oßrick.

Hvortunde er det sat med Dig, Laertes?

Laertes.

Køsejpen i sin egen Snare sangen blev;

Min egen Rønke mig ved Livet stikker.

Hamlet.

Hvad fattes Dronningen?

Kongen.

Da hun saae Blod, hun faldt i Asmagt.

Dronningen.

O nei, nei, Drikken! — Givte Hamlet!

O Drikken, Drikken! — Jeg forgivet er!

(døer).

Hamlet.

O Midingsstreg! — Ha! lad nu Døren lukkes!

Forræderi! Opspor det!

(Laertes falder).

Laertes.

Her er det, Hamlet! — Hamlet! Du est Dødsens;

Alt Verdens Løgekunst kan Dig ei frelse;

En Times Liv Du har ei i Dit Bryst;

Forræder-Vaabenet er i Din Haand,

Med blottet Spids, forgiftet; Ranken vendte

Sig mod mig selv. See mig! jeg ligger her,

Jeg skal ei meer opstaa; Givt Din Moder drak;

Jeg kan ei meer; vor Koning, Koning ene

Alt faldt er.

Hamlet.

Hvad! Klingspidsen med forgiftet! — Givt,

Saa gjør Dit Værk!

(stikker Kongen).

Oßrick og Herrerne.

Forræderi! Forræderi!

Kongen.

O Venner, hjælp mig! jeg er kun saaret.

Hamlet.

Her, Du Blodskander! Du mordtørstige,

Fordømte Danerkoning! Tøm Dit Væger ud! —

Er Perlen her endnu? Følg med min Moder!

(Kongen døer).

Laertes.

Ham rædder hans Net; han selv har blandet Givten. —

Vyt Din Tilgivelse med min, o Hamlet!

Mit og min Faders Blod paa Dig ei komme,

Ei heller Dit paa mig!

(han døer).

Hamlet.

Det fri Dig Him'sen fra! Jeg følger Dig.
 Jeg døer, Horatio! — O, arme Dronning,
 Farvel! — I, som ved dette Sorgsepil
 Staae blege, stælvende, og er' kun stumme
 Personer og Tilhørere ved Sagen!
 Hvi's Tid mig undtes; — men streng Støvning lyder
 Fra Dødens strækkelige Retskeisjent —
 O da — da kunde jeg kundgjøre Eder —
 Men lad det være! — See! jeg døer, Horatio!
 Du lever; o, forklar mig og min Sag
 For dem, som den ei kende!

Horatio.

Tro ei dette!
 Jeg er meer Oldtids-Romer, end en Dansk;
 End er her Givt.

Hamlet.

Saa sandt Du est en Mand,
 Saa rækker Du mig Vægeret. — O, slip!
 Ved Himlene! Nei, jeg vil have det. —
 O Gud, Horatio! hvilket saaret Navn
 Bit leve efter mig, naar Tingene
 I Mulk og Mørke saa nedgravne ligge!
 Vær Du mig nogen Einde i Dit Hjerter,
 Da sjern Dig end en Stund fra Saligheden,
 Og aad med Dval i denne bitre Verden,
 For at fortælle min Historie! —

(Krigsmarche langt borte høres, og Kanonerne løsnes udenfor).

Hvorfra hin Krigstarm?

Osrick.

Ung Fortinbras, som kommer
 Med Seir fra Polen, hilser med Krigstorden
 Statsbudene fra England, som nu lande.

Hamlet.

O, jeg døer, Horatio!
 Din stærke Gist min Livsaand overrinder;
 Jeg ei oplever dette Bud fra England;

Men Valget træffer Fortinbras, det spaaer jeg;
 Og, døende, min Stemme lyder for ham.
 Forkynd ham dette! Sigt ham Skæbnens Gæst —
 Det Mindste med det Største, som har virket —
 Det Dvrige er Længsel.

Horatio.

(Han døer).

Ach! nu brister
 Et ædelt Hjerte. — Vakre Prince, god Nat!
 Og Engle-Skarer synge Dig til Hvile! —
 Hvi drager Trommen hid?

(Krigsmarche udenfor).

Fortinbras træder ind med de engelske Statshudbuds
 Andre.

Fortinbras.

Hvor sees det Syn?

Horatio.

Hvad vilst Du see?
 Hvis Sørges og hvis Under-Syn Du mener,
 Da søg ei længere!

Fortinbras.

Sligt B'ordbad skriger Mord! — O stolte Død!
 Hvad Hæd holdes i Din evig' Celle,
 At Du med eet Slud har saa blodigt sødset
 Saa mange Forster?

Første Statshudbud.

Det er et Jammer-Syn.

Vort Bud fra England kommer nu for tilde;
 Døet er det Dre, som vi skulde mede,
 At trofagen hans høie Bud er opfyldt,
 At Rosenkrantz og Guildenstørn er' døde.
 Hoo siger os nu Tak?

Horatio.

Hans Tæber ei,
 Om de end havde Liv og kunde talke;
 Han aldrig Ordre gav til deres Død.
 Men, da I samles her, da Leppet just
 For dette blodig' Sørgesæl er faldet,
 I fra den voldsomme Krig, og I fra England,

Saa bød', at disse Legemer fremsliffes
 Heit paa en Skueborg for Alles Dine,
 Og lad mig derfra aabenbare Verden,
 Som veed det ei, hvortil det gik til!
 Saa skal I høre mig forkynde Eder
 Om Blodstam, blodig unaturlig Daad;
 Tilfældig Straf og Drab ved Raadesgjerning;
 Om Mord, saavel ved Ewig, som Vold; og om
 Til Slutning her feilslagne Planer, faldne
 Paa Ophavsmandens Hoved. Alt det kan jeg
 Sandtru forkynde.

Fortinbras.

Lad os det høre snart,
 Og kald de Vdreste dertil! — Hvad mig
 Ungaver, med Sorz modtager jeg min Lykke.
 Jeg har en gammel Ret til Daneriget;
 Min Fordel byder mig, at forbre det.

Horatio.

Derom at tale, har en Røst paalagt mig,
 Som vel vil drage flere efter sig;
 Men lad det stee paa Stand, i denne Stund,
 Me'ns Folkets Sind endnu er vildt og oprørt,
 At Rænker og Vildfarelser ei skulle
 Marsage fler' Ulykker!

Fortinbras.

Lad fire Hovdinge da bære Hamlet
 Med krigerst Høitidspragt til Skueborgen!
 Thi, sandeligt, var han paa Thronen kommen,
 Høist kongelig og herlig var han vorden.
 Foran hans Vandring Krigerens Musik
 Og Sorghøitids-Skil, som over Helte,
 I heie Toner tale! —
 Frem! tager disse Lig! thi disse Steder
 Sligt Syn ei passer for; det Leiren egner.
 Gaaer, byder Krigerne at flyde!

(Sergemeche. De gaar ud, bærende de døde Legemer,
 hvorpaa Kanonerne løsnec)

William Shakspeares

samtlige

dramatiske Verker.

Oversatte

af

H. C. WOSEMOSE.

4.

Köbenhavn, 1834.

Trykt hos Jacobsen Strynggade Nr. 14.

William Shakespeare

William

Grammatical Dictionary

Shakespeare

M. O. WOODMAN

Printed by Josephus B. B. B.

Julius Cæsar.

Sorgespil

af

William Shakspeare.

Oversat

af

H. C. Mosemose.

København, 1834.

Erypt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

Personer.

Julius Cæsar.	
Octavius Cæsar.	
Marcus Antonius.	} Triumvirer efter Julius Cæsars Død.
M. Aemil. Lepidus	
Cicero,	} Senatorer.
Publius,	
Popilius Læna.	
Marcus Brutus,	} Sammensvorne imod Julius Cæsar.
Cassius,	
Casca,	
Trebonius,	
Ligarius,	
Decius Brutus,	}
Metellus Cimber,	
Cinna.	
Flavius,	} Tribuner.
Marullus.	
Artemidorus,	en Sophist fra Knidos.
En Sandfænger.	
Cinna, en Poet.	
En anden Poet.	
Lucilius,	} Venner af Brutus og Cassius.
Titinius,	
Messala,	
Cato, den Yngre,	
Volumnius.	}
Varro,	
Clitus,	} Brutus'ses Tjenere.
Claudius,	
Strato,	
Lucius,	
Dardanius.	}
Pindarus,	
Cassius'ses Tjener.	
Calpurnia, Cæsars Hustru.	
Portia, Brutus'ses Hustru.	
Enatorer, Vogtere, Vagt, Følge o. s. v.	

Scenen er for største Delen i Rom; siden i Sardis, og
i Nærheden af Philippi.

Julius Cæsar.

Første Act.

Første Scene.

Rom. En Gade.

Flavius og Marullus træde ind med en Sværm af Borgere.

Flavius.

Vort, hjem, I doerne Kræ! væ! Eder hjem!
Er det en Helligdag? Hvad! vide I
Da ei, som Haandverksfolk, I maa ei gaar
Omkring paa søgne Dage, uden Tegn
Paa Eders Dont? — Tal, hvad er Din Haandtering?

Første Borger.

Nu, Herre! jeg er Tømmersmand.

Marullus.

Hvor er Dit Skedstind og Dit Vinkelmaal?
Hvad gjørst Du med Din bedste Klædning paa? —
Du, hvad er Din Haandtering?

Anden Borger.

Ja, Herre! dersom Du vil ligge mig med en fin Kunst-
arbejder, da er jeg virkelig en ikke Andet, end hvad man
kalder en Giffel.

Marullus.

Vien, hvilket er Dit Haandverk? Svar mig fags!

Anden Borger.

Et Haandverk, min Herre! som jeg haaber, jeg kan drive med en frelst Samvittighed; for jeg stikker rigtig nok, min Herre! flette Høle, ikke Sjæle.

Marullus.

Hvad Haandverk, Knekt? Du grove Knekt! hvad Haandverk?

Anden Borger.

Nei, jeg beder Dig, Herre! brist ikke af Harmen mod mig; dog, hvis Du brister, Herre! saa kan jeg stikke Dig.

Marullus.

Hvad mener Du med det? Stikke mig, Du usforstammede Karl?

Anden Borger.

Ja, Herre! stikke paa Dig.

Flavius.

Du est altsaa Skofstikker, est Du?

Anden Borger.

Sandsfærdigen, Herre! Alt, hvad jeg lever af, er Sylen. Jeg bryder mig ikke om Købmands=Sager, og heller ikke om Qvinde=Sager, men blot om min Syl. Jeg er, i Sandhed, min Herre! en Saarlæge for gamle Sko; naa de ere i stor Fare, helbreder jeg dem. Saa væne Folk, som nogen Sinde have traadt paa Drelæder, have gaaet paa mit Haandverk.

Flavius.

Hvi stander Du i Dag ei i Dit Verksted?

Hvi spører disse Mænd Du om i Staden?

Anden Borger.

Det gjør jeg sandsfærdigen, Herre! for at de kunne faae sine Sko opslidte, og jeg faae mere Arbeid. Men, sandt at sige, Herre! gjøre vi Helligdag i Dag, for at see Cæsar og fryde os ved hans Seiers=Indtog.

Marullus.

Hvi frydes? Hvad Erobring bringer han?

Hvad Skatteforster følge ham til Roma,

For, bundne, hans Triumphvoagns Hjul at prøve?

I Blotke, Stene, sanseløse Væsner!

O haarde Hjerter, grumme Mænd af Roma!

Har I ei kendt Pompeii's? Mangen Stund
 I have flavret op til Mure, Tinder,
 Til Taarne, Vinduer, ja, Skorstenspidser,
 Med Eders spæde Børn i Arm; der sad I
 Den lange Dag langmodigt, for at see
 Pompeii Tog igjennem Romas Gader;
 Og, pined' I blot Glimt af hans Triumphvogn,
 Iskemte I da ei et Jubelraab,
 Saa Liber nede under sine Bredder stjal,
 I det den horte Eders Stemmers Gjengjald
 Hvit i sin krumme Strandbred?
 Og nu isøre I Jer Høitidsklæder?
 Og nu udlaare I en Helligdag,
 Og nu udstrøe I Blomster paa hans Wei,
 Som seirstøtt fra Pompeii Blod hidkommer?
 Bort!

Klyer til Eders Huse, knæler, beder,
 At Guderne afvende vi' de Straffe,
 Som vist sig Uerkendtlighed maa ramme!

Flavius.

Gaaer, gaaer, Medborgere! For denne Brøst
 Forsamler alle Eders ringe Brødre,
 Gaaer saa til Libers Bred, og græder i
 Dens Dyb, til Strømmen, hvor den lavest er,
 De høieste af Flodens Bredder kysser!

(Borgerne gaae).

See kun! alt smelter den urene Verts;
 De gaae, og Brøden binder deres Tunger.
 Gik hin Wei op til Capitotium!
 Ad denne gangen jeg; klæd Du de Stytter af,
 Du finder prangende med Hæderstegn!

Marullus.

Lør vi Sligt foretage os?
 Du veed jo, det er Lupercales!

Flavius.

Hvad siger det? Lad ingen Stytter prange
 Med Casars Seierstegn! Jeg vil omkring,
 At drive Pøblen bort af Gaderne;

Saa gjør og Du, hvor tyl den staaer!
 Naar disse Fjer af Cæsars Vinge rives,
 Da hverdagsagtig vorder Fuglens Flugt,
 Der ellers spang sig over Jordens Synskreds,
 Og holdt os Alle i en Drællesfrygt.

(de gaar).

Anden Scene.

Rom. En offentlig Plads.

Cæsar, Antonius, flød til Beddelsb. Calpurnia, Portia, Decius, Cicero, Brutus, Cassius og Casca komme i et høitideligt Optog med Musik; en stor Skare følger efter dem; i de er en Sandfiser.

Cæsar.

Calpurnia!

Casca.

Cæsar taler. Lyft!

(Musikken tier.)

Cæsar.

Calpurnia!

Calpurnia.

Her, ædle Herre!

Cæsar.

Staa lige for Antonius, naar han render
 I Beddelsbet! — Min Antonius!

Antonius.

Ja, Cæsar, ædle Herre!

Cæsar.

Forget ei, me'ns Du løber, at berøre
 Calpurnia; thi vore Fædre sige:
 "Ufrugtbar Div, i helligt Løb berørt,
 "Ufrugtbarheds-Forbandelsen afryster."

Antonius.

Jeg skal det mindes.

Naar Cæsar siger: "Gjør det!" er det sat i Verk.

Cæsar.

Gaaer, og forgetter ingen hellig Skit!

Sandsigeren.

(Musik).

Cæsar!

Cæsar.

Ha! Hvo kalder?

Cæsar.

Ød Larmen tie! Stille end en Gang!

(Musikken ti r).

Cæsar.

Hvo est Du, som i Skaren kalder mig?
En Stemme oversvinger Glædens Toner,
Og raaber! "Cæsar!" Tal! Cæsar høre vil.

Sandsigeren.

Vogt Dig for idus Martii!

Cæsar.

Hvo er den Mand?

Brutus.

En Spaamand varer Dig for idus Martii.

Cæsar.

Fremstil ham for mig! lad mig see hans Ansigt!

Cæssius.

Træd ud af Skaren, Mand! og see paa Cæsar!

Cæsar.

Hvad siger Du mig nu? Tal end en Gang!

Sandsigeren.

Vogt Dig for idus Martii!

Cæsar.

Han er en Drømmer; kommer, følger mig!

(Ariasmusik. Alle gaae, undtagen Brutus og Cæssius.)

Cæssius.

Vil Du gaae op og sene Veddeløbet?

Brutus.

Nei!

Cæssius.

Ojst det, jeg beder Dig!

Brutus.

Min Hu til Jeg ei stander; saare fattes mig
 Hin qvite Aand, Antonius besidder.
 Lad mig ei hindre, Cassius, Dit Onske!
 Jeg vil forlade Dig.

Cassius.

En Stund jeg har lagt Mærke til Dig, Brutus!
 Jeg seer i Dine Øine ei hin Blidhed,
 Hint Præg af Venstabs, som jeg ellers saae,
 Du est for kold, for fremmed mod en Ven,
 Som elsker Dig.

Brutus.

Bedrag Dig ei, o Cassius!
 Saa der end Mærke over disse Øine,
 Saa var mit Aasyns Brede dog kun vendt
 Imod mig selv. — I lang Tid plages jeg
 Af Lidenstaber høit forskjellige,
 Og Tanker, som kun gjælde ene mig,
 Og muligen min Adfærds Mærke volde;
 Men Sligt maa ei bedrøve mine Venner,
 Blandt hvis Tal, Cassius, Du være Een!
 Og slut da af min Kulde kun som saa:
 "Den stakkels Brutus, med sig selv i Strid,
 "Mod Andre ventlig Adfærd glemmer!"

Cassius.

Brutus!

Saa har jeg misforstaaet Din Lidenstabs,
 For hvis Skyld dette Bryst begravet har
 Helt høie Tanker, dørebare Planer. —
 Siig mig, min Brutus! kanst Du see Dit Ansigt?

Brutus.

Nei, Cassius! thi Diet seer sig selv
 Kun ved et Gjenstaa af en anden Ting.

Cassius.

Ret saa;

Og man beklager saare, Brutus! at
 Du har ei sligt et Speil, som Dig vil holde
 Din Pjunkte Hertighed for Die,

At Du Din egen Skygge kunde see,
 Didt hørte jeg de Gæveste i Roma
 — Undtagen Cæsar, den Udbodelige —
 De taledes om Brutus, og de sukked'
 Ved disse Tiders Nag, og sukked', at
 Den ædle Brutus havde Cæsars Dine.

Brutus.

I hvilke Farer vilst Du lede mig?
 Du vilst, at jeg skal søge i mig selv,
 Hvad der er ei i mig.

Cæsius.

Derfor, min Brutus, lad Dig til at høre!
 Og, da Du veedst, Du bedst kan see Dig selv
 Ved Gjenstien, saa vil jeg, ret som Dit Speil,
 Beskedent for Dit Syn fremstille
 Det af Dig selv, som Du endnu ei kender.
 Og hør, mistænk mig ikke, vakre Brutus!
 Er jeg en Dagens Gæst, som har for Skik,
 Med tomme Eder at salbde hver
 No Beilende mit Venstreb: har Du hørt,
 Jeg er en Mundven, som bagvaster den,
 Jeg fævned' nys, og har Du seet, at jeg
 Ved Gilde giver mig tit Priis for Længen,
 Da tro, at jeg er farlig!

(Trompetklang og Fryderaaes).

Brutus.

Hvad varsser dette Fryderaa? Jeg frygter,
 At Folket Cæsar til Kongning kaarer.

Cæsius.

Saa! Det frygter Du?

Saa maa jeg troe, Du saae det just ei gerne.

Brutus.

Nei, ikke gerne, Stødt jeg høit ham ellers; —
 Men hvorfor holder Du mig her saa længe?
 Hvad er det vel, Du vilst meddele mig?
 Er det til alment Vel, velan! stit Vren,
 For dette Nie, Døden for det andet!

Dg jeg vil see paa Døden ligegyldigt;
 Thi Guderne saa heit mig elste, som
 Jeg elsker Eren meer, end frygter Døden!

Cassius.

Jeg kender denne Død hos Dig, min Brutus!
 Saa godt, som jeg Dit sagre Mavn kender.
 Vel! Eren, den er Æmnet for min Tale. —
 Ei grant jeg veed, hvad Du og Andre tænke
 Om dette Liv; men, hvad mig selv angaaer,
 Da vil jeg heller' de, end leve, for
 At ængstes af et Bæsn, som mig selv.
 Frihaarne ere vi saa vel, som Cæsar;
 Vor Føde var, som hans; vi kunne Begge
 Udholde Vintrens Frost saa godt, som han;
 Thi en Gang paa en raa og sludfuld Dag,
 Mæns Liber oprørt snøs mod sine Bredder,
 Da sagde Cæsar; "Cassius! tør Du nu
 "Vel springe med mig i den vrede Flod,
 "Dg søomme til hint Maal?" — Ved disse Ord,
 Kuldt paaflød, som jeg var, jeg sprang i Vandet,
 Dg bød ham følge; dette gjorde han.
 Strømgangen brøled', og vi sloge den
 Med stærke Sener, stødte den til Side,
 Dg kæmpede mod den med stridbart Bryst;
 Men før vi naaede det bestemte Maal,
 Streg Cæsar: "Hjælp mig, Cassius! Hjælp! Jeg synker.
 Ret, som Aeneas, hin vor store Stammefader,
 Paa sine Skuldre Didingen Anchises bær
 Fra Troja Brand, saalunde bær og jeg
 Den trætte Cæsar gennem Libers Volger;
 Dg denne Mand er vorden nu en Gud,
 Dg Cassius en Uelings, som maa krumme
 Sin Ryg, naar Cæsar koldt et Nis ham stinker.
 Han havde Feber i Hispania,
 Dg, naar da Kulden greb ham, saae jeg, hvor
 Han jitted', ja, i Sandhed, Guden jitted'!
 Fra feige Løbe flygted' Purrpurfarven;
 Det Die, for hvis Bryn al Verden skjælver,

Forløb det's Glans; jeg hørte, hvor han stændt;
 Ja, selv den Tunge, som bød Romæ Mænd
 At give Aft, og segne op hans Taler
 I deres Bøger, ach! hvor klynsed' den
 Paa syge Nigers Bitt: "Titinius,
 "Giv mig en Læstedrik!" I Guder! det
 Forsørder mig, at denne svage Mand
 Bandt Forspring for den hele stolte Verden,
 Og bærer Patmen ene.

(Tubel. Trompetklang).

Brutus.

IAGEN en almen Jublen!
 Jeg troer, hint Bifald gjælder en ny Hæder,
 Som dnyges over Cæsar.

Cassius.

Ja, Ven! han træder paa den snævre Verden,
 Som en Coloss; vor Overaa: Et
 Gaaer mellem dens uhore Been, og seer
 Sig frøgtfomt om, en Skandsels-Grav at finde.
 Et Menneske er ofte Fatums Herre;
 I vore Stjerner ligger Skylden ei,
 Men i os selv, at vi er' Undermænd.

Brutus og Cæsar; hvad er i det: Cæsar?
 Hvi skulde hint Navn nævnes meer, end Dit?
 Optegn dem sammen! Er hint smukkere?
 Udtal dem! lyder Dit ei lig'saa godt?

Bei dem! Gens Tynghden er. Besværg med dem!
 Og Brutus maner Mander frem saa flug,
 Som Cæsar. (Tubeltraab). Nu, i alle Gunders Navn du,
 Hvad Gode nærer denne vores Cæsar,
 At han er voren saa? Skam Dig, vort Dild!
 Rom, Du har tabt Din ædle Helte-Vingel!
 Naar randt et Seel fra den store Vandflod,
 Som Hler', end een Mand, gjorde ei berømt?
 Naar kunde de, som nævned' Roma, sige,
 For nu, at disse vide Mure rummed'
 Kun een Mand? Nu, i Sandhed, er der Rum nok

I Rom, da nu det rummer ifkun een Mand,
 O! Du og jeg, vi hørte vore Fædre sige:
 'Der var en Brutus, En, som havde tilladt,
 'At Djæv'len holdt et evigt Hof i Roma,
 "Saa gerne, som en Konning."

Brutus.

Jeg tvivler ei, at Du jo elsker mig;
 Det varsles mig, hvortil Du vilst mig drive;
 Hvad jeg har tænkt om det og disse Tider,
 Skal jeg Dig tolke; nu for denne Sunde
 — Saa sandt, jeg elsker Dig — jeg beder Dig:
 Driv mig ei videre! Hvad Du har sagt,
 Jeg overveie vil; hvad Du vilst sige,
 Med Taalmod høre, og en Tid mig vælge,
 Om hvie Ting til Raadslag heelt beseilig.
 Til den Tid, ædle Ven! læg det paa Hjerte;
 Brutus vil heller pløie Jordens Furur,
 End kaldes Romæ Søn paa slige Kaar,
 Som denne haarde Tid gjør Mine til
 At lægge paa vor Ryg.

Cassius.

Det glæder mig, at mine svage Ord
 Slog' dog saa mange Gnister Ild af Brutus.

(Cæsar kommer tilbage med sit Følge).

Brutus.

Forbi er' Legene, og Cæsar kommer.

Cassius.

Træk Casca, me'ns de gaar forbi, i Ørmet!
 Saa vil han paa sin skarpe Vilis fortælle
 Os, hvad Mærkværdigt der er skeet i Dag.

Brutus.

Det skal jeg nok. — Men, seer Du, Cassius!
 Den brede Plet paa Cæsars Pande gløder,
 Og Følget seer jo ud, som skeldte Trælle;
 Calpurnia's Kind er bleg; og Cicero —
 Giv Agt! hans Blik er glødende, som Ild'rens,
 Just saa, som tidt vi saae paa Capitolium,
 Naar Senatorerne stred' mod hans Taler.

Cassius.

Hvad det betyder, vil os Casca sige.

Cæsar.

Antonius!

Antonius.

Cæsar!

Cæsar.

Jeg i mit Følge fede Mænd vil have,
Med tykke Kinder, og som sove haardt;
Hin Cassius har et magert, sultent Ansigt;
Han tænker alt for meget; han er farlig.

Antonius.

Frygt ham ei, Cæsar! han ei farlig er;
Han er en ædel Romer, Dig hengiven.

Cæsar.

Var han kun fed! Vel frygter jeg ham ei;
Men, hvis mit Navn var underkastet Frygt,
Da veed jeg ei den Mand, jeg skulde sige
Saa flugs, som denne tynde Cassius.
Han læser meget, prøver meget, Ru'er
Igennem Menneskernes Daad; han ynder
Ei Skuespil, som Du, Antonius!
Han hører ei Musik; han smiler sjældent,
Og smiler da, som om han vilde spotte
Sin Aand, at den tør lade sig bevæges
Til Smil ved Noget. Elige Mennesker
Er' aldrig rolige i Hjertet, medens
De see en Overmand; desaaarsag ere
De saare farlige. Jeg siger nu,
Hvad frygtes kan, og ei hvad jeg frygter;
Thi stedse er jeg Cæsar. — Kom og gaa ved
Min høire Haand! thi dødt er dette Øre,
Og sliq mig saa Din Hjertens-Mening om ham!

(Cæsar og hans Følge gaae. Casca bliver tilbage).

Casca.

Du traal mig i min Kappe! vilst Du Noget?

Brutus.

Ja, Casca! sig os, hvad er skeet i Dag.
Hvi Cæsars Mægt var saa mørkt?

Casca.

Ih! Du varst med ham; varst Du ei?

Brutus.

Da sværgte jeg ei Casca, hvad der skede.

Casca.

Ih nu, der blev budet ham en Krone; og, da den blev
budet ham, stødte han den fra sig med Vægen af Haanden
saalunde; og saa istemmede Folket et Frydestrig.

Brutus.

Hvad var det andet Skraal for?

Casca.

Ih! for det Samme.

Cassius.

Tre Gange freg man; hvi den tredje Gang?

Casca.

Ih! for det Samme.

Brutus.

Blev Kronen budet ham treende Gange?

Casca.

Ja, min Tro! blev den saa, og han stødte den treende
Gange tilbage, den ene Gang sagtere, end den anden; og
hver Gang, han stød den fra sig, istemmede mine Naboer
et Frydestrig.

Cassius.

Hvo bød ham Kronen?

Casca.

Ih! Antonius.

Brutus.

Fortæl os, paa hvad Maade, vakre Casca!

Casca.

Om jeg fulde hænges, kan jeg ikke fortælle Jer Maaden;
det var ikke Andet end Narrestas, jeg lagde ikke Mærke
til det. Jeg saae Marcus Antonius byde ham en Krone;
— dog var det heller ingen rigtig Krone, det var en af
diese Smækroner; — og, som jeg sagde Jer, han stødte

den een Gang tilbage; men desnaaet troer jeg, at han gerne vilde have haft den. Derpaa bød han ham den anden Gang; men det synes mig, at han saare nødigen trak sine Fingre fra den. Og nu tilbød han ham den tredje Gang; han stød den tredje Gang tilbage; og hver Gang, han afflog den, hviiede Vøbelrattet, og klappede med sine grove Hænder, og kastede sine svenske Nathuer i Veiret, og udbredte saadan en stinkende Ande omkring sig, fordi Cæsar afflog Kronen, at den nær havde gaaet Cæsar; thi han besvimele og faldt om ved den. Og jeg for min Deel, torde ikke see, af Frygt for at aabne Munden og indaande den stinkende Lust.

Cæsiuſ.

Men stande, min Cæsa! hvad? besvimele Cæsar?

Cæsa.

Han faldt om paa Torvet; Graaden stød ham om Munden, og han var maatløs.

Brutuſ.

Ja, det er rimeligt; thi han har Ligfald.

Cæsiuſ.

Nei, Cæsar har ei Ligfald; Du og jeg
Og brude Cæsa, vi har Ligfald!

Cæsa.

Jeg veed ei, hvad Du mener med det; men det veed jeg vist, at Cæsar faldt om. Hvis den pjaltede Almue ikke klappede og pib ad ham, eftersom han behagede eller mishagede dem, som de pleie at gjøre ved Skuespillerne paa Skuepladsen, saa er jeg ingen ærlig Mand.

Brutuſ.

Hvad sagde han, da han kom til sig selv?

Cæsa.

Ja, førend han faldt om, da han mærkede, at Almuen
Hjorden var saa glad ved, at han afflog Kronen, rev han, min Tro! sin Brøstdug op, og tilbød den sin Hals at
Njære af. — Dersom jeg havde været en Mand, der drev
noget Haandveik, saa gid jeg maa fare ad Helvede til
med alle Skurkerne, om jeg ikke vilde have taget ham

paa Ordet! — Nu falbt han da. Da han kom til sig selv igjen, sagde han, at, om han havde gjort eller sagt noget Upassende, bad han, den høistærede Forsamling vilde troe, det reisste sig af hans Sygdom. Tre eller fire Løser raabte der, hvor jeg stod: "O, den gode Sjæl!" — og tilgave ham af ganske Hjerter. Men dem skal man ikke regne; dersom Cæsar havde myrdet deres Mødre, havde de gjort det Samme.

Brutus.

Og derpaa gik han da saa vred i Hu?

Cæsa.

Ja.

Cassius.

Sagde Cicero Noget?

Cæsa.

Jo, han talte Græst.

Cassius.

Hvi saa?

Cæsa.

Ja, gid jeg aldrig maa see Dit Ansigt meer, om jeg kan sige Dig dette! Men de, som forstode ham, smilede til hinanden, og rystede paa Hovederne; men, hvad mig angaaer, for mig var det Græst. Jeg kunde fortælle Dig endnu flere Nyheder. Marcellus og Flavius have mistet sine Tribunæmbeder, fordi de have revet Diademmet af Cæsars Billedstøtter. Lev vel! Der foregik endnu mere Narsesjak, naar jeg kunde mindes det.

Cassius.

Vilst Du spise hos mig i Aften, Cæsa?

Cæsa.

Nei, jeg har lovet mig ud.

Cassius.

Vilst Du spise til Middag hos mig i Morgen?

Cæsa.

Ja, hvis jeg er i Live, og Du ikke sifter Sind, og Dit Maaltid er værdt at spise.

Cassius.

Gødt; jeg vil vente Dig.

Cæsa.

Gjør det! Lever vel begge To!

(gaaer).

Brutus.

Hvor dorst har denne Karl ei voret sig?
 I Scholen var han luttet Ild og Afsked.

Cæsius.

Saa er han end, naar han i Verkt skal sætte
 En bold og ædel Daad,
 Skøndt han paatager denne Sløvheds-Masque.
 Sin Haardhed er en Sauce paa Mandens Vid;
 Den gjør, at Folk med bedre Appetit
 Fordøie Mandens Ord.

Brutus.

Saa er det. Nu jeg gaaer for denne Sinde;
 I Morgen, dersom Du med mig vilst tale,
 Til Dig jeg kommer; eller, om Du vilst,
 Saa kom til mig! og jeg vil vente paa Dig.

Cæsius.

Det vil jeg; — tænk imidlertid paa Verden!

(Brutus gaaer).

Ja, Brutus! Du est ædel; men dog seer jeg,
 Dit herlige Metal forvanskes kan
 Fra sin Natur; desaaarsag er det godt,
 At Edle holde sig til Edle kun;
 Thi hvo er vel saa fast, at han ei løkkes? —
 Mig hader Cæsar; men han elsker Brutus;
 Dog, var jeg Brutus nu, og han var Cæsius,
 Da stemmed' han ei mig. Jeg vil i Nat
 I Bruti Vinduer kaste Sedler, Breve
 Med flere Hænder, som de rørte hid
 Fra flere Borgere, hvori skal tales
 Om Romæ store Haab til Bruti Navn;
 Tiltige skal i disse dunkelt peges
 Paa Cæsars Herstelsyge;
 Og lad da Cæsar see, om fast han staar!
 Han styrtes, eller vi skal dpie værre Kaar!

Tredie Scene.

Rom. En Gade. Jorden og Lynild.

Casca, med droget Sværd, og Cicero komme ind
fra modsatte Sider.

Cicero.

God Aften, Ven! Har Du fulgt Casar hjem?
Hvi est Du aandeløs? Hvi stirrer Du?

Casca.

Bevæges Du ei, naar at Jordens Begt,
Som Siv i Vinden, Sjalv? Cicero!
Jeg har seet Uveir, da de Fældende
Stormvinde spalted' knudred' Eggestammer;
Seet herksesoyge Hav opsvolue, fraade,
For at ophoies blandt de vrede Skyer;
Men aldrig før i Aften, ei før nu
Gik jeg igennem Jldregn. Enten er
Der Borgerkrig i Him'len, eller Jorden,
For overmodig imod Guderne,
Lidser dem til Undergang at sende.

Cicero.

Jo, saae Du nogen Sunde slige Jertegn?

Casca.

En Slave, som Du kender, naar Du seer ham,
Holdt op sin venstre Haand, der luede,
Som tyve Fakters Brand forenet; dog
Hans Haand ei solte Jld, men blev usveden.
Saa kom (fra den Stund blottet' jeg mit Sværd)
Ved Capitolium en Løve mod mig,
Som stirred' paa mig, og gik glubende
Forbi, men skadede mig ei; og paa
En Dynge Gruus sad' hundred' fæle Qvinder,
Som Angest havde vanstabt, og som svore,
At de saae Jld-Mænd op og ned ad Gaden gaar;
Og Nattens Fugl sad hylende i Gaar
Ved Middagesid, og streg paa Torvet.
Naar slige Jertegn saa hinanden møde,

Lad Mennesker da ikke sige: "Dette
 "Er deres Grund; — de stee naturligen";
 Thi fast jeg troer, de ere Varselstegn
 For hvert et Jordstrøg, som de pege paa.

Cicero.

Heelt selvstomt er, i Sandhed, Liden stemt;
 Men tidt kan Mennesker fortolke Ting
 Paa egen Viis, og være sjernt fra
 Det Siemeed, som er i Tingene.
 Gaaer Cæsar op paa Capitolium
 I Morgen?

Casca.

Ja; thi han bød Antonius, Dig Bud
 At sende, at han møde vil i Morgen.

Cicero.

God Nat da, Casca! denne brede Himmel
 Er ikke gunstig at spadserer under.

Casca.

Lev vel!

(Cicero gaaer).

Cassius kommer ind.

Cassius.

Hvo der?

Casca.

En Romer!

Cassius.

Cascas Stemme!

Casca.

Du hører godt. O Cassius, hvilken Nat!

Cassius.

En saare herlig Nat for brave Mænd!

Casca.

Hvo hørte Him'len før saalunde true?

Cassius.

De, der saae Jorden brimle saa af Feil.

Hvad mig angaaer, da har jeg vandret on
 Paa Gaderne, udsat for Nattens Fæer;

Da saa flet rustet, som Du seer mig, Casca!
 Jeg blottede min Barm for Dordentilen;
 Og, naar den krumme, blaa Lynstraale, syntes
 At aabne Himmels Barm, jeg stilleb' mig
 Frem ret i Sigtet og i Glimtet af den.

Casca.

Hvi fristed' Him'len Du saa svart?
 Den Dødeliges Pligt er Frygt og Skjælven,
 Naar Guderne ved Tegn nedsende flige
 Herolder, for at splde os med Rædsel.

Cassius.

Dorst est Du, Casca! og de Gnister Liv,
 Som i en Romer skulle være, savner
 Du, eller bruger ei; Du blegner, stikker,
 Du rædes og forundres ved at see
 Hint selvsomt stærke Brædes-Bind i Him'len;
 Men, hvis Du retteligen vilst udgrunde,
 Hvi disse Blus; de Mander, som omsnige;
 Hvi Fugle, Dyr fornegte Art og Væsen;
 Hvi Gubber fjante, Børn og Narre spaae;
 Hvi disse Ting Naturlov og Natur
 Og Væsen nu til Vanart stifte; ha!
 La stalt Du see, at Him'len selv indgød
 Dem disse Kræfter, for at bruge dem
 Som Rædsels- og som Barsels-Redskab for en
 Vanartet Stat. — Nu kunde jeg Dig nævne
 En Mand, som ligner denne Rædsels-Nat;
 Der tordner lyner, aabner Grave, brøler
 Som Løven hist paa Capitolium;
 En Mand, ei stærkere, end Du og jeg,
 I Legemskraft, men dog uhyre voren,
 Og frygtelig, som disse Jertegns-Udbrud.

Casca.

Du mener Caesar; gjør Du ikke, Cassius?

Cassius.

Det gjælde, hvo det er! Thi Romerne
 Har uomstunder Ledemod og Museler,
 Som Fædrenes; men see os! Fædres Mand

Er uddød; Modres Sind regerer os;
 Vert Nag og Taalmod vise, vi er' Qvinder.

Cæsa.

Folk siige, Cæssius! at Raadet agter,
 At give Cæsar Rommings-Navn i Morgen,
 Og han skal bære Kronen overalt,
 Paa Hav og Land, kun i Italia ei.

Cæssius.

Da veed jeg, hvor jeg denne Daggert bære vil;
 Cæssius skal udfri Cæssum af Lænker;
 Deri, o Guder! gjør' I svag Mand stærkest;
 Deri, o Guder! kun I Tyranner;
 Ei Taare af Sten, ei Mur af hamret Malm,
 Ei lufttomt Fængsel, stærke Baand af Jern
 Kan sværre Aandens Kraft; men Livet, ledt
 Af Jordens Skranker, mangler aldrig Evnen
 Til selv at fri' sig. Da jeg veed det, vide
 At Verden, at den Del af Tyraniet,
 Jeg bærer, kan jeg kaste, naar mig lyster!

Cæsa.

Jeg ligesaa;
 Saa bærer hver en Træl i egen Haand
 Kraft til at bryde Trældomsaaget sonder.

Cæssius.

Og hvi skal Cæsar være da Tyran?
 Den stakkels Mand! Jeg veed, han var ei Uo,
 Hvis han ei saae, at Romerne er' Gaar;
 Han var ei Love, vare de ei Hinde.
 De, som i Hast et mægtigt Baal vil' reise,
 Begynde det med Straa; o, hvilken Straadvist,
 Og hvilket Snavs og Afstrab er ei Roma,
 Naar den vil tjene til det Diemeed,
 Slig usel Ting, som Cæsar, Glans at yde!
 Men, o, min Harm! hvorhen har Du ledt mig?
 Naastee jeg taler med en villig Træl,
 Saa veed jeg, at til Ansvar jeg maa stande;
 Men jeg er væbnet, og ad Farer leer jeg.

Casca.

Med Casca taler Du, og med en Mand,
Som ei er Dretubet og ei Smigrer.
Tag Du min Haand! Hvero Brødre til at ende
Vor Nød! og jeg skal gaae saa vidt, som Nogen.

Cassius.

Det er et Ord! — Nu, Casca! maa Du vide,
At jeg har alt bevæget Wiise af
De Gæveste i Roma, til at vove
Med mig et Vrens og et Farens Verk.
De vente i Pompeii Portiens
Mit Komme; thi i denne Rædsels-Nat
Kan man ei særdes trygt paa Gaderne;
Og Elementets Afsyn seer ret ud
Just som det Verk, vi have nu i Hænde,
Saa blodigt, glødende og rædselsfuldt.

Cinna træder ind.

Casca.

Dval lidt! hist kommer En i største Hast.

Cassius.

Det Cinna er, jeg kender ham paa Gangen;
Det er en Ven. — Hvi haster Du saa, Cinna?

Cinna.

Jeg søger Dig; hvo der? Metellus Cimber?

Cassius.

Nei, det er Casca, underrettet om
Vort Anslag. — Venter man ei paa mig, Cinna?

Cinna.

Det glæder mig. — O, hvilken rædsom Nat!
Selvfølgende Synet saae To eller Tre blandt os.

Cassius.

Siig, Cinna! venter man ei paa mig?

Cinna.

Jo, man venter Dig.

O Cassius! hvis blot Du kunde drage
Den gæve Brutus med ind i vort Forbund —

Cassius.

Vær rolig! Cinna, her tag denne Seddel!
Læg den paa Prætor-Stolen, saa at Brutus
Maa finde den! Fast denne i hans Vindu!
Sælg denne fast paa gamle Bruti Statua,
Lg mød os i Pompeii Porticus,
Naar dette er fuldbragt! Er Decius Brutus
Lilligemed Trebonius alt der?

Cinna.

Ja Alle der, kun ei Metellus Cimber,
Som hjemme søger Dig. Nu vil jeg ile,
Lg, som Du bød, anbringe Sedlerne.

Cassius.

Kom derpaa til Pompeii Skueplads!

(Cinna gaaer).

Kom, Casca! Du og jeg vil', før det dages,
Gaae hjem til Brutus. Trende Dele af ham
Tilhøre os: og i den næste Kamp
Vil hele Manden overgive sig.

Casca.

O, han staaer høit i hele Folkets Hjerter;
O, hvad hos os man vilde kalde Brøde,
Hans Alsyn vil, som Atchmiens Riadom,
Eil Dyds og Stordaads Guld omskabe.

Cassius.

Ham og hans Værd, og saa vor Trang til ham
Du udtrykt har ret godt. Kom, lad os gaae!
Det over Midnat er; før Daggry ville
Vi vække ham, og vorde visse paa ham.

(de gaae).

Anden Act.

Første Scene.

Rom. Bruti Hauge.

Brutus træder ind.

Hei, Lucius! holla! —

Jeg kan ei gette grant af Stjerneheiden,

Hvor langt der er til Dag. — Nu, Lucius! —
 Gid slikt et Sovehjerte dog var min Feit! —
 Naa, Lucius! kommer Du? Saa vaagn dog, Lucius!

Lucius kommer.

Lucius.

Du kaldte, Herre?

Brutus.

Bring mig en Lampe i min Bogsal, Lucius!
 Naar den er tændt, saa kom og meld mig det!

Lucius.

Det skal jeg, Herre!

(han gaar).

Brutus.

Det ved hans Død maa see; og jeg, for min Del,
 Seer ingen Grund til ham at støde bort,
 Unotagen Folkets Sag. Han vilde krones; —
 Et Spørgsmaal er, hvortunde dette kunde
 Forandre hans Natur. Den høie Sommer
 Udruger Snogen just; her maa gaaes vaersomt.
 Ham krone? — Jo! — jeg tilstaaer, saa bevæbne
 Vi Cæsar med en Braad, han, efter Lykke,
 Kan støde med. Det Hoiheds Misbrug er,
 Naar den Samvittighed fra Magt adskiller;
 Dog, sandt at sige, saae jeg aldrig, at
 Hans Lidenkab tog hans Fornuft til Fange.
 Men det en Sandhed er, at Ydmyghed
 Den unge Herkesyges Stige er,
 Hvorpaa den i sin Dvgang Die sætter;
 Men, naaer den da tilsidst det sidste Trin,
 Da vender den sin Ryg til Stigen, seer
 Høit op mod Stjerne, og lader haant om
 De lave Trin, ad hvilke den gik op;
 Og det kan Cæsar; derfor forebyg,
 At han det gjør! og, da vel Striden ei
 Kan hente Paaskud af, hvad nu han er,
 Udsmyk det saa, at, hvis han Mere blev,
 Da kunde hist og her indtræffe Misbrug?
 Derfor ansee ham for et Slange-Øg.

Der skæde vil, i Følge sin Natur,
Saasnart det ruges ud, og dræbe ham
I Skallen!

Lucius kommer tilbage.

Lucius.

Lampen brænder alt i Salen.

Da jeg i Vinduet ledte efter Fyrstøi,
Fandt jeg et Brev, og jeg, i Sandhed! veed,
Det laa der ikke, da til Sengs jeg gik.

Brutus.

Gik Du i Seng igjen! det er jo Nat. —
Min Dreng! er idus Martii i Morgen?

Lucius.

Jeg veed ei, Herre!

Brutus.

See i Kalenderen, og bring mig Svar!

Lucius.

Det skal jeg, Herre!

(han gaaer).

Brutus.

Længtimtene, som gennem Lusten fise,
Udbrede Lys nok til at læse ved.

(han aabner Brevet, og læser):

"Du sover, Brutus! vaagn, og see Dig selv!

"Skal Roma — Tal og slaa og frels!

"Du sover, Brutus! vaagn —

Deblige Dyrab har man ofte kastet,

Hvor jeg har fundet dem.

"Skal Roma" — Dette maa udfyldes saa:

Skal Roma skjæve under een Mands Bælde?

Hvad? Roma? Mine Fædre jog' fra Roma

Tarquinius, da han blev kaldet Konge.

"Tal, slaa og frels!" — Opsfordrer man mig til

At tale og at slaa? Jeg lover, Roma!:

Alt deraf følge Frelse, saa modtag

Din Bøns Opspydelse af Bruti Haand!

Lucius kommer.

Lucius.

I Morgen, Herre! er det idus Martii.

(der høres Slag paa Porten).

Brutus.

Gødt! — Gak til Porten! Der er En, som banker.
(Lucius gaaer).

Fra Cassius først opregged' mig mod Cæsar,
Har jeg ei sovet.

Den hele Mellemtid fra første Tanke
Dg til et rædsomt Verks Udførelse
Er lig et Nattesøn, en høslig Drøm,
Vor Skjtsaand og det dødelige Redskab,
De holde Raad; og Menneskets Forsætning
Er ligt en liden Stats, som Opstand ryster.

Lucius kommer tilbage.

Lucius.

Din Broder, Cassius, ved Porten venter;
Han ønsker at besøge Dig.

Brutus.

Er han ene?

Lucius.

Nei, Herre! der er flere med ham.

Brutus.

Kender Du dem?

Lucius.

Nei, Hatten sidder dybt i deres Vine,
Dg Kappen skjuler deres halve Ansigt,
Saa jeg kan ingenlunde kende dem
Af noget Træk.

Brutus.

Luf op!

(Lucius gaaer).

De ere vort Parti. O Sammensværgelse!

Du blives ved at vise Vandens Skummelighed

I selve Nattens Tid, da Dødt er friest?

Hvor vilst Du da ved Dagen finde Hulers Mulm

Tit Skjul for Dit uhyre Væsen?

O Sammensværgelse!

Søg inaaen! hylt det ind i Smil og Blidhed!

Thi, hvis Du i Dit sande Billede fremtraadst,

Var selve Crebus ei bølsmørk nok,
Til for Opdagelse at skjule Dig.

Cassius, Casca, Decius, Cinna, Metellus Cime-
ber og Trebonius træde ind.

Cassius.

Jeg frygter, vi Din Hvile, Brutus! sturre;
God Morgen! Komme vi Dig ubeleiligt?

Brutus.

En Time har jeg været oppe; vaagen
Den hele Nat. Kender jeg Dit Følge?

Cassius.

Ja, hver Mand her; og her er ingen Mand,
Som jo Dig agter høit; og Alle ønske,
Du havde samme Mening om Dig selv,
Som hver en adelig Rømer om Dig har.
Det er Trebonius.

Brutus.

Han er velkommen.

Cassius.

Det Decius Brutus.

Brutus.

Han og velkommen er.

Cassius.

Det Casca, dette Cinna,
Og det Metellus Cimper.

Brutus.

Velkomne Alle!

Hvad vaagen Sorg har silt sig mellem Natten
Og Eders Dine?

Cassius.

Brutus, hør et Ord!

(De tale sagte).

Decius.

Her ligger Østen; gryer ei Dagen her?

Nei!

Cinna.

Jo; tilgiv mig! de lyse Stiber,
Som kante Skyerne, er' Dagens Forbud.

Caſca.

I ſkulle tilſtaa, at I ſeile Vegge;
 Her, hvor med Sværd jeg peger, ſtander Solen op;
 Og, overveie I den unæe Aarſtid,
 Er det et mægtigt Stykke ned mod Syden.
 Om tvende Maaneder den høiere
 Mod Nord ſin Ild vil viſe; netop her
 Bag Capitolium det høie Øſten ſtander.

Brutus.

Hver række mig ſin Haand, En efter Anden!

Caſſius.

Og lad en Ed ſtadſætte vor Beſlutning!

Brutus.

Nei, ingen Ed. Hvis Menneſternes Aſyn,
 Vort Hjertes Qual, vort Olds Banſægtelſe
 Ei ere ſtarke Grunde nok, da bryder
 Betids, og Hver gaf til ſit doodne Leie!
 Saa lad det frække Tyrani da rase frem,
 Til hver Mand falder, naar hans Lod ham træffer;
 Men, eie diſſe Grunde — ſom jeg veed —
 Ild nok i ſig til at opſne Feige,
 Og Drinders bløde Aand med Mandſmod hærde;
 Da Landsmænd! hvilken anden Spore, end
 Vor gode Sag, er nødvendig for at egge
 Til Frelſe? Hvilken anden Borgen vel,
 End tauſte Romere, ſom gave Løftet,
 Og ſtuffe ei? Og hvilken anden Ed,
 End Œrlighed, ſom lover Œrlighed:
 "At ſee det ſkal; hvis ei, vi falde for det?"
 Lad Præſter, Ridinge og Skatte ſværges,
 Marvøſe Gubber og de knuste Sjæ'e,
 Som byde Voldsmand Velkomſt! lad kun ſværges
 Paa ſette Ting de Skabninger, man miſtroer,
 Men ſvækker ei vort Korſæts ſtille Kraft,
 Vor Livsaands ubetvinkelte Ild,
 I det I troe vor Sag, vort Værk at trænge
 Til nogen Ed, naar hver en Draabe Blod,
 Hver Romer arved', og af Œdle arved',

For Hor hans Moders Egtfeng anklager,
Hvis mindste Del han søg af givne Løfter!

Cassius.

Men nu om Cicero? — Skal han ei prøves?
Jeg tænker, han vil mægtigt staae os bi.

Casca.

Lad os ei glemme ham!

Cinna.

Nei, ingensunde.

Metellus.

O, lad os faae ham med! hans søvgraa Haar
Vil købe os en fordelagtig Mening,
Og hverve Stemmer til vor Daad at prise.
Hans modne Raad har styret vore Hænder —
Man sig vil. — Vor Ungdom og dens Vildhed
Ei sees, men skjules af hans Afsyns Alvor.

Brutus.

O, nævn' ham ikke! taler ikke med ham!
Ehi han vil aldrig tage Del i Ting,
En Anden har beghjndt.

Cassius.

Gaaer ham forbi da!

Casca.

Ja, han, i Sandhed! ei for os sig egner.

Decius.

Skal Ingen røres ved, undtagen Cæsar?

Cassius.

Vel sporgt, min Decius! — Ei det er godt,
Saa spørg mig, at Cæsars Ven, Antonius,
Skal overleve Cæsar; vi vil' finde
En suu Modstander her; og, bruger han
Sin Styrke, vide I, den kan forslaae til
At skade os, saa Mange, som vi ere;
For nu at forebygge dette, lad
Antonius og Cæsar ifkun
Paa een Gang falde!

Brutus.

Vor Gang vil synes, Cassius! da for blodig,
 Først hugge Hov'det, saa Lemmerne,
 Det ligner Harm' i Døden, Nag derefter;
 Thi kun et Lem af Cæsar er Antonius.
 Lad os ei slagte, lad os ofre, Cæjus!
 Vi alle reise os mod Cæsars Aand,
 Og Menneskernes Aand har intet Blod;
 O, at vi kunde naae til Cæsars Aand,
 Og dog ei sonderlemme Cæsar! Men,
 Ach, Cæsar bløde maa for den! O, lad
 Os, vakre Venner, dræbe ham med Kæfthed,
 Ei med Harme!
 Han vorde ofret, som en Ret for Guder,
 Ei hugget sonder, som et Lig for Hunde!
 Og vore Hjerter ligne snilde Herrer,
 Som egge sine Trælle til en Udaad,
 Og siden, for et Syns Skyld skelde dem!
 Nødvendig, ei forhadet, vor Id da vorder,
 Da, sekte i slikt Lys af Folkets Dine,
 Ei Mordere, Befriere, vi kaldes;
 Og, hvad Antonius angaaer, da tænker
 Ei meer paa ham! thi han formaaer ei meer,
 End Cæsars Arm, naar Cæsars Hoved falder.

Cassius.

Jeg frygter ham; hans Kærlighed til Cæsar
 Er dybt rodsæstet.

Brutus.

O, gode Cassius,
 Tænker paa ham! I Fald han elsker Cæsar,
 Er Alt, hvad han formaaer, kun mod ham set,
 Alt gramme sla til Døde for ham;
 Og det var Meget, hvis han gjorde dette;
 Thi han er Ven af Lege, Svir og Gilder.

Trebonius.

Han er ei farlig; lader ham ei doe!
 Han leve! og han siden leer ad Tingen.

(En Klokke slaar).

Brutus.

Hyt! tæller Slagene!

Cassius.

Nu slog den tre.

Trebonius.

Saa er det Tid at gaar.

Cassius.

Men det er tvivlsomt.

Endnu, om Cæsar vil gaar ud i Dag;

Thi han er nyligt vorden overtroist,

Heest tværtimod den Tro, han en Gang havde

Om Drømme, Abnæfser og Dirinas-Varfær;

Maaskee kan disse aabenbare Terteegn,

Og denne Nats uvante Rædselsghæder,

Og hans Augurs Overtalelse

I Dag fra Capitolium ham holde.

Decius.

Kvæt ei! Jeg kan beherske ham, hvis saa

Han er til Sindes; thi gerne hører han,

Hvertlunde man med Træ's Enbjørnet sanger,

Med Spreite Bjørne, Elephanterne

I Gruber, Løverne i Garn, og Mænd

Bed Smigrere; men, naar jeg slaer ham,

Han hader Smigrere, han siger: "Ja!"

Og smigrer da juist mest. Lad mig kun raade!

Thi jeg ham lede kan did, hvor han skal,

Og jeg vil bringe ham til Capitolium.

Cassius.

Nei, Alle vil' vi møde, ham at hente.

Brutus.

Mod Klokken otte da, som senest?

Cassius.

Det seneste; og værre da paa Stedet!

Metellus.

Ligarius er Cæsar fjendst, fordi

Han dadelst, at han rosende Pompeius;

Det undrer mig, I ei har tænkt paa ham.

Brutus.

Nu, gode Cimber! gåt da til hans Huns!
Han elsker mig, og jeg har vel forskyldt det;
Send ham blot hid! saa vil jeg stemme ham.

Cassius.

See! Dagen kommer paa os. Vi vil' gaae. —
Brutus, lev vel! — Nu, Venner, skilles ad,
Men mindes Alle, hvad I have sagt,
Og viser Jer, som ægte Romere!

Brutus.

Seer muntre ud, I ædle Herrer! Iad
Bort Afsyn ei vor Hensigt sig isøre!
Adbærer Jer, som Skuespillerne,
Med freidigt Mod, med ydre Fastsed!
Og nu, god Morgen Alle, hver især!

(Alle gaae, undtagen Brutus.)

Hei, Dreng! — Hvad! sover Du? — Det siger intet.
Nyd Du kun Søvnens honningtunge Dug!
Du seer ei Skikkelser og Syner, som
Den travle Sorg i Mandens Hjerne maler;
Thi sover Du saa sødt!

Portia træder ind.

Portia.

Brutus, min Herre!

Brutus.

Hvad vilst Du, Portia? Hvi staaer Du op?
Ei baader det Dig, at Du saa betroer
En raakold Morgen Din svage Helsen.

Portia.

Ei heller Dig. Uventligt har Du listet
Dig fra min Seng; i Gaar fra Nadværen
Du brat foer op, gik takkefuld omkring
Og sukkede, med sammenslængte Arme;
Og, naar jeg sporgte, hvad der stødte Dig,
Du stirred' paa mig med ublide Bine;
Jeg trængte i Dig; og da gned Du Panden,
Og stamped' utaalmelig med Foden;

William Shakspeares
samtlige
dramatiske Verker.

Oversatte
af
H. C. WOSEMOSE.

5.

Köbenhavn, 1834.

Trykt hos Jacobsen Springgade Nr. 14.

ESTABLISHED 1850

London

THE NATIONAL ANTHROPOLOGICAL ARCHIVES

1850

H. O. WOODHOUSE

2

1850

1850

Dog bad jeg Dig, og dog Du svarte ei,
 Men bød med et fortrædent Bink mig gaae;
 Det gjorde jeg, af Frygt for at forøge
 Hin Hestighed, der syntes alt for optændt;
 Lillige haabed' jeg, det var kun Lune,
 Der stundom finder Indpas hos Enhver.
 Det under Dig ei Spise, Tale, Søn,
 Og, virked' paa Dit Ydre det saa stærkt,
 Som med Dit Sind det Magt har saaet,
 Gjenkendte jeg Dig ei. Min ædle Hnusbond',
 Gjør mig bekendt med Grunden til Din Kummer!

Brutus.

Jeg er ei ganske frisk; og det er Alt.

Portia.

Brutus er viis; og, var han ei ved Helsen,
 Han brugte Midler til at vinde den.

Brutus.

Saa gjør jeg. — Gode Portia, gaa i Seng!

Portia.

Er Brutus sog? og er det sundt at gaae
 Upaaklædt, og den vaade Morgens Dunster
 Indsuge? Hvad! er Brutus syg? og lister
 Sig fra sin sunde Seng, for Nattens Smitte
 At trodse? Frister han den rheumafvangre,
 Urene Lust, for søgere at vordre!
 Min Brutus! nei; thi i Dit Sind Du har
 En Eygdom, som jeg kende bør, i Kraft
 Og Ret udaf min Hnustru's Værdighed;
 Og knælende besværges jeg Dig ved
 Min engang priste Stønhed, alle Dine
 Forsikringer om Elskov, og ved hin
 Den store Ed, som sammensmelted' os
 Og gjorde os til Eet: Du ikke dølge
 For mig, Dit andet Jeg, Dit Væsens Halsbød,
 Hvi Du est mod i Hu! Hvo var' de Mænd,
 Som mødtes her i Nat? Thi her har været

Ser eller Syn, som skjulte sine Ansyn
For selve Mørket.

Brutus.

Kærl ei, min sømme Portia!

Portia.

Hat Brutus om, behøved' jeg ei Kælsald.
Blev det betinget ved vort Egteskab,
Min Brutus! at jeg aldrig maatte vide
En Hemmelighed, som Dig angik? Er jeg,
Kun paa en Naade, med Indskrænkninger,
Min Brutus andet Jeg, kun for Dit Bord
At dele med Dig, og Din Seng forstønne,
Og stundom tale med Dig? Voer jeg kun
Hjernt i Forsluden til Din Kærlighed?
Er det ei Mære, da er Portia
Kun Brutus' Frille, ei hans Hustru'.

Brutus.

Du est min ægte, hædervorde Hustru',
Saa lær mig, som de røde Draaber, der
Besøge mit sorgfulde Hjerte.

Portia.

Hvis saa, da vidste jeg Dit Lønraad.
Vel sandt, jeg er en Kvinde; men tilsige
En Kvinde, Brutus kaared' til sin Vio;
Vel sandt, jeg er en Kvinde; jeg er Catos Datter.
Troer Du mig svag, som Kvindesønnet, da
Slig Fader avled' mig, slig Mand mig egted'?
Rævn mig Din Plan! jeg skal ei røde den;
Jeg har viist stærke Prover paa min Fasthed
Den Gang, jeg gav mig en frivillig Bunde
I Laaret. Kan jeg bære hin med Laalmod,
Og ei min Husbonds Lønraad?

Brutus.

O, I Guder!

O, giv' mig denne ædle Hustru' værdig!

(Der bankes).

Hys! Der er En, som banker. Portia, gaa!
Dit Bryst skal om et Øieblik deltage

I dette Hjertes Lønraad.

Jeg vil forklare Dig mit hele Forbund,
De dunkle Tegn paa denne mørke Vande; —
Forslad mig hastigt!

(Portia gaaer).

Lucius og Ligarius komme.

Lucius! hvo banker?

Lucius.

Der er en Syg, som vilde tale med Dig.

Brutus.

Cajus Ligarius, som Metellus nævned! —

Gal, Dreng! — Ligarius! hvortunde gaaer baf?

Ligarius.

Tag et: god Morgen! af en svag Mands Tunge!

Brutus.

O, hvilken Tid har Du valgt, brave Cajus!

Til Sygdom nu? Sid Du varst ikke syg?

Ligarius.

Jeg er ei syg, hvis Brutus har i Hænde

En Daad, som Vrens Navn er værdig.

Brutus.

Stig Daad jeg har i Hænde, havde Du

Kun funde Øren til at høre den.

Ligarius.

Bed alle Guder, Rom sig bøier fer,

Her kaster jeg min Sygdom. Romæ Sjæl!

Du brave Søn, af ædle Lænder spirer!

Lig en Besværger har Du maaget op

Min alt uddøde Aand. Nu, byd mig løbe!

Og jeg vil kæmpe med Umuligheder,

Ja, overmande dem. — Siig, hvad skal see!

Brutus.

Et Arbeid, som vil gjøre Syge karste.

Ligarius.

Er Ingen karst, som vi skal gjøre syg?

Brutus.

Det skal vi ogsaa. Hvad det er, min Cajsus!
 Skal jeg betro Dig, undervejs til ham,
 Som det skal gjælde.

Ligarius.

Gak Du da foran!
 Jeg følger med et nyt opsluet Hjerte,
 I Vert at sætte, hvad jeg ikke veed!
 Nok: Brutus leder mig.

Brutus.

Saa følg mig da!

(De gaae).

Anden Scene.

Rom. Bærelse i Cæsars Palads. Dorden og Lvnild.

Cæsar træder ind i sin Natkjortel.

Cæsar.

I Nat har Jord og Himmels ei havt Ro;
 Tre Gange har Calpurnia raabt i Søvn:
 "Ha! Hjælp! man myrder Cæsar!" — Er der Nogen?

En Tjener kommer.

Tjeneren.

Herre!

Cæsar.

Gak, kyd, at Præsterne strax gjere Dstring,
 Og bring mig deres Udsagn med om Hæd!

Tjeneren.

Det skal jeg, Herre!

(gaaer).

Calpurnia træder ind.

Calpurnia.

Hvad viss Du, Cæsar? Agter Du Dig ud?
 Du skal i Dag ei ud af Huset gaae.

Cæsar.

Cæsar skal ud; de Ting, som trued' mig,
De saae mig aldrig uden paa min Rog;
Men, see de Cæsars Ansigt, de forsvinde.

Calpurnia.

Cæsar! jeg a'drig Lid til Bertegn væsted';
Nu skrækte de mig. Jude er en Mand;
Foruden hvad vi hørte selv og saae,
Fortæller han de skrækkeligste Sæner,
Af Nattevagten seete. En Lovinde
Har kastet Unger midt paa Gaderne,
Og Grave gabed' og opkastet' Lig,
Jidrode, vilde Krigsmænd slaaes i Lusten
I Turmæ, Ordines, og efter Krigs-Stil,
Saa blodig Regn faldt paa Capitolium;
Krigsraabet hujede i Skyerne,
Og Heste vrinskede, og Faldne ralled',
Og Vænder hylede i Gaderne.
O Cæsar! disse Ting uhorste ere;
Jeg frygter dem.

Cæsar.

Hvad kan undflyes,
Som høie Guder satte sig til Maal?
Dog, Cæsar skal gaae ud; thi disse Værker
Angaae den hele Jord saa vel, som Cæsar.

Calpurnia.

Ei sees Kometer, naar en Digger døer;
Selv Himlene fremblussse Fyrsters Død.

Cæsar.

En Feig døer mange Gange, før' han døer;
Den Tapre smager istyn een Gang Døden.
Af alle Undere, jeg end har hørt,
Det Sælsomste er, at man frygte kan,
Da man veed Døden, Alles Endemaal,
Vil komme, naar den komme vil.

Tjeneren kommer tilbage.

Hvad sige mig Augurerne?

Tjeneren.

De ville, at Du ei gaar ud i Dag;
Da de udtoge Offerdyrets Indvoold,
De fandt intet Hjerte udi Dyret.

Cæsar.

Sligt gjøre Guderne til Skam for Feighed;
Ja, Cæsar var et Dyr foruden Hjerte,
Hvis Frygten holdt i Dag ham hjemme.
Det er han ikke; Faren veed heelt vel,
At Cæsar mere farlig er, end den.
To Løver ere vi, paa een Dag fatted',
Og jeg den Voldske og den Rædsomste;
Og Cæsar skal gaar ud.

Calpurnia.

Ach, ædle Herre!
Din Blisdom quæles af en dristig Tillid.
Gik ikke ud i Dag! kald min Frygt det,
Som hjemme holder Dig, og ei Din egen!
Vi sende vil' Antonius til Raadet,
At sige, Du est ikke vel i Dag;
O, lad mig knælende udbede dette!

Cæsar.

Antonius sige da, jeg er ei vel!
Og, for at sige Dig, jeg bliver hjemme.

Decius kommer ind.

Her kommer Decius; han skal sige det.

Decius.

Hil Dig! God Morgen, ædle Cæsar!
Jeg kommer, for at hente Dig til Raadet.

Cæsar.

Og kommer heelt besejligt, for at bringe
Min Hilsen til det samlede Senat,
Da sige det: jeg vil i Dag ei komme;
Kan ei, er faldet; og, tør ei, faldere;
Jeg vil i Dag ei komme; siig det saa!

Calpurnia.

Slig, han er syg!

Cæsar.

Skal Cæsar sende Tøgnbud?
 Udstræktes denne Arm til Seir saa vide,
 Vaa det at Cæsar skulde frygte for,
 At tolke Sandhed disse Ordinger?
 Gaf, Decius! sig dem: Cæsar vil ei komme.

Decius.

O, store Cæsar, næn mig da en Grund,
 At man mig udleer ei, naar jeg det siger!

Cæsar.

Min Villie er min Grund; jeg vil ei komme;
 Det er Senatet Rok, at vide dette.
 Men, for at tilfredsstille Dig især,
 Fordi jeg elsker Dig, saa viid: min Viv,
 Calpurnia, i Dag mig holder hjemme!
 I Nat hun drømte, hun min Statua saae,
 Et Springvand lig, af hundred' Rør udgød
 Det pure Blod; og muntre Romerskarer
 Kom smilende, og baded' sine Hænder
 Deri. Slikt tyder hun, som Varster, Tertegn,
 Og nær Ulykke; og har knælende
 Anraabt mig om, i Dag at blive hjemme.

Decius.

Men denne Drøm er heelt urigtigt ublagt;
 Det var et sønt og heldigt Syn. Den Statua,
 Der sprang med Blod af mange Rør, i hvilket
 Saa mange glade Romere sig baded',
 Betyder, at af Dig det store Roma
 Oplivende Blodstrømme skal indsuge;
 Og store Mænd omkring Dig skulle simle,
 At vinde Hæderstegn, som om en Fyrste,
 At vinde Helligdomme, som om Helg'ner.
 Saalunde bør Calpurnia's Drøm fortolkes.

Cæsar.

Saalunde har Du godt fortolket den.

Decius.

Det har jeg, naar Du hører, hvad jeg melder;
 Viid, Raadet har besluttet, store Cæsar!

Paa denne Dag at give Dig en Krone!
 Hvis nu Du sender Bud, Du vilst ei komme,
 Kan Raadets Sind forandres. Ogsaa kunde
 En Spottefugl faae Ansag til at sige:

"Afbryder Raadets Samling til en Tid,
 "Da Cæsars Hustru' bedre Drømme faaer!"

Hvis Cæsar skjuler sig, mon' de ei hoiste:

"See, Cæsar frygter!?"

Tilgiv mig, at min varme Kærlighed

Til Dit Gavn bød mig sige dette!

Og kold Fornuft for Kærlighed bør vige.

Cæsar.

Hvor taabelig var nu Din Frygt, Calpurnia!

Jeg blues ved, at jeg gav efter for den. —

Giv mig min Kappe! jeg vil gaae; —

Publius, Brutus, Ligarius, Metellus, Casca,
 Trebonius og Cinna træde ind.

Publius.

God Morgen, Cæsar!

Cæsar.

Velkommen, Publius! —

Hvad, Brutus! ogsaa Du saa aarle oppe? —

God Morgen, Casca! — Gajus Ligarius!

Cæsar har aldrig været Dig saa gram,

Som denne Feber, der har gjort Dig mager. —

Hvad er nu Klokken?

Brutus.

Otte slagen, Cæsar!

Cæsar.

Hav Tak for Eders Høflighed og Umag!

Antonius træder ind.

See der! Antonius, som sværmer langt

Paa Natten ud, er alt paa Venene; —

Antonius, god Morgen!

Antonius.

God Morgen, ædle Cæsar!

Cæsar.

See til, Alt er paa rede Haand derinde! —

Det er ei sunket, at man skal vente paa mig. —

Nu, Cinna! — Nu, Metellus! — Ah, Trebonius!

Jeg har ret Meget at fortælle Dig;

Hust paa, at Du besøger mig i Dag,

Dg vær mig nær, at jeg kan mindes Dig!

Trebonius.

Det vil jeg, Cæsar! — (afside) jeg saa nær vil være,

At Dine bedste Venner skulle ønske,

Jeg havde været sjævnere.

Cæsar.

Gaaer ind, og smager først et Bæger Vin med mig!

Dg derpaa vil' vi følges ad, lig Venner.

Brutus.

At Ligt ei altid er det Samme, Cæsar!

Mit Hjerte lider ved at tænke paa det.

(de gaa).

Tredie Scene.

Rom. En Gade i Nærheden af Capitolium.

Artemidorus, kommer ind, læsende
et Papi.

Artemidorus.

"Cæsar, vogt Dig for Brutus! tag Dig vare for
Cassius! kom ei Casca nær! hav et Øie med
Cinna! tro ei Trebonius! giv vel Agt paa Me-
tellus Cimber! Decius Brutus elsker Dig ei;
Du har fornærmet Cælius Ligarius. Der er kun
eet Sind i alle disse Mænd, og det er vendt mod Cæ-
sar. Est Du ei modetig, see Dig for! Sorgløshed baa-
ner Sammenrottelse Bei. De mægtige Guder beskyrme
Dig! Din Ven,
Artemidorus.

Her vil jeg staae, til Cæsar gaaer forbi.

Dg dette, som en ydmyg Bøn, ham række.

Mit Hjerte bløder over, at ei Tyden

Kan leve tryk for Avinds Land.

O Cæsar! læser Du, er Frelse for Dig funden;

Hvis ei, er Pårøen med Forrædere forbunden.

(gaae.).

Fjerde Scene.

Rom. En anden Del af samme Gade foran.

Brutus'ses Huns.

Portia og Lucius træde ind.

Portia.

Jeg beder Dig, il til Raadhuset, Dreng!
 Lev ikke for at svare mig, men på Dig!
 Hvi tøver Du?

Lucius.

Hvad er mit Grinde?

Portia.

Du maatte være der og her igjen,
 For' jeg kan sige, hvad Du skulde der. —
 O, stand mig mægtigt bi, Standhaftighed!
 Stil Bjerger mellem Hjertet og min Tunge!
 Jeg har en Mand's Sind, men en Qvindes Styrke.
 Hvor tungt er det for Qvinde, at fortie
 Et tænligt Raad? — Hvad, est Du her endnu?

Lucius.

Hvad skal jeg, ædle Frue? Løbe op
 Til Capitolium, og intet Andet?
 Og derpaa haste hid, og intet Andet?

Portia.

Jo, bring mig Budskab, om Din Herre, Brutus,
 Seer frist ud! han var syg, da han gik ud;
 Og læg vel Mærke til, hvad Cæsar gjør,
 Og hvilke Eggende der om ham simle!
 Løs, Dreng! hvad er det for en Larm?

Lucius.

Jeg hører Intet, Frue!

Portia.

Nei, hør Du! lot dog noie til! jeg hørte
 En Larm, en Tummel, som et Baabemang,
 Og vinden bær' det hid fra Capitolium.

Lucius.

I Sandhed, Frue! jeg kan Intet høre.

Sandsfigeren træder ind.

Portia.

Kein hid, Mand! Hveden est Du kommen?

Sandsfigeren.

Jeg kommer, ætle Frue! fra mit eget Hus.

Portia.

Hvad er nu Klokken?

Sandsfigeren.

Den er næsten Ni, min Frue!

Portia.

Er Cæsar gangen op til Capitolium?

Sandsfigeren.

Endnu ei; jeg en Plads vil søge mig,

Hvor jeg hans Gang til Capitolium vil see.

Portia.

Du har en Bøn til Cæsar; har Du ei?

Sandsfigeren.

Den har jeg. Dersom Cæsar er saa god

Mod Cæsar, at han hører mine Dred,

Da vil jeg bede ham, at høre vel

Imod sig selv.

Portia.

Hvorlunde? Beedst Du, Nogen

Har imod Cæsar noget Duet i Sindet?

Sandsfigeren.

Hvad see skal, veed jeg ei! hvad see kan. frygter jeg.

God Morgen! Her er Gaden trang; og Staven,

Som stimler efter ham, af Senatorer,

Prætorer, Sæggende, kan sondertræde

Saa svag en Mand, som mig. Jea vil tye til

Den store Cæsar, naar han gaaer forbi.

(gaaer).

Portia.

Jeg maa gaae ind. See mig, hvor svag en Ting

Er Kvindens Hjerter! O, min Brutus!

Gid Himlene begunstige Dit Bort! —

Ha! Drengen har vist hørt mig; — Brutus har

En Bøn, som Cæsar ikke vil opfylde. —

Ah! jeg faaer Dndt; — løb, Laciuss; hils min Huusbond!
 Siig ham, at Portia er vel tilmode,
 Og bring mig Budskab, hvad han svarer Dig!
 (De gaae).

Tredie Act.

Förste Scene.

Rom. Capitolum. Raadet paa sit Sæde.

En Sværm af Folt i Gaden, som fører til Capitolum;
 iblandt dem er Artemidorus og Sandsige-
 ren. Trompetklang. Cæsar træder ind med Bru-
 tus, Cassius, Casca, Decius, Metel-
 lus, Trebonius, Cinna, Antonius, Les-
 pidus, Popilius, Publius, og Andre.

Cæsar.

Hus Martii kom.

Sandsigeren.

Ja, Cæsar! men den er ei endt.

Artemidorus.

Hil Cæsar! Læs det Brev, jeg rækker Dig!

Decius.

Trebonius beder Dig, ved Leilighed

At læse hans ydmygelige Bøn.

Artemidorus.

O, Cæsar, læs først min! min angaaer
 Dig nærmere; o, læs den, store Cæsar!

Cæsar.

Alt, hvad os selv angaaer, skal røgtes selv.

Artemidorus.

Opfæt det ei, o Cæsar! læs det strax!

Cæsar.

Hvad! er det Menneske assindigt?

Publius.

Af Veien, Karl!

Cassius.

Hvad, trænger Du Dig frem med Dine Bønner
Paa Gaden? Gaa til Capitolium!

(Cæsar træder ind i Capitolium; de Dørigte følge
ham. Alle Senatørenne rejse sig).

Popilius.

Jeg ønsker Held til Eders Verk i Dag.

Cassius.

Til hvilket Verk, Popilius?

Popilius.

Lev vel!

(nærmer sig Cæsar).

Brutus.

Hvad var det, som Popilius sagde til Dig?

Cassius.

Han ønskede Held os til vort Verk i Dag.

Jeg frygter, at vor Plan er aabenbaret.

Brutus.

See, hvor han gaar til Cæsar! agt paa ham!

Cassius.

Cæsar, vær snar, før man os forekommer! —

Brutus, hvad gjøre vi? Er Sagen røbet,

Skal Cassius eller Cæsar ei gaar herfra;

Thi jeg vil dræbe mig.

Brutus.

Cassius, vær fast!

Popilius ei om vort Anslag taler;

Thi see, han smiler! Cæsar selv er rolig.

Cassius.

Trebonius passer Tiden; seer Du, Brutus!

Nu lokker han Antonius af Veien.

(Antonius og Trebonius gaar ud. Cæsar og
Raadsherrerne indtage sine Sæder).

Decius.

Hvor er Metellus, Cimber? Lad ham gaar,

Og overraske Cæsar strax sin Bøn!

Brutus.

Han rede staar; træng did og staa ham bi!

Cinna.

Du, Cæsa, løfter Haand imod ham først!

Cæsar.

Er Alt i Orden? Hvo har nogen Klage,
Som Cæsar og hans Raad afhjælte kunne?

Metellus.

Høie, stormagtige og vældig' Cæsar!
Metellus Cimber kaster for Dit Sæde
Et ydmygt Hjerter.

(Knæler).

Cæsar.

Cimber, hold! Slig Kryben
Dg dybe Knæfald kunde vel optænde
De svage ædelstæds Bød, og gøre
Den fæste Lov og Raadsbeslutninger
Til Verneverk. Men tro ei dærliggen,
Alt Cæsars Blod saa let oprøres kan,
Dg at dets ægte Kraft-Is tøes af det,
Som smelter Daarer, nemtig', saare Ord,
Dg dybe Knæfald, nedrig Hunde-Løgren! —
En Raadsbeslutning har Din Broder landlyst;
Dg, knæier, tigger, legrer Du for ham,
Jeg sparkes Dig af Reien, som en Hund.
Viid, Cæsar gjør ei Uret; heller ikke
Littfreds han uden Grunde stilles!

Metellus.

Er ingen Stemme ædler, end min,
Som lyder ledere i Cæsars Øren
Om Naade for min landsforviste Broder?

Brutus.

Din Haand jeg kræser, Cæsar! ei, som Smigrer;
Dg beder Dig, at Publius Cimber maa
Lidbagelendes strax fra sin Forviisning.

Cæsar.

Hvad, Brutus!

Cassius.

Naade, Cæsar! Cæsar, Naade!
See, Cassius knæler ved Din Fod, og beder
Om Naade for den landsforviste Cimber!

Cæsar.

Jeg kunde røres, hvis jeg var, som I;
 Hvis jeg bad for at røre, rørte Bon mig;
 Men, som Nordstjernen, jeg standhaftig er,
 Der i grundfæstet og urokket Kraft
 Ei Mage har paa Himmelen's Besættning.
 Utalte Gnister pryde Himlene,
 De ere Alle Ild, og Alle Kinne;
 Men Een af Alle ikkun holder Stand;
 Saa og i Verden; den er rigt befolket,
 Og Menneſterne ere Kød og Blod,
 Og Lidenſkaber underkastede;
 Men blandt dem Alle kender jeg kun Een,
 Som fast, urygkelig sin Plads bevarer,
 Urokket af Bevægelse; at Jeg
 Er denne Mand, tillader mig at vise
 En Smule ogsaa her! Jeg fast raastod,
 At Publius forvistes Land og Rige;
 Jeg paastaar fast, han vorder saa endnu.
 Cinna.

O, Cæsar! —

Cæsar.

Bort! Vilst Du Olympus løfte?

Decius.

Store Cæsar! —

Cæsar.

Knæler Brutus ei forgæves?

Cæsa.

Tal, Haand for mig!

(Cæsa giver Cæsar et Dolkstik i Halsen. Cæsar griber fat i hans Arm. Han gennembøres derpaa af adskillige andre Sammensvorne, og tilsidst af Marcus Brutus).

Cæsar.

Min Brutus! ogsaa Du? — Saa fald da, Cæsar!

(Han døer. Raadsherrer og Folket gaar forædøede beti).

Cinna.

Frihed og Frelse! Tyraniet faldt!

Afh, raab, forkynd det høit i Romæ Gader!

Cassius.

Afsted til Talerstolene, og raaber:

"Frelbbaandets Løsning, Frelse, Frihed!"

Brutus.

Folk og Senat! forfærdes ei! flyr ei!

Stat stille! — Herkesjogen har sin Gjæld betalt.

Casca.

Til Talerstolen, Brutus!

Decius.

Cassius ogsaa!

Brutus.

Hvad blev af Publius?

Cinna.

Forfærdet ved vor Opstand staaer han her.

Metellus.

Staaer fast tilsammen, at ei Cæsars Venner —

Brutus.

Tol ei om at staae fast! — frist, Publius!

Mod Dia vi har saa tidt Ondt i Sinde,

Som mod hver Romer ellers; sig dem dette!

Cassius.

Og Publius, for'ad os, at ei Folket,

Som stermer mod os, sine graae Haar glemmes!

Brutus.

Gjør det! — Lad Ingen svare for vor Daad,
Undtagen vi, som ere Gjerningsmand!

Trebinius kommer tilbage.

Brutus.

Hvor er Antonius?

Trebinius.

Fluget hjem forfærdet;

Mænd, Børn og Kvinder stirre, strige, løbe,

Som var det Døddedag.

Brutus.

Paa Ederes Villie vente vi, o Parcer! —

Vi skulle doe, det vide vi; men Frist,

Og Dagene at spinde ud, kun dette

Er, hvad de Dødelige traagte efter.

Cassius.

Ei! den, som skærer tyve Aar af Livet,
 Han skærer tyve Aar bort af sin Dødsangst.

Brutus.

Indrøm mig det! og da er Død Velgjerning.
 Saa er' vi Cæsars Venner, som forkorted'
 Hans Dødsangst. — Romere, nedbøier Eder,
 Og bader Eders Arme i hans Blod
 Op til Albuerne!

Det farve vore Sværde! derpaa træde
 Vi ud paa Torvet selv, og svingende
 De røde Baaben over vore Hov'der,
 Vi Alle raabe: Frihed, Frelse, Fred!

Cassius.

Nedbøier Eder da, og bader Eder! —
 I hvilke sjerne Secler skal ei dette
 Vort høie Skuespil gjentages i
 Ukendte Tungemaal, usødte Stater?

Brutus.

Hvor ofte skal til Lyst ei Cæsar bløde,
 Som ligger paa Pompeii Statuas Fod,
 Med Støv nu lige agtet?

Cassius.

Saa ofte dette skeer,
 Saa ofte skal vort Forbund vorde kaldet
 De Mænd, som gavede Fædrelandet Frihed.

Decius.

Ha! Gaae vi ud?

Cassius.

Ja, hver Mand frem!
 Brutus i Spidsen; og hans Spor vi hædre
 Med Romæ holdeste og bedste Hjerter.

En Tjener kommer.

Brutus.

Hos!

Hvo kommer der? En af Antonii Venner.

Tjeneren.

Saa, Brutus! bød min Herre mig at knæle;
 Saa bød Antonius mig falde ned;
 Og dybt nedkaster mig han bød at sige:
 "Brutus er ædel, tapper, viis og ærlig;
 "Cæsar var stor, bold, kongelig og vennesæl.
 "Jeg elsker Brutus, og jeg ærer ham;
 "Jeg frygted', ærede og elsked' Cæsar.
 "Tillader Brutus, at Antonius
 "Maa tryk gaar hid, og høre af Din Mund,
 "Hvi Cæsar har sit Drab forskyldt, da skal
 "Antonius ei elske Cæsar død
 "Saa høit, som Brutus levende, men vil
 "Med ærlig og oprigtig Trostøb følge
 "Den ædle Bruti Sag og Skæbne gennem
 "Det vildt oprørte Statshavs Stør." Saa bød
 Antonius, min Herre, mig at tale.

Brutus.

Din Herre er en viis og tapper Rømer;
 For Mindre har jeg aldrig agtet ham.
 Siig ham, hvis han vil komme hid, da skal
 Han vorde sødestgjort; og, ved min Ære!
 Gaae urgt bort!

Tjeneren.

Jeg strax vil hente ham.

Brutus.

Jeg ved, i ham vi ville faae en Ven.

Cassius.

Det ønsker jeg; men i mit Jnderste
 En Tanke frygter ham; og sjældent Puffes
 Mit Hjertes Varsel om det Onde.

Antonius træder ind.

Brutus.

Der er Antonius! —

Marcus Antonius, vær os velkommen!

Antonius.

O, høie Cæsar! ligger Du saa lavt?
 Er' alle Dine Scire, Herligheder,

Triumpher, Bytte, sammensjunkne nu
 I dette snævre Rum? — Lev vel! — Jeg veed ei,
 I ædle Herrer! hvad I monne tænke,
 Hvo ellers bløde skal, og hvo der ellers
 Er moden; er det mig, er ingen Stund
 Saa passende, som Cæsars Dødsstund er,
 Og intet Værktøi halvt saa dyrebart,
 Som disse Sværde, I beriged' med
 Hans Blod, det ædlest i hele Verden.
 Jeg beder, hvis I bære Had til mig,
 Da møtter det, me'ns Eders Purpurhænder
 End ryge! Lever jeg i tusind' Aar,
 Jeg vorder ei saa stillet til at døe;
 Ei noget Sted og Død mig er' saa kære,
 Som her ved Cæsar, naar af Jer jeg sælges,
 I, dette Dids udvalgte Heltesjæle!

Brutus.

O, bed os ikke om Din Død, Antonius!
 Skøndt vi maae synes blodige og grumme,
 Naar vore Hænder og vor Daad Du seer,
 Du seer dog ikkun vore Hænder, og
 Den blodig' Daad, de øved';
 Du seer ei vore Hjerter; der er Medynk;
 Og Medynk med den Uret, Roma leed,
 (Jid sukker Jid, og Medynk Medynk sukker)
 Har øvet denne Daad mod Julins Cæsar. —
 Marcus Antonius! hvad Dig angaaer,
 Da have vore Sværde ikkun Bly. Og
 Mod Dig, og vore Arme, som hin Daad
 Forøget Styrke givet har,
 Og vore Broder-Hjerter Dig modtage
 Med gode Tanker, vensæl Ha og Agtelse.

Cæsius.

Naar nye Vresvoster skal uddeles,
 Din Stemme, som den Bedstes, gjælde skal.

Brutus.

Vær blot taalmodig, til vi stille Mængden,
 Som Skræk endnu bergver Sans og Samling!

Da vilke vi Dig Rede gjøre,
Hvi jeg, som elsked' Casar, da jeg slog ham,
Har handlet saa.

Antonius.

Jeg troer paa Eders Wiisdom.
Lad hver Mand rkke mig sin blodig' Haand!
Først, Marcus Brutus! vil jeg ryste Din; —
Dernæst jeg tager, Cajsus Cassius! Din; —
Nu Decius Brutus! Din; — Din, Cimber!
Saa Cinna! saa, min tapre Casca! Din;
Saa Din, Trebonius! stødt sidst,
Dog ikke mindre elsket, end de Andre. —
I ædle Herrer! — Ah! hvad skal jeg sige?
Nu staaer jeg paa saa slibrig Grund, at een
Af tvende flette Ting jeg synes maa
I Eders Dine, Niding eller Smigrer.
At jeg Dig elsked' Casar, det er Sandhed!
Hvis da Din Aand paa os nedstuer nu,
Mon' det ei smerter Dig meer, end Din Død,
At see Din Ven, Antonius, slutte Fred,
Og ryste Dine Fjenders røde Hænder,
Du Edelste! ved Siden af Dit Lig?
Var mine Dines Tal, som Dine Bunder,
Og græd de fast, som disses Blodstrøm rinder,
Sligt bedre sømmed' mig, end nu at kugte
Et Venneforbund her med Dine Fjender. —
Eilgiv mig, Julius! — Her reistes Du,
Du fagre Hjort! her faldt Du; og her staae
De Jagtens Herrer, smykked' med Dit Bytte,
Og purpurfarved' i Dit Blod.
O, Jord! Du Skoven varst for denne Hjort,
Og, sandelig, o Jord! han var Dit Hjerte!
Hvor lig et Bildt, af mange Fyrster slaget, Du ligger der!

Cassius.

Marcus Antonius! —

Antonius.

Eilgiv mig, Cajsus Cassius!

Selv Cæsars Gjender skulle sige dette;
 Thi er det Lidet, sagt af Venneløber.

Cassius.

Jeg badler ei, Du priser Cæsar saa;
 Men i hvad Forbund vilst Du med os stande?
 Vilst Du blandt vore Venner stande, eller
 Skal vi gaa videre; vi lide paa Dig?

Antonius.

Derfor gav jeg Jer Haand; men, sandelig,
 Jeg glemte mig, da jeg saad ned paa Cæsar.
 Jeg elsker Jer, er Ven af Eder Alle,
 I Haab af Eder at erfare Grunde,
 Hvi og hvori vor Cæsar farlig var.

Brutus.

Dg grueligt var ellers dette Dyrin;
 Saa stor er vore Grundes Vegt,
 Antonius! at, varst Du Cæsars Søn,
 De vilde fyldestgjøre Dig.

Antonius.

Jeg ikke Mere ønsker;
 Nu beder jeg, det maa forundes mig,
 Vaa Torvet at fremskille Cæsars Lig,
 Dg der fra Talerstolen tale ved
 Hans Ligfærd, som det sommer sig en Ven.

Brutus.

Marcus Antonius! det er Dig tilladt.

Cassius

(affides).

Brutus, et Ord! —

Du veedst ei, hvad Du gjør. Tillad dog ei
 Antonius, at tale ved hans Ligfærd!
 Veedst Du, hvor heftigt Folket kan bevæges
 Af hvad han ytre vil?

Brutus.

Tilgiv mig, Cassius! —

Først vil jeg selv betræde Talerstolen,
 Dg vise Grunden til vor Cæsars Død;
 Alt, hvad Antonius taler," vil jeg sige,

"Det taler han med vor Forlov og Billie,"

Og at vi ønske, Cæsar maa tilstedes

Al Hæder og hver lovtlig Høitids-Stik.

Det os langt mere garne vil, end skade.

Cæsiuſ.

Jeg veed ei, hvad kan skee, det mig ei huer.

Brutuſ.

Marcus Antonius, tag Cæsars Lig!

Du skal ei i Din Tale dadle os;

Men tal kun Alt, hvad Godt Du kanst, om Cæsar!

Og sig, at Du med vor Forlov det gjør!

I Øvrigt skalst Du ingen Omsorg bære

Kor Cæsars Ligfærd; Du skalst tale fra

Den samme Talerstol, som jeg bestiger,

Naar jeg har endt min Tale.

Antoniuſ.

Velan! Det skee!

Jeg ønsker intet Mere.

Brutuſ.

Saa gjør da Liget rede, og følg efter!

(Alle gaae, Antoniuſ undtagen)

Antoniuſ.

Tilgiv, o Blod, som raaber her fra Jorden,

At mildt til disse Slagtere jeg taler!

Du est Ruiner af den Edleste,

Som levet har i Tidens Kredsløb.

Vee Haanden, som udgød det dyre Blod!

Nu over Dine Saar jeg propheeterer, —

Som stumme aabne sine Purpurlæber,

Unraabende min Mund om Lyd og Tale; —

Forbandelse skal ramme Folkets Lemmer.

Indvortes Raseri, vild Borgersplid,

Skal trykke alle Dele af Italia;

Hørøer og Blod i Skif saa skulle komme,

Og rædselsfulde Ting saa hverdags vorde,

At Modre skal kun smile, naar de see

De Spæde Knusede af Krigens Hænder,

At Ynk af Øvelse i Udaad quæles,

Dg Cæsars Mand, med Ate ved sin Side,
 Som glødende fra Helvede opsliger,
 Med Kongerøst, hevnstnyfende, i Landet
 Skal raabe: "Mord!" og Krigens Hunde løse,
 Dg denne Udaad sinke over Jorden
 Af Dig, som sukke om Begravelse!

En Tjener træder ind.

Er Du et blandt Octavii Cæsars Mand?

Tjeneren.

Marcus Antonius! jo.

Antonius.

Cæsar har ham til Roma skriftligt kaldet.

Tjeneren.

Han modtog Brevet, og er undervejs;
 Dg mundligt bød han mig at melde Dig, —
 (han seer sig).

O Cæsar! —

Antonius.

Dit Hjerte svulmer; vend Dig bort, og græd!
 Sorg smitter, seer jeg her; thi mine Dine
 Begyndte nu at vædes, da de saae
 De Sorgens Perler, som i Dine hang.
 Siig, er Din Herre alt paa Veien?

Tjeneren.

Sov Misk vel fra Roma ligger han i Nat.

Antonius.

Rid raast tilbage! sig, hvad her er skeet!
 Siig: "Roma har endnu kun Sorg og Færv,
 "Men ingen Tryghed for Octavius!"
 H! sig ham det! Dog, tøv en liden Stund!
 Gaf ei, før' jeg har baaret dette Lig
 Til Torvet, hvor min Tale prøve skal,
 Hvad Folket synes om de Blodmænds Daad!
 I Følge dette skalst Du da berette
 Octavius, hvortunde Sagen staaer.
 Tag Haand i med!

(De gaae med Cæsars Lig).

Anden Scene.

Rom. Torvet.

Brutus og Cassius komme ind med en Skare
af Borgere.

Borgerne.

Vi fordre Regnskab; aflæg Regnskab, Brutus!

Brutus.

Saa, Venner, følger da, og hører mig! —

Du gaaer til næste Gade, Cassius!

Og spredde Folkeskaren ad. —

Hoo, som vil høre mig, han blive her!

Hoo, som vil følge Cassius, gaa med ham!

Og da skal offentligen gøres Rede

For Cæsars Død.

Første Borger.

Jeg hører Bruti Tale.

Anden Borger.

Jeg Cassii; naar vi har hørt dem Begge,

Da vil' vi sammentligne Begges Grunde.

(Cassius gaaer med Nogle af Borgerne. Brutus
bistiger Talestolen).

Tredie Borger.

Den ædle Brutus staar alt oppe. Stille!

Brutus.

Tanshed, til jeg ender!

Romere, Landsmænd og Venner! Hører mig tale min
Sag, og værer stille, paa det, at I kunne høre! Troer mig
for min Vres Skyld, og haver Agtelse for min Vre, paa
det, at I kunne troe! Dømmer mig efter Eders Wiisdom,
og vækker Eders Sanser, paa det, at I des bedre kunne
dømme! Er der i denne Forsamling nogen inderligere Ven
af Cæsar, ham siger jeg, at Bruti Kærlighed til Cæsar var
ikke mindre, end hans. Spørger da denne Ven, hvi Bru-
tus reiste sig mod Cæsar, er dette mit Svar: "Ei, fordi
jeg elskede Cæsar mindre, men, fordi jeg elskede Roma meer."
Vilde I hellere, at Cæsar skulde leve, og I Alle døe, som

Trælle, end, at Cæsar skulde døe, paa det, at I Alle kunde leve, som frie Mænd? Cæsar elskede mig; jeg begræder ham; han var lykkelig; jeg fryder mig; han var tapper; jeg ærer ham; men han var hersefug, og jeg sældede ham. Her ere Taarer for hans Kærlighed; Fryd over hans Lykke; Ære for hans Tapperhed, og Død for hans Hersefug. — Hvo er her saa nedrig, at han vilde være Træl? Er her Nogen, tal! thi ham har jeg fornærmet. Hvo er her saa raa, at han ei vilde være Romer? Er her Nogen, tal! thi ham har jeg fornærmet. Hvo er her saa usæl, at han ei elsker sit Fædreland? Er her Nogen, tal! thi ham har jeg fornærmet. Jeg tøver efter Svar.

Borgerne.

Jugen, Brutus! Jugen.

Brutus.

Saa har jeg Jugen fornærmet, jeg har ei gjort Næse mod Cæsar, end I ville gjøre mod Brutus. Undersøgelsen over hans Død er optegnet paa Capitolium; hans Hæder er forringet, hvor han fortjente Pris; hans Brøde, for hvilken han led Døden, er forstørret.

(Antonius og Andre komme ind med Cæsars Lig).

Her kommer hans Lig, forghædret af Marcus Antonius, som, skønt han ingen Haand havde i hans Død, skal nyde Fordelen af hans Død, en Hæderspost i Staten; og hvo af Eder skal ikke dette? Jeg siger ned med disse Ord: "Som jeg sældede min bedste Ven for Romas Vel, saa har jeg end samme Daggert for mig selv, naar mit Fædreland finder, at det trænger til min Død."

Borgerne.

Lev, Brutus, lev, lev!

Første Borger.

Ledsager Brutus hjem i Seiersoptog!

Anden Borger.

Giv ham en Statua iblandt hans Fædres!

Tredie Borger.

Han vorde Cæsar!

Fjerde Borger.

Cæsars bedre Gaver

O Marcus Brutus vorde kronede!

Første Borger.

O ham med høje Jubelraab hjemfølg.

Brutus.

Medborgere! —

Anden Borger.

Dybt, stille! Brutus taler.

Første Borger.

Dybt! Hør!

Brutus.

Medborgere, lad' mig gaae ene bort,
 Og tæer her, for min Skyld, hos Antonius,
 Og hædrer Cæsars Lig, og hædrer Taler,
 Som sat forherlige vor Cæsars Hæder,
 Og sem Antonius med vor Billie holder!
 Jeg beder Jer, lad' Ingen, uden mig,
 Gaae herfra, for' Antonius har udtalt.

(gaaer).

Første Borger.

Hør, bi, og lad os høre paa Antonius!

Fjerde Borger.

Lad ham bestige Talerstolen! ædle Antonius, sig op!
 — Vi ville høre.

Antonius.

For Brutis Skyld jeg Eder er forbunden.

Fjerde Borger.

Hvad siger han om Brutus?

Fjerde Borger.

Han siger,

At han, for Brutis Skyld, er os forbunden.

Fjerde Borger.

Bedst var, han talte ikke ild her
 Om Brutus.

Første Borger.

Denne Cæsar var Tyran.

Fredic Borger.

Ja, det er Sandhed; og det er vor Lykke,
At Roma blev ham givit.

Anden Borger.

Tyst! lad os høre,
Hvad dog Antonius kan sige os!

Antonius.

I ædle Romere!

Borgere.

Tyst! hør! lad' os dog høre ham!

Antonius.

Romere, Venner, Landsmænd, laan' mig Bre
Gi prise, men begrave Cæsar vil jeg.
Hvad Ondt en Mand gjør, overlever ham;
Det Gode jordes ofte med hans Ven;
Saa skee det og med Cæsar! Ædle Brutus
Har sagt Jer: Cæsar havde Herskesyge;
Er dette sandt, var det en rædsom Feil;
Dg rædsomt har og Cæsar bødet for den.
Her, med Fortov af Brutus og de Andre
(Thi Brutus er en Hædermand; det er
De Alle, Alle ere Hædermand);
Jeg kommer, for ved Cæsars Lig at tale.
Han var min Ven; han var mig tro og ærlig;
Men Brutus siger, han var herskesyg;
Dg, Venner! Brutus er en Hædermand.
Han har bragt mange Fanger hjem til Roma,
Hvis Løsepenge fyldte Statens Skat;
Saae dette ud som Herskesygt af Cæsar?
Naar Armod kreg, græd Cæsar; Herskesygens
Metal maa være haardere, end saa;
Dg Brutus siger, han var herskesyg;
Dg, Venner! Brutus er en Hædermand.
I Alle saae, ved Lupericalia bød
Jeg ham en Kongekrone trende Gange;
Dg trende Gange, saae I, Cæsar afflog
At tage den. Var dette Herskesyge?

Jeg Brutus siger, han var herskesyg,
 Og, sandelig, han var en Hadermand.
 Jeg taler ei, for at gendrive Brutus;
 Men jeg skal tale her Alt, hvad jeg veed.
 En Gang J alle elsked' ham med Grund;
 Hvad Grund forbyder nu ham at begræde?
 O Sind og Sans, til Dyr Du flygtet est,
 Da Folk har mistet Sans! Vær over med mig!
 Mit Hjerte er i Kisten der hos Casar,
 Og jeg maa tie, til det atter kommer.

Første Borger.

Mig tykkes, der Fornuft er i hans Tale.

Anden Borger.

Naar rigtigheden Du Sagen overveier,
 Har Casar lidt stor Uret.

Tredie Borger.

Har han, Venner? Jeg er bange,
 Vi faae en Værr i hans Sted.

Fjerde Borger.

J herte vel hans Død; han afflog Kronen;
 Nu see J, han var ikke herskesyg.

Første Borger.

Heis saa, vil' Somme bedre dyrt for det.

Anden Borger.

Den slakkets Sjæl! Hans Dine er' indrykke
 Af Graad.

Tredie Borger.

Der er ei bedre Mand i Roma,
 End vor Antonius.

Fjerde Borger.

Giver Aft! Nu vil han atter tale.

Antonius.

Men i Gaar

Stod Casars Død imod den hele Verden.

Her ligger han nu, og den Klugeste

For ham ei meer sig bier. Borgere!

O, stod min Hu, til Ederes Sind og Sans

Til Raseri og Opstand at opvække,

Jeg Brutus da og Cassius foruretted',
 Der, som I alle veed, er' Hædersmand,
 Jeg vil ei forurette dem; jeg heller'
 Den Døde, Jer og mig vil forurette,
 End slige Hædersmand. Men her jeg har
 Et Pergament med Cæsars Segl, det er
 Hans Testament, i hans Lenkammer fundet;
 O, hørte Menigmand det Testament,
 (Titius! jeg agter ei at læse det)
 Da ginge de, og kyssede Livets Bunder,
 Og Klæder dørped' i hans Martyrblod;
 Ja, bade om et Haar af ham til Kinde,
 Og nævnede det paa sin Sorteseng
 I Testament, og stenked' det
 Sin Elagt, som kostbar Arvetod.

Fjerde Borger.

Vi ville høre det; læs det, Antonius!

Borgerne.

Hans sidste Villie, hans Villie!

Vi ville høre Cæsars sidste Villie.

Antonius.

Taalmodighed! Jeg tør ei læse den;

Det er ei raadeligt, I saae at vide,

Hvor heiligen I elskedes af Cæsar.

I er' ei Træ, ei Sten, men Mennesker;

Og, da I ere Mennesker, saa vilde

Hans sidste Villie, naar I hørte den,

Til Raseri optænde Eders Sind.

Ja, det er godt, I vide ei, I ere

Hans Arvinger; thi, hvis I dette vidste,

O, hvilke Følger vilde deraf stude!

Fjerde Borger.

Læs Testamentet! vi vil' høre det;

Læs Villien! læs Cæsars sidste Villie!

Antonius.

Taalmodighed, godt Folk, og tæver lidet!

Jeg gif for vidt, da jeg fortalte dette.

Jeg frygter, at jeg foruretter

De Hædersmand, hvis Dolke dræbte Cæsar;
Jeg frygter det.

Fjerde Borger.

Forrædere de vare! Hædersmand?!

Borgerne.

Hans Willie! Testamentet!

Anden Borger.

De vare Skurke, Mordere! Hans Willie!

Læs Cæsars Willie!

Antonius.

J tvinge mig da til at læse den?

Saa flutter da om Cæsars Lig en Kredz,

Da lad' mig vise Eder ham, som skrev den!

Maa jeg gaar ned? Vil I tillade det?

Borgerne.

Kom ned!

Anden Borger.

Erig ned!

(Han stiger ned af Talerstolen).

Tredie Borger.

Det skal tillades Dig.

Fjerde Borger.

Slut Kredsen!

Første Borger.

Vort fra Vaaren, bort fra Liget!

Anden Borger.

Plads for Antonius, Plads for den Vilde!

Antonius.

Ja, trænger ikke saa! Staaer meer tilbage!

Borgerne.

Tilbage! Plads! tilbage!

Antonius.

Saa fremt I have Taarer, da bejeder

Ier til at græde! Seer denne Kappel!

I Alle kende den; mig mindes godt

Den første Gang, da Cæsar tog den paa;

Det var en Sommeraften i hans Telt

Den Dag, da Nervierne Hør han slog; —

Seer! her soer Cassii Daggers aennem den;
 Seer, hvilken Ribt den nidste Casca gjorde!
 Her rammed' den heiteste Bruti Daggers,
 Og, da han Morderstaalet atter uddrog,
 Giv' Agt! hvor Casars Blod da sultte ester,
 Som soer det ud af Døren, for at see,
 Om ogsaa Brutus banked' saa uventigt!
 Thi Brutus, vide I, var Casars Engel.
 I Guder dommer, hvor Casar elsked' ham!
 Det Vitresse af alle Saar var dette:
 Thi, da den ædle Casar saae ham stode,
 Han segned' for en Uerkentlighed,
 Langt hoasere, end alle Morderraaben;
 Da brast hans store Hjerter; han inthylled'
 Sit Ansigt i sin Toga,
 Og den store Casar faldt
 Ved Foden af Pompeii Statua,
 Som hele Tiden randt med Blod. — O, Landsmand,
 Hvad faldt ei da! Jeg, I, vi Alle faldt,
 Me'ns over os Forraderiet stod
 Blodskænk og jubled'. O, nu græde I;
 Nu seer jeg, at I søle Medynks Kraft;
 O, hvilke milde Taarer! — Gode Sjæle!
 I græde, da I her kun see vor Casars
 Igennemslungne Klæder! Seer da her!
 Her er han selv, af Morderbolke slændet.

Første Borger.

O, ynkkelige Syn!

Anden Borger.

O, ædle Casar!

Tredie Borger.

Usæle Dag!

Fjerde Borger.

O Riddinger, Forraderer!

Første Borger.

Heist blodigt Syn!

Anden Borger.

Vi vilde hejnes! Hevn! Afsted, fog, brænd,
Skand, drøb og slaa! Døe, døe, Forræderne!

Antonius.

Medborgere, ø, tøver!

Første Borger.

Stille der! —

Og hører vor Antonius, den Edle!

Anden Borger.

Vi høre, følge, døe med vor Antonius!

Antonius.

O Venner, kære Venner, lader mig
Ei tænde Oprørsluen iblandt Eder!

De ere Hædermænd, som drøbte Cæsar,
Da, hvad personligt Nag de bare til ham,
Hvorfor de handlede, ach! det veed jeg ei.

De ere vise Mænd og Hædermænd,
Og ville vist med Grunde svare Eder.

Ei kommer jeg, at stjæle Eders Hjerter,

Jeg er ei Taler, som en Brutus er;

Men, som I Alle veed, en god, jevn Mand,

Huldt mod min Ven; og det de vide godt,

Som gav' mig Lov at tale om ham her.

Ahi jeg har hverken Vid, ei heller Ord,

Ei værdigt Foredrag og Talegaver

Til at oplue Menneskernes Blod.

Jeg taler ligesvem; jeg siger kun,

Hvad I jo alle vide; viser Eder

Bor Cæsars Saar, de arme, slumme Munde,

Og beder dem, for mig til Jer at tale.

Men, var jeg Brutus, og Brutus Antonius,

Da var der en Antonius, som vilde

Kremme Eders Aand, og give hvert

Alt Cæsars Saar en Tunge, som opvakte

Seto Stenene i Roma til en Opstand.

Tredie Borger.

En Opstand!

Forste Borger.

Vi vil' brænde Bruti Huus.

Fredie Boraer.

Afsted da! Soger op de Sammensvorne!

Antonius.

Medborgere, o, hører mig! o, hører mig!

Borgerne.

Hei, stille! Hør' Antonius, den Edle!

Antonius.

Men, vide I da, Venner! hvad I gøre?

Hvorved fortjente Cæsar sig en Omhed?

Ach, Ingen veed det; — hører da; — I glemte

Hans sidste Villie, som jeg talte om.

Borgerne.

Ja, — Cæsars sidste Villie; lad' os høre!

Antonius.

Her er den under Cæsars Segl. Til hver

Af Romæ Borgere, hver enkelt Mand

Fem og halvsjerdhundstyve Drachmer gives.

Uden Borger.

Høist ædle Cæsar! — Vi vil' hevne ham.

Fredie Boraer.

O kongelige Cæsar!

Antonius.

Med Rolighed mig hører!

Borgerne.

Ha, stille!

Antonius.

Desuden alle hans Erbsregange,

Hans Lunde, og de nyt anlagte Hanger

Paa denne Side Tiber gives Eder

Og Eders Arvinger til evig Tid

Til fælleds Lyst og Bederqvælgelse. —

Det var en Cæsar; faae vi meer hans Lige?

Forste Boraer.

Nei, aldrig, aldrig meer; afsted, afsted!

Hans Baal skal lyse paa den hellig' Plads,

Og hver Ferraders Huns skal tændes
Med Brandene. Frem! tager Liget op!

Anden Borger.

Gaaer, henter Id!

Tredie Borger.

Og rykker Bænke op!

Fjerde Borger.

Kuus Bænke, Bindner, Alt!

(Borgerne gaae med Cæsars Lig).

Antonius.

Nu, lad det virke!

Mordængelen er udsendt; lad den tage

Hvad Kaas den vil!

En Tjener kommer.

Hvad vilst Du?

Tjeneren.

Octavius er alt til Roma kommen.

Antonius.

Hvor er han?

Tjeneren.

Han er med Lepidus i Cæsars Huns.

Antonius.

Jeg iler did, at see ham. O, han kommer,

Som han var kaldet. Nu Volken tydig er,

Og giver Alt i dette gode Lune.

Tjeneren.

Han sagde, Brutus og Cassius rede,

Som Rosende, igennem Romas Porte.

Antonius.

Maaſee de have faaet Nys om Folket,

Som jeg oppegød'. Før mig til Octavius!

(de gaae).

Tredie Scene.

Rom. En Gade.

Poeten Cinna kommer ind.

Cinna

I Nat jeg drøm'te, at jeg var til Gilde
Med Cæsar; og min Phantasi er oplyst

At sate Ting. Jeg vil ei ud af Huset;
Men der er Noget, som mig drager ud.

Borgerne komme ind.

Første Borger.

Hvad hedder Du?

Anden Borger.

Hvor gaaer Du hen?

Tredie Borger.

Hvor boer Du?

Fjerde Borger.

Est Du gift eller Ungkarl?

Anden Borger.

Svar hver Mand strax!

Første Borger.

Ja, og kort!

Fjerde Borger.

Ja, og klogt!

Tredie Borger.

Ja, og oprigtigt, om Du vilst fare vel!

Cinna.

Hvad hedder jeg? Hvor gaaer jeg hen? Hvor boer jeg?
Er jeg gift eller Ungkarl? Jeg vil da svare hver Mand
strax, og kort, og klogt, og oprigtigt. Kloge igen siger jeg:
jeg er Ungkarl.

Anden Borger.

Det er det Samme, som Du vilde sige: De ere Narre,
som gavte sig: — jeg er banæ, Du vilst aie en Terak
for dette Ord. Bliv ved! Strax!

Cinna.

Nu strax gaaer jeg til Cæsars Ligfærd.

Første Borger.

Som Ven eller Fjende?

Cinna.

Som Ven.

Anden Borger.

Det besvarte Du strax.

Fjerde Borger.

Din Bopæl, — svar kort!

Cinna.

Kort sagt, ved Capitolium boer jeg.

Tredie Borger.

Dit Navn — tal oprigtigen!

Cinna.

Oprigtigen talt, er mit Navn Cinna.

Første Borger.

Sønderriver ham! han er en Sammensvoren.

Cinna.

Jeg er Poeten Cinna; jeg er Poeten Cinna.

Fjerde Borger.

Sønderriver ham for hans flette Vers! sønderriver ham for hans flette Vers!

Cinna.

Jeg er ikke Cinna, den Sammensvorne.

Fjerde Borger.

Det er lige Meget; hans Navn er Cinna; river blot hans Navn ud af hans Hjerte, og lader ham saa gaae!

Tredie Borger.

Sønderriver ham! sønderriver ham! Kommer! Brande! Seida! Brande! Afsted, til Brutus, til Cassius! brænder Alt! I til Decii Huns! I til Cascas! I Andre til Ligas-
vii! Afsted! Gaaer!

(De gaaer).

Fjerde Act.

Første Scene.

Rom. Et Værelse i Antonii Huns.

Antonius, Octavius og Lepidus, staa-
dende ved Bordet.

Antonius.

Est mange maae da døe; de staae paa Lissen.

Octavius.

Doe skal Din Broder ogsaa, Lepidus!
Samtykker Du deri?

Lepidus.

Ja, jeg samtykker.

Octavius.

Antonius, sæt ham paa Listen med!

Lepidus.

Paa Billaar, Publius, Din Søstersøn,
Antonius! skal ogsaa døe.

Antonius.

Det skal han!

See! dette Pennestreg hans Dødsdom er.
Men, gik nu, Lepidus, til Cæsars Huns!
Hent Testamentet! vi vil' raadslaae om,
Hvad der astortes kan i Cæsars Gaver.

Lepidus.

Hvor kan jeg finde Jer?

Octavius.

Hvis ikke her, paa Capitolium.

(Lepidus gaar).

Antonius.

Det er et udselt Bæsen, uden Bærd,
Og stiftet kun til at goae Errender;
Her! her det sig, naar Verdens Kløverblad
Udstyffes, han staaer blandt de Tre, som dele?

Octavius.

Det mente Du, og lod hans Stemme gjælde,
Naar i Proscriptionens sorte Ret
Et Navn paa Dødelisten skulde sættes.

Antonius.

Jeg har seet flere Aar, end Du, Octavius!
Og, skøndt vi lægge Hæderæposler paa ham,
For Byrden af Vagvaskelsen at lette,
Skal han kun bære dem, som Væset Guld,
For under deres Vægt at slænge, søde,

Dg enten trækkes eller drives frem,
 Hvor vi ham vise Bei; har han da bragt
 Vor Skat til det forenste Sted, nu vel!
 Da tages Verden af ham; og saa jages
 Det frie Væsel ud i aaben Mark;
 Der græse det, og ryste sine Øren!

Octavius.

Gjør hvad Dig tykkes godt! men han er en
 Forsaren, tapper Krieger.

Antonius.

Octavius! Det Samme er min Hest,
 Dg derfor faaer den rigeligt sit Foder.
 Den er et Tyr, som jeg har Lrt at slide,
 At snoe sig, standse, løbe lige frem,
 Hvis Legem af min Aand regeres.
 Er Lepidus, i visse Maader, Mere?
 Afrettes, trækkes, drives maa han jo;
 En Kart med en usruatbar Aand; et Væsen,
 Som gatter sig med Videnskaber, Kunstler
 Dg Eiterligninger, der blive Møde
 Hos ham, naar Brug og Væde har forslidt dem.
 Tal kun om ham, som om en Eiendom!
 Dg hør nu større Ting, Octavius!
 Vild, Cæssius og Brutus hverve Hære!
 Vi maa ei tøve med at møde dem;
 Lad derfor vere Forbundsfaller samles,
 Opfordre vere Venner og vor Magt!
 Dg lader os nu raadslaae strax paa Staud,
 Hvor unde Hjulte Planer bedst opdages,
 Dg aabenbare Farer sikrest trodses!

Octavius.

Det vilde vi; thi Farer os omringe,
 Dg mange glubste Hjender lure paa os;
 Da mungen En, som smiler, frygter jeg,
 Har i sit Hjerte tusind' ende Anslag.

(De gaar).

Anden Scene.

Goran Brutus Telt i Leiren ved Sardis.

Krigsmusik. Brutus træder ind med Lucilius, Lucius og Krigerne; Titinius og Pindarus møde dem.

Brutus.

Hold!

Lucilius.

Hold! giver Løsenet!

Brutus.

Hvad Nyt, Lucilius? Er Cassius nær?

Lucilius.

Han kommer strax; og her er Pindarus, At bringe fra sin Herre Dig en Hilsen.

(Pindarus giver Brutus et Brev).

Brutus.

Han hilser mig, som Ven. — Nu, Pindarus!

Maaskee af egen Hu, maaskee besejret

Af flotte Raad, Din Herre givet har

Mig skjellig Aarsag til at ønske ugjort,

Hvad gjort er; men han er mig nær; jeg ventet,

Han spidestgjører mig.

Pindarus.

Jeg tvivler ei,

Min ædle Herre jo vil vise sig

Den vakre Hædersmand, han stedse er.

Brutus.

Jeg tvivler ei — Et Ord, Lucilius!

T fortæl, hvortunde Cassius tog imod Dig!

Lucilius.

Med Nøt af Høflighed og Agtelse,

Men ei med hine Tegne paa Vennersind,

Ei med den aabne, indertlige Tale,

Han fordum pleiede.

Brutus.

Du har bestrebet

En varm Ven, som er løst. Mærk Dig dette:

Naar Venstreb vorder spyt, og svinder hen,

Da bringer det en tvungen Høflighed.
 Den jevne Ærlighed foragter Kunstgreb;
 Men Skalken er som Hesten, der er forig,
 Der pranger herligt, naar han ledes frem,
 Og lover Kraft; men, naar han døde skal
 Den blodig' Spore, falder Manken strar,
 Saa, lig den svigefulde Leiehest,
 Han staaer ei Prøve. — Nærmer sig hans Hør?

Lucilius.

Den haabede i Nat at staae i Sardis.
 Den største Del, det hele Rytteri,
 Gaaer hid med Cassius.

(C. Marche høres).

Brutus.

Hør! han att kommen er.
 Drag ham imøde vennefæst!

Cassius træder ind med Krigere.

Cassius.

Hold!

Brutus.

Hold! Giver Ordet videre!

Stemmer bag Scenen.

Held! Hold! Hold!

Cassius.

Min ædle Broder! Du har gjort mig Uret.

Brutus.

I Guder, dommer! Giv jeg Fiender Uret?
 Hvis ei, hvortunde da en Broder?

Cassius.

Brutus! Dit blide Ansyn skjuler Uret,
 Og, naar Du gjørst den —

Brutus.

Nelig, Cassius!

Før sagte Dine Kæremaal! — Jeg sender
 Dig godt. — Før lægge Hæres Dine her,
 Som itkun Venstas mellem os bor see,
 Lad os ei lides! byd dem træde bort!

Udtøm saa Dine Klager i mit Telt!
 Og jeg vil høre Dig.

Cassius.

Byd, Pindarus!
 At vore Hovedsmænd til Side gaae
 Med fine Krigere!

Brutus.

Lucius, gjør det Samme! ingen Mand
 Sig Teltet nærmere, men vi tale sammen!
 Lad Lucius og Titinius Døren vogte!

(De gaae).

Tredie Scene.

Det Indre af Bruti Telt.

(Lucius og Titinius sees i nogen Afstand fra Teltet).

Cassius.

At Du har gjort mig Uret, sees af,
 At Du har dømt og straffet Lucius Pella,
 For han af Garderne lod sig bestikkes,
 Og mine Breve, hvor jeg bad for Manden,
 Fordi jeg kendte ham, har Du ei agtet.

Brutus.

Du selv har gjort Dig Uret, da Du skrevst
 I sig en Sag.

Cassius.

Paa sig en Tid, det duer ei,
 At holde Bog med hver en lille Feil.

Brutus.

Hør, Cassius! Du selv est ndraabt for,
 At Du en krum Haand gjørst, at Du for Guld
 Bortfølger og udhøvrer Vresposter
 Til flette Folk.

Cassius.

Jeg sælge Vresposter!
 Du veedst, det Brutus er, som taler saa;
 Ved Gud! sigt Dødt Dit Sidste ellers var!

Brutus.

Bestikkelsen bekræfter Cæsars Navnet,
Og derfor stjuler Tugtelsen sit Hoved.

Cæsius.

Tugtelsen!

Brutus.

Hu! Martius! hu! idus Martii!
Klød ei hans Blod, den store Julii,
For Retfærd's Sag? Siig, hvilken Niding løfted'
Sin Dolt imod hans Bryst, og ei for Retfærd?
Hvad, skal da En af os, som slog den Første
Af Verdens Mænd, for han bekræmed' Lov,
Skal vi besudle vore Fingre nu
Med skændfælsfuld Bestikkelse? og skal
Vi sælge for en Haandsfuld uselt Guldsløv
Den stolte Løn for vor saa høie Hæder?
For vil jeg være Hund, og gæ ad Maanen,
End sig en Romer!

Cæsius.

Brutus, tir mig ei!
Jeg vil ei taale det! Du glemmer Dig,
Naar Du indskrænker mig; jeg er Soldat, jeg,
Eldre i Tjenesten, og bedre stikket,
End Du, til at indgaae Betingelser.

Brutus.

Jo vist! Nei, Cæsius! det est Du ei.

Cæsius.

Jeg er det.

Brutus.

Du est det ikke, siger jeg.

Cæsius.

Tir mig ei meer, at jeg ei glemmer mig!
Hu! Du Dit Vel, og frist mig ikke meer!

Brutus.

Vort, svage Mand!

Cæsius.

Er det muligt?

Brutus.

Hør mig! jeg vil tale.

Stal jeg mig bøje for Dit vilde Sind?

Troer Du, jeg kyskes af en gal Mands Stirren?

Cassius.

O Guder, Guder! Skal jeg taale dette?

Brutus.

Ja Meer. Brum, saa Dit stolte Hjerter brister!

Gaf, viis Din Hestighed for Dine Trælle,

Dg saa dem til at stjæle! Stal jeg vige

Dg soie Dig? Stal jeg staae her og bøje

Mig under Dine Luners Arrighed?

Bed Guderne! Du skal nedfølg selv

Al Givten af Din Galde, selv om Du end brast;

Ehi fra i Dag af bruger jeg Dig kun

Til Morstab, ja! til Latter, naar Du brummer,

Som en Hvespe.

Cassius.

Saa vidt er det da kommet?

Brutus.

Du har sagt,

Du varst en bedre Kriger; viis det da,

Dg gjør Din Bronten sand! mig skal det glæde;

Ehi gerne lærer jeg af ædle Mænd.

Cassius.

Du gjørst mig Uret — ja! — Du gjørst mig Uret;

En ældre Kriger, sagde jeg, ei bedre;

Hør jeg sagt: bedre?

Brutus.

Det ligegyldigt er.

Cassius.

Da Cæsar leved', havde han ei tordet

Saadan oppegge mig.

Brutus.

O, ti dog, ti!

Du torde ikke friste ham saakunde.

Cassius.

Jeg torde ikke?

Nei!

Brutus.

Hvad? torde ikke friste ham?

Cassius.

Nei!

Brutus.

Saa sandt, Du lever, om Du torde, Cassius!

Cassius.

Stol ei for meget paa min Kærlighed!
Jeg kunde gjøre det, jeg skulde angre.

Brutus.

Du har gjort, hvad Du skulde angre, Cassius!
Der er i Dine Trusler ingen Rædsel;
Thi jeg er væbnet saa med Ærlighed,
At de forbi mig glide, Vinden sig,
Jeg ændrer ei. Jeg sendte Bud til Dig
Om noget Guld, Du negted' mig; thi jeg
Kun ei paa flette Maader fæste Penge!
Ved Himlen! heller' mynted' jeg mit Hjerte,
Og gav mit Blod for Drachmer, end jeg vristed'
Af Bondens haarde Haand hans Smule Armod
Ved noget Kneb. Om Penge bad jeg Dig
Til mine Legioners Sold, som Du
Afsløgst mig. Ligned' dette Cassius?
Og mon jeg svared' Cæsar Cassius saa?
Naar Marcus Brutus viser sig saa karrig,
At han for sine Venner indelukker
Saa lumpne Stillingen, da værre rede
Med alle Eders Tordentiler, Guder,
Og slaaer ham sender!

Cassius.

Jeg afsløg det ei.

Brutus.

Det gjorde Du.

Cassius.

Nei! han var kun en Daare,
Som bragte Svar Dig. — Brutus senderriber

Mit Hjerte. Vennen skulde høre over
Med Vennens Svaghed; Du forstørrel mine.

Brutus.

Nei! ikke, før' Du øver dem mod mig.

Cassius.

Du elsker ikke mig.

Brutus.

Ei Dine Feil.

Cassius.

Ei Vennens Die slige Feil kan see.

Brutus.

En Smigrers Die vilde ikke see dem,
Om end uhyre, som Olymp, de vare.

Cassius.

O, kom, Antonius og Octavius kommer,

Dg bevner Jer paa Cassius alene?

Thi Cassius er mæt af Verden; hadet

At den, han elsker, trodsset af sin Broder,

Eskeldt, som en Træl; hver af hans Feil udspildes,

Dreghes smaatigt, læres udenad,

Dg kastes ham i Næsen. — O, jeg kunde

Udgræde Sjælen gennem mine Dine! —

Der er min Daggert, her mit nøgne Bryst;

Dg indenfor et Hjerte, dyrere,

End Plutis Grube, rigere, end Guld;

Saatvemt Du est en Romer, tag det ud!

Jeg, som Dig negted' Guld, mit Hjerte giver;

Slaa, som Du Caesar slogst! thi vet jeg veed,

Alt, da Du hadede ham mest, Du elsked'

Ham meer, end nogen Tid Du elsked' Cassius.

Brutus.

Stik ind Din Daggert! vredees, naar Du vilst!

Giv Bredden Rum! gjør Alt, hvad Dig mon lyste!

Fornærmelse skal gjælde kun for Lune.

Bed Siden af et Lam Du stander, Cassius!

Hvis Brede er, som Jld i Flintestene,

Der, heftigt slagen, visser snelle Gnister,

Dg strax er kold igjen.

Cassius.

Har Cassius levet
 Kun for at tjene Dig til Spøg og Latter,
 Min Brutus! naar ham Sorg og Tungstind plage?

Brutus.

Da hint Ord faldt, var ogsaa jeg tungstindig.

Cassius.

Liltsaaer Du det? Giv mig Din Haand!

Brutus.

Dg Hjerte med!

Cassius.

O Brutus! —

Brutus.

Siig, hvad vilst Du?

Cassius.

Har Du ei Venstabs nok, at bære over,
 Naar Hestighed, jeg af min Moder arved',
 Gjør, at mig selv jeg glemmer?

Brutus.

Jo, Cassius! og nu fra denne Stund,
 Naar Du est alt for streng imod Din Brutus,
 Saa vil han tænke at Din Moder stender,
 Dg saa forlade Dig.

(S tør udenfor).

En Poet (udenfor)

Lad mig dog ind til Generalerne!
 De lives; det er ikke raadeligt,
 De ere ene.

Lucius (udenfor).

Du maa ei komme ind til dem.

Poeten (udenfor).

Jeg vil; kun Døden skal mig hindre.

Poeten kommer ind.

Cassius.

Hvad nu? Hvad er paa Færde?

Poeten.

Ei! Rammer Jer,
 Hærserere! sig' mig, hvad tænke I?

Vær Venner, som det Eder sømmer sig!
Jeg ældre er, end I; ja! troer kun mig!

Cassius.

Ha! Ha! Hvor uselt Rhytteren rimer!

Brutus.

Karl, gik Din Vej! gik bort, Du Stugel!

Cassius.

Følgio ham, Brutus! det er saa hans Skik.

Brutus.

Hans Nøkke vil jeg bære over med,

Naar han forstaaer at passe Tiden rigtigt;

Hvad skal i Leiren slige Rimesmede?

Bort med Dig, Camarade!

Cassius.

Afsked med Dig! gik bort!

(Poeten gaar.)

Lucilius og Titinius komme ind.

Brutus.

Gaar, og befaler alle Hovedmænd,

At stæffe sine Starer Ly i Nat!

Cassius.

Og kommer strax tilligemed Messala

Lisbage til os!

(Lucilius og Titinius gaar).

Brutus.

Lucius, et Væger Vin!

Cassius.

Jeg tænkte ei, Du kunde vrides saa.

Brutus.

O Cassius! jeg er syg af mange Sorger.

Cassius.

Du gjør ei af Din Blisdomslære Brug,

Saa fremt Du viger for tilfældigt Onde.

Brutus.

Hvo bærer Sorrig bedre? Portia

Er død.

Cassius.

Ha! Portia?

Hun er død.

Brutus.

Cassius.

Hvorlunde

Undgik jeg Døden, da jeg tvisted' med Dig? —

O bitre og uslidelige Tab! —

Alf hvilken Sygdom? —

Brutus.

Al Længsel efter mig;

Al Sora, fordi Octavius og Antonius

I sine Hænder Magten fik — thi denne

Beretning kom med hendes Død — blev hun

Bandsvittig, og, da Ternerne var' borte,

Nedsvalgede hun Ild.

Cassius.

Og døde saa?

Brutus.

Just saa.

Cassius.

O, I uheldelige Guder!

Lucius kommer med Vin og Lamper.

Brutus.

Lat ikke meer om hende! — Giv mig Vin! —

(trækker)

Heri begraver jeg alt Fjendskab, Cassius!

Cassius.

Mit Hjerte tørstet efter at besvare

Den adle Slaal, Du drakst. — Skenk, Lucius,

Til Vinen foolmer over Bæg'rets Rand!

Jeg kan ei drikke Nok af Brutus Vennskab.

(drikker).

Titinius kommer med Messala.

Brutus.

Kom ind, Titinius! — Velkommen hid, Messala!

Nu ærte vi os trindt om Lampen her,

Og loide Raad om vore Sæners Tærv.

Cassius.

O Portia! er Du heden?

William Shakspeares
samtlige
dramatiske Verker.

Oversatte
af
H. C. WOSEMOSE.

6.

Köbenhavn, 1834.

Trykt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

437

Messala.

Saa har da, som en Romer, denne Sandhed!
 Thi hun er død, og paa en selvsom Maade.

Brutus.

Sev vel da, Portia! — Vi skal døe, Messala!
 Ved tidt at tænke, "engang skal hun døe,"
 Har jeg nu Taalmod til at bære Tabet.

Messala.

Saa bæres store Tab af store Mænd.

Cassius.

Min Wiisdomskunst det Samme lærer mig;
 Men ei saa godt mit Sind det bære kunde.

Brutus.

Grikt Haand paa Verket nu! Hvad tøffes Dig
 Om strax at bryde op imod Philippi?

Cassius.

Jeg troer ei, det er godt.

Brutus.

Og hvorfor ei?

Cassius.

Jeg mener,
 Bedre er det, Gjenden søger os,
 Saa spilder han sin Kraft, sin Hær han trætter,
 Og stader sig, imens vi ligge stille,
 Og os i Ro og Mag sünkede ruste.

Brutus.

Den gode Grund maa vige for den bedre;
 Det hele Folk herfra og til Philippi
 Gjer Nøden kun til vore Forbundesfæller;
 Thi knurrende har det befalet os Skat;
 Naar nu vor Gjende drager gennem det,
 Udspilder han sit Tal, og kommer hid
 Forvisket, dobbelt stærk og dobbelt modig;
 Men nu affære vi ham denne Gordel,
 Hvis vi gaae ham imøde ved Philippi,
 Og have disse Folk i Nyggen.

Cassius.

Sev mig, min gode Brøder!

Brutus.

Alad mig! — Høst tillige,
 Vort Forbunds sidste Kraft har vi opbudet,
 Og vore Legioners Tal er fuldt,
 Vor Sag er moden; hver Dag siger Gjenden,
 Vi staae paa Spidsen, rede til at dale.
 I Menneskernes Liv er Flod og Ebbe;
 Benyttes Floden, leder det til Lykke;
 Forsømmes den, da endes Livets Reise
 Med latter Brag blandt Stær. — Nu gænges vi
 Paa sigt et Høivand, og bær nytte Strømmen,
 Naar den er med; thi ellers misle vi
 Vort hele Gods.

Cassius.

Nu vel! Din Villie See!
 Vi selv gaae dem imøde ved Philippi.

Brutus.

See! Nattens Døb er falden paa vor Tale;
 Naturen lyde maa Nødvendigheden;
 Vi sparsomt den et lidet Blund vil' tænke.
 Har Noget Meer at sige?

Cassius.

Nei. God Nat!
 I Morgen aarle vil' vi bryde op.

Brutus.

Min Kaye, Lucius! (Lucius gaaer). Farvel Messala!
 God Nat, Titinius! — Edle, ædle Cassius!
 God Nat og qvægsom Hvile!

Cassius.

O, elste Broder!
 Hvor sørgeligt begyndte denne Nat!
 Stig Tvist ei meer adspille vore Hjerter!
 Nei, aldrig, Brutus!

Brutus.

Alt er godt igjen.

Cassius.

God Nat, min ædle Herre!

Brutus.

God Nat, min gode Broder!

Titinius og Messala.

God Nat, min ædle Brutus!

Brutus.

Farer vel!

(Cassius, Titinius og Messala gaae).

Lucius kommer tilbage med Rappen.

Brutus.

Giv Rappen hid! Hvor er Din Lyra?

Lucius.

Der i Teltet inde.

Brutus.

Hvad! Hvor Du taler søvnigt! Stakkels Skelm!

Jeg det ei dadler; Du har vaaget over

Din Tid. Kald Claudius og En endnu

af mine Mænd! de skulle sove her

Vaa Hynder i mit Telt.

Lucius.

Varro! Claudius!

Varro og Claudius komme.

Varro.

Du kaldte, ædle Herre?

Brutus.

Ligger Jer

Til Hvile i mit Telt i Nat! maaſtee

Jeg snart kan komme til at vække Jer!

I Grender til Cassius, min Broder.

Varro.

Befaler Du da ei, vi skulle vaage

Og oppebie Dit Bud?

Brutus.

Nei, gode Venner!

Læg Jer til Ro! maaſtee jeg mig betænker.

See, Lucius! her kommer jo min Vag,

Jeg ledte saadant om. Jeg selv har lagt den
I Kappen.

(Tjenerne lægge sig).

Lucius.

Ja, jeg vidste, ædle Herre!

Du gavst den ei til mig.

Brutus.

Vær over med mig,

Min gode Dreng! jeg er saa glemsom. Kanst Du

Vel holde disse Dine aabne end,

Og røre til en liden Sang Din Lyra?

Lucius.

Ja, ædle Herre! hvis det glæder Dig.

Brutus.

Vist gjør det saa, min Dreng! — Jeg plager Dig

For meget; men Du est saa villig af Dig.

Lucius.

Det er min Pligt.

Brutus.

Jeg skulde ei paalægge

Dig Pligter, som Din Erne overgaae.

Jeg veed, det unge Blod er Sønnen sød.

Lucius.

Jeg har alt sovet lidet, ædle Herre!

Brutus.

Nu, det var Ret; og Du skulst atter sove;

Jeg vil ei længe holde Dig. Saa fremt

Jeg lever, vil jeg gjøre godt imod Dig.

(Sang til Lyren).

Det er en søvnig Tone; —

O morderiske Slummer! lægger Du

Dit Bly-Spir paa min Dreng, som spiller for Dig? —

God Nat, Du gode Knøs! nu var det Synd,

At vække Dig. — Men, nisser Du, saa knuses

Din Lyra; det e bedst, jeg tager den.

Og nu, min gode Dreng! god Nat! — Lad see,

Lad see! — har jeg ei lagt et Mærke, hvor

Jeg sidst holdt op at læse? — Jo, her er det.

(Han sætter sig).

Cæsars Mand kommer ind.

Hvor ilde Lampen brænder! — Ha! hvo der?
Jeg troer, at mine Dines Svaghed slæber
Hint straffelige Syn. Det kommer mod mig; —
Hvad est Du? Tal! Est Du en Gud, en Engel,
En Djævel, Du, som gjør mit Blod til Is,
Og reiser Haaret paa mit Hoved? Tal!
Hvad est Du? Tal!

Manden.

Din onde Engel, Brutus!

Brutus.

Hvad vilst Du?

Manden.

Meld Dig, at Du skal see
Mig ved Philippi.

Brutus.

Vel; jeg skal see Dig da igjen?

Manden.

Ja, ved Philippi.

(Manden forsvinder).

Brutus.

Godt, jeg vil see Dig ved Philippi da. —
Nu, jeg har fattet Mod, forsvinder Du;
Du onde Mand! jeg havde gerne ønsket,
At tale længer med Dig. — Heida, Dreng!
Lucius! — Varro! Claudius! Baagner, Mand!
Ha, Claudius!

Lucius.

Min Lyra stemmer ei, min ædle Herre!

Brutus.

Han troer, han sidder ved sin Lyra end. —
Baagn, Lucius!

Lucius.

Min ædle Herre!

Brutus.

Var det i Drømme, at Du spregst saa høit?

Lucius.

Jeg veed ei af, at jeg har spregt, Herre!

Brutus.

Jo, Du har freget; saæst Du ikke Noget?

Lucius.

Nei, ædle Herre!

Brutus.

Sov igjen! — Hei, Claudius!

Saa vaagn dog, Menneske!

Varro.

Min ædle Herre!

Claudius.

Min ædle Herre!

Brutus.

Hvi frege saalunde I i Sovne?

Varro og Claudius.

Vi, ædle Herre?

Brutus.

Ja; saae I ikke Noget?

Varro.

Nei, ædle Herre! jeg har Intet seet.

Claudius.

Jeg heller ei.

Brutus.

Gaaer hen, og hilser Cassius, min Broder,

Dg byder, at hans Hær strax bryder op!

Vi følge efter.

Varro og Claudius.

Ædle Herre! det skal see.

Femte Act.

Første Scene.

Eletterne ved Philippi.

Octavius og Antonius komme ind med sin Hær.

Octavius.

Antonius! nu er mit Haab stadfæstet;

Du sagde, Hjenden kom ei ned paa Eletten,

Men holdt sig fast iblandt de høie Bjerger;
 Det seer nu ei; hans Høre rykke frem;
 Han troer, at Strømme os her ved Philippi,
 I det han svarer, før' vi spørge ham.

Antonius.

Hi! jeg seer i hans Hjerte, og jeg veed,
 Hvorfor han dette gjør; han maatte ønske,
 At han var langt herfra; nu kommer han
 Med frygtfom Trods, og troer, at dette Syn
 Indbilder os, at han har Mod i Brystet;
 Men det er ikke saa.

Et Bud kommer.

Budet.

Hærførere,
 Bereder Jer! nu drager Fienden frem
 Med Kriger-Pragt; til Kamp Blodfanen vaier,
 Og noget Vigtigt seer i denne Stund.

Antonius.

Octavius, før Din Hær i Stilhed
 Til venstre Kant af Sletten!

Octavius.

Nei, jeg drager
 Til høire Side; Du maa gaae til Venstre.

Antonius.

Hvi tvister Du i denne store Time?

Octavius.

Jeg tvister ei; men dette er min Villie.

(Marche).

Krigersk Musik. Brutus og Cassius træde ind med sin
 Hær. Lucilius, Titinius, Messala og flere.

Brutus.

De gjøre Hold, og vilse tale med os.

Cassius.

Titinius, hold! Vi maae gaae frem, og tale.

Octavius.

Marcus Antonius! Skal Kamp-Tegn gives?

Antonius.

Nei, Cæsar! vi vil' vente deres Angreb.
Trød frem! Hærførerne vil' tale med os.

Octavius.

Hold, til vi give Tega!

Brutus.

Først Ord, saa Kamp; Medborgere! ei saa?

Octavius.

Vi holde ikke meer af Ord, end Du.

Brutus.

Et godt Ord bedre er, end stemme Slag.

Antonius.

Du giver gode Død ved stemme Slag;
Det vidner, Cæsars Barm Du gennembores,
Imens Du raabte; "Lange leve Cæsar!"

Cæsius.

Antonius! hvor Dine Slag monn' falde,
Det vides ei endnu. Men Dine Ord
Berøve Vierne paa Hybla-Bjerg
Al deres Hønning.

Antonius.

Dog ei Brodden.

Brutus.

Jo,

Dg Stemmen med; thi deres Brummen stjalst Du,
Dg viseligt Du truer, før Du stikker.

Antonius.

I Alfum! Det var Mere, end I gjorde,
Da Eders lumpye Morder-Dolke stødte
I Cæsars Sider mod hinanden.

Som Alber, stode I, og viste Lønder,
I logrede, som Hunde, krøb', som Trælle,
Dg kyssed' Cæsars Fodder, medens Cæsa,
Den Røter! bag fra slog sin lumste Lønd
I Cæsars Hals. O Emigrere!

Cassius.

Hvad! Smigrere! — Nu, Brutus, tal Dig selv!
 Thi denne Tunge krænkede' os ei saa
 I Dag, hvis Cassius maatte have raadet.

Octavius.

Beslan, til Sagen! Koster Ordstrid Svæd,
 Saa vil Beviset koste rød're Draaber.
 Seer!

Jeg drager her et Sværd mod Sammenspoorne;
 Naar troe I, at det atter gaaer i Skeden? —
 Ei, førend Cæsars tre og tyve Bunder
 Det hevner; eller, før' endnu een Cæsar
 Formerer Blodet paa Forræder-Sværdet.

Brutus.

Du kanst ei falde for Forrædere,
 O Cæsar! hvis Du ingen bringer med Dig.

Octavius.

Det haaber jeg; jeg sødtes ei til Død
 For Brutus Sværd.

Brutus.

O, unge Menneske!
 Værst Du den Edleste af al Din Væ,
 Du kunde hæderligere ei døe.

Cassius.

En arrig Pøbling, ikke værd sig Hæder,
 I Ledtog med en Gøgler og en Dranker.

Antonius.

Du est endnu den gamle Cassius.

Octavius.

Antonius, kom! — Forrædere! her slænge
 Vi Jer Udøffningen i Vinene;
 I Gald, I Kæmpe tør i Dag, da kommer
 I aaben Mark; hvis ei, naar det Jer smager!

(Octavius, Antonius og deres Hær gaae ud).

Cassius.

Saa, blæs nu, Vind! svølm, Vølge! søgm, o Vaad!
 Uveiret oppe er, og Alt paa Spil.

Brutus.

Lucilius, hør et Ord!

Lucilius.

Her, ædle Herre!

(Brutus og Lucilius tale sagte med hinanden).

Cassius.

Messala! —

Messala.

Ja, min General!

Cassius.

Messala!

Det er min Gødselsdag; den Dag i Dag
Blev Cassius født. Giv mig Din Haand, Messala!
Vær Du mit Vidne, at, imod min Villie,
Jeg, som Pompeius, tvinger til at vove
I eet Slag al vor Frihed. Jeg holdt fast
Ved Epikouros og hans Lære, vedst Du;
Men nu jeg lifter Sind, og halvveis troer
Paa Marsk. Paa vort Tog fra Sardis fulde
To mægtig' Ørne paa vort Hovedbanner;
Der sadde de, og aade graadigen
Af Harens Hænder; de ledsaged' os
Hid til Philippi, men flet bort i Morgen;
I deres Sted en Flok af Ravn, Krager
Og Skader sove over vore Hov'der,
Og see paa os, som paa det syge Rov.
En Sørges Himmel ligner deres Stogge,
Hvorunder Hæren ligger i sin Døds-kamp.

Messala.

O, tro ei Sligt!

Cassius.

Jeg troer det og kun halvveis;
Thi jeg har freidigt Mod, og har besluttet,
Standhaftigen at møde alle Fæer.

Brutus.

Gjør saa, Lucilius!

Cassius.

Nu, ædle Brutus!

Gid Guderne i Dag os ynde maae,
 At vi, som Venner, udi Fredens Skød
 Maae gaae den høie Alderdom imøde!
 Men, da nu Menneskernes Lod er uvis,
 Saa lad os forestille os det Værste!
 Saa fremt vi tabe dette Slag, er denne
 Den allersidste Gang, vi tale sammen;
 Hvad har Du foresat Dig da at gjøre?

Brutus.

I Kraft af hin Philosophi, hvorefter
 Jeg daded' Cato for den Død, han gav sig; —
 Jeg veed ei selv, hvorfor; men seigt og uselt
 Det synes mig, at Frygt for, hvad kan Sec,
 Saalunde at afklippe Livets Traad; —
 Vil jeg med Taalmod ruste mig, og vente
 Paa hine høie Magters Villie,
 Der os heruede styre.

Cæsius.

Altsaa, dersom
 Vi tabe dette Slag, da gaaer Du taalig
 Igennem Romæ Gader i Triumphen?

Brutus.

Nei, Cæsius! nei; tænk ei, Du ædle Romer!
 At Brutus vil i Lænker gaae til Roma!
 Hans Hjerter sidder alt for høit til Sligt.
 Men Verket, idus Martii begyndte,
 Maa denne Dag fuldende; og jeg veed ei,
 Om vi skal atter mødes. Derfor modtag,
 O Cæsius! for evigt mit Farvel! —
 Farvel for evigt, evigt, Cæsius!
 Hvis meer vi sees, da smile vi; hvis ei,
 Da stilles vi, som Mænd og Brødre egner.

Cæsius.

Farvel, farvel for evigt, evigt, Brutus!
 Giensees vi, ja! da smile vi; hvis ei,
 Da stilles vi, som Mænd og Brødre egued'.

Brutus.

Nu da, drag frem! — O, at vi kunde vide
 Bort Dagverks Ende, før' den viser sig!
 Men det er Nok, at Dagen endes vil,
 Og da, da veed vi Enden. — Kom, affled!
 (de gaar).

Anden Scene.

Walpladsen.

Krigsraab. Brutus og Messala komme ind.

Brutus.

Rid, rid, Messala, rid, giv disse Ordre
 Til hine Legioner! lad dem storme
 (hoit Krigsraab)
 Paa een Gang! thi jeg seer Octavii Fløi,
 Den vakler alt! et modigt Ansald slaar den
 Til Jorden. Rid, Messala! lad dem storme!
 (de gaar).

Tredie Scene.

En anden Del af Walpladsen.

Krigsraab. Cassius og Titinius komme ind.

Cassius.

O see, Titinius, see, de Skurke fløe!
 Jeg selv blev Fiende mod mit eget Folk;
 See! dette Banner vender Fienden Ryggen;
 Jeg slog den Feige, og jeg tog det fra ham.

Titinius.

O, Cassius! Brutus gav for tidligt Ordet;
 For ivrigt nytted' han sin Fordel over
 Octavius. Hans Mænd alt gjorde Bytte,
 Imens vi af Antonius omring'edes.

Pindarus kommer ind.

Pindarus.

Fly længer' bort, fly længer' bort, o Herre!

Alt staaer Antonius i Dine Telte;
 Gly derfor, adle Cassius, fly langt!

Cassius.

Jeg flyer til denne Høi; ei længere. —
 See, see, Titinius! det brænder hist,
 Er det i mine Telte?

Titinius.

Ja, ædle Herre!

Cassius.

Titinius! elsker Du mig, da bestig
 Min Hest, og skjul Din Spore i dens Side,
 Til den faaer bragt Dig op til hine Skarer,
 Og atter hid, at jeg kan Visshed faae,
 Om Venner eller om de Gjender ere.

Titinius.

Jeg ile skal med Tankens Hurtighed.

(han gaaer).

Cassius.

Gaaf, Pindarus, sig bedré op paa Høien!
 Mit Syn var altid soagt; agt paa Titinius,
 Og sig mig, hvad Du siner over Marken!

(Pindarus gaaer).

Paa denne Dag jeg aanded' første Gang.
 Rundt Tiden løben er; hvor jeg begyndte,
 Der skal jeg ende; Livets Kreds er fulddragt. —
 Hvad Ryt, min Ven?

Pindarus.

(paa Høien).

O, adle Herre!

Cassius.

Hvad Ryt?

Pindarus.

Titinius omringes af en Hær
 Af Ryttere, som jage hen imod ham; —
 Ha, hvor han bruger Sporerne! — nu ere
 De hartad ved ham; nu, Titinius! —
 De stige af; — han med; — O, han er fangen;
 Og hør! de juble.

(Frydedraak.)

Cassius.

See ei meer! Sig ned! —

Hvor jeg er seig! saa længe lever jeg,

Til jeg skal see min allerbedste Ven

At fanges for mit Ansigt.

Pindarus kommer tilbage.

Hør, kom hid!

I Partherlandet tog jeg Dig til Fange,

Dg lod Dig spørge, da jeg gav Dig Livet,

At gjøre, hvadsømhøist jeg nogen Tid

Befalede Dig. Kom nu, og hold Din Ed!

Vær fri! og hjemføg denne Varm med dette

Mit gode Sværd, som rendte gennem Caesar!

Lov ei at svare mig! Her grib Du Hjaltet,

Dg, naar mit Ansigt er bedækket — nu —

Styr Sværdets Fart! — Nu, Caesar! est Du hevet,

Dg det med samme Sværd, som dræbte Dig.

(døer).

Pindarus.

Fri er jeg da; men, var min Villie udfødt,

Jeg var det ei. O Cassius!

Langt, langt flør Pindarus fra dette Land,

Hvor ingen Romer meer skal møde ham.

(han gaar).

Titinius kommer tilbage med Messala.

Messala.

Det er kun Mageskifte; thi Octavius

Er slagen af den ædle Bruti Magt,

Som Cassii Legioner af Antonius.

Titinius.

Den Tidende vil trøste Cassius.

Messala.

Hvor gikst Du fra ham?

Titinius.

Heelt mistroelig stod han

Paa denne Høi med Pindarus, sin Slave.

Messala.

Er det ei ham, som ligger hist paa Jordan?

Titinius.

Han ligger, som en Død. — O, mit Hjerte!

Messala.

Er det ei ham?

Titinius.

Messala! nei, det var ham;
Men Cassius er ei meer; — O, Aftensol!
Som Du i Dine røde Straaler sonker,
Sant Cassii Dag ndi hans røde Blod;
Roms Sol er dalet! Dagen er til Ende,
Og Skyer, Dug og Regn os omspænde;
Vor Daad er endt! Kun Mistviol om mit Held
Har øvet denne Daad.

Messala.

Mistviol om Held
Har øvet denne Daad! O, Tungstens Barm!
O stemme Feil! hvi vilst Du stille frem
For Menneſternes stærke Tanker
Lina, som ei ere? Feil!
Et Dieblis undfan, er Dig; men aldrig
Du naaer en heldig Fødsel; thi Du dræber
Den Moder, i hvis Stod Du avledes.

Titinius.

Ha, Pindarus! Hvor est Du, Pindarus?

Messala.

Søg ham, Titinius! imidlertid
Gaaer jeg, at gennemføre Bruti Dre
Med denne Tidende; ja! gennemføre;
Thi hvassfest Staal og givtigst Pii vil' være
Velkomnere i Bruti Dre, end
Beretningen om dette Syn!

Titinius.

Messala,

Hi! midlertid jeg søger Pindarus.

(Messala gaar).

Hvi sendte Du mig bort, o, brave Cassius?
 Truf jeg ei Dine Benner? satte de
 Ei denne Seierskrans omkring min Linding,
 Og bød mig give Dig den? Hørte Du
 Ei deres Jubelraab? Ach! al Ting, al Ting
 Du misfortolket har. — Men, tøs! modtag
 Omkring Din Pande denne Seierskrans!
 Din Brutus bød mig give den til Dig,
 Og jeg opfylder dette Bud. — Ji, Brutus!
 See, hvor høit jeg hædred' Cassius! — Guder,
 Tilgiver mig! — Det er en Romers Færd;
 Kom, find, mit Hjerte, Cassi Heltessværd!
 (døer).

(Baabengny).

Messala kommer tilbage med Brutus, Cato den Yngre, Strato, Volumnius og Lucilius.

Brutus.

Hvor, hvor, Messala! ligger Liget?

Messala.

See hist! Titinius græder over det.

Brutus.

Titinius seer opad.

Cato.

Han er slagen.

Brutus.

O, Julius Cæsar, Du est mægtig end!

Din Aand gaaer om, og vender vore Sværde
 Imod vor egen Barm.

(høit Baabenbrag).

Cato.

Dakke Titinius!

Seer, hvor den faldne Helt han seierskransed'!

Brutus.

Hvor leve tvende Romere endnu,

Som disse? — O, farvel, Du sidste Romer!

Ei er det muligt, Roma nogen Tid
 Din Lige søde Stal. — O, mine Venner!
 Jeg bylde dette Lig langt flere Taarer,
 End her I skulle see mig yde det. —
 Men Cassius! der kommer Tid dertil;
 Den kommer! — Sender da hans Lig til Thasos!
 Hans Ligfærd Stal ei holdes her i Leiren,
 For ei at nedslaae os. — Nu, kom, Lucilius! —
 Kom, Ungre Cato! Frem paa Kampens Mark! —
 Labro og Glavius, fører Hæren frem! —
 Den treble Time slaaer; endnu i Dag
 Vi bykken prøve maae i nok et Slag.
 (de gaae).

Fjerde Scene.

En anden Del af Valpladsen.

Baabenbrag. Krigere af begge Hære træde kampende
 ind. Derpaa Brutus, Cato, Lucilius og
 Andre.

Brutus.

End, Landsmænd, holder Hovedet i Reiret!

Cato.

En Horesøn, hvo flyer! Hvo gaaer med mig?
 Mit Navn jeg raaber ud paa Kampens Mark; —
 Jeg er en Søn af Marcus Cato; hører!
 Tyranners Fjende, Fædrelandets Ven;
 Jeg er en Søn af Marcus Cato; hører!
 (han gaaer i Kamp mod Fjenden).

Brutus.

Og jeg er Brutus, Marcus Brutus er jeg;
 En Ven af Fædrelandet, jeg er Brutus!

(Gaaer ud, kampende mod Fjenden. Cato overmandes
 og faa'er.

Lucilius.

O, unge, ædle Cato, est Du falden?

Ja, tappertigt Du dør nu, som Titinius,
 Og man bør hædre Dig som Catos Søn.
 Første Kriger.

Stræk Waaben, eller dø!

Lucilius.

Kun for at dø

Jeg strækker Waaben; drab mig! her er Guld.
 (han byder ham Penge).

Drab Brutus, og bliv æret for hans Drab!

Første Kriger.

Det maae vi ei. — En ædel Fange!

Anden Kriger.

Plads!

Hør! sig Antonius, Brutus er vor Fange!

Første Kriger.

Jeg melder det. — Her kommer Generalen.

Antonius træder ind.

Antonius.

Hvor er han da?

Lucilius.

I Sikkerhed, Antonius!

Brutus er sikker nok; jeg tør forsikre,

At aldrig nogen fjende fange skal

Den ædle Brutus levende! I Guder,

Udvargen sig en Skam! Naar I ham finde,

I Live, eller død, da vil han findes,

Ug Brutus, som han er!

Antonius.

Det er ei Brutus,

Men, sandelig, en Gangst af stor Værdi!

Bevar mig denne Mand! beviis ham Godt!

Langt hellere jeg talte siges Mand

Blandt mine Venner, end blandt mine Fjender.

Gaaer! seer, om Brutus lever eller faldt!

Og bring os Budskab til Octavii Telt,

Hvorlunde Alt slaaer til!

(de gaaer).

Femte Scene.

En anden Del af Valpladsen.

Brutus træder ind med Dardanius, Clitus,
Strato og Volumnius.

Brutus.

O, kom, Du arme Rest af mine Venner,
Dg hvil Dig ud paa denne Klippe!

Clitus.

Statilius viste Fattelskinnet, Herre!

Men kom ei meer; dræbt eller fangen er han.

Brutus.

Kom, sæt Dig, Clitus! — Drab er Løsenet
Dg Dagens Ord. — Hør, et Ord, min Clitus!

(han taler sagte).

Clitus.

Hvad! Jeg? — Nei, ei for alle Verdens Riger!

Brutus.

Lys! Ei et Ord da.

Clitus.

Hør dræber jeg mig selv.

Brutus.

Et Ord, Dardanius!

(taler sagte med ham).

Dardanius.

Jeg sve sig en Daad!

Clitus.

O, Dardanius!

Dardanius.

O, Clitus!

Clitus.

Hvad sørgelig Befaling gav Dig Brutus?

Dardanius.

At dræbe sig. — See, hvor han staaer i Tanker!

Clitus.

Mi er det ædle Kar saa fuldt af Rummer,
At af haand Dine selv den flyder over.

Brutus.

Volumnius, min Ven, kom, her et Ord!

Volumnius.

Hvad vil min ædle Herre?

Brutus.

Hør, Volumnius!

To Gange Cæsars Haand i Nattens Tid
Har diist sig for mig; første Gang ved Sardis,
Og nu i Nat her paa Philippis Marker.
Jeg deed, min Time kommen er.

Volumnius.

O, nei, min ædle Herre!

Brutus.

Jo, jeg er vis paa det, Volumnius!
Du seer, Volumnius! hvor Verden gaaer;
Vor fjerde drev os hen paa Afgrundsbredden;
Det bedre er, vi springe selv i Dybet,
End nule, til han styrter os. Min Ven!
Du deedst, at vi To gik i Schote sammen;
For hint, vort gamle Venstab, beder jeg:
Hold Hjaltet paa mit Sværd, me'ns jeg veri
Mig styrter!

Volumnius.

Ei sammen denne Tjeneste en Ven!

(Bedbøttende Waabongny).

Clitus.

Fly, Herre, fly! Her er ei Blivested.

Brutus.

Lev vel da Du! — og Du! — og Du, Volumnius!
Du, Strato! sov i denne hele Stund!

Lev vel og Du, min Strato! — Mine Landsmænd!
 Mit Hjerter frejdes over, at jeg fandt
 I hele Livet intet Menneske,
 Som jo blev trofast mod mig indtil Enden.

Jeg sat faae Hænder af mit Tab i Dag,
 Meer, end Octavius og Antonius
 Ved denne ugle Seier skulle vinde.

Nu, lever Alle vel! thi Dint Lunge
 Har næsten endt hans Livs Historie;
 Nat hænger paa mit Dø; efter Hvile
 Nu tanges mine Ben, som kun arbeided',
 For endelig' at opnaae denne Stund.

(Vaabengny. Raab udenfor: Flyer! Flyer! Flyer!)

Clitus.

Fly, Herre, fly!

Brutus.

Gaar! jeg vil følge Eder.

(Clitus, Dardanius og Voluminius gaar).

Jeg beder Dig, bliv hos Din Herre, Strato!

Du est et godt, et ærligt Menneske,

En Gnist af Ære lyske i Din Bandel;

Hold da mit Sværd, og vend Dit Ansigt bort,

Imens jeg render i det! Vilst Du, Strato?

Strato.

Først giv mig Haand! Lev vel, min ædle Herre!

Brutus.

Lev vel, min Ven! — Vær rolig, Cæsar! Dig

Ei halvt saa freidigt dræbte jeg, som mig!

(han render i Sværdet, og døer).

Vaabengny. Flugt. Octavius, Antonius, Messala,
 Lucilius og deres Hær komme ind.

Octavius.

Hvo er hin Mand?

Messala.

Min Herres Tjener. — Strato!

Hvor er Din Herre?

Strato.

Han er fri, Messala!

For Lænkerne, Du bærer; Seierherren
Formaaer nu kun at brænde ham paa Baalet;
Dhi Brutus ene overbandt sig selv,
Og ingen Anden hædres ved hans Død.

Lucilius.

Saa borde Brutus findes. — Tak, o Brutus,
At Du har gjort Lucilii Spaadom sand!

Octavius.

Jeg vil forsørge alle Bruti Mænd.

Ven, vilst Du tjene mig?

Strato.

Ja, hvis Messala vil afstaae mig.

Octavius.

Gjør det, Messala!

Messala.

Strato!

Hvoarlunde faldt min Herre?

Strato.

Jeg Sværdet holdt, og Brutus løb deri.

Messala.

Octavius!

Saa tag da ham imellem Dine Mænd,

Som sidste Tjeneste min Herre viste!

Antonius.

Han var den bedste Romer af dem Alle.

Hver af de Sammenspørne, han undtagen,

Dyløstet' Dolken kun af Rid mod Cæsar;

Kun han i Teltet stod af Kærlighed

Pil Gæbrelandet og det Heles Vel.

Hans Liv var blidt, og Clementerne

Saalunde blanded' i hans Sjæl,

At freidigen Naturen kunde fremstaae,

Og siige Verden! "Dette var en Mand!"

Octavius.

Thi bjer Helten den Hølagtelse
 Og Jordeførd, som sig en Dyd tilkommer!
 Hans Ben i Nat skal ligge i mit Telt,
 Paa falden Krigers Blis med Pragt omgivne. —
 Saa kald' nu Hæren hjem fra bundet Slag,
 Og deler Vren for vor Seier i Dag!

(de. gaae).

Rettelser.

I 1ste Hefte, S. III, L. 8, Shakspeares, læs: Shak-
 speare. S. 9, L. 22, Sjerne, læs: Etjerne. S. 25, L. 8,
 Hamlet, læs: Laertes. S. 26, L. 19, Tifold, læs: To-
 fold. S. 29, tilføies efter L. 15 „(de gaae).“ S. 30, L.
 20, uddannede, læs: uddannede. S. 31, L. 13, Hellige, læs:
 hellige. S. 43, L. 26, spiste, læs: spille. S. 44 tilføies
 efter L. 16 „(Reynaldo gaaer).“

I 2det Hefte, S. 59, L. 3 fra neden, M den, læs: Mo-
 den. S. 60, L. 9 fra neden, Gader, læs: Garbroder. S.
 67, L. 16, Inter? læs: Inter! S. 82 tilføies efter L. 13:
 „Ophelia. Du est uartig. Du est uartig; jeg vil give Aft
 paa Skuepiller.“ S. 88 L. 15, tom, læs: tam.

I 3die Hefte, S. 98, L. 9 fra neden, Sands, læs:
 Sans. S. 104 L. 3, af, læs: ad. S. 106, L. 1, Diaman-
 ter, læs: Diameter. L. 2, fra neden, Konningen, læs: Kon-
 ningens Rasjon. S. 108, L. 9, fra neden, hade, læs: fede.
 S. 110, L. 5, et, læs: eet. S. 124, L. 7 fra neden, Ered,
 læs: Etod. S. 128 sættes Ordene: „eller Taande“ i en
 særskilt Linie mellem L. 15 og 16. S. 141, L. 13, haabede,
 læs: haabed. S. 143 tilføies mellem L. 5 og 6 fra neden:
 „Hamlet og Horatio træde ind.“

I 4de Hefte, S. 147, L. 2 fra neden, hvord, læs:
 hvorlunde. S. 148, L. 7, Prince? læs: Prince! L. 19, over,
 læs: over. L. 21, Ingredietser, læs: Ingredienter. L. 1 fra
 neden, ædre, læs: ædle. S. 154, L. 3 fra neden, Prince,
 læs: Prince. S. 156, L. 4 fra neden, Skovseppen, læs:
 Skovsneppen. L. 3, egnen, læs: egen. S. 158, L. 4, Sørg-
 spil, læs: Sørgespil. L. 15, fra neden, Vær, læs: Vær.
 L. 2 Din, læs: Den.

William Shakspeares
samtlige
dramatiske Verker.

Oversatte
af
H. C. WOSEMOSE.

7.

Köbenhavn, 1834.

Trykt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

Estimatum Spaltingum

Samling

Ornametale Verker.

M. G. WOLFF

Köbenhavn, 1831.

Trykt hos Jacoben Springer, No. 14.

Kong Lear.

Sorgespil

af

William Shakspeare.

Oversat

af

H. C. Moserose.

Köbenhavn, 1834.

Trykt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

Personer.

Lear, Konge i Bretland.
Kongen af Frankerige.
Hertugen af Burgundien.
Hertugen af Cornwall.
Hertugen af Albanien.
Jarlen af Kent.
Jarlen af Gloster.
Edgar, Glosters Søn.
Edmund, Glosters uægte Søn.
Curan, Riddersmand.
En Olding af Glosters Fæstebønder.
En Læge.
En Hofnar.
Osvald, Gonerils Hushofmæster.
En Hovding, i Edmunds Tjeneste.
En Riddersmand i Cordelias Følge.
En Herold.
Cornwalls Tjenere.
Goneril, }
Regan, } Lears Døttre.
Cordelia, }

Riddere i Kongens Følge, Hovdinger, Sendebud, Krigsmænd,
og andet Følge.

Scenen, Bretland.

Kong Lear.

Første Act.

Første Scene.

Midtersal i Lears Kongeborg.

Kent, Gloster og Edmund træde ind.

Kent.

Jeg tænkte, Konningen elskede Hertugen af Albanien høiere,
end Cornwall.

Gloster.

Saa syntes det os stedse; men i Delingen af Kongeriget
seer man ei, hvem af Hertugerne han agter høiest; thi des-
res Lodder ere saa lige afveiede, at Ønsket om den Andens
Halvdel ikke kan opstaae hos Nogen af dem.

Kent.

Er det ikke Din Søn, adle Herre?

Gloster.

Hans Dydragelse er bleven besørget af mig; jeg har saa
ofte rødmiet ved at erkende ham, at jeg nu er hårdet
til det.

Kent.

Jeg kan ikke forstaae Dig.

Gloster.

Det kunde dette unge Menneskes Moder dog; min Herre! og saa ble; hun trindløbet; og, sandt at sige, min Herre! hun fik en Søn i sin Vugge, før end hun fik en Egtemand i sin Seng — Mærker Du nu Feilen?

Kent.

Jeg kan ei puste Feilen ujært, siden Folgen er bleven saa vakker.

Gloster.

Men jeg har ellers, min Herre! — med Lovens Tilladelse — en Søn, der er et Par Aar ældre end denne, og som dog ikke er mig kærere; skøndt denne Knøs kom lidt nærværende til Verden, før end man havde sendt Bud efter ham, saa var hans Moder dog ston; der var herlige Leier, da han blev forfærdiget, og Siegfrieds sønnen maa erkendes for ægte. — Kender Du denne ædle Ridder, Edmund?

Edmund.

Nei, min ædle Herre!

Gloster.

Jarlen af Kent. Erindre Dig ham stedse som min høist hæderlige Ven!

Edmund.

Ædle Jart! jeg er Din Tjener.

Kent.

Jeg liden Dig godt, og ønsker at kende Dig nærmere.

Edmund.

Jeg skal stræbe at fortjene det, min Herre!

Gloster.

Han har været ni Aar i Udenlandet, og han skal ud igjen. — Kongen nærmer sig.

(Klang af Trompeter).

Lear træder ind med Cornwall, Albanien, Goneril, Regan, Cordelia og Folge.

Lear.

Gak til Burgunds og Frankrigs Fyrster, Gloster!

Gloster.

Ja, Herre Konning!

(Gloster og Edmund saae).

Fær.

Vi midlertid vor dunkle Plan forklare;

Giv' Raartet hid! Viid, vi har delt blandt Trende

Bort Rige, og er' fast til Sind, at Sorg

Da Slid at ryste af vor høie Alder,

Og lægge den paa yngre Kraft, me'ns frie

Vi krybe til vor Grav. — Vor Son af Cornwall!

Og Du, Albanien! ei mindre elstet!

I denne Stund vi vore Døttres Medgift

Kundgjøre ville, saa at Toist i Tid u

Maa hindres. Frankrig og Burgund, to høie

Medbeilere om vores Yngstes Gunst,

Hav Giften længe fængslet til vort Hof;

Nu skal dem soares. — Eger, mine Døttre! —

Da nu vi vi' nedlægge Kongeskræft,

Og Rigets Skat, og alle Kronens Sorger —

Hvo af Jer, skal vi troe, os elstet høiest,

At vi vor Godhed rigest did maae vende,

Hvor høiest Værd den ætter? — Goneril,

Tal først, Du Førstefødt!

Goneril.

Min Fader!

Jeg elstet Dig langt meer, end Ord kan tolke;

Meer, end mit Døds Lys, end Rum og Frihed;

Langt meer, end Alt, hvad rigt og sielvent Rattes;

Saa høit, som Liv, Dyd, Skønhed, Helsen, Ære;

Saa høit, som Barn end elstet' ommeft Fader;

Saa høit, at Tungen bindes, Læben tier;

Ja! høiere, end Alt, jeg elstet Dig!

Cordelia

(afvædes.)

Hvad skal Cordelia? — Elstet, tie!

Fær.

Alt dette Land fra denne Streg til hin,

Med byggesunde Skove, fede Marker,

Med rige Floder og vidt strakte Enge,
 Beherske Du! Din og Albanien's Slægts
 Det stedsse være! — Nu, hvad siger Regan,
 Vor anden Datter, Cornwall's Hustru? Tal!

Regan.

Jeg er af samme Malm, som Goneril,
 Og måder mig med hende. I mit Hjerter
 Er at den Kærlighed, hun nys har tolket;
 Kun tolker hun den svagt; thi jeg erklærer
 Mig for en Fjende af hver jordist Fryd,
 Som Sansernes høist skønne Rige eier,
 Og søger mig alene satig ved
 At eiste Dig, min dyrebare Konning!

Cordelia

(affides).

O fattige Cordelia! —

Dog nei, ei fattig! thi min Kærlighed
 I Rigdom langt min Tunge overgaaer.

Lear.

Tig og Din Vt for stedsse skal tilhøre
 Hin store tredie Del af Bretlands Rige,
 I Størrelse, i Rigdom, og i Stenhed
 Ei mindre, end Din Søsters! — Nu, vor Fryd!
 Stødt yngst, ei eiset mindst; hvis unge Gifto
 Burgundien's Mælk og Frankrigs Ranter lappes
 At vinde; nu, hvad kanst Du sige, for
 En større Lod, end hines, end at drage?
 Tal!

Cordelia.

Intet, ædle Herre!

Lear.

Intet?

Cordelia.

Intet.

Lear.

At Intet kommer Intet; tal igjen!

Cordelia.

O, vee mig! jeg mit Hjerter ei kan tvinge.

Op paa min Læbe. Jeg saa hviit Dig elsker,
Som Pligten byder mig, ei meer, ei mindre.

Lear.

Hvordant, Cordelia? Lømp dog Din Tale,
At den skal ei Din Lykke rade!

Cordelia.

Min gode Herre!

Du avled' mig, ydrosst og elsked' mig;

Jeg al Din Gudhed skoldigen erkender;

Jeg lyder, elsker og hviagter Dig. —

Hvi egte mine Søstre, da de sig,

De elste ene Dig? Naar jeg mig giorted',

Maaftøe den Mand, jeg rakte Haanden, disse

Min Kærlighed, min Lydighed, min Omhu?

Nei! aldrig vit jeg givte mig, som Hine,

At heel min Kærlighed jeg Dig kan ofre.

Lear.

Er det Dit Hjertes Sprog?

Cordelia.

Ja, gode Herre!

Lear.

Saa ung, og dog saa kold?

Cordelia.

Saa ung, min ædle Herre! og saa sandbrud.

Lear.

Au vel! — Børd da Din Sandbrudhed Din Medgift!

Thi ved det hellig' Sollys over mig,

Ved Hecates Myfterier og Natten,

Ved alle Virkninger af hine Stjerner,

Hvored vort Livslys tændes og udslukkes,

Her al min Fader-Omhu jeg afsoerger,

Alt Slægtstøb, og erklærer Dig for evigt

Vortkastet fra min Sjæl. Den vilde Ehyter,

Da han, som med sit Afkom's Rød og Blod

Eg graadiat vætter, skal ved denne Barm

Før finde Trost, Husva'else og Medsynt,

End Du, min fordoms Datter!

Min gode Konning! — Kent.

Lear.

Stille, Kent!

Kom ei imellem Dragen og dens Brede!

Jeg ælsked' hende høiest; og jeg ventede'

Min Alders Fryd og Fred af hendes Pleie!

(til Cordelia)

Afsted! og påk Dig bort fra mine Dine! —

Saa sandt jeg puster Ro i Graven, river

Jeg hende hermed ud af Faderhjertet!

Kald Frankrig hid! — Hvo taler? — kald Burgund! —

Cornwall! Albanien! hendes tredie Del

Gaae med i disse Tvendes Brudestat! —

Den høvmod, som hun Sandhed kalder, egle hun! —

See, jeg beklæder Jer med lige Magt,

Med Konnings-Høihed og de Herligheder,

Som følge Kronen! Maanedligt vi selv,

Med Forbehold af hundred' Riddermænd,

Som I skal nære, vælge vil' vort Ophold

Hos Eder verevliis. Kun Konnings-Navn

Og Kronens høie Værd vi beholde;

Men Spiret,

Judtægterne og Landets Skovræsse

Er' Eders; dette til Bekræftelse

Imellem Eder deler denne Krone!

(han giver dem Kronen).

Kent.

Konninglige Lear,

Som jeg har stedse æret, som min Konning,

Som Fader ælsket, og som Herre fulgt,

Som min Beskytter i min Bøn indsluttet, —

Lear.

Spændt Buen er; stat ei i Vilens Wei!

Kent.

Ha! slip den løs, traf end dens Od mit Hjerte!

Kent tør vel være djærv, er Lear vanvittig!

Hvad gjørst Du, Gamle? — Troer Du, Pligten ei

Tør tale, naar sig Magt for Smiger boier?
 Naar Majestæt til Daarskab sig fornædler,
 Er Sandhed Grens Bud. Gjenkald Din Dom,
 Og lad Dit bedre Overlæg udsette
 Dit grumme Ilind! See, mit Liv er Borgen,
 At ei Din yngste Datter mindst Dig elsker!
 Der Hjerter er, hvor Livens svage Stemme
 Gjentyder ei af Falskheds hule Klang.

Lear.

Har, Kent! Dit Liv Du kært, da tal ei meer!

Kent.

Mit Liv ansaae jeg altid, som et Vant
 At vove mod Din Fiende; ei jeg frygter
 Dets Tab, naar om at frelse Dig det gjælder.

Lear.

Bort fra mit Syn!

Kent.

See bedre, Lear! og lad mig Nedse være
 Dit Dies faste Maal!

Lear.

Nu! ved Apollo —

Kent.

Nu, ved Apollo, Konning!
 Forgæves spørger Du ved Dine Guder!!

Lear.

(Trækker Haanden paa Sværdet).

O Træl! Trolose!

Albanien og Cornwall.

Bøgt Dig, min sidste Konning!

Kent.

Gjør det! Din Løge drøb, og ød hans Løn paa
 Din fule Sot! Gjenkald Din Gave, eller
 Saa længe, som min Scrube strige kan,
 Vil jeg tiltraabe Dig: Du handler stet!

Lear.

Hør, Niding, mig! — Hør, ved Din Boraer: Ed!
 Du fristed' os at bryde Konnings: Tillsagn,
 (Hvad aldrig vi har gjort), Du orklæst: sig
 Trenst mellem affagt Dom og Commere: Værd; —

Det kan vort Sind, vor Høihed ei tilgive.
 See her! end har jeg Magt; tag nu Din Løn!
 Fem Dage har Du til at ruste Dig
 Med Ekfold imod den vide Verdens Jammer;
 Vend paa den sjette Din forhadte Røg
 Imod vort Land! hvis fjerde Dag derpaa
 Din landsforviste Krop i Riget findes,
 Da er det bradt Din Død! afsted! ved Jupiter,
 Den Dom gjentaktes ei!

Kent.

Lev vel da, Konning! Som Du handler der,
 Er Frihed hist, og Landsforviisning her.

(til Cordelia).

Dig Guderne beskærme, ædle Pige!

Som Sandhed tænker, og tør Sandhed sigel! —

(til Regan og Goneril).

Bed Daad stadfæster Eders sagre Ord,

Alt op af dem ei givtig Tvedragt groer!

Saa, Fyrster! sit Farvel nu Kent Jer giver;

Skøndt npt hans Fædreland, han selv den Gamle bliver!
 (Gaar).

Gloster kommer tilbage med Frankerige, Burgund
 og Folge.

Gloster.

Her er' Burgund og Frankrig, ædle Herre!

Lea r.

Først, Hertug af Burgund!

Til Dig jeg vender mig. Du, samt hin Konning,

Har beilet til vor Datter; nu bestem

Det Mindste, Du til Brudestat vil tage,

Skald Din Hu staaer ellers længer til

At friste dette Elfskovspil!

Burgund.

Herre Konning!

Jeg elsker ikkun, hvad Din Høihed tilbød;

Ei vilst Du give Mindre.

Lea r.

O, ædle Hertug af Burgund!

Hun var os dyrebare; rig hendes Medgift;

Men hendes Pris er falden! See, der stander hun!
 Hvis Noget hos hin fagre Lillivaand,
 Ja, hvis hun heel udsjoret med vor Misgunst,
 Og intet Meer, Du Naade munn' behage —
 Der! hun er Din!

Burgund.

Jeg har intet Svær.

Lear.

Hertug!

Vilst Du, med hendes Loder, frændeløs,
 Vor Brede's Barn, ved Ed bortkaster fra os,
 Med faderlig Forbandelse udsjoret,
 Udkaare hende, eller ei?

Burgund.

Tilgiv mig, Herre Konning!

Der er ei Balg med slige Vilkaar.

Lear.

Thi giv da Stip paa hende!

Thi ved den Magt, som stæbte mig, det'er
 Al hendes Rigdom.

(Til Franckerige).!

Hvad Dig, o Konning! angaaer, vil jeg nødig

Din Gavnst forskærfse ved at byde

Dig hin Forhadtes Haand; derfor henvend

Din Elskov til en mere værdig Genstand,

Og sto et Udflugt, som Naturen blues

For at vedkende sig!

Franckerige.

Høist selvsomt er det,

At hun, som nys Dit Hjertes Yndling var,

Din hele Stoltbed og Din Alders Balsam, }

Dit dyreste Klenodie, saa bradt

Slig Udaad kan begaae, som røver hende

Saa rig en Naades Skat! Vist hendes Brøde

Uhyre, unaturlig være maa,

Sør' Faderhjertet kan sig saa tilslukke;

Men min Fornu't kan ei troe Sligt om hende,

Sør' Him'lens Tegn mig det bekræfte!

Cordelia.

Endnu en Gang anraaber jeg Dig, Koning!
 Er Mangel paa en glat og slegen Tunge,
 Som taler, hvad den mener ei (hos mig
 Gaaer Daad for Ord!) — er det min hele Bygde,
 Erklær da, at ei Last, ei Mord, ei Skændsel,
 Ei ukyst Vandel, æreløs Bedrøbt,
 Har mig Din Yndest og Din Naade røvet,
 Men kun een Mangel, som dog rig mig gjør,
 Mangel paa stedste Blik og sagre Ord!
 Glad gjør mig denne Mangel, stødt den volder,
 At mig Din Yndest mangler nu.

Lear.

Ha! bedre,
 Du varst ei fød, end saa mig at mishage!

Frankerige.

Er dette Alt? Et bly og stille Sind,
 Som ei kan ynte om, hvad inderligt
 Det slunder til at gjøre? — Nu, Burgund!
 Hvad siger Du? Den Ejskov er ei Ejskov,
 Hvis Maal er Andet, end den Skjønnes Hjerte;
 Siig, vilst Du kaare hende? Hun er selv
 En Brudekat.

Burgund.

O kongelige Lear!
 Giv blot den Medgift, som Du selv tilbødst,
 Saa tager jeg Cordelias Haand, saa stander
 Hun her, som Hertuginde af Burgund.

Lear.

Nei, Intet! Jeg har svoret; det staaer fast!

Burgund.

Det smerter mig, da Du har tabt en Fader,
 At eg Du tabe maa en Egtemand.

Cordelia.

Fred være med Burgund!
 Da kun til Guld og Guds hans Ejskov veiler,
 Jeg ei hans Hustru' vorder!

Frankerige.

Cordelia, fattig est Du allerrigest,
 Kortadt mest dyrebar, forskudt mest elsket!
 Her beiler jeg til Dig og Dine Dyder;
 Tillad, jeg tager bort, hvad hen er kastet!
 O Gud! Hvor selsomt, at Din Slægts Foragt
 Har dobbelt stærkt min Elskovs Lue vakt.
 Din Datter, Konning! bortstødt fra Din Throne,
 Skal bære min, der skjønne Frankrigs, Krone.
 Burgund! ei alle Drotter i Dit Land
 Rig denne rige Skat atstøbe kan!
 Byd dem Levvel, Cordelia! Skødt Fiender;
 Her taber Du; men trøst Dig! hist Du vinder!

Lear.

Lag, Frankrig, hende! Din hun være Kal;
 Min Datter er hun ei; jeg hendes Afsyn
 Ei meer vil see! — Drag bort, ser hvad Du øved',
 Gung, Omhed og Betsignelse berøvet! —
 Kom, Hertug af Burgund!

(Klang af Trompeter. Lear gaar ud med Burgund, Cornwall, Albanien, Gloster og Folke)

Frankerige.

Byd Dine Søstre nu Levvel!

Cordelia.

Vor Faders

Klenodier! med vaade Dine jeg

Kortader Jer. Jeg kender Eder grant,

Og Iver, som Søster, Eders Feil at nævne

Bed rigtigt Navn. — Vær gode mod vor Fader!

Til Eders priste Hjerter jeg betroer ham.

Dog ach! hvi i hans Yndest jeg end stod,

Et bedre Fristed jeg ham nyde lod! —

Nu farer Begge vel!

Goneril.

Lær os ei vore Pligter!

Megan.

Sag Du den Mand at tælles,

Der tog sig som en Tigger: Stavn af Lykken!

Da Du har sveget barnlig Omheds Vigtig,
 Det Gjengjæld er, om Omhed Dig nu svigter.

Cordelia.

Dob Trostheds Id skal Tiden klarligt seer,
 Og Skam og Skandsel Falskhed skal belce!
 Det gaa Jer vel!

Frankerige.

Kom, sagreste Cordelia!

(Frankerige og Cordelia gaar.)

Goneril.

Det er ikke Lidet, jeg har at sige Dig, og det Noget,
 som angaaer os Begge meget ugie. Jeg troer, vor Fader
 drager herfra i Aften.

Regan.

Det er vist nok; og han drager til Dig; næste Maaned
 kommer han til os.

Goneril.

Du seer, hvor vægelsindet Alderen gjør ham. Vi have
 ikke sjældent bemærket det. Han elskede altid vor Søster
 høiest; og det er alt for soleklart, hvor ubesindigen han nu
 har forstuet hende.

Regan.

Det er Alderdoms-Svagthed; dog — han har aldrig
 rigtigheden vidst, hvad han vilde.

Goneril.

I sine bedste og sunderste Dage var han altid ussindet.
 Vi kunne ellersaa i hans kommende Aar spaae os ikke alene
 de Frel, der reise sig af en længe indgroet Bane, men til-
 lige det haardnakke Vægelsind, som en svag og ussindet
 Alderdom bringer med sig.

Regan.

Stige Flovegritter, som Kents Forvisning, kunne vi ogsaa
 faa vente os af ham.

Goneril.

Afseds-Complimenterne mellem ham og Frankerige ere
 endnu ikke til Ende. — Hør, lad os være enige med hin-
 anden! hvis vor Fader fremdeles bringer sin Mondighed,

som han nu gjør, efter eget Lune, vil hans Thronasslaelse
 stedse volde os Ulygtselver.

Regan.

Vi ville nøiere overveie det.

Goneril.

Vi maae smede, medens Jernet er varmt.

(de gaae).

Anden Scene.

Sal i Jarlen af Glosters Borg.

Edmund

(træder ind med et Brev i Haanden).

Natur! Du est min Gudsdom; til Din Lov
 Min Pligt er bunden; hvorfor er jeg Doff
 For Glendrian? hvi skal jeg taale, at
 En karrig Lov udplyndrer mig, fordi
 Min Broder kom tolv Maanedister før mig?
 Hvi kalder man mig Slegfredsøn, nægte,
 Da fast og stærk, som hans, min Bygning er,
 Mit Sind saa høit, min Skikkelse saa danned,
 Som Dannedvindens Væ? Hvi steldes vi
 Nægte, Horesønner? Vi nægte?
 Som i Naturens stjaalne Vellyst fange
 Meer glødende og kraftfuldt Liv, end medgaaer
 Paa kraftløst, dorst og sønigt Egteleie
 Til Ablingen af hele Narre-Racer,
 Undfangne halvt i Dvale! — Vel! Dit Land,
 Du ægtefødte Edgar! mit skal vorde;
 Vor Fader elsker Edmund den nægte
 Høit, som den ægte Søn. — Et smukt Ord: ægte!
 Nu vel, Du ægte Søn! slaaer Brevet an,
 Og Plannen slaaer, saaer Horesønnen Bugt
 Med Egtetarnet. Ha, jeg groer, jeg trives!
 Nu, Guder, stander op til Slegfredsønnens Bistand!

(Gloster træder ind).

Gloster.

Kent landesforviist, og Frankrig reist i Harme!

Vor Kongning dragen bort; hans Magt indstranfet,

Han selv Koffgænger fast! — Alt dette sleet
 I Hui og Hast! — Nu, Edmund! intet Nyt?
 Edmund.

Glet Intet, naadig' Herre!
 (putter Brevet i Lommen).
 Gloster.

Hvi søger Du saa omhyggeligen at skjule dette Brev?
 Edmund.

Jeg veed intet Nyt, ædle Herre!
 Gloster.

Hvad var det for et Papir, Du stod og læste?
 Edmund.

Det var Intet, ædle Herre!
 Gloster.

Intet? Hvi havde Du da nødt, at putte det i Lommen i saadan skrækkelig Hast? Der, som Intet har at besætte, behøver ei saalunde at skjule sig. Lad mig see det!
 Er det Intet, saa behøver jeg ikke mine Briller.
 Edmund.

Jeg beder Dig, min Fader, tilgiv mig: det er et Brev fra min Broder, som jeg ikke ganske har læst til Ende; men, skal jeg domme efter, hvad jeg har læst deraf, er det ikke flittet til at komme Dig for Dinene.

Gloster.
 Giv mig Brevet, min Søn!
 Edmund.

Jeg gjør mig Kjender, enten i over Dig det, eller jeg holder det tilbage. Indholdet — for saa vidt, som jeg tildels begriber Meningen deraf — fortjener Dadel.

Gloster.
 Lad mig see det! lad mig see det!

Edmund.
 Ja haaber, til min Broders Retfærdiggjørelse, at han har skrevet dette Brev, blot for at sætte min Dyd paa Prøve.

Gloster (læser).
 "Denne borgerlige Indretning og denne Verbodighed for Alderdommen forbitre os de bedste Aar af Livet, og

Stille os ved vor Formue, indtil vi, for Alderdom, ikke meer kunne nyde den. Jeg begynder at føle en ussel og taabelig Trældom i denne Undertrykkelse af gammelt Tyrani, ikke for saa vidt, det har Magt, men kun for saa vidt, man døier det. Kom til mig, at jeg kan tale videre om det! Dersom vor Fader vilde sove, indtil jeg vækkede ham, skulde Du nyde Hæltens af hans Indtægter for stedse, og være Din Broder Edgars elskede Ven." — Ha! en Sammenførgelse! — "Vilde han sove, til jeg vækkede ham, — skulde Du nyde Hæltens af hans Indtægter." — Min Søn, Edgar! havde han Haand til at skrive Dette? Hjerter og Hjerne til at udbruge det? — Naar fikst Du det? Hvo bragte det?

Edmund.

Det blev ei bragt mig, ædle Herre! deri stikker just det Alene. Jeg fandt det kastet ind af mit Kammervindue.

Gloster.

Est Du vis paa, at det er Din Broders Haand?

Edmund.

Dersom Indholdet var godt, ædle Herre! torde jeg sværge paa, det var hans Haand; men, hvad dette angaaer, vilde jeg gerne troe, det ikke var saa.

Gloster.

Det er hans Haand.

Edmund.

Det er hans Haand, ædle Herre! men jeg haaber, hans Hjerter har Intet med Indholdet at staae.

Gloster.

Har han aldrig tilforn udfrikket Dig i dette Punct?

Edmund.

Aldrig, ædle Herre! men jeg har tidt hørt ham paa-
saae, det var rigtigst, at, naar Sønner kom til Skjels-
Alder, og Fædre bleve affældige, Faderen skulde være sin Sønns
Myndling, og Sønnen bestyre hans Midler.

Gloster.

O Niding, Niding! — Just Meningen af Brevet! —
Usspelige Niding! Unaturlige, forbandede, slette Niding!

være, end læst! — Hør! il! søg ham op! Han skal sænges;
stræktelige Niding! — Hvor er han?

Edmund.

Det veed jeg ei for vist, ædle Herre! Dersom det maatte
behage Dig, at styre Din Forbitrelse paa min Broder, ind-
til Du fikst stærkere Vidnesbyrd om min Plan, saa gikst
Du sikrere til Verks. Hvis Du derimod forfarer stranges-
ligen med ham, og skulde have mistydet hans Hensigt, vil
det gjøre et stort Skaar i Din Vre, og sønderknuise hans
sønlige Hjertelag imod Dig. Jeg tør sætte mit Liv i
Bergen for, at han har skrevet det, blot for at sætte min
Omhed for Dig, naadige Herre! paa Prøve, og aldeles in-
tet Dødt har havt i Sinde dermed.

Gloster.

Troer Du det?

Edmund.

Dersom Dig, naadige Herre! saa godt tykkes, vil jeg
bringe Dig hen til et Sted, hvor Du kanst høre os tale
om denne Ting, og saalunde overtyde Dig med egne Ord;
og det behøver ikke at opsættes længere, end til i Aften.

Gloster.

Han kan ikke være saadant et Udhøre.

Edmund.

Dg er det sikkertigen heller ikke.

Gloster.

Mod sin Fader, der elsker ham saa ømt, saa inderligen!
— Himmel og Jord! — Edmund, søg ham op! udfrit
ham! Driv det hele Verk efter Dit bedste Snilde! Jeg
vilde give Alt, hvad jeg eier, for at saae Bished om
Tingen.

Edmund.

Jeg vil strax søge ham op, min Fader! sætte Planen i
Verk saa snart, jeg finder Leilighed til det, og bringe Dig
Underretning om Alt.

Gloster.

De nyeste Formørkelser i Sol og Maaue varse os in-
tet Godt. Skøndt Naturlæren kan forklare dem paa denne
eller hin Maade, lider dog Naturen under deres Virkun-

gers Svøbe; Elstov Kolnes, Venstak falder fra, Brødre Lises; der er Oprør i Stæderne, Lvedragt i Landene, Forræderi i Kongeborgene, og Baandet mellem Søn og Fader brudt. Spaadommen rammer ogsaa min Niding af en Søn; der er Søn mod Fader, vor Konning fornægter Naturen; der er Fader mod Barn. Det Bedste af vort Old have vi oplevet, Rænker, Træsthed, Forræderi og ødelæggende Uordener forfølge os uden Rist og Ro til vore Grave! — Gaf paa Spor efter denne Niding, Edmund! Det skal ei worde Din Skade. Gjør det omhyggeligen! — Og den gæve, den grundærlige Kent blev landsfordriist! Hans Brøde var Redelighed! Selvsomt! Selvsomt!

(gaaer).

Edmund.

Det er en ypperlig, naragtig Verden! Naar vi blive fuge af Lykken, (ofte en Følge af, at vi overskylde os i den) skyde vi Skylden for vore Ulykker paa Sol, Maane og Stjerner; som, om vi vare Skurke af Nødvendighed, Narre af himmelsk Tvang; Slynkler, Lyve og Forrædere paa Grund af Himmelsklobernes Regering; Drukkenbolde, Løgnere og Horkarle af tvungen Lydighed mod Planeternes Vælde, og som en guddommelig Kraft drev os til alt det Onde, vi gjøre. Det er en beundringsværdig Udsigt for Mæstermanden i Horeriet, at skyde Skylden for sine bukkeagtige Lyster paa en Stjerne! — Min Fader forsærdigede mig med min Moder under Dragens Hale, og min Fødsel indtraf under ursa major (den store Bjørn); og deraf følger da, at jeg er heftig og lidertig.. — Bah! jeg var bleven den, jeg er, om saa det bedste Mobarn af en Stjerne paa Himmels Besættning havde sinnet for min Fader, da han gjorde en Horeunge af mig. Edgar —

(Edgar træder ind).

Ha! der kommer han, som Knudens Opløsning i den gamle Komœdie. Min Rolle er lumst Tungslud, og dybe Hjertesuk, som Thomasses i Paarekisten. — O, diase Forræckelser ere Værker for al denne Lvedragt! fa, sol, la, mi.

Edgar.

Hvortil lunde er det nu, Broder Edmund? Hvad er det for alvorlige Betragtninger, Du est hængsunket i?

Edmund.

Broder? jeg tænker just paa en Spaadom, jeg læste forleden Dag, om hvad der skulde følge paa disse Gormørkelsler.

Edgar.

Egtselsætter Du Dig med Sligt?

Edmund.

Jeg forsikrer Dig, de følger, den spaaer, træffe, ulykkes viis, ind, saafom: unaturligt Forhold mellem Barn og Fader; Landfarsot, Dørtid, gamle Venstabsers Opøsning; Ertid i Staten, Trusler og Forhandelser med vor Konning og hans Adel, ugrundet Mistro, Benner's Landsfordømming, Harens Delæggelse, Egteskabsbrud, og jeg veed ei hvad.

Edgar.

Hvor længe er det siden, Du begyndte at være Stjernesyder?

Edmund.

Hør en Gang! Naar saaest Du min Fader sidst?

Edgar.

Ikke nu! i Gaar Aftes.

Edmund.

Talte Du med ham?

Edgar.

Ja, i hele to Timer.

Edmund.

Skiftes I ad, som Benner? Saaest Du ingen Brede enten i hans Ord eller Ansigt?

Edgar.

Nei, ingentunde.

Edmund.

Husk Dig om, hvori Du kanst have fornærmet ham! og jeg beder Dig, sige ham, indtil en søie Tid har affølet hans Miensies Tid, som i denne Stund raser saa stærkt i ham, at Dit Blod knapt vilde kunne slukke den!

Edgar.

Saa maa en Ridning have sat Dødt for mig hos ham.

Edmund.

Det er det, jeg frygter for. Jeg beder Dig, undgaa ham bestandigen, indtil hans Forbitrelse har lagt sig, og, vilst Du lyde mig, saa sngt til min Bolig! Der vil jeg staae Dig Leilighed til at høre min Fader tale om denne Ting. Jeg beder Dig, gaa bort! der er min Nøgle; — dersom Du gaaer ud, saa gaa bevaernet!

Edgar.

Bevaernet, Broder?

Edmund.

Broder! jeg raader Dig til Dit Bedste; gaa bevaernet! saa sandt, jeg er en ærlig Mand, man har intet Godt i Sinde mod Dig; hvad jeg har seet og hørt, har jeg sagt Dig, men kun løseligen; Intet kan lignedes med det, saa rædsomt er det; endnu en Gang; gaa bort!

Edgar.

Vilst Du snart lade mig høre fra Dig?

Edmund.

Jeg vil tjene Dig i denne Ting. —

(Edgar gaaer).

Min Fader er lettroende; min Broder
Er ædel; hans Natur saa langt fra Brøde,
At han mistænker Ingen; let besværer
Min List hans dumme Værlighed; — det lykkes! —
Lad Vid, om Byrd ei, mig med Land forlæne!
Alt tjener mig, som til min Plan kan tjene!

(gaaer).

Tredie Scene.

Bærelse i Hertugen af Albanien's Borg.

Goneril og Huushofmæsteren træde ind.

Goneril.

Slog min Fader min Kammerpage, fordi han stendte paa hans Hofnar?

Huushofmæsteren.

Jo, ædle Frue!

Goneril.

Ved Him'lens Lys! han trænker mig; hver Stund
 Han bruser ud med grove Feil, som tænde
 I Huset Splid; jeg taaler det ei længere; —
 Hans Mænd staae sig til Svir; han knurrer over
 Hver ringe Ting. — Naar han fra Jagten kommer,
 Vil jeg ei see ham; sig, at jeg er syg; —
 Kort Du kun af i Høflighed mod ham!
 Saa gjørst Du vel; jeg staaer til Ansvar for det.
 Huushofmæsteren.

Han kommer, ædle Frue! kan jeg høre.
 (Klang af Jagthorn).

Goneril.

Vær tvær imod ham, Du samt Dine Folk,
 Som bedst I kan! saa maa det bryde løs;
 Mishager det ham, gaa han til min Søster,
 Hvis Sind er eet med mit, og vil ei langes
 Staae under Riset! Taabelige Olding,
 Som ooc vil den Myndighed, han bortgav! —
 Saa sandt, jeg lever, gamle Daarer vorde
 Vaa Ny til Værn; og rigtig, at man tugter,
 Hvor om og farlig Blidhed ikke frugter.
 Husk paa, hvad jeg har sagt!

Huushofmæsteren.
 Ja, ædle Frue!

Goneril.

Og see kun koldt til Ridderne, og bryd Dig
 Om Folgen ei! byd Dine Folk det Samme!
 Jeg søger Leilighed — og saarer den saa —
 At komme ud med Sproget. Estrax paa Stand
 Jeg skriver til min Søster, at hun vælger
 Den samme Vei, som jeg. Gjør Tasset rede!
 (De gaae).

Fjerde Scene.

Sal i samme Borg.

Kent

(træder ind, orklæd).

Kan jeg saa godt kun andre Toner laane,

Som gjør' mit Sprog ukendeligt, da tør
 Min gode Hensigt naae det Maal, hvorfor
 Jeg har masqueret mig. Nu, landsforviste Kent!
 Hvis Du kanst tjene ham, som Dig fordømte,
 (O, lad det see!) saa skal Din elste Herre
 Dig fuld af Iver for sin Velsærd finde!

(Man hører Jagthorn udenfor. Lear træder ind med
 Riddere og Følge).

Lear.

Lad mig ikke vente et Dieblit efter Middagsmaaltidet!
 Gå bort og see til, det bliver særdigt!

(En af Følget gaaer).

Hvad, Godt? Hvad er Du?

Kent.

En Mand, Herre!

Lear.

Hvad giver Du Dig ud for? Hvad vilst Du have hos os?

Kent.

Jeg giver mig ikke ud for Mindre, end jeg synes; jeg
 tjener den tro, som vil troe mig; elsker den, som er ærlig,
 omgaaes med den, som er viis og sparsom paa Død; jeg
 frygter for Dadel, Flaes, naar jeg ikke kan undgaae det,
 og er en Ven af Regeringen.

Lear.

Hvad est Du?

Kent.

En Karl med et ærligt Hjerte, og ligesaa fattig, som
 min Konning.

Lear.

Est Du saa fattig Undersaat, som han Konning, saa est
 Du fattig nok. Hvad vilst Du have hos os?

Kent.

Tjeneste.

Lear.

Hvem vilst Du tjene?

Kent.

Dig.

Lear.

Kender Du mig, min Ven?

Kent.

Nei, Herre! men Du har Noget i Dit Ansyn, som jeg gerne vilde kalde Herre.

Lear.

Hvad er det?

Kent.

Bærdighed.

Lear.

Hvad Tjeneste kanst Du gjøre?

Kent.

Jeg kan tjene med en uskyldig Hemmelighed; ride, løbe, gjøre en morsom Fortælling kedelig ved min Fortælling, og stille mig stet og ret ved et stet og ret Ervende; hvad Hverdagsfolk due til, kan jeg ogsaa paatage mig, og det Bedste hos mig er Glid.

Lear.

Hvor gammel est Du?

Kent.

Ikke saa ung, at jeg kan elske en Kvinde for hendes Sang, heller ikke saa gammel, at jeg kan forgabe mig i hende for stet ingen Ting. Jeg har otte og fyrgetyve Aar paa Vagen.

Lear.

Følg mig! Du skal tjene mig; lider jeg Dig ligesaa godt efter Maaltidet, som nu, vil jeg ikke af med Dig for det Første. — Middagsmaden! Hollo! Hollo! Middagsmaden! — Hvor er min Gut? min Nar? Gaf hen os kald min Nar hid!

(Hushofmæsteren træder ind).

Hør Du! — Du! hvor er min Datter?

Hushofmæsteren.

Med Din Tilfældelse, —

(han gaaer).

William Shakspeares
samtlige
dramatiske Verker.

Oversatte
af
H. C. WOSEMOSE.

8.

Köbenhavn, 1834.

Trykt hos Jacobsen, Springgade Nr. 14.

William Shakespeare

Samtliche

Dramatische Werke.

Verlag

in

H. C. Wolschlag.

Köbenhavn, 1831.

Erste von Joseph Springer No. 11.

Le a r.

Hvad siger den Karl der? Kald det Kød hoved tilbage! —
hvor er min Nar? holla! — Jeg troer, Verden sover. —
Nu, hvor blev den Vantrebning af?

En Ridder.

Han siger, naadige Herre! at Din Dotter befinder sig ikke vel.

Le a r.

Hvi kom den Træl ei tilbage, da jeg kaldte paa ham?

Ridderen.

Herre! han svarede mig rent ud, at han ikke vilde.

Le a r.

Han vilde ikke?

Ridderen.

Ædle Herre! jeg ved ei, hvad Marsagen er; men mig
tyktes, at Din Høiheet ei behandles med den ærbødige Kær-
lighed, som før; det er klart, at Høfligheden her er stærkt i
Aftagende, ei alene hos Høiherredømmet, men endog hos selve
Hertugen og Din Dotter.

Le a r.

Ha! siger Du det?

Kent.

Jeg beder Dig, tilgiv mig, ædle Herre! om jeg tager
feilt; thi min Vigt kan ikke tie, naar jeg troer, Din Høi-
hed fornærmes.

Le a r.

Du minder mig blot om min egen Jaantagelse; jeg har
i den sidste Tid iagttaget en meget feld Ligegyldighed; men
jeg har meer dadlet mig selv for en alt for streng Mis-
tænksomhed, end anseet den for planmæssig og forsættlig
Uhøflighed; jeg vil undersøge denne Ting nøiere. — Men,
hvor er min Nar? Jeg har ikke seet ham i to hele Dage.

Ridderen.

Siden Din yngste Dotter drog til Frankerige, tørres
Narren ganske hen.

Le a r.

Ikke Mere derom; jeg har seet det meget godt. —
Gak Du, og sige min Dotter, at jeg vil tale med hende
— Gak Du hen, og hent mig min Nar hid! —
(Hushofmesteren kommer tilfage).

O, hør en Gang, min Ven! Kom hid! Hvo er jeg, Menneske?

Huushofmæsteren.

Min naadige Frues Fader.

Lear.

Min naadige Frues Fader! Min naadige Herres Stue-
gel! — Du hundeaftige Niding! Du Træl! Du Koter!

Huushofmæsteren.

Om Forladelse, ædle Herre! jeg beder Dig, jeg er flet
Intet af alt Dette.

Lear.

Lær Du kaste saadanne Dine paa mig, Du Skurk?

(han slaaer ham).

Huushofmæsteren.

Jeg lader mig ikke slaaes, ædle Herre!

Kent.

Heller ikke spændes Krog for, Du nederdrægtige Dag-
driver?

(han spænder Krog for ham, og kaster ham til Jorden).

Lear.

Lad, min Ven! Du est i min Tjeneste, og jeg vil være
Dig huld.

Kent.

Naa, Karl, reis Dig! affled! Jeg skal lære Dig at
gjøre Forskiel paa Folk. Vil Du have Din Tolver-Langde
maalt om isjen, saa tøv lidt! men affled med Dig! Herud!
Est Du ikke rigtigt klog? See saa!

(kaster Huushofmæsteren ud).

Lear.

Nu, min velvillige Gut! jeg takker Dig; der har Du
Fæstepenge.

(giver Kent Penge.)

Narren træder ind.

Narren.

Lad mig ogsaa fæste ham! — See, her er min Narre-
hætte!

(giver Kent sin Hue).

Lear.

Nu, hvorlunde gaaer det, min vakre Gut? hvorlunde har Du det?

Narren.

Hør! Du gjorde bedst i at tage min Narrehætte.

Kent.

Hvi saa, Nar?

Narren.

Hvi saa? Fordi Du tager Ens Parti, som ikke er læn-
gere i Verden. Nei, kanst Du ikke smile, som Binden
blæser, saa vilst Du snart faae Snue. Der, tag min
Narrehætte! See! denne Mand har forskudt To af sine
Døttre, og, imod sin Villie, givet den Tredie sin Velsig-
nelse. Vilst Du tjene ham, maa Du endelig bære min
Narrehætte. — Hvor gaaer det Dig, Faer min? Gid jeg
gavde to Narrehætter og to Døttre!

Lear.

Hvi saa, min Dreng?

Narren.

Derfom jeg gav dem at min Eiendom, vilde jeg beholde
mine Narrehætter selv. Der har Du min! tig nu Een til
af Dine Døttre!

Lear.

Bogt Dig, Karl, for Pisten!

Narren.

Sandheden er en Hund, som maa ligge i Hundehuset;
den skal pikkes ud, men's Støvbertæven har Lov til at ligge
ved Døren og stinke.

Lear.

En forbandet stem Svært til mig!

Narren.

Hør, jeg vil lære Dig et Lænsprog.

Lear.

Ja, gjør det!

Narren.

Alt paa det, Faer min!

Hav Meer, end Folk troer,

Stig ei, hvid i Dig beer,
 Giv ei Alt, hvad Du faaer,
 Rid mindre, end Du gaaer,
 Lær Meer, end Du troer,
 Sæt Lidt, naar stet Du slaaer,
 Lad fare Drif og Hor,
 Søg egen Seng og Bord!
 Min Ven! da er Din Pung
 Bestandigt lige tung.

Lær.

Det er ingen Ting, Nar!

Narren.

Saa ligner det en Advocats Korsoar, som ingen Betaling
 faaer; Du gavst mig ingen Ting for det; kanst Du ikke
 gjøre Noget ud af Intet, faer min?

Lær.

Nei, nei, Dreng! af Intet kommer Intet.

Narren (til Kent).

Min Ven, fortæl Du ham, at saa Noget beløbe Ind-
 tagterne af hans Nige sig til! han vil ikke troe en Nar.

Lær.

En bitter Nar!

Narren.

Beedst Du Fornjellen, min Dreng! mellem en bitter
 Nar og en sød Nar?

Lær.

Nei, Knøs! lær mig den!

Narren.

Den Herre, der har raadet Dig,
 At give bort Dit Land,
 Kanst Du, saa stil ham her hos mig! —
 Hvis ei, staa Du for ham!
 En sød og bitter Nar
 Vaa Stand da synlig er!
 Med Brix Een stander her,
 Den Anden der vi har.

Lær.

Kalder Du mig Nar, Dreng?

Narren.

Alle Dine andre Titler har Du givet bort; denne blevst Du sed med.

Kent

Dette smager ikke ganske af Narren, edle Herre!

Narren.

Nei, det troer jeg nok; store og fornemme Herrer gribe mig ind i min Næring; hvis jeg fik Monopolium, vilde de have sin Del deraf; og Damerne med, de vilde ikke lade mig have hele Narrevæsenet for mig selv; de vilde snarpe fra mig! — Giv mig et Eeg, Faer min! saa vil jeg give Dig to Kroner for een.

Lea.

Hvilke to Kroner?

Narren.

Jh nu, naar jeg har skaaret Eget midt over, og spist Blommen, vil jeg give Dig begge Skallerne; det er de to Kroner. Da Du kløvede Din Krone midt over, og gavst begge Stykker bort, da varst Du ligesaa klog, som Bonden, der bar sit Afsen paa Roggen over Skarnet. Du havde kun lidt Bid i Din kløvede Hovedkrone, da Du gavst Guldkronen bort. Hvis jeg nu taler, som en Nar, saa lad den smage Piffen, som først finder det!

(synaer).

Saa slet for Narre var intet Nar;

Al Næring monne de tabe;

Thi viis Mand nu med Brisen gaar,

Og teer sig fast, som en Abe.

Lea.

Naar pleiede Du at være saa rig paa Sang, Knegt?

Narren.

Det er en Elsk, jeg har faaet, Faer min! Iden Du sagde Moder til Dine Døttre; thi, da Du gavst dem Nisjet i Hænde, og strøg selv Dine Buxer ned,

(synaer).

Al Fryd da dybe Suk de drog,

Og jeg af Sorrow sang,

At Konning sig blev Faldhats-Vog,
 Du gik i Getkerang.

Hør, Faer min! hold en Skolemæster, som kan lære
 Din Nar at lyve! jeg vilde gerne lære at lyve.

Lear.

Derfom Du lyver, Slynge! faaer Du af Pisten.

Narren.

Mig tykkes underligt, hvad for et Slags Mennesker Du
 og Dine Døttre ere. De ville have mig pistet, fordi jeg
 siger Sandhed; Du vilst have mig pistet, fordi jeg lyver;
 og undertiden faaer jeg Pisk, fordi jeg holder min Mund.
 Jeg vilde hellere være, hvad det skal være, end en Hofnar;
 og dog vilde jeg ikke være i Dit Sted, Faer min! Du har
 strækket Dit Blisdoms-Væle i begge Ender, og lodst Intet
 blive tilbage i Midten; her kommer en af Skrællingerne.

Goneril træder ind.

Lear.

Nu, min Datter! hvortil denne mørke Pande? Mig
 tykkes, Du, som senest, seer lidt vel ofte surt.

Narren.

Du varst en vakker Karl, da Du ikke behøvede at lære
 Dig om hendes Surmuleri; nu est Du et Nul uden et
 Tal foran. Jeg er Mere nu, end Du est; jeg er en
 Nar, Du est ingen Ting. — (til Goneril) Jo, jeg skal,
 min Sanden! nok holde min Mund; det byder Dit Udsyn
 mig, skønt Du siger ingen Ting. Hm! Hm!

Den, som giver, til han tager,

Han skal slaas, til han ligger. —

(veger paa Lear). Det er en tom Vortebælg.

Goneril.

Ei ene denne tøileløse Hofnar,
 Men Flere af Dit vilde Følge ksamres
 Hver Stund paa Dagen; ja! de søle sig
 I ækket Dobbelt, som ei kan fordrages.
 Jeg haabed', ved Dig at forkynde dette,
 At finde stikker Hjælp; men frygter nu,
 Saalunde, som Du nys har talt og handlet,

At Du sig Adfærd ynder, og opmuntre
 Med eget Bisald; men, hvis saa, vil Feiten
 Ei undgaar Røfselse, ei Straffen sove.
 Let tørde af vor Fremfærd, kændt dens Maal
 Er Orden, flode Virkninger, som kunde
 Oprøre Dig, og os bestemme, dersom
 Den haarde Nød dem her ei Klogskab kaldte.

Narren.

Thi tro mig! Kaer min:

Liden Græspurv Gogen Pleie gav,

Til Gogen bed dens Hoved af.

Saa, ud gik vort Lys, og der sad vi i Mørke.

Lear.

Est Du vor Datter?

Goneril.

Hør mig, min Herre! jeg ønskede, Du vilde gjøre Brug
 af den Visdom, jeg veed, Du est saa rigeligen begjæret
 med, og give Slip paa de Grillen, som i den tidligere Tid
 vanstabe Dig fra, hvad Du est virkeligen.

Narren.

Skulde et Usen ei kunne mærke, naar der er bundet en
 Hest bag til dens Karre? — "Hyp, Hanne! Dig lider
 jeg godt."

Lear.

Er der Nogen her, som kender mig? — Nei, dette er
 ikke Lear; gaar Lear saalunde? taler han saalunde? hør
 ere hans Dine? Enten er hans Forstand søvlet, eller hans
 Sanser lide af Sovesygge. — Sovet jeg, eller er jeg vaar-
 gen? — Ha! saalunde forholder det sig skækkeligen ikke.
 — Hvo er det, som kan siar mig, hvo jeg er? Lears
 Sygge? Det gad jeg nok vide; thi mine Vordetser, som
 Eneherster, mine Kundskaber og min Forunst, vilde blide
 mig ind, at jeg har Døtre. —

Narren.

Som vilde gjøre Dig til en lydig Fader.

Lear.

Dit Navn, Pion Jomfru?

Goneril.

Belan,
 Min ædle Herre! denne Studsen er
 Dig Dine andre Gitter. — Hør min Bøn!
 Korstaa min Hensigt ret! Du est ærværdig
 Og gammel; derfor bør Du være viis.
 Her holder Du jo hundred' Riddersmand,
 Folk saa udsvævende, saa raae, saa frække,
 At nu vort Hof, af deres Sæder smittet,
 Et Krohns lianer; Svir og Utugt gjøre
 Det ligere et Vinhus eller Kippe,
 End Konningsborg. Høit raaber denne Skændsel
 Om Hjælp; thi hør da hendes Bøn, som ellers
 Vil fordre det, hvorom hun nu kun beder!
 Formindst en lille Smule nu Dit Følge,
 Og lad den Rest, som Dig fremdeles tjener,
 Bestaae af Mænd, som egne sig Din Alder,
 Og agte sig og Dig!

Lear.

O Hæved! Dævle! —
 Eadt mine Heste! kald mit Følge sammen! —
 Vantrevne Skifting! Du mig qvit skal vorde;
 Jeg har endnu en Dotter.

Goneril.

Du slaer mit Folk, og Dine Sviregæster
 Behandte sine Overmænd, som Trælle.

Albanien træder ind.

Lear.

See den, for siddigt angre! — Est Du der?
 Lat! Er Din Bittie det? — Nu sadter op! —
 Ha! Utaaknem'lighed, stenhaarde Dævle,
 Langt mere rødselsfuld, end Hav-Ålhyret,
 Naar Du i Barnets Brøst Dig aabenbarer!

Albanien.

Vær rolig, Herre!

Lear (til Goneril).

Du lover, Satans Drage!
 Mit Hof er herlige og sjældne Mænd,

Der paa et Haarsbred kende Aue Vliater,
 Og strengeligen, selv i Smaating, havde
 Det stolte Ridders navn! O, ringe Feil,
 Hvor høslig viste Du Dig hos Cordelia!
 Da Du med Brude rokked' min Natur
 Ud fra dens faste Grundvold; da med Roden
 Al Omhed af mit Faderbryst Du rykked',
 Og fyldte det med Galde!

(Haaer sin Pande.)

O, Lear! Lear! Lear!
 Bank paa den Dørt, som lod Din Daarvad ind,
 Og ud Din dyrebare Sans! — Gaf, gaf,
 Mit Folk!

Albanien.

Jeg er uskyldig, ædle Herre! og
 Jeg veed ei, hvad har tændt Din Brede.

Lear.

Kan være! — Hør, Natur, o, hør mig, hør,
 Alnaadige Gudinde! Løst Dit Forsæt,
 Hvis dette Bæsen Du vilst frugtbart gjøre!
 Lad Goldhed ind i Moderlivet! udtør
 Undfangelsens Organ i hendes Stød,
 Og aldrig fra det visue Legem gange ud
 Et Barn til hendes Frod! — Men — skal hun føde,
 Da vorde det et Smertens Barn! det leve
 Dig til uhyre unaturlig Qval!
 Det stæmpte Rykker i Din Ungdoms-Pande!
 Det grave Furer i Din Kind med Taarer!
 Det lønne al Din Moder-Sorg og Omhed
 Med Latter og Foragt, at Du kanst føle,
 Hvor bitrere, end Slangebids, det smertes
 Et utaknem'ligt Barn at eie! — Vort!

(han gaaer).

Albanien.

Nu, alle Him'lens Guder! hvad er dette?

Goneril.

Umag Dig aldrig med at vide Grunden,
 Men lad hans vilde Griller kun faae Luft.
 Som Uderdommens Barndom fører med sig!

Lear kommer tilbage.

Lear.

Hvad nu? Halvhundrede af mine Mænd
Paa een Gang Løbepas! Forinden fjorten Dage!

Albanien.

Hvad fattes, Herre! Dig?

Lear.

Det vil jeg sige Dig! — (til Goneril) Nei! Død og Liv!
Jeg blues, Du har Magt, mit Mod at ryste;
At Du udpresser disse hede Taarer,
Jeg ei kan quæle. — Vestens Taage saa Dig!
Fader-Forbandelsens bundløse Bunder,
De værke i Dig gennem Marv og Ben! —
End een Gang græder, gamle, dumme Dine!
For denne Sag, saa river jeg Jer ud,
Og kaster Jer, samt Eders spildte Taarer,
Paa haarde Leerjord, som I vilde smelte. —
Ha! er det kommet saa vidt? —
Belan! Det see! — Jeg har endnu en Dotter,
Som, vist jeg veed, er omt og kærtigt findet;
Naar Stigt om Dig hun hører, skænger hun
Sit Udvænsigt sønder, Du falsk see
Mig atter i den Skikkelse, Du troer
For evigt kastet af; det lover jeg Dig.

(Lear gaar bort med Kent og Folge).

Goneril.

Der hører Du, min ædle Herre!

Albanien.

Hvor høit jeg, Goneril! elsker Dig,
Kan jeg dog ikke være saa partisk —

Goneril.

Jeg beder Dig, vær rolig! Holta, Oswald! —

(til Narren).

Du, mere Skurk, end Nar, følg Du Din Herre!

Narren.

Fær Lear! Fær Lear! hi lidt, og tag Narren med Dig!

Konged' jeg Kæd i Vold,

Nar min Dotter sig Trold,

Hin jeg løste af Fælden,
 Begge hang jeg for Dødsden.
 Monne jeg til Strikke trænge,
 Solgte jeg min Brix for Penge;
 Jeg var rejsesfærdig længe.

(han gaaer).

Goneril.

Den Mand var klog nok! — Hundred' Riddersmand!
 Jo! det var klogt og snidst betænkt, at lade
 Ham hundred' Mand i Rustning! at hver Grille,
 Hver Nykke, ringe Kæremaal og Lune
 Han kunde give Begt med denne Magt,
 Og efter Tykke raade med vort Liv! —
 Hei, Døwald da!

Albanien.

Det er for meget frygtet.

Goneril.

Frygt bedre er, end Din for blinde Tillid;
 Den, som hver frygtet, Kiende halvveis møder,
 Han overrumpler ei. Jeg kender ham;
 Hans Ytringer har jeg alt meldt min Søster
 Høis hui modtager ham, samt hundred' Mand.
 Da jeg har viist, hvor høist uklogt det er —
 Saa kom dog, Døwald!

Huushofmæsteren træder ind.

Nu! har Du Brevet Brevet til min Søster?

Huushofmæsteren.

Ja, ædle Frue!

Goneril.

Tag Nogle med, og sæt Dig Rugs til Hest!
 Meld hende fuldeligen, hvad jeg frygter!
 Læg dertil flige Grunde af Dig selv,
 Som Begt kan give det! Afsted, og Ryd Dig
 Her hjem igjen!

(Huushofmæsteren gaaer).

Nei, nei, min ædle Herre!

Skøndt jeg Din milde Fremfærd ikke laster,

Saa dog — tilgiv mig! — daktler man Dig meer
 For Mangel paa Forsigtighed, end roser
 Dig for en Mildhed, som saa let kan staae.

Albanien.

Hvor langt, hvor skarpt Du seer, det veed jeg ei;
 Men ofte for en slet forseiles bedre Bei.

Goneril.

Nei, dersom jeg —

Albanien.

Nok! Enden kroner Verket.

(De gaae).

Femte Scene.

Borggaarden.

Lear, Kent og Hofnarren træde ind.

Lear.

Drag Du i Forveien til Gloster med dette Brev! Underret min Dotter ikke om Mere af, hvad Du veedst, end hvad hun monne spørge Dig om i Anledning af Brevet. Dersom Du ei skuder Dig, skal jeg være der, førend Du.

Kent.

Der skal ei komme Svov paa mine Dine, ædle Herre! førend jeg har leveret Dit Brev paa det rigtige Sted.

(gaaer).

Narren.

Dersom en Mands Hjerne sad i hans Hæle, stod den da ikke fare for, at der gik Frost i den?

Lear.

Jo, Dreng!

Narren.

Nu, saa vær lystig, min Ven! Din Forstand skal ikke gaae med Slæber.

Lear.

Ha! ha! ha!

Narren.

Du skalst see, Din anden Dotter vil behandle Dig kærligen; thi, stundt hun er denne saa lig, som et Skovæble et Hareæble, veed jeg dog nok, hvad jeg veed.

Lear.

Nei, hvad vedst Du da, min Dreng?

Narren.

Hun vil være denne saa lig i Smag, som et Slovæble er lig et Slovæble. — Kanst Du sige mig, hvi et Meuneskes Næse sidder midt i dets Ansigt?

Lear.

Nei.

Narren.

Jo, for at holde Vinene paa hver sin Side af Næsen, saa hvad et Menneske ei kan lugte sig til, kan det see sig til.

Lear.

Jeg gjorde heude Uret; —

Narren.

Kanst Du sige mig, hvortunde en Østers gjør sin Stal?

Lear.

Nei!

Narren.

Ja, jeg heller ikke; men jeg kan sige Dig, hvorfor en Snegl har et Huus.

Lear.

Hvorfor?

Narren.

For at stikke sit Hoved i; ikke for at give det bort til sine Døttre, og lade sine Horn sidde til Skue.

Lear.

Jeg vil glemme min Natur. — Saa kærtlig en Fader! — Ere mine Heste rede?

Narren.

Dine Øster ere ude efter dem. Marsagen, hvi Spytiernen er ei Flert, end spy, er en vakker Marsag.

Lear.

Forði den ikke er ofte?

Narren.

Ja, rigtigén; Du kunde blive en god Nar.

Lear.

At tage det igjen med Magt! — Uhyre af Utaknemmelighed!

Narren.

Hadde Du været min Nar, Faer min! vilde jeg have
vistet Dig, fordi Du est bleven gammel før Tiden.

Lear.

Hvi saa?

Narren.

Du skulde ikke være bleven gammel, sørend Du varst
bleven klog.

Lear.

O, lad mig ikke worde gal! ei gal,
O, naaderige Himmel! giv mig Taalmod!
Jeg vil ei worde gal!

En Riddermand træder ind.

Nu! ere mine Heste rede?

Riddermanden.

Ja, ædle Herre!

Lear.

Kom, min Dreng!

Narren.

Den, som er Mø, og leer, fordi jeg nu maa bort,
Skal stakket blive Mø, hvis Intet bli'er for kørt!
(De gaar).

Anden Act.

Første Scene.

Gaard i Jarlen af Glosters Borg.

Edmund og Curan træde ind, mængende hinanden.

Edmund.

Guds Fred, Curan!

Curan.

Guds Fred igjen, Herre! Jeg har været hos Din Fader,

og bragt ham Budskab, at Hertugen af Cornwall og hans Hertuginde, Regan, ville besøge ham i Aften.

Edmund.

Hvorlunde gaaer det til?

Guran.

Ja, det veed ikke jeg; har Du hørt Nyt i Landet? jeg mener det, man mumler om; thi endnu lyder det kun, som Rys fra Øre til Øre.

Edmund,

Nei! hvad er det?

Guran.

Har Du ei hørt, at det tegner til Ufred mellem Hertugerne af Cornwall og Albanien?

Edmund.

Næ! ikke et Ord.

Guran.

Da vilst Du snart høre det. Lev vel, Herre!

(Han gaaer.)

Edmund.

Vor Hertug her i Aften? Godt! ja, hertigt!

Det væver sig med Magt ind i min Plan!

Min Faders Bøgt alt lurker paa min Broder,

Og jeg et slibrigt Værk har nu i Hænde;

Frist Haand derpaa! Held, Raskhed, staaer mig bi! —

Et Ord, min Broder! kom her ned, min Broder!

Edgar træder ind.

Min Fader lurker paa Dig; — Broder, fly!

Det er forraadt ham, at Du her Dig skjuler;

Nu Natten kommer heelt beleiligt Dig;

Har Du ei talt mod Hertugen af Cornwall?

Han kommer hid i Nat, i Hui og Hast,

Og Regan med; har Du ei sumlet over

Hans Tvistigheder med Albanien?

Hufl Dig ret om!

Edgar.

I Sandhed, ei et Ord!

Edmund.

Min Fader nærmer sig; — tilgiv! — jeg maa

Forstille mig, og drage Sværdet mod Dig; —
 Træk! — lad, som Du forsvarer Dig! pås paa!
 Giv Dig! kom til min Fader! — Lys! Hei! Hør! —
 Flygt, Broder! Faller! Faller! — Saa Farvel!
 (Edgar gaar.)

En Smule Blod vil faae dem til at troe,
 At jeg har havt en svær Dyst —
 (han saarer sig i Armen.)

Jeg ofte har
 Seet Sviregaster gjøre Meer for Svog; —
 Ha, Fader! Fader! — Hold! — Vil Ingen hjælpe?
 Gloster træder ind med Tjenere, som bære Faller.

Gloster.

Nu, Edmund! hvor er Nidingen?
 Edmund.

Her stod han
 I Mørke, med sit hvæsse Sværd uddraget;
 Han mumled' Troldssprog og anraabte Maanen,
 At vorde hans Beskytterinde.

Gloster.

Men hvor er han?
 Edmund.

See, Fader, hvor jeg bløder!
 Gloster.

Hvor er den Niding, Edmund?

Edmund.

Den Rei han flygtede. Da han ei kunde —

Gloster.

Holla! forsøg ham! Efter ham!

(N alle af Tjenerne gaar.)

„Da han ei kunde“ — ? Hvilket?

Edmund.

Formaae mig til at myrde Dig, o Herre!
 Jeg sagde ham: „Mod Fadermord nedslænged'
 De vrede Guder alle sine Tordener;“
 Jeg nævnte ham de mange, stærke Vaand,
 Som knyttede Barn til Fader: endelig,
 Da han fornam min dybe Afsty for

Sligt unaturligt Forsæt, foer hans Sværb
 Med Morder-Blubstshed imod dette Legem,
 Ei rustet ud mod Sligt; min Arm han prøvsted';
 Men, da han saae mit høist oprørte Sind,
 Som freidig Kæmper for den gode Sag,
 Da — muligt ogsaa strækket ved mit Raab —
 Han flygted' bort.

Gloster.

Ja, lad ham flygte sjernt!
 Thi her i Riget skal han ei undslippe,
 Og findes han, slugs er han Dødens Offer! —
 Vor Hertug, min Beskytter, kommer hid,
 Og i hans høie Navn bebuder jeg,
 At hvo, ham finder, skal saae Gunst og Gave,
 Naar han til Doms den seige Morder bringer,
 Og hvo, som skjuler ham, skal lide Døden.

Edmund.

Da jeg fraraaded' ham hans Plan, og sandt
 Ham fast bestemt, med Tordenrøst jeg trued'
 At aabenbare Alt; da soared' han:
 „Du Stodder! Horesøn! troer Du, hvis jeg
 „Stod frem mod Dig, at nogen Mand slog Lid
 „Til Sanddrubed, til Dyd, til Ærlighed
 „Hos Dig, og troede Dig? Nei, negted' jeg
 „(Og negte vilde jeg, om Du end lagde
 „Min Haandskrift frem), mit Nei forandred' Alt
 „Til Rænke, Plan og Hjelvedlist af Dig:
 „Du maatte gjøre Verden døv og stokblind,
 „Naar ei den saae, mit Fald var Dig til Baade,
 „Og troede denne Spore styp nok til
 „At saae Dig til at styrte mig!“

Gloster.

Forhærdede, haardnal'ne Skurk!
 — Fragaar sit Brev? Nei, jeg var ei hans Fader! —
 (Klang af Trompeter udenfor.)
 Hør! der er Hertugen! hvorfor han kommer,
 Det veed jeg ei. — Hver Havn jeg spørre vil;
 Den Skurk skal ei gaae fri; det maa vor Hertug

Kerunde mig; hans Billed fjernt og nær
 Skal sendes om, saa hele Kongeriget
 Ham kender paa en Priis; og jeg skal stræbe,
 Du min naturlige, trofaste Søn!
 At gjøre Dig til Arving af mit Land!

Cornwall og Megan træde ind med Følge.

Cornwall.

Hvad er det, Ridder? Som jeg træder ind
 Nys i Din Borg, man selvstomt Nytt forkynder.

Megan.

Hvis det er sandt, er ingen Straf for stor
 For Midingen. Hvor gaar det, adle Ridder?

Gloster.

O, adle Frue! dette gamle Hjerter
 Er sønderknaust — er sønderknaust!

Megan.

Hvorlunde?

Min Faders Gudsøn stod Dig efter Livet;
 Han, Lear opkaldte? han, Din Edgar?

Gloster.

O, Frue!

Jeg hartad blues ved at nævne det!

Megan.

Kom han ei ofte blandt de Sviregaster,
 Min Fader har i Sold?

Gloster.

Jeg veed ei, Frue! —

Det er for haardt, for haardt! —

Edmund.

Jo, rigtigt! til det Slægt han hørte, Frue!

Megan.

Hvad Under, at hans Hu da stod til Dødt!
 Du har optændt ham til hans Faders Mord,
 For saa hans Guds i Svans og Duns at gde.
 Min Søster har i denne Aften givet

Mig fuld Bæsteb om dem, og sig Advarsel,
At, hvis de staae sin Bopæl paa min Borg,
Vil jeg ei være der.

Cornwall.

Jeg hører ikke, Regan!
Du! Edmund! har udviist imod Din Fader
Et sønligt Sindelag.

Edmund.

Pligt, ædle Herre!

Gloster.

Han røbede hans List, og fik hin Bunde,
Som der Du seer, da han ham vilde gribe.

Cornwall.

Er der sat efter ham?

Gloster..

Ja, ædle Herre!

Cornwall.

Godt! gribes han, behøver Ingen fragte
Hans Ondskab meer; betjen Dig af min Magt,
Som det Dig tykkes tjenligst! Du, ung Edmund!
Hvis Dyd og Mod saa klartigt lyser frem
At hint Exempel, Du est just vor Mand;
Trosfaste Sjæle er der Mangel paa;
Paa Dig vi gjøre først Beslag.

Edmund.

Jeg skal Dig tjene, Herre! hvordant end,
Dog trosfast.

Gloster.

Jeg taler for hans Lykke, naadig! Herre! Dig.

Cornwall.

Du veedst ei Grunden, hvi Du seer os hos Dig, —

Regan.

Paa sig en uvant Tid, i Rattens Malm.
En Ting af Bigtighed drev os herhid,
Hvori vi vilde spørge Dig til Raads; —
Vor Fader skrev os til — som og vor Søster —
Om visse Tvistigheder, som jeg troede
Det raadeligst, ei hjemme at besvare.

Herfra skal være Bud affærdiges, —
 Nu, vakre, gamle Ven! trøst Dig i Sorgen,
 Og frem ved Dine vise Raad vor Sag,
 Som æfter pieblif'lig Hjælp!

Gloster.

Jeg skal Dig tjene, adle Frue! —
 I ere hjerteligt velkomne her!

(De gaar).

Anden Scene.

Koran Glosters Borg.

Kent og Huushofmæsteren træde ind fra forskellige Sider.

Huushofmæsteren.

God Morgen, min Ven! est Du af Husets Golt?

Kent.

Ja!

Huushofmæsteren.

Hvor kunne vi sætte være Heste?

Kent.

I Moradset.

Huushofmæsteren.

Nei, sig mig det, min Ven!

Kent.

Jeg er ikke Din Ven.

Huushofmæsteren.

Th nu! saa lærer jeg mig ikke om Dig.

Kent.

Harde jeg Dig. hvor jeg vilde, skulde jeg nok lære Dig,
 at lære Dig om mig.

Huushofmæsteren.

Hvi behandler Du mig saa? Jeg kender Dig ikke.

Kent.

Jeg kender Dig, Karl!

Huushofmæsteren.

Hvo er jeg da?

K e n t.

En Skurk, en Slyngel, en Talerkenslifter; en nederdrægtig, hovmodig, dum, tiggeskærdig, luslidt, turvet Skurk med slidne Udstømper; en cujonagtig Skurk, som hellere stævner, end staaer igjen; en lidertig, opblæst og opstafset Complimentmager af en Halunk; en Ufetrys, hvis hele Arv bestaaer i en Coffer; En, som vilde være Ruffer, naar det gav Noget af sig, og som ikke er Andet, end et Sammensurium af Skurk, Stodder, Ridning, Kobler; en Søn af, og Arving efter en Koter-Læve; En, som jeg vil prygle, saa han skal tude og hvine, hvis han fragaaer en Løddel af denne sin Titulatur.

H u u s h o f m æ s t e r e n.

Nu! hvad Du er for et Uhyre af en Karl, saalunde at gennemhegle En, som Du kender ligesaalidt, som han kender Dig!

K e n t.

Nu! hvad det er for en Malmponde, der sidder paa den Galgenstuel! Du fragaaer, at Du kender mig? Er det to Dage, siden jeg spændte Kroen for Dig og pryglede Dig for Keminaens Dine? Træk! Keldring, Træk, Keldring! Vel er det Nat; men Maanen skinner; jeg skal gjøre Dig saadan, at Maanen skal skinne igennem Dig. Træk, Du lidere, lumpyne Finkeridder! træk!

(K e n t drager sit Sværd).

H u u s h o f m æ s t e r e n.

Vort fra mig! jeg har Intet at stæffe med Dig.

K e n t.

Træk, Skurk! Du kommer hid med Breve mod vor Kongning. Du tager Duffebarnet, Fortængeligheds Parti med vor Konnings faderlige Myndighed; træk, Keldring! eller jeg laver Carbonade af Dine Skanker; træk, Slyngel! frem med Dig!

(han p. haler ham)

H u u s h o f m æ s t e r e n.

Hjælp! Holta! Mord! Mord!

Edmund, Cornwall, Regan og Gloster træde ind, fugte af Tjenere.

Kent.

Det er min Skit, at tale ligefremt;
 Jeg har seet mangt et bedre Ansigt før,
 End dem, jeg seer paa Nogens Skuldre for mig
 I dette Dieblif.

Cornwall.

Det er en Karl,
 Hvis Ligefremhed man har en Gang rost!
 Nu, toert mod sin Natur, han tvinger sig
 At spille Grobian. Han kan ei smigre;
 Nei, han er Urligheden selv; hos ham
 Skal Sandhed frem! hvis godt den tages op;
 Nu vel! — hvis ei; da ligefrem han hedder; —
 Jeg kender disse Skelmer; deres Sandhed
 Er mere listig, og har værre Hensigt,
 End tyve Hofsrybs overdrevne Stedskhed.

Kent.

I Sandhed, i oprigtigst Sandhed, Herre!
 Da, hvis Dit høie Blik tillader det,
 Hvis Barme, lig den gyldne Straalekrone
 Paa Phæbi Ildhaar, —

Cornwall.

Hvad mener Du med det?

Kent.

Jeg forlader mit Tungemaal, som Du dødler saa meget.
 Jeg ved, ædle Herre! at jeg er ingen Smigrer. Han, som
 bedrog Dig i et ligefremt Sprog, var en ligefrem Sturk,
 hvilket jeg, for min Del, ikke vil være, om jeg endog kunde
 gjøre Din Unaade saa naadig, at den bad mig om det.

Cornwall.

Hvorned har Du opirret ham?

Hushofmæstere.

Med Intet;

Det rys hans Herre, Konningen, behaged',
 At slaae mig for en Misforstaaelse;
 Klugs stod han frem, og smigrede hans Brede,
 Slog mig omkuld, forhaaned', skeldte mig,
 Og spritte derhos saa mandhaftig Rølle,

At Konningen for dette Angreb roste ham,
 Hvortil han paa en Børgeløs sig voved'.
 Opblæst endnu af hin Berserkerfgang,
 Han her imod mig traf.

Kent.

Nar er selv en Nar kun
 I disse Skryderes og Stynglers Mund.
 Cornwall.

Hei, Blokken frem! Haardnakne, gamle Skurk
 Pralhans af Graastæg! Vi vil' lære Dig —

Kent.

Jeg er for gammel til at lære, Herre!
 Hent ingen Blot til mig! jeg tjener Konningen,
 Og i hans Erende til dig jeg sendtes;
 Du lægger Ringeaat og Trods for Dagen
 Imod min Herres Raade og hans Høihed,
 Hvis Du hans Sendebud i Blokken sætter.

Cornwall.

Bring Blokken hid! Ja, ved mit Liv, min Vre!
 Der skal han sidde indtil Middag!

Regan.

Til Middag? nei, til Aften! hele Natten!

Kent.

Om jeg end, Frue! var Din Faders Hund,
 Du borde ei behandle mig saa slet.

Regan.

Du est iblandt hans Skurke; derfor vil jeg —
 (Blokken bringes ind).

Cornwall.

Det er en Karl af samme Malm, som den,
 Vor Eøster melder om; — kom frem med Blokken!

Gloster.

Jeg beder, ædle Frue, gjør det ikke!
 Stov er hans Feil, og vist den gode Konning
 Vil revse ham; men denne Straf er lav,
 Er den, som nedrigst Pøbel dømmes til
 For smaat Bedrageri og ringe Brøde.

Hans Herre Konnings Brede maa optændes,
Naar i hans Sendinge han selv foragtes,
I det de straffes saa.

Cornwall.

Til Ansvar stander jeg.

Regan.

Min Søster kan optage det langt værre,
At hendes Sendebud seer Vold og Last
I hendes Ereder. — Nu, slut hans Fodder!

(Kent sluttet i Blokken).

Kom, ædle Herre! lad os gaae!

(Regan og Cornwall gaae).

Gloster.

Ven! jeg beslager Dig;

Men det er saa vor Hertugs Bille,

Hvis Hefstighed uslyrlig er; det veed

At Verden; jeg vil gaae i Forkøn for Dig.

Kent.

Nei, ædle Herre! jeg har længe vaaget,

Dg sidt og slæbt; een Stund gaaer bort med Søn;

Dg Resten sidder jeg og sløiter bort;

En god Mands Lykke kan jo faae et Knæk;

God Morgen!

Gloster.

Hertugen høiligt Uret har;

Vor Konning tager det unaadigt op.

(gaaer).

Kent.

O gode Konning! nu Du sande maa

Det gamle Ord: "Enhver tilbeder Solen,

Naar den gaaer op, men Ingen, naar den daler." —

Kom nær, Du Underverd'ne's Natte-lampe!

At dette Brev jeg ved Din blide Straale

Kan læse! — Kun Glendighedens Dje

Gaaer see Miraclet; — det er fra Cordelia,

Som heldigviis er underrettet om

Det trange Liv, jeg her i Mørket fører.

Hun vil benytte sig af Vedragts-Manden

I Bretlands Rige, og erstatte Hver
 Sit lidte Tab. — Drag' Jorden, tunge Dine!
 Af Eder's Nødigbed, og seer ei ned
 Paa denne Skændsels-Volig!
 God Nat, Fortuna! smil endnu en Gang,
 Og drei Dit Hjul!

(han sover ind).

Tredie Scene.

Et Stykke af Heden.

Edgar træder ind.

Edgar.

Jeg hørte, at jeg blev, som Fredløs, udraabt;
 Og heldigviis et huult Træ hjulte mig
 For Spiderne. Hver Havn mig spærret er;
 Hvorhen jeg seer, urant Arvaagenhed
 Staaer, for at fange mig, paa Lur. — Saalænge,
 Jeg kan gaae fri, saa kan jeg frelse mig.
 Jeg vil isøre mig den dødeste
 Stændighed, hoormed til vilden Dyr
 Et Menneske af Armod kan nedkuges.
 Mit Ansiget jeg med Skarv besudle vil,
 Med Vjalter hjulte mig! mit Haar jeg fletter
 I Mareioffer, og min Nøgenhed
 Skal trofse Stormene og Him'lens Brede.
 Mig mangle her ei Mynstre og Exempler
 Af Statler, som brød' ud af Daarekister,
 Og brølende slaae Naale, Torne, Søn
 Og Rosmorinsud i det bare Rod
 Paa sine visne, halvt hentarte Arme,
 Og ved sigt Rødsfælslyn, i Bøndergoarde,
 Smaabyer, Hordehytter, Møller, tvinge
 Sig milde Gaver til, eet Sted ved Bønner,
 Eet Sted ved rasende Forbandelser. —
 Den slakkels, nøgne Ligger! gale Thomas!
 Det er jeg nu; det er dog Noget! Edgar,
 Det er jeg ikke meer!

(han gaaer).

Fjerde Scene.

Udenfor Klosters Borg.

Lear træder ind med sin Hofnar og en
Riddersmand.

Lear.

Det selvsomt er, de saa er' reist' fra Hjemmet,
Og sende ei mit Bud igjen.

Riddersmanden.

Man sagde,

At Al't'nen før var der ei tænkt paa Reisen.

Kent.

Hil Dig, min ædle Herre!

Lear.

Hvad! bruger Du

Slig Standsjel til Dit Morstab?

Kent.

Nei, Herre!

Narren.

Ha! Ha! See en Gang, hvilke grove Hofsbaand han
har paa. Heste binder man ved Hovederne, Hunde og
Bjorne ved Halsen, Aber om Lænderne, og Mennesker ved
Venene; naar et Menneske gjør sig ubillig, giver man
ham Træhoser paa.

Lear.

Hoo er han, som Din Rang miskendte saa,
At han Dig satte her?

Kent.

Det er han og hun, Din Søn og Dotter.

Lear.

Nei.

Kent.

Jo.

Lear.

Nei, siger jeg.

Kent.

Jeg siger jo.

Q u a r.

Nei, nei! det vilde aldrig de.

K e n t.

Jo, det gjorde de.

Q u a r.

Ved Jupiter! jeg sværger, nei!

K e n t.

Ved Juno, jo, jeg sværger!

Q u a r.

Det torde de ei gjøre, kunde ei,

Da vilde ei! langt værre, end et Mord,

Slig rædsom Spot mod Konaehøiherd er!

Siig mig saa ogs, Du kanst, hvorved har Du

Korsfoldt, og hine udyist sig Behandling

Imod vor Sending?

K e n t.

Da, ædle Herre! jeg

Din Høiherds Breve til dem overrakte,

Kom, før' jeg havde reist mig fra det Sted,

Hvor ydmygt knælende jeg saa, et Ilbud,

Som dampende, halvaandeløs fremstønned'

En Hilsen fra sin Frue, Goneril;

Leverte Breve strax paa Stand, som ogs

De brød; saa snart de havde læst dem, samlede'

Sit Følge de, steg' saa til Hest, og bad'

Mig følge med og vente, indtil de

Kik Tid at svare; jeg saae sure Miner,

Og, da jeg her nu traf den anden Sending,

Hvis Hilsen, som jeg saae, forgiødet' min,

Og sandt i ham den samme Karl, som nys

Saa grovt forsondet' sig imod Din Høiherd,

Ofte Brede ogs for Tid: jeg traf fra Læder;

Hans feige Angslreig vakte hele Huset,

Og denne Keil Din Søn og Dotter funde

Den Skændsel værd, som her, Du seer, den lider.

K a r r e n.

Vinteren er ikke forbi endnu, siden Vildgæssene f
den Dei.

En Fader, stedt i Nød,
 Gjør sine Døttre blinde;
 Men, har han Guld saa rød,
 Vil han dem hulde finde.
 Fortuna, den Raktermær,
 Gaaer aldrig fattig Mand nær. —

Men riv kun de graae Haar af Dit Hoved! thi Dine
 Døttre ville forsyne Dig med flere af dem, end Du kan
 tælle i et Aar.

Lear.

Ha! Krampen foolmer op imod mit Hjerte!
 Vort Krampe! ned Du Sorg, som klyper opad!
 Dit Element er dybere! — Hvor er
 Min Dotter?

Kent.

Her hos Jarlen.

Lear.

Følg mig ei! tøv her!

(han gaaer ud).

Riddersmanden

Forbrødt Du intet Meer, end nys Du sagde?

Kent.

Nei!

Hvi kommer Kongen med saa lidet Følge?

Narren.

Hvis Du varst bleven sluttet i Blokken for dette Spørgs-
 maal, saa havde Du forjænt det.

Kent.

Hvi saa, Nar?

Narren.

Vi ville sætte Dig i Skole hos en Myre, for at lære
 Dig, at man ikke arbejder om Vinteren. Alle, som følge
 sine Næser, ledes af sine Dine, undtagen de Blinde, og
 blandt tyve Næser findes ikke een, som jo kan lugte, hvad
 der stinker. Giv Slip, naar et stort Hjul render ned ad
 Bakke, at Du ei brækker Din Hals ved at følge det! men
 det store Hjul, som gaaer op ad Bakke, skalst Du lade
 slæbe Dig efter sig. Naar en viis Mand giver Dig et

bedre Raad, saa giv mig mit tilbage! — Jeg vilde have,
at Ingen, uden Slyngler, Pulde følge Dit, siden det er en
Nar, der giver det.

Den Svend, hvis Hu til Binding staaer,

Han er Dig lidet huld:

Han pakker ind, naar Lykken gaaer;

Som Lykken sviaesuld;

Men Narren holder trofast Stand;

Lad viis Mand gaae sin Vej!

Nar er hver Skurk, nu skygtes han;

Men Skurk er Narren ei!

Kent.

Hvor har Du lært det, Nar?

Narren.

Ikke i Blotken, Nar!

Lear kommer tilbage med Gloster.

Lear.

Aflaae at see mig? De er' syge? trætte?

Har reist langt ud paa Natten? Lutter Vaasud,

Hvoraf Opsætighed og Trods fremtøse!

Hent mig et bedre Svar!

Gloster.

Min bedste Konning!

Du veedst, hans Høiheds Sind er Jid og Lue,

Da hver urokkelig og fast han er

I al sin Færd.

Lear.

Hedu! Helse! Død og Helved'!

Hvad! Jid og Lue? hvad! hans Sind? — Hør, Gloster!

Med Cornwall og hans Hustru' vil jeg tale.

Gloster.

Ja, ædle Herre! det har jeg alt meldt dem.

Lear.

Alt meldt dem? — Menneſte, forſtaaer Du mig?

Gloster.

Ja, ædle Herre!

Lear.

Hør! Konningen med Hertug Cornwall tale vil!

En Fader med sin Datter; hun skal lyde;
 Har Du vel meldt dem dette? — Liv og Blod! —
 Han Ild og Lue! Hertugen? — Gak hen,
 Og sig hin Hertug Ild og Lue, at —
 Dog nei, endnu ei; muligt er han sog
 Da Evadom ænser ei den Pligt, vor Sundhed
 Er bunden til; man er sig selv ei lig,
 Naar sog Naturen byder Sjælen lide
 Med Legemet. — Nei! jeg vil styre mig;
 For slugs mit Ijsind bruste op, og antog
 Den Syge og den Lidende for sund.

(Han reer paa Kent).

O, Død og Helvede! hvorfor
 Blev han sat her? Den Handling grant mig viser,
 At denne Hertugens og hendes Reise
 Er Rænke blot. — Giv mig min Tjener fri!
 Gak hen, sig Hertugen med samt hans Huustræ,
 At jeg vil tale med dem nu paa Stand!
 De træde frem, og høre mig! hvis ei,
 Jeg Trommen hvirvle vil ved Kammerdøren,
 Indtil den raaber; "Sov til Dødens Dag!"

Gloster.

Gid Fred bestaae imellem Eder!

(Han gaar).

Lear.

O, vee mig!

Mit Hjerte, hvor det løfter sig! — Ned! ned! —

Warren.

Raab til det, Faer min! som Kobslads-Moen gjorde til
 Malene, da hun puttede dem levende ned i den glohede
 Deig; hun slog dem paa Hauekammen med en Vind, og
 raabte: "Ned med Jer, I smaae Skelmer! ned med Jer!"
 — Det var hendes Broder, som, af pur Godhed for sin
 Hest, brekte Smør paa Høet til den.

Cornwall, Regan og Gloster, fulgte af Tjenere,
 træde ind.

Lear.

God Morgen, Begge!

Cornwall.

Hil Dig, ædle Herre!

(Kent bliver sat i Frihed).

R e g a n.

Det glæder mig, at see Din Høihed.

L e a r.

O, Regan!

Det troer jeg selv; jeg veed, hvad Grund jeg har

Til denne Tro; hvis det ei glæded' Dig,

Lod jeg mig Stilles fra Din Moders Gravhøi,

Hordi den skjulede en troløs Qvinde.

(til Kent).

Ha! est Du fri? Dog derom siden! — Regan!

Din Søster duer ei; o Regan! Regan!

Ah! — roddyrstændet Urafnem'lighed,

En Qvaltaris lig, hun bandt her ved mit Hjerte, —

Knapt kan jeg sige Dig det, nei! Du troer ei,

Den gruelige Banart, hun — O, Regan! —

R e g a n.

Taalmodig, ædle Herre! vær taalmodig!

Jeg troer, hun agter sine Pligter meer,

End Du forstaaer at agte hendes Værd.

L e a r.

Hvad nu?

R e g a n.

Jeg troer, min Søster ei i mindste Maade

Sin Skoldighed forsømmer; om hun har

Lagt paa Dit toieløse Følge Vaand,

Er det paa saadan Grund, og i sig Hensigt,

At hun fortjener plat ud ei at dables.

L e a r..

Forbandet være hun!

R e g a n.

O, Du est gammel!

Naturen staaer i Dig paa selve Grænsen

Al eget Rige. Lad Dig ledes lidt

Al moden Dømmekraft, som bedre veed,

Hvad Dig mon' tjene, end Du selv! thi hør mig!

Drag atter til min Søster! sig, Du har
Fornærmet hende!

Pear.

Hvad! bede om Tilgivelse?

Giv Agt, hvor smukt Sligt klæder Faderhøshed!

"Min Datter! jeg tilstaaer Dig, jeg er gammel;

"Graaskæg er hjælpeløs; see! knælende

"Jeg beder, und mig Klæder, Seng og Føde!"

Regan.

Nok herom, Herre! det er slemme Griller;

Drag til min Søster!

Pear.

Aldrig, Regan!

Hun har afknappet Hølvten af mit Følge,

Seet surt til mig, og, lig en Slange, stunget

Mig med sin Tungebraad til Hjertetroden! —

Ha! salder haglstøkt, Him'lens Tordenkiler!

Vaa hendes utaknemmelige Jøse!

Ram, Pestlufst, hendes unge Ven med Lamhed!

Cornwall.

Fy, Herre! Fy!

Pear.

I, snare Lon! staaer Eders røde Luer

I hendes spottige Blik! Smit hendes Stønhed,

I Mosedampe, Solens Kraft udruged',

Og soid til Støv hver hendes Stoltheds Blomst!

Regan.

O Him'lens Guder! vist i Bredens Stund

Du vilst en Gang det Samme puste mig.

Pear.

Nei, Regan! Dig jeg aldrig skal forbande;

Din kærlige Natur skal aldrig give

Sig Haardhed Rum; grumt tinder hendes Dø;

Fit brønder ei, men varmer: Du vilst aldrig

See ved min Glæde surt; mit Fok ei mindste;

Ei haarde Ord mig give! ei afknappe

I mine Mundbid, endelig! Du aldrig

Din Borgport vilst tilstutte for Din Fader!

Du kender ngiere Naturens Pligter,
 Og Barndoms-Baandet, Høflighedens Love,
 Og dotterlig Taknemmeligheds Pligt;
 Du har ei glemt det halve Kongerige,
 Jeg stænked' Dig!

Regan.

Til Sagen, ædle Herre!

(Klang af Trompeter udenfor).

Pear.

Hvo slattede min Sending ind i Blokken?

Cornwall.

Hvis Komme er det, hin Trompet forkynder?

Hushofmæstere træder ind.

Regan.

Det er min Søsters; hendes Brev forkynder,
 Hun drager herhid. — Er Din Frue kommen?

Pear.

Det er en Træl, hvis lumpyne Hovmod boer
 Og hyaer i hans Frues uale Gunst; —
 Bort, Slyngel, fra mit Syn! —

Cornwall.

Hvad mener Du, min ædle Herre?

Pear.

Hvo slattede mit Bud i Blokken? Regan!

Jeg haaber vist, Du vidste ei af det? —

Hvo kommer der? —

Goneril træder ind.

O, naaderige Himle!

Hvis mildt paa Oldinger I stue ned;
 Hvis Lydigbed er Eders blide Loobud;
 Hvis selv I ere gamle, gjører da
 Min Sag til Eders! Sender fra det Høie
 En Bølge ned, og tager mig i Forsvar!

(til Goneril)

Siig, blues Du ei ved at see mit graa Skæg? —

O, Regan! vilst Du tage hendes Haand?

Goneril.

Hvorfor ei, Herre? hvad har jeg forbrudt?
 Alt er ei Brøde, hvad en Gæst kan tykkes,
 Og sindsfog Gudde kalder saa.

Lear.

O Bryst,

Hvor est Du fast! Endnu Du holder Dig! —
 Hvo lod mit Sendebud i Blokken spændes?

Cornwall.

Jeg satte ham der; men hans Feil fortjente
 Langt værre Straf.

Lear.

Du? gjorde Du?

Regan.

Min Gader!

Hvi vilst Du synes stærk, da svag Du est?
 Vend om, indtil Din Maaned er udrunden,
 Og bliv hos Goneril! afknap Du Hælvten
 Kun af Dit Følge! og kom saa til mig!
 Nu er jeg hjemme frø, mig mangler derhos
 Det rige Forraad, som Dit Ophold kræver.

Lear.

Hvad! vende hjem til hende? jage bort
 Halvhundrede af mine Riddersmænd?
 Nei! før forsværger jeg hvert Tag; før vælger
 Jeg Kamp med vilde Sky, og Liv i Fællig
 Med Ulv og Bjørn! — Ha! Nødens skarpe Sværd! —
 Gaae hjem med hende? — Nei — den raske Frankrig,
 Som uden Medgift tog vor Sidstefødt,
 Før for hans Throne boier jeg mit Kne,
 Som Daabendrager, og aftrygler ham
 En Naalepenge til at spinde ud
 Mit æreløse Liv! — Gaae hjem med hende?
 Før vil jeg være Træl, ja! Væbnet her
 Hos denne lumpne Staldkarl!

(Idet han seer paa Huushofmæsteren).

Goneril.

Som Dig lyfter.

Lear.

Hør mig, min Dotter! gjør mig ei afstindig!
 Jeg vil ei meer besvære Dig, mit Barn!
 Farvel! vi vil' ei mere sees — ei mødes!
 Men dog est Du mit Kød, mit Blod, min Dotter; —
 Dog nei, Du est en Sygdom i mit Kød,
 Som jeg nødvendigviis maa kalde min;
 Du est en Byld, et pestfuldt Saar, en Kræft i
 Mit søge Blod; — dog jeg vil Dig ei selde;
 Straf komme, naar den vil! jeg den ei kalder.
 Jeg beder Tordenguden ei gaae til,
 Ei hvister om Dig op til Overdommeren;
 Omvend Dig, naar Du kanst! bliv bedre, naar Dig
 tykkes! —

Taalmodig kan jeg være; jeg kan blive
 Hos Regan, jeg samt mine hundred' Mænd.

Regan.

Nei, ædle Herre! det gaaer ikke an;
 Jeg vented' ei, og er ei vel belavet
 Nu paa Dit komme. Laan min Søster Øre!
 Thi de, som vil' Din Høflighed betragte
 Med kold Fornuft, troe dog, nu est Du gammel,
 Og sølgelig' — Hun veed nok, hvad hun gjør.

Lear.

Er dette vel talt nu?

Regan.

Ja! tør jeg sige;
 Hørdant? Halvhundred' Mænd! Er det ei Nok?
 Hvor trænger Du til Fler? ja! til saa Mange?
 Ei Byrden blot, men selve Faren taler
 Mod sigt et Tal; hvor enes i eet Huus
 Saa mange Folk, som tjene toende Herrer?
 Det er høist vanskeligt, ja! fast umuligt.

Goneril.

Hvorfor maa ikke hendes Lyende,
 Som ogsaa mit, opvarte Dig, min Herre?

Regan.

Ja! hvorfor ei? hvis de forsmte Dig,

Saa revsed' vi dem; hvis til mig Du kommer,
 Da beder jeg Dig — thi jeg mærker Uraad —
 At bringe ikkun fem og Tyve med;
 Jeg Kost og Tag til Flere ei vil give.

Lea r.

Jeg gav Jer Alt —!

Regan.

Dg gav det i en god Stund.

Lea r.

Jeg gjorde Eder til mit Børgemaal,
 Gav Alt i Eders Hænder, hvad jeg eied',
 Men forbeholdt mig netop dette Antal
 Til Følge. — Hvad? maa jeg til Dig kun komme
 Med fem og Tyve? Regan var det saa?

Regan.

Saa var mit Ord; jeg tager ei mod Flere.

Lea r.

Skøn seer den Grimme ud ved Trolde's Side;
 Den Børste ei at være, er dog Pris værdt. —
 (til Goneril).

Jeg gaaer med Dig. See, Dit Halvhundrede
 Er tvende Gange hendes fem og Tyve,
 Dg Du har tvende Gange hendes Omhed.

Goneril.

Hør, ædle Herre! Hvordant kanst Du trænge
 Til fem og Tyve, Ei, ja! Fem til Følge
 I Huse, hvor et dobbelt Tag staaer rede
 Paa Dit Vink?

Regan.

Er Een ei Meer, end Nok.

Lea r.

O, tal ei om, hvad Nok er! Uflest Ligger
 I Overmod midt i sin Armmød sømmer;
 Giv ei Naturen Meer, end den behøver!
 Da er vort Liv ei dyrere, end Dyrets;
 See! Du est Adelsfrue; var det pragfuldt,
 At gaae blot varmt Klæd, da behøved' ei
 Naturen al den Pragt, Du bær', som dog

Knapt varm Dig holder. — Men den sande Nød, —
 Giv Taalmod, Hinde! Taalmod har jeg nodig!
 I see mig her, I Guder! fattig, gammel,
 Kun rig paa Nar og Sorg, forladt i Begge!
 Hvis det er Jer, som vende disse Døttre
 Nød deres Fader, o, da frels' mig fra
 Den Skændsel, Sligt sagtmodigen at døie!
 Lønd' i min Varm den ædle Bredes Ild!
 O, lad' ei Dvindevaaben, Taarer, skamme
 Min gamle Manddoms Kind! — Nei, I Ulykker!
 Jeg vil mig saadant hegne paa Jer Begge,
 At Verden skal — ja! jeg vil gjøre Ting, som —
 Jeg veed endnu ei, hvilke; men de vorde
 Al Jordens Rædsel! Jeg vil græde, troer I;
 Nei! græde vil jeg ei; —
 Jeg har stor Grund til Graad; men dette Hjerte
 Skal springe før i hundred' tusind' Stykker,
 End jeg vil græde. — Bee mig, Nar! jeg raser!
 (Pear, Gloster, Kent og Hofnarren gaar)

Cornwall.

Lad os gaar ind! det trækker op til Storm.

(Man hører Storm langt borte.)

Regan.

Heelt siden Borgen er; den gamle Mand,
 Med samt hans Følge, vil den næppe rumme.

Goneril.

Det er hans egen Skyld, han har forstyrret
 Sin egen Ro; sin Daarligheds Frugt han smage!

Regan.

Hvad ham angaar, modtager jeg ham gerne,
 Men ikke Een af Følget.

Goneril.

Det er mit Forsæt! —

Hvor er den ædle Gloster?

Cornwall.

Han fulgte med den Gamle! — ah! der kommer han.

Gloster kommer tilbage.

Gloster.

Vor Konning raser heftigt.

Cornwall.

Hvorhen drog han?

Gloster.

„Til Hest!“ han raaber; men, hvor han vil hen,
Det veed jeg ei.

Cornwall.

Lad reise kun! Sig selv han raader jo.

Goneril.

Hør, Ridder! bed ham paa at blive!

Gloster.

Ah! Natten falder paa, de kolde Vinde
Alt hyle frygteligt; og vidt og bredt
Er knapt en Buss.

Regan.

O! — egenfindig Mand

Maa bruge Plagen, han sig selv forvolder,

Til Skolemæster; luk Din Borgport til!

Han har et Følge med af Bovehalse;

Hvad de kan egge ham til, da han let

Sig lader foresnaffes, bør man frygte.

Cornwall.

Luk til Din Borg! det er en rødsom Nat;

Min Regans Raad er godt. Kom ind fra Stormen!

(De gaae.)

Tredie Act.

Förste Scene.

En Hede.

Storm, Torden og Lynisd. — Kent træder ind,
og møder en Riddermand.

Kent.

Hvo er her fkeer, end Storm og Uveir?

Riddermanden.

En, der er stemt, som Veiret, høist uroligt.

Kent.

Jeg kender Dig. — Hvor stedes nu vor Koning?

Riddermanden.

Han kæmper med den brede Himmel, byder

Snart Stormen blæse Jorden ud i Havet,

Suart Havet løfte sig, og drukne Jorden,

Saa Alt forandres maatte, eller knuses!

Han sønderriver sine solvgraa Haar,

Som Stormen i sit blinde Raseri

Forbitret hvirvler hen, og gjør til Intet;

Han stræber, i sin lille Sjæle-Verden,

At trodse Stormenes og Regnens Kamp;

Slig Nat, da vildest Mandbjørn blev i Hulen,

Da Løven og den sultne Ulv ei gjøre

Sit Skind vaadt, løber han barhovedet,

Og Hrør, det lyfter, byder han sit Liv.

Kent.

Men hvo er hos ham?

Riddermanden.

Kun Narren, som forgæves stræber

Hans Hjertequal at spørge bort.

Kent.

Jeg kender Dig, Herr' Ridder! og jeg tør

Betroe Dig — det har alt Dit Ansigt spaaet mig —

En Sag af Vegt. Der bryder Drilog ud

Imellem Cornwall og Albanien,

Skøndt Begges Statskunst det endnu forfølger. —

De har — og det har Hver, som store Stjerner

Til Throner hæved' — Folk, som synes blot

At være Tjenere, men er' ei Mindre,

End Frankrigs snilde Speidere, som kende

Vor Stat tilfulde; enten de har mærket

Til begge diæse Fyrsters Riv og Rækker,

Til Skændfels-Aaget, Begge lagde paa

Den gamle Koning, eller større Ting,

Som dette muligt blot til Paaskud tjener —

Nok er det, at en Hær fra Frankrig drager
 Til dette Tvistens Land; ja! allerede,
 Viis ved vor Kulde, har den sættest God
 I vore bedste Havne, og staaer rede,
 At plante Banneret i aaben Mark. —
 Men nu til Dig. Tør Du paa mine Ord
 Til Dover ile, Kaldst Du finde Folk,
 Som Tak Dig yde vil', naar Du saaer meldt,
 Hvor unaturligt, hvor til Banvid fast
 Man Konningen, vor Herre, her har krænket.
 Jeg Ridder er, af Adelsblod udrunden;
 Og, da jeg kender Dig, tør jeg med Tillid
 Betroe Dig dette Grende.

Ridder & manden.

Herom jeg siden med Dig tale vil.

Kent.

Nei, lad det være nu! —
 At Du kanst see, at jeg er meget Mere,
 End Udenræggen, aabne denne Pung,
 Og tag dens Indhold! — Hvis Du seer Cordelia,
 Som vist Du gjør, viis hende denne Ring!
 Saa vil hun sige Dig, hvo jeg mon' være,
 Som Du ei kender nu. — Ha, hvilket Uveir!
 Jeg vil vor Konning søge.

Ridder & manden.

Giv mig Din Haand! Har Du ei Meer at sige?

Kent.

Kun Lidet,

Og dog meer vigtigt, end den hele Rest;
 Naar vi har fundet Konningen, Du søger
 Ad hin Kant, me'ns jeg gaaer ad denne Vej,
 Du lad os gjøre Anstrig til hinanden!

(de gaae).

Anden Scene.

En anden Del af Heden; Stormen vedbliver.

Lea og Narren træde ind.

Lea.

Blæs, Vind, split Dine Kinder, ras og blæs!

I Himmelfluser, I Orkaner! spruder,
 Til Laarne synke, Spir og Floie drukne!
 I tankefnare Svovelblus, I Forbud
 For Tordenfilderne, der spalte Ege,
 Uffvid' mit Haar, og Du, almægtig' Torden!
 Slaa Klodens tykke Bugning flad! Bræt sønder
 Naturens Former! Spild med Eet alt Sædstof,
 Hvoraf hin utaknemmelige Slægt udspringer!

Narren.

O, Faer min! Hofmands Mundsveir under Tag og
 Ly er bedre, end dette Gudsveir under vilde Sky. — Ind
 med Dig, Faer min! og bed om Dine Døttres Velsignelse!
 det er en Nat, som hverken ysker Vise eller Narre.

Near.

Rumt, til Du revner! Lynild, spy! sprud, Regn!
 Ei Regn, Storm, Torden, Jld er' mine Døttre.
 Jer Elementer, Jer jeg ei anklager
 For Utaknem'lighed; Jer gav jeg aldrig
 Et Kongerige; kaldte Jer ei Børn;
 I skyldte mig ei Digt; thi kæmper ud kun
 Den rødselsfulde Lyskamp! her jeg stander,
 Som Eders Træl, en arm, syg, haaret Olding; —
 Men dog — dog kalder jeg Jer Tjenestvende,
 Som, udi Forbund med to sule Døttre,
 En i det Høie raadet Drølog fører
 Mod sligt et gammelt, sligt et sølvgraat Hoved,
 Som mit er. O! — O, det er grueligt!

Narren.

Han, som har et Hæns at putte sit Hoved i, har en
 god Hjelm.

Den Mand, som gjør sin Taa
 Til hvad hans Hjerte er,
 Skal snart en Vigtern saae,
 Og søvnløs Nat, med Meer.

— thi end gaves aldrig sager Qvinde, som ei gjorde Mi:
 ner i Speil.

Kent træder ind.

Lear.

Nei! jeg paa Taalmod vil et Mynster være;
Jeg siger ei et Ord.

Kent.

Hvo der?

Narren.

For Pokker! her er Dyden og en Bureklav; det er en
viis Mand og en Nar.

Kent.

Ah, Herre! est Du her? De Bøfener,
Som elste Nat, dog frøgte slige Nætter.
Selv Mørkets Vandrerer sligt Uveir strækker,
Og holder dem i Hulen. Fra min Ungdom
Kan jeg ei mindes slige Lynildesflammer,
Sligt rædsomt Tordenbrag, sligt Brøl og Hvin
Af Storm og Regn; Naturen kan ei bære
Slig Rød, slig Angest!

Lear.

O, lad de store Guder,
Som over os saa frøgteligen buidre,
Nu søge sine Tjender ud! Væd, Niding,
Der bærer i Din Varm fordultet Misgjerning,
Som Retten ei har tugtet! Skjul Dig, Blodhaand!
Du Sturk, som hylter Dyd, og driver Blodslam!
Og Du Meensverne! Dø af Angst, Du Synder!
Som, under Benflabs Masque, angled' efter
I in Nastes Liv. I, dybt begravne Synder,
Sprang' Eders mørke Grav, og raaber op til
De frygtelige Stevningsmænd om Raade —!
Jeg er en Mand, meer syndet mod, end Synder! —

Kent.

O, vee! med blottet Hoved! — bedste Herre!
Her tæt ved er en Høtte; nogen Lindring
Vil den dog ventligt sænke Dig mod Stormen;
Udhoil Dig der, me'ns til hin haarde Borg,
Ja! haardere, end Stenen, den er bogt af,
Og hvor mig uplig', da jeg søgte Dig,

Blev negtet Indgang, jeg kan vende om,
 Og Kærlighed en liden Hjælp afvinge!

Lear.

Jeg troer, det løber surr for mig; — velan,
 Min Dreng! hvor gaaer det Dig, min Dreng? Du fryser?
 Jeg fryser selv. — Hvor er Din Straafeng, Ven?
 Nød er en hertilg Kunstner; ringe Ting
 Den kostbar gjøre kan. Kom med Din Hytte!
 Min Nar, min stakkels Gut! mit knuste Hjerter
 Endnu et lille Stykke har, hvori
 Det stærer mig for Dig!

Narren.

Den Mand, som har en Smule Forstand, —
 Hei, Hovsa, Falderi, Faldera! —
 Maa søge sin Lykke, hver han kan;
 Thi Regnen, den regner hver Dag.

Lear.

Sandt, sandt, min gode Drenge! — Kom, viis os Hytten!
 (Lear og Kent gaaer.)

Narren.

Det er en deilig Nat til at køle en Hore. —
 Jeg vil' sige en Spaadom, før jeg ganger bort.

Naar Klerk er Meer i Ord, end Daad,
 Naar Brygger gjør sin Malt for vaad,
 Naar Junker Skraddermæstren retter,
 Naar Horkari brændes, men ei Ketter,
 Ero mig, den Mode da opslaaer,
 At Mennesket paa to Ben gaaer. —
 Naar hver en Dommer retvisti dommer,
 Naar Edeland for Gjæld ei rømmer,
 Naar Klaffer ei i Dmstøb kommer,
 Og Lommehyv ei gaaer i Lomme,
 Naar Onier ei tæller Guld paa Gade,
 Og Skøger Kirker bygge lade; —
 Da kommer der, jeg spaaer for sand,
 Stort Hvirvar over Albions Land.

Denne Spaadom skal Merlin gjøre; thi jeg lever for
 hans Tid.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Værelse i Glosters Borg.

Gloster og Edmund træde ind.

Gloster.

Ah, ah, Edmund! jeg lider ei denne unaturlige Færd; da jeg bad dem om Lov til at lindre hans Jammer, frøs toge de mig Herrebudet i min egen Borg, og paabøde mig under Straf af sin evige Unaade, hverken at tale om ham, gaae i Forbøn for ham, eller paa nogen Naade undere støtte ham.

Edmund.

Høist grumt og unaturligt!

Gloster.

Tys! sig ikke et Ord! Der er Tvedragt mellem Hertugen, og der er endnu værre Ting i Gære; jeg har faaet et Brev i Nat; — det er farligt, at tale derom; — jeg har gemt Brevet under Laas og Luffe i mit Sengammer. Den Uret, vor Konning nu maa lide, vil blive djærvt hevet; en Del af en Krigshær er allerede gaaen i Land her i Riget. Vi maae følge vor Konnings Sag; jeg vil søge ham op, og i Løndom lindre hans Jammer; gaf Du hert, og hold Hertugen med Snak, paa det han ei skal mærke min Kærlighedsgjærning! Spørger han om mig, er jeg færdig og gangen til Sengs. Vorden end Døden min Lod (og Mindre har han ei truet mig med), maa jeg dog hjælpe vor Konning, min gamle Heere. — Der er selv samme Ting i Gære, Edmund! jeg beder Dig, vær varsom!

(Han gaaer).

Edmund.

Tilgiv mig det! Din Omhed slugs skal meldes Til Hertugen, samt hvad jeg veed om Brevet; — Det gjælder, som fortjenstligt, og det skænker Mig sikkert, hvad min Fader saa forbrød; Det er hans Guds og Guld; Cens Død en Andens Brød.

(Han gaaer).

Fjerde Scene.

En Del af Heden med en Hytte.

Lea'r træder ind med Kent og Narren.

Kent.

Her er det; træd nu ind, min ædle Herre!

For haard er Nattens Grusomhed at døie

Her under vilde Himmel.

(Stormen bliver ved).

Lea'r.

Lad mig i Fred!

Kent.

Trød her ind, ædle Herre!

Lea'r.

Vilst Du mit Hjerte knuse?

Kent.

Nei, før jeg knusede mit eget. —

Trød ind, min ædle Herre!

Lea'r.

Du troer det Meget, at hint Uveir trænger

Lil Huden ind; for Dig kan det saa være;

Men, hvor den større Sygdem sætter Rod,

Den Mindre føles knapt. Du slyer en Bjørn,

Men, hvis Din Flugt gaaer ud mod vilde Hav,

Du vender om og slyer i Bjørnens Svælg;

Er Sjælen fri, er Legemet lidt kuldstørt;

Men dette Uveir i min Sjæl borttager

Hver anden Gørelse fra mine Sanser,

Undtagen den, som sidder her og banker.

Barns Utaknem'lighed! — Er det ei just, som

Min Mund nu sønderrev min Haand, fordi

Den Gode rækker den? — Men jeg vil straffe; —

Nei, jeg vil ikke græde meer. — I saadan Nat

At lukke Huus for mig? — Na, Uveir! Jeg vil lide.

— I saadan Nat! O Regan! Coneril! —

Den samme Gader, som Jer al Ting gav, —

O! den Vei gaaer til Vanvid; lad mig slye den!

Ei Meer om det!

William Shakespeare

Samstag

Dramatische Werke

Verlag

H. O. WOLFF

Erst von Jacobus

Edgar, i et affindigt Menneskes Stikkelse, træder ind.
Edgar.

Bort! bort! den onde Aand forfølger mig! —

I skarpe Hvidbjørn blæser kolde Vind;

Hu! læg Dig i Din kolde Seng, og varm Dig!

Lear.

Hør! gavst Du Alt til Dine tvende Døttre?

Og er det derved kommet saa vidt med Dig?

Edgar.

Hvo giver stakkels Thomas Noget? ham, som den onde Aand har ført gennem Ild, gennem Blus, over Badesæder og gennem Vandhvirvler; gennem Kær og Morads; den har lagt Kniv under hans Hovedgærde, og Strikker i hans Kirkesol, kommet Rottetrind i hans Suppe, og gjort hans Hjerter saa høymodigt, at han red paa en brun Traver over 4 Tommer brede Broer, og jog efter sin Skygge, som efter en Forræder. — Gud bevare Dine fem Sønner! — Thomas er kold; hu! hu! hu! — Gud bevare Dig fra Hvirvelvinde, ilde varslende Himmelføn og Smittefot! Gro stakkels Thomas en Skærv i Guds Navn, ham, som den onde Aand piuer! Der kunde jeg see ham nu, — og der — og der — og igjen der, og der!

(Stormen bliver ved).

Lear.

Hvad! har hans Døttre bragt det saa vidt med ham?

Gavst Du dem Alt? beholdt Du selv slet Intet?

Narren.

Jo! han lod dem ikke tage sine Buxer fra sig; ellers maatte han gjøre os Alle skamrøde.

Lear.

Nu, gid hver Plage, som den høie Skæbne har hængt i Luften over Syndens Hoved, Maa ramme Dine Døttre?

Kent.

Han har ei Døttre, ædle Herre!

Lear.

Forræder, vær, som Graven, taus!

Saa dybt kan Døttres Utafnem'lighed

Hans Menneſtes-Natur alene lue! —
 Er det da Lov, at hver en affat Fader
 Sit eget Kød ſaa grueligt ſkal handle?
 Sindrige Straf! det var det ſamme Kød,
 Som avlede hint Pelican-Par!

Edgar.

Pillicock ſad paa Pillicocks Hoi; —
 Hallo! Hallo! lo! lo!

Narren.

Denne Nat vil forvandle os Alle til Narre og gale
 Menneſter.

Edgar.

Tag Dig vel i Nat for den onde Aand! adlyd Dine
 Forældre! hold Dit Ord trofaſt! ſværg ikke! begær ei an-
 den Mands Fæſtemo! ſæſt ei Dit unge Hjerter til Pral
 og Pragt! — Thomas er ganſke kold.

Dear.

Hvad har Du været?

Edgar.

Tjeneftekarl, ſtolt i Hjerter og i Sind, jeg krusede mit
 Haar, bar min Kæreſtes Handſker paa min Hat, tjente
 Vellyſten i min Madmoders Hjerter, og bedrev Mørkets
 Gjerninger med hende; ſvor ligesaa mange Eder, ſom jeg
 talede Ord, og brød dem lige for Himmelenſ lyſe Aſon;
 En, ſom lukkede ſine Dine med vellyſlige Tanker, og vaage-
 nede for at iverkſætte dem. Din elſtede jeg hoiſigen; Læ-
 ning: Epil med Liv og Sjæl; og hos Kvinden var jeg
 Stortyrkens Mæſter i Umatteſighed; mit Hjerter var faſt,
 mit Dre lettroende, min Haand blodrig; jeg var urenlig
 ſom et Evin, tyvagtig, ſom en Ræv, graadig, ſom en
 Ulv, gal, ſom en Hund, rovſyg, ſom en Løve! Lad ei
 knirkende Skoe, eller raſende Silkeklæder forlokke Dit ſtær-
 kets Hjerter til Kvinder! Hold Din Fod fra Horehuſe
 Din Haand fra Underſtøtter, Din Pen fra Agerkarlenes
 Bøger, og ſtrid mod den onde Aand! Endum blæſer den
 kolde Wind gennem Hvidtjørnen; den ſiger:

Sum, mum — mum —

Heidum, Deideridum!

Hei, Konningsøn, hold! lad den Hest ride forbi!

(Stormen vedbliver).

Lear.

Nei! Du varst bedre faren i Din Grav, end nu, Du med Dit nøgne Legem maa trodse denne Lustens rasende Brøde! — Er Mennesket ikke Mere, end Dette? — Seer ret nøie paa ham! Du skylder ei Ormen Silke, ei Dyret Hud, ei Gaaret Ulv, ei Vesmerkatten Bellugt. — Ha! Tre af os fire her ere falsk Mønt! Du est af ægte Præg og Værdi! Det upyntede Menneske er ei Mere, end sligt et fattigt, nøgent, gaffelformet Dyr, som Du est. — Bort, bort! Du laante Kram! — kom! knap op her!

(Han rider sine Klæder af sig).

Narren.

Hør, Gaer min! vær rolig! det er en slem Nat at svømme i. — Nu vilde en lille Jyd paa vild Mark være lig en gammel Horkars Hjerte; en lille Gnist, og hans hele øvrige Legem koldt. — See, der kommer en Lygte-
mand! —

Edgar.

Det er den onde Aand, Stibbertigibbet; han begynder, naar det ringer ad Døel, og gaaer til første Hanegal; han volder Stær og Skelen og Harestaav, sætter Melbug i den hvide Hvide, og klæder det stakkels Kræ paa Jorden.

Sanct Witbold gif tre Gange Heden omkring;

Der mødte han Ellefouer ti i Ring

Ved Midienat;

"Forvinder bradt,

"Og på' Jer, I Trolde, på' Jer!"

Gloster træder ind med en Fakkels.

Lear.

Hvo er det?

Kent.

Hvo der? Hvem søger I?

Gloster.

Hvo ere I? Ederes Navne?

Edgar.

Jeg er stakkels Thomas, som æder den svømmende Frø,
Landsen, Skrubtudseungen, Hedegglen og Vandfirbenet; som
i sit Hjertes Raseri, naar den onde Aand raser i ham,
æder Komag, som Salade; sluger den gamle Rotte og den
drukne Hund; drikker den grønne Fløde paa den stille-
staaende Vøl; som piskes fra Sogn til Sogn, og sættes i
Blot, og saarer Nis, og spærres inde; som en Gang havde
tre Klædninger til sin Ryg, sex Skjorter til sin Krop, Hest
til at ride, og Klinee at spinge.

Men Muns og Rotter og slige smaae Dyr

Har Thomas ædt i spy Aar, den stakkels Kyr!

Best Dig for ham, der er i Hælene paa mig! — Stille,
Emolkin! stille, Du onde Aand!

Gloster.

Hvad! har Du ikke bedre Selskab, Herre?

Edgar.

Viid! Mørkets Første er en Adelsmand;
Hans Navn er Modo, eller ogsaa Mahu.

Gloster.

Ah, Herre! saa vanartet er vort Rød,
At det kan hæde, hvad der avled' det.

Edgar.

Stakkels Thomas fryser.

Gloster.

Gaf hjem med mig! min Pligt forbyder mig,
At lode Dine Tøtters haarde Bud;
Skøndt de har paalagt mig, at lukke Borgen,
Og overgive Dig til Rattens Bold,
Har jeg dog vedet at opsoge Dig,
Og bringe Dig, hvor Ild og Rød staae rede.

Lea.

Først lad mig tale med hin Philosoph! —
Hvad er vel Lord'neus Marsag?

Kent.

Min ædle Herre, tag dog mod hans Tilbud!
Gaf ind i Huset!

Lear.

Først har jeg et Par Ord

At tale med hin herlige Thebaner; —

Eiig mig, hvad er Din Videnkab?

Edgar.

At kysse Djævelen, og dræbe Uroi.

Kent.

Kormaa ham at gaae med Dig, ædle Herre!

See, hans Forstand begynder at formørkes!

Gloster.

Og kanst Du dødsle ham? Hans egne Døtre

Ham efter Livet staae. — Den gode Kent! —

Han spaaede ham det jo; — den arme Flygtning! —

Du siger, Kongen er vanvittig — hør mig!

Min Ven! jeg selv er fast ei langt fra Vanvid;

En Søn jeg havde, nu forstødt og fredløs;

Han tragtede mig uroligt efter Livet.

Min Ven! jeg elsked' ham; nei! ingen Fader

Har elsket høiere, — hør! — sandt at sige,

Sorg har min Hjerne rent forstyrret.

(Stormen vedbliver).

Ha! hvilken Nat! — Jeg beder, ædle Herre! —

Lear.

O, tilgiv!

Gjør Du mig Selskab, ædle Phi'soph!

Edgar.

Thomas er fald.

Gloster.

Gak ind i Hytten, Dreng! og varm Dig lidt!

Lear.

Kom' Alle ind!

Kent

Nei, denne Vej, o Herre!

Lear.

Jeg gaaer med ham;

Jeg bliver hos min Philosoph.

Kent.

Min gode Herre, søi ham! lad ham følge med!

Gloster.

Tag ham med Dig!

Kent.

Kom, Dreng! og gaa med os!

Lear.

Kom, gode Athenienser!

Gloster.

O! Stille! Stille! Lyd!

Edgar.

Ridder Roland kom til det mørke Taarn,
Hans Ord monn' lyde: — Hu! Hø! Vah!
Jeg lugter Blod af en britisk Mand.

(De gaae).

Femte Scene.

Bærelse i Glosters Borg.

Cornwall og Edmund træde ind.

Cornwall.

Jeg vil have Hevn over ham, inden jeg forlader hans Borg.

Edmund.

Det skrækker mig hartad, at tænke paa, hvorlunde man vil lægge mig det til Last, at Naturens Vigtigste her vige for min Borgerpligt.

Cornwall.

Jeg mærker nu, at det ei var ondt Sindelag mod hans Fader selv, som drev Din Broder til at trakte ham efter Livet; nei! at denne erkendte Dit Værd, opvakte hos ham en Misundelse, som hans afskyelige flætte Hjerte bragte til Udbænd.

Edmund.

Hvor bitter er ei min Skæbne, at det maa angre mig, at jeg over Retfærd! — Her er det Brev, han talede om, som beviser, at han staaer i lønlige Forstaaelse med Kronerige. O, I Himle! at dette Forræderi dog ei var til, eller dog ei opdaget af mig!

Cornwall.

Følg mig til Hertuginde!

Edmund.

Dersom dette Brevs Indhold er sandt, saaer Du en mægtig Hob at tage Haand i.

Cornwall.

Sandt eller falskt, saa har det gjort Dig til Jarl af Gloster. See ad, hvor Din Fader monne være, at vi slugs kunne fængsle ham!

Edmund (affides).

Hvis jeg finder ham i Færd med at yde vor Konning Hjælp, vil det end stærkere oppuste hans Mistanke. — Jeg vil blive ved i min Trost, hvor svar endog Kampen maatte worde mellem den og mit Blod.

Cornwall.

Jeg vil staae Vid til Dig, og Du skalst finde en endnu ømmere Fader i min Kærlighed.

(De gaae).

Sjette Scene.

Et Bærelse i et Bondehuus i Nærheden af Borgen.

Gloster, Lear, Kent, Narren og
Edgar træde ind.

Gloster.

Her er det bedre, end i fri Luft; tag til Takke med det! Dette ringe Huusly vil jeg forbedre med, hvad jeg formaaer; jeg skal ei blive længe borte fra Dig.

Kent.

At hans Sansers Styrke har maattet bukke under for hans heftige Sorg; Gud lønne Dig for Din Godhed!

(Gloster gaaer).

Edgar.

Nu kalder Frateretto paa mig, og fortæller mig, at Nero staaer og angler i Mørkets Sø, — (til Narren). Ved, Du uskyldige Nar! og tag Dig i Agt for den onde Aand!

Narren.

Hør, Gaer min! sig mig, om en gal Mand er en Adelsmand eller en Borgermand!

Lear.

En Konning! en Konning!

Narren.

Nei! han er en Borgermand, som har en Adelsmand til Søn; thi det er en gal Borgermand, som seer paa, at hans Søn bliver til Adelsmand.

Lear.

O, gid jeg havde tusind' Mand med Stegespid,
Nødt glødende, og kunde styrte paa dem! —

Edgar.

Den onde Mand bider mig i min Nøg.

Narren.

Den er gal, som troer paa en Ulvs Tamsed, en Hests Sundhed, en Drengs Benstak, eller en Høres Od.

Lear.

Ja! det skal see; jeg aabner Netten strax; —

(til Edgar)

Kom, og beklød Din Plads, høitørde Dommer!

(til Narren.)

Eid her, Du vise Mand! — Nu, I Røvdinder! —

Edgar.

See, hvor han staaer og stirrer! Kanst Du ikke see,
ende Mand?

Lear.

Trød frem for Netten, Frue!

Edgar.

Sten Lifelil, sæt over Naen til mig! —

Narren.

Hendes Baad er i tu,

Dg ved velberaad Hu

Hun kom desuagtet ei over til Dig.

Edgar.

Den onde Mand hjem søger den slakkels Thomas i en
Nattergals Stemme; Hopydance striger i Thomassens Bug
efter to Spøgesild; gal ikke, sorte Engel! Jeg har ingen
Mad til Dig.

Kent.

Hvad nu? Staa ei forstenet, ædle Herre!

Læg Dig til Hvile her paa disse Puder!

Lear.

Først vil jeg høre deres Sag; frem, Vidner!

(til Edgar).

Du Mand i Dommerfaaben, tag Dit Sæde!

(til Narren)

Og Du, som hjælper ham ved Rettens Haandhævd,
Sid ved hans Side! —

(til Kent).

Du, sem Bisidder, sæt Dig her!

Edgar.

Vel, lad os domme efter Ret og Skjel!

Sover eller vaager Du, Ungersvend?

Dine Lam gaar i mit Korn;

Men skit kun en Lod med Din Rosenmund!

Flugs bar du Din hele Hjord.

Purr! Katten er graa.

Lear.

Anklager, hør først hende! det er Goneril. Her aflæg-
ger jeg min Ed for denne hæderværdige Forsamling, at hun
har sat sig op imod den stakkels Koning, sin Fader.

Narren.

Kom herhid, Frue! er Dit Navn ei Goneril?

Lear.

Det kan hun ikke negte.

Narren.

Lilgiv mig! for en Skammel tog jeg Dig.

Lear.

Og her staar En, hvis fæle Blik forkynde

Det fule Hjertelag. — Stands hende der!

Ha, Id, Sværd, Vaaben! Retten er bestukken;

Hvi lodst Du hende undløbe, falste Dommer?

Edgar.

Gud bevare Dine fem Sønner!

Kent.

O, Jammer! — Herre! hvor er nu hin Taalmod,

Som Du saa tidt var stolt af at beholde?

Edgar (affides).

En Taarestrøm nu græder fast min Stemme,

Saa min Forskillelse maa snart forsvinde.

Dear.

See! alle mine Hunde, smaae og store,
Pasop, Blandine, Bakker, gøe ad mig.

Edgar.

Thomas vil kaste sit Hoved efter dem. Bort, I Kæ-
tere!

Er Din Smude sort eller hvid,
Givtigt eller ei Dit Bid;
Gaardhund, Køhund, Dogge stor;
Stover Du i Vilddets Spor;
Est Du Vandhund, Mynde, Tar,
Thomas Dig kan kuste strar;
Kaster jeg mit Hoved saa,
Alle Flugten tage maae.

Hallo, Hallo, Halloto! — Kom, lad os gaae til
Torvplads, Markeder og Køstæder! — (affædes) Nu, stak-
kels Thomas! er Dit Gøglerhorn tørt!

Dear.

Saa lad dem nu sønderlemme Regan, for at see, hvad
der ruger omkring hendes Hjerte; er der nogen Grund i
Naturen, som forarsager disse haarde Hjerter? — Ja!
hvad Dig angaaer, Herre! (til Ed'gar) da optager jeg
Dig blandt mine hundrede Riddersmænd; men jeg lider
ikke Snittet paa Dine Klæder; Du vilst sige: "Det er
en Verferdragt;" men lad dem forandres!

Kent.

Nu, Herre, læg Dig her, og hvil en Stund!

Dear.

Gjør ingen Støi! gjør ingen Støi! Træk Sparsagenet
sammen! Saa, saa, saa! Vi ville gaae til Aftensbordet i
Morgen tidligen; saa, saa, saa!

Narren.

Og jeg vil gaae til Sengs ved Middagstid.

Gloster kommer tilbage.

Gloster.

Kom hid, min Ven! Hvor er min Herre Konning?

Kent.

Her; men forstyr ham ei! hans Sans er borte.

Gloster.

Min Ven, saa tag Du ham i Dine Arme!
 Nys har jeg hørt en Snigmordsplan imod ham;
 Der staaer en Bærestol her udenfor;
 Læg ham i den, og drag ad Dover til,
 Hvor man vil yde Tak og Løn Dig! — Kom,
 Og løst Din Herre op! — Hør! tøver Du,
 Da staaer hans Liv, og Dit, og Hvers, som er
 Ham tro og huld endnu, paa Spil; — tag Haand
 I, løst ham op, og følg mig! Du skal se
 Lidt Proviant og quick Befordring!

Kent.

Den kuede Natur er slumret ind; —
 Maaskee var denne No en Balsam for
 Din søge Sans, som næppe læges vil,
 Hvis bedre Tider ikke staae i Bente. —

(til Narren).

Kom hid, tag Haand i med, og bær Din Herre!
 Du staaer ei Haanden af ham.

Gloster.

Kom, kom, afsted!

(Kent, Gloster og Narren gaar ud, bærende
 Kongen).

Edgar.

Naar vore Overmand i Nød bestedt' vi stue,
 Bort eget Jammers-Bjerg da spinder til en Tue;
 Svart bærer han, hvis Byrde deles ei,
 Selv Andres Fryd er Torne paa hans Bei; —
 Men Hælvten af Din Sorg har Du alt overvundet,
 Naar paa Din Tornestil Du har en Vandrer fundet.
 Hvor blide tyktes mig nu mine Kaar!
 Hvad mig kun bærer, Kongen bradt nedslaaer.
 Som over Fader jeg, han over Barn maa græde; —
 Afsted! mærk Tidens Tegn! — Den Dag tør snart frem-
 træde,

Da Løgn, bestømmet, sig paa Mund skal staae,
 Og Edgars Navn igjen i Herlighed opstaae! —

Stee, hvad der vil, i Nat, blot Kongen fresses! —
 Aps! Aps!

(Gaaer).

Syvende Scene.

Bærelse i Glosters Borg.

Cornwall, Regan, Goneril, Edmund
 og Tjenere træde ind.

Cornwall.

It alt, hvad Du kanst, til Din ædle Huusbonde! viis
 ham dette Brev! Frankeriges Hær er landet; — opsig
 Nidingen Gloster!

(Rog'e af Tjenerne gaae u').

Regan.

Hæng ham strax!

Goneril.

Riv hans Dine ud!

Cornwall.

Overlad ham til min Harm! — Edmund, bliv Du
 her, og hold Vor Søster med Selskab! — den Hevn, vi
 nedes til at tage over Din forræderste Fader, dner ei for
 Dig at see paa. — Raad Hertugen, Du drager til, at tage
 de Syndsomske Forholdsregler! Vi skulle gjøre det Samme.
 Vore Tilbud skulle gange rasst mellem os med Underretning.
 Lev vel, elskede Søster! — Lev vel, Jarl af Gloster!

Huushofmæsteren træder ind.

Nu! hvor er Konningen?

Huushofmæsteren.

Ham Gloster Jarl i Løn har bragt herfra;
 Fem, sex og Tred've af hans Middersvende,
 Som iled' efter ham, ved Vorten traf ham;
 De fulgte ham med Fler' af Jarlens Mænd
 Til Dover, hvor de brønte af at have
 En velbevæbnet Hær af Forbundsfeiler.

Cornwall.

Staf Heste til Din Frue!

Goneril.

Farvel, min Søster, og min kære Herre!

(Goneril og Edmund gaar).

Cornwall.

Edmund, lev vel! — gik, søg' den Niding Gloster!

I binde ham som Tyv, og hid ham bringe.

(Nogle af Tjenerne gaar).

Lov vi end ei vel raade med hans Liv

Kornden Lov og Dom, skal dog vor Magt

Vor Hævntørst slukke; — døde os, det kan man;

Men drage os til Regnskab kan man ei.

Hvo kommer der? Er det Forræderen?

Tjenerne komme tilbage med Gloster.

Regan.

Den ufattommelige Ræv! der er han!

Cornwall.

Bind fast hans visne Arme!

Gloster.

Hvad tænker Ederes Friheder? — Kom dog

I Hu, I ere mine Gæster! ei

Forgriber Jer mod mig!

Cornwall.

Flugs binder ham!

(Tjenerne binde ham).

Regan.

Fast! fast! — O, nedrige Forræder!

Gloster.

Det er jeg ei, grusomme Frue!

Cornwall.

Bind ham til Stolen! — Skurk! Du lære skalst —

(Regan rustor ham i Skæget).

Gloster.

Ved alle Guder! det er høist uædelt,

At ruste mig i Skæget!

Regan.

Saa sølverhvid, og en Forræder!

Gloster.

Du onde Frue!

Hvert Haar, Du river af min Kind,

!

Dg klage mod Dig. Jeg er jo Din Vert.
Du borde ei med Høverhænder slænge
Mit gæstfri' Nafn saa! hvad vilst Du gjøre?

Cornwall.

Hør! hvilket Brev fikst Du fra Frankrig nyligt?

Regan.

Svar ligefremt! Vi veed den hele Sandhed.

Cornwall.

Hvad Forbund har Du med Forræder-Banden,
Som nys har sætset Fod i Kongeriget?

Regan.

Lal! hvorhen har Du sendt den gale Konning?

Gloster.

Jeg har et Brev, med Gisninger opfyldt;
Det kom fra En, som fremmed er for Sagen,
Dg ei fra nogen Fjende.

Cornwall.

Det Træfthed er!

Regan.

Dg Regn!

Cornwall.

Hvor har Du Konningen sendt hen?

Gloster.

Til Dover.

Regan.

Hvorfor

Til Dover? Vød' vi Dig ei under Livsstraf —

Cornwall.

Hvorfor til Dover? Lad ham først besvare det!

Gloster.

Jeg er, som Bjørnen, bunden til en Pæl,
Dg jeg maa holde Dyrekampen ud.

Regan.

Hvorfor til Dover?

Gloster.

For ei at see Din grumme Klo udrive
Hans stakkels, gamle Dine; ei Din Søster
Elaae Wildsvinstiger i Herrens Salvede;

Slig Storm, som han, med Staldet Hoved, døjed'
 I Mattens Helveds-Mørke, vilde slaget
 Det vilde Storhav op i Him'lens Hvalving,
 Og slukt dens Lamper; ja! den stakkels Diding,
 Han afsvang selve Uveirs-Ethen Laarer.
 Hvis Uiv hin Midnat tuded' ved Din Borgport,
 Du borde sagt: "Borgvægter, Inf den ind!"
 Alt Grusomt smeltede! men jeg skal see,
 At Hevnens Vinge rammer slige Born!

Cornwall.

Nei! see det skalst Du ei; — Mænd! holder Stolen!
 Paa Fine Fine vil min Gud jeg sætte.

(Gloster holdes nede i Stolen, medens Corn-
 wall udriver hans ene Nie, og træder paa det).

Gloster.

Hvo leve vil, indtil han vorder gammel,
 Han hjælpe mig! — O, grusomt! — O, I Guder!

Regan.

Det Nie leer ad hint; lad det gaae med!

Cornwall.

Hvis Du seer Hevn —

En Tjener.

Hold! styr Dig, ædle Herre!

Jeg tjente Dig fra Barnsben af; men aldrig

Har jeg end gjort Dig bedre Tjeneste,

Gud nu, jeg beder, Du vilst styre Dig.

Regan.

Hvad nu, Du Hund?

Tjeneren.

Hvis Du barst Slæg paa Hagen,

Da rusted' jeg det nu.

(Cornwall drager Sværdet, og løber mod ham).

Hvad har Du for?

Cornwall.

Ha, Udsling!

Tjeneren.

Nu saa, kom an, og tag, hvad Bredden giver!

(han trækker; de fægte; Cornwall faares).

Regan.

(til en anden Tjener).

Giv mig Dit Sværd! — Du Træl sig saa formaster!
(Hun griber et Sværd, og stikker ham bag fra).

Tjeneren.

Vee mig! jeg døer! — Jart! Du har end eet Dir,
At see ham straffet med. O, vee! —
(han døer).

Cornwall.

Jeg forebygge skal, det ei seer meer. —
Ud, ugle Masse Slim! — Hvor er Din Glands nu?
(Han river Glosters andet Li ud, og kaster det paa Gulvet).

Gloster.

Alt Mulm og uden Trøst! — Hvor er min Edmund?
Edmund, oppust nu hver Naturens Gnist,
For denne gruelige Død at lønne!

Regan.

Forræder! bort! Du raaber paa Din Fjende;
Ham var det, som Din Troloshed os røbed',
For ædel til at ynte Dig.

Gloster.

Jeg Daare!
Saa Edgar ei seet Uret! — Milde Guder!
Tilgiver mig min Synd, og bant velsigner!

Regan.

Gaar, kaster ham paa Dør, og lad' ham lugte
Sig til sin Bei til Døer! — Ugle Herre!
Hvortlunde staaer det til? Du blegner fast?

Cornwall.

Jeg fik et Saar; o, følg mig, ædle Frue! —
Jag bort hin blinde Skurk! — kast denne Træl
Paa Møddingen. — Regan, jeg bløder stærkt!
Det Saar kom ubeleiligt; — ræk mig Haanden!
(Cornwall gaar ud, ledet af Regan; — Tjenerne
løse Gloster, og lede ham ud).

Første Tjener.

Jeg bryder mig ei om, hvad Ondt jeg gjør,
Naar denne Mand kan fare vel i Verden!

Anden Tjener.

Saa fremt hun lever længe, og omsider
 Saaer en naturlig Død paa Sotteseng,
 Vil' alle Qvinder vorde til Uhyrer.

Første Tjener.

Kom, lad os følge Jerten, og faae Thomas,
 Den gale Tigger, til at lede ham!
 Hans Banvid siger ikke Nei til Noget.

Anden Tjener.

Gak Du! jeg henter Hør og Eggehvide,
 Som jeg vil lægge paa hans blodig' Dine.
 Gud hjælpe ham! —

(De gaae ud ad forskellige Sider).

Fjerde Act.

Første Scene.

Heden.

Edgar træder ind.

Edgar.

Ja! heller', saadant ukendt at foragtes,
 End føle sig foragt værd, og dog smigres.
 Det usleste, det mest forfædte Væsen
 I Haabet lever dog, og Frygt ei kender.
 Fra Fryd til Sorgen gaaer en tornrig Sti,
 Fra Sorg gaaer Nei til Fryd. Velkommen da,
 Du tomme Lust, som jeg omfavner nu!
 Den Stakkelt, Du har nedblæst til det Værste,
 Han skylder Dine Storme ingen Ting. —
 Hvo kommer der?

Gloster træder ind, ledet af en Olding.

Min Fader, ledet, som en Tigger?
 O, Verden! Verden! Verden!
 Hvois Lykkehjulets magtige Omvæltning

Ei fik os til hade Dig, da vilde
 For Alder Livet ikke bukke under!

Oldingen.

O, min ædle Herre! jeg har været Forpagter hos Eder
 og hos Eders Fader i fire Snese Aar.

Gloster.

Gak! gak Din Gang! ja! gak Din Bei, min Ven!
 Din Bistand kan slet intet nytte mig;
 Dig kan den skade.

Oldingen.

Ah, ædle Herre! Du kanst jo ei see at finde Bei.

Gloster.

Jeg har ei Bei; thi bruger jeg ei Dine.
 Jeg snublede, da jeg saae. Tidt er vor Røghed
 Bort Skjold og Værn, og selv vor Mangel vorder
 Vor Rigdom. — Ah, min Edgær! elste Son!
 Du Maal for Din bedragne Faders Harm!
 Dyleved' jeg, Dig i mit Favn at sole,
 Vil jeg looprise, som jeg fik mit Syn!

Oldingen.

Hvad nu? Hvo kommer der?

Edgær (afslødes).

O, misde Guder!

Hvo kan vel sige: "Min Lod er den værste!"?
 Min værre er, end nogen Tid den var.

Oldingen.

Det er den stakkels gale Thomas.

Edgær (afslødes).

Og værre kan den værre; værst den er ei
 Saalænge, man kan sige: "Den er værst!"

Oldingen.

Hvor skalst Du hen, min Gut?

Gloster.

Er det en Ligger?

Oldingen.

Banvittig, og tillige Ligger.

Gloster.

Han har dog lidt Fornuft, da han kan tigge.
 I Gaars-Natts-Stormen saae jeg sig en Stakket,
 Som fik mig til at tænke, Mennesket
 Er kun en Dm; min Søn randt mig i Hu;
 Dog var mit Hjerte den Gang knapt hans Ven;
 Men siden har jeg saaet Meer at vide;
 Hvad Fluex er' for oergivne Dreng,
 Er' vi for Guderne; ihjel de faae os
 For Morstabs Skyld.

Edgar (affides).

Hvor er det muligt? —
 En daarlig Kunst, at spille Gøl for Sorgen,
 Og ærgre Andre og sig selv., — (hvit) Guds Fred!

Gloster.

Er det den nøgne Gut?

Oldingen.

Ja, ædle Herre!

Gloster.

Saa hør mig! gik Din Bei! hvis Du, for min Skyld,
 Vilst komme til os en Vils Bei herfra
 Paa Dover=Bei, gjør det for gammelt Venstab,
 Og bring lidt Klæder til hin nøgne Gut,
 Som jeg vil bede om at lede mig!

Oldingen.

Ah, Herre! han er jo affindig.

Gloster.

Ja! det er vor Lids Pest! Gal leder Blind!
 Gjør, hvad jeg bad! hvis ei, gjør, hvad Dig lyfter!
 Men først og fremmest gik Din Bei!

Oldingen

Min bedste Høitidsdragt jeg bringer ham,
 Skee, hvad der vil!

(gaaer).

Gloster.

Holla! Du nøgne Gut!

Edgar.

Den stakkels Thomas fryser. — (affides) Nu forsvinder
Min hele Søgterkunst!

Gloster.

Kom hid, min Gut!

Edgar (affides).

Dog end maa jeg den bruge.

hør).

Gud være Dine blide Dine naadig!

De bløde jo?

Gloster.

Hør! vedst Du Wei til Dover?

Edgar.

Baade Stente og Led, Kørevei og Gangsti. Folk har
fræmmet den stakkels Thomas fra hans Samling; Gud
fri hvert godt Menneſte fra den onde Mand! Fem onde
Bander have været i den stakkels Thomas paa een Gang;
Belyſtens Mand, Obidicut; Hobbididance, Lungs-
ſindigheds = Fyrſten; Mahu, Tyveaanden; Modo,
Morderaanden; og Flibbertigibbet, Manden for
Brængen og Grimacer, men ſom nu Fruerpigerne og Vers-
nerne ere beſatte af. — Og nu Guds Fred, gode Herre!

Gloster.

Her, tag min Pung, Du haardt Ydmogede

Uf alle Him'lens Plager! Jeg er uſet;

See! det gjør Dig des lykkeligere.

I hvide Himle, raader ſtedſe ſaadant!

Lad belyſtdrukken, overdaadig Mand,

Som trodſer Ederſ Lov, og ei vil ſee,

Fordi han ſeler ei, ſings ſmaa Eneben,

At Overſlod reſkærdigt kan omſpredes,

Og Hver ſaae Noſ! — Du ſeuder Dover:Egn?

Edgar.

Jo, Herre!

Gloster.

Der ſtaaer et Fjeld, hvis frygtelige Hoved,

Widt fremraft, i det nære Dyb ſig ſpeiler;

Før mig blot hen til ſelve Brinken der!

Saa skal jeg lette Dig Din Armod's Byrde
Med et Klenodie, jeg bærer hos mig;
Derfra behøver jeg ei Læder meer.

Eda a r.

Giv mig Din Arm! Den stakkels Thomas skal
Nøt lide Dig.

(de gaar).

Anden Scene.

Foran Herrugen af Albanien's Borg.

Goneril og Edmund træde ind. Huushof-
mæsteren møder dem.

Goneril.

Velkommen, Ridder! det mig undrer fast,
Min fromme Herre drog os ei imøde?
Nu! hvor er da Din Herre?

Huushofmæsteren.

Paa Bergen, Frue!

Men aldrig saae jeg Nogen saa forandret;
Jeg meldte ham, at Frankrig's Hær var landet;
Han smilte; jeg fortalte ham, i u kom;
"Læsbare!" svarte han; og, da jeg talte
Om Glosters Troloshed, og om hans Søn's
Udviste Trofasthed imod hans Herre,
Da steldte han mig for en Nar, og sagde,
Jeg havde vendt det Brange ud; hvad mest
Ham frænke stulde, glædeligt ham synes,
Det Glædelige frænkende.

Goneril.

(til Edmund).

Saa fald Du ei gaar videre.

Det er den Feighed's-Mand, som ingen Ting
Tør vove; ingen Voldsdaad hever han,
Naar han til Ansvar staaer. Vort Døste, Edmund!
Vi fatted' undervejs, tør vorde opfyldt;
It til min Broder! mynstre flugs hans Hær,
Dg tråd i Spidsen! Jeg vil bytte Baaben

Med min Hunsbond, og ved Rokken sætte ham.
 Hin Tjener er vort sikre Mellembud.
 Snart hører Du, saafremt Du friste tør
 Et Eventyr, hvor Du skal vinde Prisen,
 En Elskerindes Bud.

(Hun giver ham en Hattesloife).

Vær denne! taus!

Voi nu Dit Hoved! — Torde det Kys tale,
 Oplosted' det Din Mand til Himles Himle; —
 Forstaa mig, og lev vel!

Edmund.

Blandt Dødens Skarer Din!

Goneril.

O, min høist elskte Søster! —

(Edmund gaaer).

O, hvilken Forskjel mellem Mand og Mand!
 Ja! Dig er Kvinden Gunst og Elskov pligtig;
 Min Mand, den Daare! er kun Voldgast i
 Min Seng.

Huushofmæsteren.

Her kommer Herren, ædle Frue!

(Huushofmæsteren gaaer).

Albanien træder ind.

Goneril.

Jeg var vel værd at gaae et Skridt imøde.

Albanien.

O Goneril! Du est ei værd det Støv,
 Den vilde Storm ind i Dit Ansigt blæser. —
 Jeg rædes for et Sindelag, som Dit;
 Vild, den Natur, som agter ei sin egen Rilde,
 Kan ikke holdes inden egne Grænser;
 Den Gnist, som flyder ud fra Fædre-Roden,
 Og Vandgren vorde vil, skal rive hen,
 Og bradt for Jernet falde.

Goneril.

Alt Not; Du valgte Dig en daarlige Text.

Albanien.

Hvad viist og godt er, synes slet for Slette;
 So elsker Solen. Stig, hvad har Du øvet?
 O, Tigre, Døttre ei, sig', hvad har I vel øvet!
 En Fader, en ærværdig, sølvgraa-Olding,
 Hvis Haand selv Bjørn ærbødigt havde sikket,
 Har I Uhyrer, Døvel, gjort vanvittig!
 Og sig en Udaad taalles af min Broder,
 En Mand, en Prince, af ham saa rigt begavet!
 Ja, sender Him'en bradt ei Bredens Vengle
 Med Svæber over siige fule Synder,
 Giv' Agt!
 Da Menneſter hinanden vil' opøde,
 Som Dybenes Uhyrer!

Goneril.

O, Qvindefart!
 Til Slag kun dner Din Kind, til Spot Din Pande!
 Du har ei Dine i Dit Hoved, til
 At stjæle Stam fra Gre; ei Du veedst,
 Kun Daarer ønske Nidingen, man straffer,
 For' han det Onde gjør? — Hvor er Din Tromme?
 Franſt Blodslag vaier i vort sønnig' Land,
 Høit under Hjelm og Brynie æfter Dig
 Din Banemand til Kamp, imedens Du,
 Dydsprædicant! bag Donen raaber: "Ach!
 Hvi gjør han Stigt mod mig?"

Albanien.

Rom! speil Dig, Døvel!
 Sjæls-Grimhed klæder selve Djæveln ei
 Saa strækkeligt, som Qvinden.

Goneril.

O, usle Daare!

Albanien.

Banarting! Skifting! blues og fordrei ei
 Dit Ansøn til en Trolds! Stop det mig an,
 At disse Hænder lystrede mit Blod,
 Da lysted' det dem vel, Dit Rød at slide

Fra Dine Ben; — men, skødt Du est en Djævel,
En Qvindestabning er Dit Skjold.

Goneril.

Th, hvilket Heltespog!

Et Bud træder ind.

Albanien.

Hvad Nyt?

Budet.

Et Sørgedud om Hertug Cornwall's Død;
En Tjener dræbte ham, just, som han udrev
Den gamle Glosters andet Die.

Albanien.

Hvad! Glosters Dine?

Budet.

En Svend, som var fra Barnsben i hans Brød,
Af Medhuk rørt, sig satte mod hans Daad,
Da drog sit Sværd imod sin høie Herre,
Som vred nu styrte' frem, og dræbte ham,
Men derved fik et farligt Saar, der siden
Hans Hælsot blev.

Albanien.

Det viser, I er' til,
I Dommere hist oppe! at vor Brøde
Saa slugs I revse; — Men, o, arme Gloster!
Sit andet Die har han ogsaa mistet?

Budet.

Ja begge, begge, Herre! — Dette Brev,
Ukræver hurtigt Svar, min ædle Frue!
Det fra Din Søster er.

Goneril (affædes).

Ja, saa vidt godt;
Men hun er Enke, har min Gloster hos sig;
Thi kan min drømte Himmel let nedstyrte
Paa mit forhadte Liv. — Fra andet Synspunct
Er dette Bud ei slemt. — Jeg strax vil svare.

(Gaar).

Albanien.

Hvor var hans Søn, da man rev ud hans Dine?

Budet.

Reist hid med hendes Raade.

Albanien.

Her er han ei.

Budet.

Rei, gode Herre! jeg har mødt ham paa
Tilbagereisen.

Albanien.

Dg veed han denne Ridingsdaad?

Budet.

Heelt vel; det var just ham, som gav ham au,
Dg drog fra Hjemmet, for at give Dndskab
Des større Raaderum.

Albanien.

Jeg lever, Gloster!

I in Trostid mod Din Konning skal jeg løgne,

Dg hevne Dine Dine. — Kom, min Ven!

Dg sig mig sild Bsted om, hvad Du veedst!

(De gaae).

Tredie Scene.

Den franske Leir ved Dover.

Kent og en Ridder træde ind.

Kent.

Veedst Du, hvi Frankeriges Konning nys drog hjem saa
pludseligen?

Ridderen.

Der ulmed' i hans Stat et Dyrer,
Som først, da han drog bort, sit Hoved reiste;
Saa megen Fare spaaer det Land og Rige,
At det har anraabt om sin Konnings Hjemkomst,
Som høist uopdøvendig.

Kent.

Hvem har han efterladt, som Harens Hørding?

Ridderen.

Herr' Marechal af Frankerig, le Fer.

Kent.

Bevæge Dit Brev Dronningen til Ytring af Sorg?
Ridderen.

Ja Herre!

Hun tog og læste det, me'ns jeg stod hos;
Og stundom randt en mægtig Taare ned
Ad hvide Kind; hun syntes Dronning over
Sin Sorg, stødt oprørt stræbte den at herke,
Som Konning, over hende.

Kent.

O, saa rørtes hun!

Ridderen.

Ja, men til Brede ei;
Sorg stred med Taalmod om, hvo af dem Begge
Der gjorde hende sagerst. Du har seet
Regn midt i Solfin; — hendes Smil og Taarer
En Maidag ligned'; hine sagne Smil,
Som legede paa hendes modne Læber,
Ei syntes kende Gæsterne, som vare
I hendes Vine, og som stiltes fra dem,
Lig Perler, drybbende fra Diamanter; —
Kort, Sorg blev Skønheds-Mynster, dersom Alle
Den flædte saa.

Kent.

Gav hun Dig intet Spørgemaal!

Ridderen.

To Gange hørvede hun Navnet: "Fader,"
Med dybe Suk op fra det trykte Hjerte;
Hun raabte: "Søstre! Kvinders Skændsel! Sø-
stre!"

"Kent! Fader! Søstre! hvad? i Storm og Mæ-
"Al Medynk uddød er!" — og derpaa regned'
Et helligt Vand fra hendes Vines Himle;
Da drukned' hendes Skrig, og ad hun styrked',
At være ene med sit Hjertes Kummer.

Kent.

Ja, det er Stjernerne, de høie Stjerner,
Som styre vor Natur; hvor kunde ellers

Det Ektepar vel arle sigt et Kuld,
Saa høist forskjelligt? — Saa Du hende siden?
Ridderen.

Nei.

Kent.

Var det før Kongens Hjemkomst?
Ridderen.

Nei, først efter.

Kent.

Godt! den betrængte Lear er her i Staden;
Ham slundom i hans bedre Stemning mindes,
Hvorfor vi drog hid, og ingentunde
Vil han sin Datter see.

Ridderen.

Hvi saa, min gode Herre?

Kent.

Saa svar

Er Skamfuldhedens Vegt; hin Haardhed, som
Berøved' hende hans Velsignelse,
Jeg hende fra sin Vægt til fremmedt Land,
Gav to uhjyre Døttre hendes Arvelod, —
Alt Dette svinger med en giftig Braad
Hans Hjerte saa, at brændende Undseelse
Ham fjerner fra Cordelia.

Ridderen.

Den stakkels Herre!

Kent.

Har Du ei hørt om Cornwall og Albanien?

Ridderen.

Jo, deres Hære drage hid.

Kent.

Vel! jeg vil bringe Dig til Lear, vor Koning;
Vær Du hans Følgesvend! en vigtig Marsag
Maa end en Stund indhylle mig i Mørke;
Naar ret jeg kendes, skal det ei Dig angre,
Du gjorde mit Bekendtskab. Nu jeg beder,
At Du vilst følge med mig.

Fjerde Scene.

Et Telt i den franske Leir.

Cordelia, fulgt af en Ræge og Krigsmænd,
træder ind.

Cordelia.

Ah! det er ham; nu nyligt saae man ham,
Saa vild, som oprørt Hav, høit jublende,
Befranset med frodig Jorderøg, Algerkaaf,
Stærktyde, Reider, Vregner, Gøgeblomster,
Samt Klinte og hver Urt, som vildt groer op
I Kornets Skød. — Send ud en Tronpe! søg i
De høit bevoxne Marker trindt omkring,
Og bring ham til os!

(En Hovding gaaer).

Formaaer Din Kunst

At kalde Apatet Sans tilbage? Hjælp ham,
Og tag til Løn Alt, hvad jeg har paa Jorden!

Lægen.

Der gives Midler, Majestæt!

Naturens Fostermoder, det er Hvile;

Den mangler ham; til at fremkalde den

Er mangel virksom Urt, hvis Kraft formaaer

At lukke selve Sorgens Døe til.

Cordelia.

O, alle I høit priste Trylleblomster,

I dugte Kræfter udi Jordens Skød,

Dyppirer ved min Graad! Virk' med, og afhjælp

Den ædle Oldings Nød! — Søg! søg ham flugs,

Før et uslyrligt Banvid lægger Haand paa

Et Liv, berøvet fast hvert Levemiddel!

Et Bud træder ind.

Budet.

Din Majestæt en Tidende jeg bringer,

At Bretlands Hære drage hid imod os.

Cordelia.

Det vidste vi; og alt vor Magt staaer rede,
 Da venter dem. — O, dyrebare Fader!
 Det er Din Sag, jeg agter nu at føre!
 Derfor, o store Frankerige!
 Har mine Klager, mine Taarer rørt Dig!
 Ei Hovmod reiser Banneret til Slag,
 Kun Omhed og vor gamle Faders Sag;
 Gid snart jeg høre fra ham, eller see ham!
 (De gaar).

Femte Scene.

Børelse i Klosterets Borg.

Megan og Huushofmæsteren træde ind.

Megan.

Men staaer min Broders Hør i Marken?
 Huushofmæsteren.

Ja.

Megan.

Og drog han selv i Spidsen?

Huushofmæsteren.

Kun saare nødtigt;

Din Søster er en bedre Krigsmand.

Megan.

Hør! talte ei Lord Edmund med Din Hætte?

Huushofmæsteren.

Nei, ædle Frue!

Megan.

Hvad kan min Søster skrive til ham om?

Huushofmæsteren.

Jeg veed ei, ædle Frue!

Megan.

Vist er det,

Han drog herved i vistigt Erende.

Det var stor Feil, at lade Kloster leve,

Da først man havde slunget ud hans Vine.

Hvert Hjerter, hvor han kommer, væbnes mod os;

Jeg mener, Edmund drog hertfra, af Medynk
Med hans Elendighed, for at udsukke
Hans dunkle Livsløp, og derhos at speide
Vor Fjendes Tal.

Huushofmæsteren.

Jeg maa nødvendigt efter ham med Brevet.

R e g a n.

I Morgen gaaer vor Hær i Marken; bliv her!
Thi Veien farlig er.

Huushofmæsteren.

Det tør jeg ei;

Min Frue har mig strengt sit Bud indskræpet.

R e g a n.

Hvi skriver hun til Edmund? Kunde Du
Ei røgte Hvervet mundligt? Hartad troer jeg —
Jeg veed ei hvad; — Du skalst faae Tak og Gudest;
Lad mig blot bryde Seglet!

Huushofmæsteren.

Nei, Frue! før vil jeg —

R e g a n.

Du veedst, min Søster elsker ei sin Huusbond';
I et er jeg vis paa; da hun var her sidst,
Hun kasted' saare indholderrige Vit
Og Elstors-Diefast til Jorden Edmund;
Du est en høit betroet Svend hos hende,
Veed jeg.

Huushofmæsteren.

Jeg, ædle Frue?

R e g a n.

Jeg siger, hvad jeg veed; jeg veed, Du est det;
Derfor jeg raader Dig: mark vel! min Huusbond'
Er død; viid, Edmund enig er med mig,
Og passer sig vel bedre til min Haand,
End til Din Frues! — gæt Dig nu til Næsten!
Saa snart Du træffer ham, da giv ham Dette!
Og, hvis Din Frue laaner Dig sit Dre,
Ved hende da, at bruge sin Forstand!
Og lev nu vel!

Seer Du hin blinde Niding, viid da, den,
Som giver ham hans Rest, saar her Belønning!

H u s h o f m æ s t e r e n .

Jeg gæstede, at jeg traf ham, for at vise,
Hvis Sag jeg følge vil.

Regan.

Lev vel!

(De gaae).

Sjette Scene.

Egnen ved Dover.

Gloster træder ind, ledet af Edgar, der er klædt
som Bonde.

Gloster.

Naar komme vi da op til denne Fjeldtop?

Edgar.

Du klavrer opad nu; mærk, hvor vi stræbe!

Gloster.

Mig tykkes Grunden flad.

Edgar.

Nei! rædsomt steil;

Hør! Kanst Du høre Havet?

Gloster.

I Sandhed, nei!

Edgar.

Saa støves ogsaa Dine andre Sanser

Af Dine Dines Smerte.

Gloster.

Det maa vist være saa;

Din Røst forandret tykkes mig; Du taler

Med bedre Aand og Udtryk nu, end før.

Edgar.

Du tager meget feilt; paa Dragten nært,

Er jeg i Alt den Samme.

Gloster.

Mig tykkes dog, Du taler bedre for Dig.

Edgar.

Kom med! nu er' vi der; staa her! — Hvor rædsomt
 Og svimmelt, at see ned i slig en Dybde!
 Sørvæene og Kragerne, som flyve
 Om Klippens Midie, see ud, som Bræmser;
 Hist halveis nede hænger En, som samler
 Søsennikel; hu! rædsomt Nærings-Hverv!
 Mig tykkes han ei større, end hans Hoved;
 De Fiskere, som gaae paa Odden, ere
 Saa smaae, som Muus; hint store Skib for Anker
 Formindskes til en Jolle, og dets Jolle
 Til liden Bøie, som man knapt kan sene.
 Selv Havets Bræninger, imens de bruse
 Hen over de utællelige Kifelsstene,
 Saa høit ei høres. — Jeg seer meer ei ned;
 Thi ellers bli'er det sort for mine Øine,
 Og svimlende jeg hovedkulds nedstyrter.

Gloster.

Stil mig, hvor Du nu staaer!

Edgar.

Ræk mig Din Haand!
 Nu est Du ingen Gud fra selve Pynten.
 Før at Ting under Maanen gjorde jeg
 Ei Lustspring her.

Gloster.

Stip nu min Haand! — Her, Ven!
 Er end en Pung; i den er en Juvel,
 Nok værd, at fattig Mand den tager. Under
 Og gode Vænder i Din Haand den agne! —
 Gaf nu, sig mig Levvel, og lad mig høre
 Dig gaae!

Edgar.

Nu saa lev vel da, gode Herre!
 (sæder, som han gaar).

Gloster.

Al gauste Hjerte!

Edgar.

Saa leger jeg med hans Fortvivlelse,

Blot for at læge den.

Gloster.

I høie Guder!

Her byder denne Verden jeg god Nat;

For Eders Dine kaster jeg taalmodigt

Mit svære Kors; formaaede jeg at bære

Det længer' uden Kuur mod Eders høie Raad,

Jeg vilde bide, til mit dunkle Livslys

Var ganske brændt til Enden. — Lever Edgar,

O, da velsigner ham! — Nu, Ven! Lev vel!

(Han springer, og falder udstrakt paa Jorden).

Edgar.

Gaaer Du? — Lev vel da! — Dog forstaaer jeg ei,

Hvor Had til Liv kan røve Livets Slat,

Naar Liv selv giver sig til Pris for Rov!

O! var han, hvor han tænkte, var det ude

Med al hans Tanke. —

(høit).

Er Liv i Dig?

Hei! Hølla! Ven! Hør, gode Herre! tal! —

(affides).

Ja, sandelig! han kunde døe saalunde; —

Dog see! han lever op — (høit). Hvad est Du, Herre?

Gloster.

Gak bort, og lad mig døe!

Edgar.

Hør! varst Du andet,

End Spindewæv, end Fung og bare Lust,

Saa havde slikt et Fald saa mange Fævne

Dig knuset, som et Æg; men see! Du aander;

Har Lyngde, bløder ei, est karst, og taler. —

Ei ti Stormaster rakte til hin Høide,

Hvorfra Du lodret Dig nedshortede.

Dit Liv et Tertejn er. — Tal end en Gang!

Gloster.

Men faldt jeg, eller ei?

Edgar.

Du faldt fra dette Krid'bjergs Rædselstov;

See op i Veiret! Lærken kan ei sines,
Dens Hvirvler høres ei saa høit; see op kun!

Gloster.

See mig! jeg har ei Dine. —

Er da Elendighed den Fjerdet røvet,
Eg selv at ende? Det var dog en Trøst,
Naar Uselighed Boldsherrens Blodtørst sluffed',
Og gællede hans stolte Villie.

Edgar.

Kom! giv Din Haand mig! — op! — see saa! — hvor
gaaer det?

Du søter Dine Ben? Du staaer.

Gloster.

Ja! alt for godt.

Edgar.

Det Meer, end selvsomt, er. —

Hvo var hint Væsen, sym paa Fjeldets Tinde
Førstod Dig?

Gloster.

En stakkels, ret elendig Tigger.

Edgar.

Kor mig hist nede lignede dets Dine

Do fulde Maaner; tusind' Næser havde det,
Krumsvøede Horn; dets Ryg, lig Havets, følged';

En ond Aand var det; thi, luffatig' Fader!

Tro, at de Reneste blandt Guderne,

Hvis Almagt straalte herligst i vor Almagt,

Dig have frelst!

Gloster.

Nu mindes jeg det grant;

Fra nu af vil jeg taaligt bære Modgang,

Indtil den raader selv: "Nok! Nok!" og: "dø!"

Det Væsen, som Du saae, jeg antog for

Et Menneſte; det pleied' tidt at sige:

"Den onde Aand! den onde Aand!" det førte
Mig did op.

Edgar.

Jat Haab og freidigt Mod! — Hvo kommer der?

Lear træder ind, vildt smykket med Blomster.

Sund Sans og Samling kunde aldrig smykke
Sin Eier saadant ud.

Lear.

Nei! de kunne ei krumme et Haar paa mig for Mønt-
ning; jeg er Konningen selv.

Edgar.

O! Syn, som gennemborer mægtigt Hjertet!

Lear.

Naturen overgaaer i denne Henseende Kunsten. — Der
ere Eder's Haandpenge! — Den Karl haandterer sin Bue,
som Sulde han Kræmme Kragen fra Abildgaard. — Spænd
mig den endnu en god Kræmmeralen længere i Veiret! —
See der! — see der! — en Muus! Tys! tys! dette
Stykke ristede Ost vil nok gjøre Sagen klar. — Der lig-
ger min Panserhandske; — jeg vil prøve den paa en
Kæmpe. — Frem med de rustne Stridsøxer! — O! her-
ligt fløist Du, min Vilsugt! — i Midtpunctet! — i
Midtpunctet! Holla! — Giv Ordet!

Edgar.

Deilige Merian!

Lear.

Gorki!

Gloster.

Jeg kender den Nøst.

Lear.

Ha! Goneril! — med et hvidt Slæg! — De klappede
mig, som en Hund, og sagde til mig, at jeg havde hvide
Haar, førend de sorte kom frem. De sagde Ja og Nei
til Alt, hvad jeg sagde! — Ja og Nei paa een Gang, det
kommer ikke fra vor Herre. — Da Regnen en Gang kom
til at gjøre mig vaad, og Stormen sit mine Tænder til at
klapre, og Tordenen ikke vilde tie, da jeg bød det, da
følte jeg dem paa Tænderne, da lugtede jeg Luntten. Jo,
jo! de ere ei Folk, som holde Ord; de sagde mig, at jeg
var Alt, hvad det saa sulde være; det er Løgn; jeg kan,
min Tro! gerne saae en Koldfeber paa Halsen.

Gloster.

Hin Stemmes Lyd jeg mindes saare godt;
Er det ei Konningen?

Lear.

Ja vist, fra Top til Taa en Konning;
Seer jeg blot stivt, da bærer Undersaaten.
Hin Mand benaader jeg; hvad var Din Brøde? —
"Skørlevnet." —

Du skalst ei døe! Døe for Skørlevnet! — Nei!
Det Gærdesmatten gjør, Guldbissen biter
For mine Dine her.

Utugt, bær Frugt! thi Glosters flekfred Søn
Sin Fader bedre var, end mine Døttre,
I kysse Lag'ner avlede.

Ras, Belyst! frit og frantt paa Torv og Gade!

Thi jeg har dyre Tider nu paa Krigsfolk!

Ugt paa hin Frues Smilken der

Med Sidesløiene paa Sættet!

Spaaer hendes Blik ei Kjøfheids Snæ i Barmen?

Hun smakter om sin Død saa pænt,

Dg ryster Hov'det, ved at høre Navnet, Lyst.

Ei Jid'ren eller vælig Hest gaar til det

Med mere graabia Brunst.

Kra. Væltstedet ere de Centourer,

Støndt over det aldeles Kvinder.

Men ned til Vættet, der er Guders Rige; nedenunder tils
hører Alt Djævelen; — der er Helvede, der er Mørke,
der er Svovlsølen, Brand, Staa'dhede, Stank, Fortærelse;
sy! sy! sy! Vah! Vah! Giv mig en Unce Desmer, gode
Apotheker, til at søde min Indbildningskraft med! Der har
Du Penge.

Gloster.

O, lad mig kysse denne Haand!

Lear.

Lad mig først viske den af! Den har en Ligsugt ved sig.

Gloster.

O, Du Naturens pdelagte Værk! —

Saa skal den store Klode tøres hen
 Til Jutes! — Kender Du mig ikke meer?
 Lear.

Jeg mindes Dine Dine meget godt. Skæler Du ad mig?
 — Neil! gjør kun Alt, hvad der staaer i Din Magt, blinde
 Cupido! Jeg har ikke i Sinde at elske. — Læs denne Ud-
 æstning! giv Agt paa Skrivtrækkene!

Gloster.

Var hver en Bogstav end en Sol, jeg saae
 Dog ei en eneste.

Edgar.

Jeg vilde ei staae Lid til dette Rygte; —
 Jeg seer, det talte sandt; mit Hjerte brister.

Lear.

Læs!

Gloster.

Hvorkunde? med et tomt Diesutterat?

Lear.

Aha! Er det det, Du vil sige mig? Du har ingen
 Dine i Hovedet, og heller ingen Penge i Pungen? Dit
 Syn er tungt; Din Pung er let; og dog seer Du, hvor-
 lunde Verden gaaer.

Gloster.

Jeg seer det splende.

Lear.

Hvad! Est Du gal? Et Menneske kan see, hvorkunde
 Verden gaaer, uden Dine. See med Fine Øren! see,
 hvor hin Dommer gennemhegler hin Smaatyp! Luk Dit
 Øre op! Plads verket! og, hokus fokus! hvo er nu Dom-
 meren? hvo er Tyven? — Har Du seet en Bondes Hund
 gaa ad Tiggeren?

Gloster.

Ja, Herre!

Lear.

Og det stakkels Skrog løbe for Røteren? Der kunde Du
 sive Magtens store Billed; en Fæhund lyskes, naar han
 har Kaldsbrev. —

Du lumpne Bøddel! hold Din Blodhaand!

Hvi piser Du hin Hore? piser Dig selv!
 Din Brynde staaer tit, selv at bruge hende
 Til Brøden, som Du piser hende for.
 See Agerkarlen dummer Sturt til Galgen.
 Igennem Pjalter stues smaae Feil grant;
 Men Glop! og Peltsovert stjule Alt. Rust Synd
 I gouden Piade! Retsfærds stærke Spær
 I Stykker mod den springer; væbne den
 Med Pjalter! Dværgens Straa den gennemstinger.
 Slet Ingen spuder; Ingen, Ingen, siger jeg;
 Jeg giver dem et Kaldsbrev; husk, min Ven,
 At jeg har sagt Dig dette, jeg, hvis Magt
 Kan laase Retsfærds Mund! Skaf Dig Glar-Vine!
 Og, lig et Drog af Statsmand, lad, som seer Du
 De Ting, Du ikke seer! Nu, nu, nu, nu!
 Træk mine Stogser af! — stærkt! stærkt! see saa!

Edgar.

O Sandheds Lynglimt midt i Vanvids Mulk!
 Fornuft i Afslud!

Dear.

I Fald Du vilst begræde
 Min Skæbne, maa Du tage mine Vine.
 Jeg kender Dig ret godt; Dit Navn er Gloster;
 Taalmodig maa Du være. — Flugs, som Livets Lust
 Vi lugte, dræbe vi og strige, vedst Du; —
 Nu vil jeg prøve for Dig; laan mig Dre!

Gloster.

Vee over denne Dag!

Dear.

Naar vi er fødte,
 Da græde vi, fordi vi ere komne
 Paa denne store Skueplads for Narre; —

(Han tager sin Filtcheat i den ene Haand, og vender
 den om med den anden).

Er Vullen god? — det var en hertig Krigelift,
 At stoe med Filt en Troupe af Rytterheste;
 Det vil jeg prøve; og, naar saa jeg lister

Mig bag paa disse mine Svigersønner,
Saa myrd, myrd, myrd, myrd, myrd, myrd

En Ridder med Følge træder ind.

Ridder en.

Der er han! lægger Haand paa ham! min Herre!
Din dyrebare Datter —

Lear.

Ha! ingen Hjælp? hvad? er jeg fangen Mand?
Nu sandelig, jeg er Fortunas sande Nar! —
Behandi' mig godt! Du skalst faae Løsepenge!
Skaf mig en Løge strax! thi man har hugget
Mig ind i Hjernen her.

Ridderen.

Du skalst faae Alt.

Lear.

Glet ingen Bistand? Jeg alene?
Ha! dette smelte kan en Mand til Taarer,
Og faae ham til at bruge sine Dine
Som Sprøiter til at dæmpe Haugestøv
I Høstens Tørke!

Ridderen.

Min ædle Herre! —

Lear.

Raskt vil jeg, som en Brudgom, døe. Ei sandt?
Ja! lystig vil jeg være; kom! jeg Konning er,
Det vide I vel, mine Herrer?

Ridderen.

Du Konning est, og vi adlyde Dig.

Lear.

Saa er der Liv i Spillet! Men, vinde I det, saa
skal I dog løbe for at vinde det. Puds, Puds, Puds
ham!

(Han løber ud; Følget iler efter ham).

Ridderen.

Et Syn, høist sorgfuldt selv hos næst Tigger,
Men hos en Konning navnløst smerteligt!
Du har en Datter, der Naturen løser

Fra den Forbandelse, de Tvende have
Bragt over den.

Edgar.

Hil Dig, Du holde Ridder!

Ridderen.

Fat Dig i Korthed, Ven! hvad vilst Du mig?

Edgar.

Du veedst ei, om man venter snart et Slag?

Ridderen.

Jo, det er vist og vel bekendt. Det veed
Enhver, som er ei døv.

Edgar.

Tillad, Herr' Ridder!

Er Fiendens Magt os nær?

Ridderen.

Den nærmer sig med snelle Skridt; hver Stund
At pine Kernen af den kan vi vente.

Edgar.

Jeg takker, ædle Herre! Det er Nok.

Ridderen.

Skøndt særlig Grund vor Dronning søngsler her,
Er hendes Hær dog rykket frem.

Edgar.

Hav Tak, Herr' Ridder!

Gloster.

I naaderige Guder!

Tag Liv og Aande fra mig, før' igjen

Min onde Aand mig frister til at døe,

Før' det er Eders Bud!

Edgar.

Vel bedet, Fader!

Gloster.

Nu; gode Herre! hvo est Du?

Edgar.

En fattig Mand, gjort tam ved Skæbnens Slag;

Hvem Sorg i fordums Lid, som ogsaa nu,

Gjør rig paa Medynk. Giv Din Haand mig!

Jeg leder Dig til Herberg.

Gloster.

Min hjertelige Tak!

Guds Godhed og Betsignelse belønne
Dig tusindfold!

Huushofmæsteren træder ind.

Huushofmæsteren.

En prislyst Fredløs! O, hoist lykkeligt! —

Dit blinde Hoved stables til at vorde

Min Lykkestige. Gamle Landsforræder,

Befal Dig Gud i Bold! Det Sværd er draget,

Som Dig skal sælde!

Gloster.

Lad Din Vennehaand nu være stærk!

(Edgar sætter sig til Modværge).

Huushofmæsteren.

Hvad, frække Bonde! tørst

Du værne om en Landsforræder? Bort!

At ei hans Vanhelds Sot Din Lykke smitter.

Bort! Slip hans Arm!

Edgar.

Jeg slipper den intikke, goe Herre! saa skal der Mere til.

Huushofmæsteren.

Træl, slip ham! eller Du est Dødsens!

Edgar.

Goe Herre, gaa! Din Vej, og lad fattig Folk fare i
Mag! Havde Storstryderi kunnet give mig mit Livsbrod,
var mit Liv nok blevet en 14 Dages Tid meer slakket.
Kom intikke den gamle Mand nær! Bliv paa Dit Eget,
og tag Dig i Vare! ellers prøver jeg, hvad der er haars-
dest, Din Stal eller min Drønert. Jeg suakker rent ud
af Posen med Dig.

Huushofmæsteren.

Bort, Du Mødingepøl!

Edgar.

Jeg vil slange Dine Lænder, goe Herre! kom an! Jeg
bryder mig ikke en Snus om Dine Fegtemæster-Kunster.

(De fegte; Edgar sælger ham).

Hushofmæsteren.

Træl! Du har dræbt mig; — tag min Pung, Du Ridding!

Hvis vel Du fare vilst, da jord mit Lig,
 Og giv det Brev, Du finder i min Lomme,
 Til Edmund, Jarl af Gloster! søg ham op
 I Bretlands Hær! — o, brød, uventet Død!

(Han døer).

Edgar.

Jeg kender Dig, skurktige Haandslanger!
 Saa villig Slave for Din Frues Laster,
 Som Nederdrægtighed kan ønske.

Gloster.

Hvad! er han død?

Edgar.

Sid ned, og hvis Dig, Kader! —
 Lad see hans Lomme! Brevet, som han nævned',
 Kan muligt nytte mig. — Der ligger han;
 Det smerter mig kun, jeg blev Skurkens Bøddel. —
 Lad see! — Brist, gode Segl, og dæd os ei,
 Du strenge Sædelærer! For at see
 Vor Fjendes Sindelag, hans Bryst vi aabne;
 Hans Brev at aabne, er dog meer uskyldigt.

(Læser).

"Kom vore gensidige Eder i Hu! Du saaer mange
 Leiligheder til at rødde ham af Veien; hvis det kun ei
 mangler Dig paa god Villie, vilte Tid og Sted tilbyde
 sig i Dverfod, — Vi have Intet udrettet, hvis han
 vender hjem, som Seiersvinder. Da er jeg en Fange,
 og mit Fængsel hans Seng. Frels mig fra dens mod-
 bydelige Hede, og tag hans Plads i den til Løn for Din
 Umag!

Din (jæu onskede, at kunne sige) Liv,
 og Din hengivne Tjenerinde,
 Goneril."

O grænseløse Rum for Qvinder Vælst! —
 En Plan mod hendes dannede Hushoud's Liv,
 Og det for at tilbytte sig min Broder! —

(til Liger).

I denne Sandgrav vil jeg kule Dig,
 Vanhelligt Mellembud for mordisk Vellyst!
 I Tidens Følge dette Skændselsbrev
 Jeg Hertugen, hvis Liv man efterstræbte,
 For Dine holde skal; ham skal det baade,
 At jeg Din Nidings-Daad og Død ham kan forraade.
 (Edgar gaar, slæbende Liger ud).

Gloster.

Vanvittig er min Konning; — hvor mit Bid
 Er grumt!

End staaer jeg opreist, og har end Bevidsthed
 Om min uhyre store Sorg! Var jeg vanvittig,
 Da stilles min Bevidsthed fra min Sorg
 Afslindighed tog Sorgens Dæger bort
 Fra Sorgens Læbe!

Edgar kommer tilbage.

Edgar.

Giv mig Din Haand!

Fjernt, tykkes mig, jeg hører Trommen hvirvle.
 Kom, Fader! til en Ven jeg vil Dig lede.

(De gaar.)

Syvende Scene.

Et Telt i den franske Leir.

Le ar, sovende paa en Seng. En Læge, En Ridder
 og Følge; Cordelia og Kent træde ind.

Cordelia.

O, gode Kent! hvor kan jeg nogen Tid
 Din Godhed ionne! Ach, mit Liv vil vorde
 For kort dertil, min Rigdom alt for fattig!

Kent.

Ei at mislendes, er mig Løn nok.

Alt, hvad jeg har Dig meldt, er nøgen Sandhed;
 Ei Meer; ei Mindre.

Cordelia.

Tag bedre Klæder paa!

Den Dragt, Du bærer, er et Sørgeminde
Om hine onde Tider. Læg den af!

Kent.

Tilgids mig, ædle Frue!
Alt vorde kendt nu, stode vil min Plan;
Min Løn det være, at Du ei mig kender,
For' jeg og Tiden raadesigt det finde!

Cordelia.

Vel! Støt Din Villie da, min gode Ridder!

(til Lægen).

Hvor staaer det med vor Konning til?

Lægen.

End sover han, min ædle Frue!

Cordelia.

I gode Guder,
O, læg' hans syge Hjertes store Saar!
Og stem' til Samklang de forstemte Strenge
I denne Oldings Vid, som Barn er vorden.

Lægen.

Tillader nu Din Majestæt os,
Alt vække Konningen? Han længe
Alt sovet har.

Cordelia.

Sørg berom b'ot Din Kunst, og handle saa,
Som visest tykkes Dig! — Er han nu paaløbt?

En Ridder.

Ja, ædle Frue! i hans dybe Søvn
Har vi ham iført anden Klædedragt.

Lægen.

Vær hos, naar vi ham vække, ædle Frue!
Jeg tvivler ei, at jo hans Sind er roligt.

Cordelia.

Velan!

Lægen.

Behag lidt nærmere at træde! —
Lad Strengelegen høiere nu lyde!

Cordelia.

O, elste Fader! — Sundhed! hæng Din Kraft
Paa mine Læber, og lad dette Kys
Udslette al den Kummer, mine Søstre
Paa Dit ærværdig' Sølskaar have lagt!

Kent.

O gode, kære Dronning!

Cordelia.

Om aldrig

Du deres Fader varst, hin Vildes Sne
Dog havde Krav paa Medynk! Var hint Hoved
At støde ud i Kamp mod Nattens Storme,
At stille blot for Him'lens Tordenklir,
I se, ve Rædselslagene
Af Lynets Straale? Ach, Ulykkelige!
Med denne lynde, solograa Hielm Du holdt
Jo Vagt i Nattens Mium! Min Gjendes Hund,
Og, havde den end bidt mig, skulde ligget
I hin Nat ved min Dør; og, arme Fader!
Du nødtes til at tye til Skjul blandt Dør,
Blandt Nattersøvere, paa uselt Straa!
O, Vee og Jammer! Det et Ferteegn er,
Dit Liv og Din Fornuft ei sammen sluktes. —
Han vaagner, tal til ham!

Lægen.

Nei, ædle Frue!

For Dig det egner sig vel bedst.

Cordelia.

Hvor staaer det til, min Herre og min Kønning!
Hvorlunde lider nu Din Majestæt?

Læge.

Det er ei Ret, I tage mig af Graven: —
Du est en salig Sjæl; men jeg er spændt paa
Et Hjul af Ild, som mine Taarer staaede,
Lig smeltet Bly.

Cordelia.

O! kender Du mig, Herre?,

Lear.

Du est en Mand, jeg veed; — naar døde Du?

Cordelia.

Ach! langt fra Sans og Samling!

Lægen.

Han er knapt vaagen; und ham No en Stund!

Lear.

Hvor var jeg da? Hvor er jeg? — Fagre Dageslys! —

Ja! man har frygteligen krænket mig. —

Jeg døde vist af Medynk ved at see

En anden lide Eligt. — Jeg veed ei, hvad jeg siger. —

Jeg tør ei sværge, denne Haand er min; —

Lad see! dog jo! jeg føler denne Naal.

Gud give, at jeg v dste dog, hvortunde

Det har sig med mig!

Cordelia.

O, Herre! see paa mig!

Læg Dine Faderhænder paa mit Hoved

Velsignende! — Nei! — Du maa ikke knæle!

Lear.

Jeg beder Dig, driv ikke Spot med mig!

Jeg er en svag, ømhjertet, gammel Mand,

De fire Snese godt; og, sandt at sige,

Saa er jeg bange for, jeg er ei rigtig. —

Jeg skulde kende Dig og denne Mand;

Dog er jeg ikke sikker; thi jeg veed ei,

Hvad Sted jeg er paa; og al Sans, jeg har,

Forflaær ei til at huske disse Klæder;

Ei heller veed jeg, hvor jeg laa i Nat;

See ikke ad mig! men saa sandt, jeg lever,

Troer jeg, at denne Frue er mit Barn,

Cordelia.

Cordelia.

Ja, ja, det er jeg!

Lear.

Er Dine Taarer vaade? Ja, min Tro!

O, grød ei! — Derfom Du har Givet til mig,

Saa vil jeg gerne drikke den. Jeg veed nok,

Du holder ikke af mig; Dine Søstre
 Har krænklet mig, saa vidt jeg mindes kan;
 De havde ingen Grund; Du har dog nogen.

Cordelia.

Nei! ingen, ingen Grund!

Lear.

Er jeg i Frankerige?

Kent.

Nei, i Dit eget Kongerige, Herre!

Lear.

Bedrag mig ei!

Lægen.

Vær trostlig, gode Dronning!
 Du seer, hans vilde Raseri er dæmpet;
 Dog farligt er det end, ham at opklare
 Den Tids Tildragelser, han ei kan mindes.
 Ved ham gaae ind, og lad ham nyde Ro,
 Indtil hans Sind har sat sig lidt endnu!

Cordelia.

Behager nu Din Høihed at gaae ind?

Lear.

Vær over med mig! hør nu! glem og tilgiv!
 Jeg gammel er jo, og gaaer fast i Barndom.

(Lear gaaer ud med Cordelia, Lægen og Følge)

Ridderen.

Mon det stadsfæstes, Herre!

At Hertugen af Cornwall myrdet er?

Kent.

Jo, det er vist, Herr' Ridder!

Ridderen.

Hvo spører nu hans Hær!

Kent.

Som jeg har hørt, Jarl Glosters flegfred Søn.

Ridderen.

Der siges, Edgar, hans forviste Søn,
 Er dragen ind ad Lyssland til med Kent.

Kent.

Paa Rygtet kan man ikke stole.
 Men nu er det vel Tid, at see sig om;
 See! Rigets Hærmagt rykker frem.
 Ridderen.

Det tegner
 Paa al Ting til et blodigt Hovedslag. —
 Lev vel!

(gaaer).

Kent.

Slet eller vel, som Kampens Lykke vendes,
 Min Plan mig iylkes vil, og saa mit Dagværk endes!
 (gaaer.)

Femte Act.

Förste Scene.

Den britiske Hærs Leir i Nærheden af Dover.

Edmund, Regan, Hovdinger, Krigere o. s.
 v. træde ind med Trommer og flyvende Faner.

Edmund

(til en Hovding).

Forhør, om Hertugen end holder Stand,
 Hvad heller Noget har formaaet ham til
 At sadle om! han stifter Sind hver Stund,
 Og er høist vaklemodig. — See at bringe
 En fast Beslutning fra ham!

(Hovdingen gaaer.)

Regan.

Vor Søsters Bud er vist tilfødt et Uheld.

Edmund.

Vel muligt, Frue!

Regan.

Nu elskte Jarl!

Du deedst, hvor megen Gunst jeg bærer for Dig;

Sig nu! — men hør mig! — Du maa tale Sanden —
Er Goneril elsket af Dig?

Edmund.

Ikun i Tugt og Verbarhed.

Regan.

Men har Du aldrig dristigen bestreget
Min Broders Egtfæng?

Edmund.

Nei! deri vidst Du farer.

Regan.

Jeg frygter halvveis, at Din noie Omgang
Har ganske sænget Dig i hendes Lænker.

Edmund.

Nei, paa min Tre, Frue!

Regan.

Jeg for min bitre Død ei hende lider;
O, kære Fari! fly hendes Samkvem!

Edmund.

Vær rolig, Frue! —

Der er hun, samt Hans Frihed, hendes Husbond.

Albanien og Goneril træde ind, fulgte af Arizere.

Goneril (affides).

Jeg tager heller Slaget, end jeg seer
Min Søster ride ham fra mig til sig.

Albanien.

Det glæder os at see Dig, elste Søster! —

(ti Edmund).

Jeg hører, Kongen er toet til sin Datter
Med Flere, som vor strenge Statsforsamling
Har nødt til Dyrer. — Aldrig var jeg rapper,
Hvor jeg ei ærlig være kan; — hin Ting
Bekymrer os, saa vidt som Frankrig gæster
Bort Land; ei for saa vidt det Kongens Ret
Korsbare vil med Andre, som, jeg frygter,
Har skjellig Grund at reise Dyrersansen.

Edmund.

Høist ædelt taler Du!

Hvi denne Tase?

Regan.

Goneril.

Lad os forenede mod Fienden drage!
Om hunselige, sørlige Tvistigheder
Er Taler ei.

Albanien.

Saa lad os gaae i Raad
Med vore ældste Krigsmænd!

Edmund.

Jeg i Dit Telt mig strax indfinder.

Regan.

Du gaaer vel med os, Søster?

Goneril.

Rei.

Regan.

Det sommer sig dog bedst; jeg beder, søla os!

Goneril (afslides).

Aha! jeg lugter Luften. — Vel! jeg følger.

Idet de gaar, træder Edgar ind, iagtled.

Edgar.

Hvis Herre! Du har nogen Tid laant Bre
Til fattig Mand, da beder jeg Dig, hør mig!

Albanien.

Jeg er paa Dieb' icket hos Jer. — Tal!

(Edmund, Regan, Goneril gaar ud, Goddin'
gerne, Krigerne og Følgt med dem)

Edgar.

Bryd dette Brev, for' Du begynder Slaget;

Og, seirer Du, lad da Trompeten falde

Paa ham, som brakte det! Jeg synes rindoe;

Dog kan jeg stille frem en Helt, som vil

Staae ved, hvad der staaer skrevet. Taber Du,

Da har Din Lout i denne Verden Gude,

Og Rønnen dør. — Dig røre Lykken gunstig!

Albanien.

Lov, me'ns jeg løser det!

Edgar.

Det er forbudt mig,
Naar det er Tid, saa lad Herolden raabe!
Jeg møder atter Dig.

(gaaer).

Albanien.

Lev vel da! —

Jeg vil dog gennemløbe dette Brev.

Edmund kommer tilbage.

Edmund.

Alt Kjenden sees; stit nu til Kamp Din Hær
See! her er Overlaget paa hans Mandtal,
Saa vidt, som freides kan; — men, at Du haster,
Er høit nødvendigt.

Albanien.

Vi ville Tiden nytte.

(gaaer).

Edmund.

Jeg begaa disse Søstre tilføet Trostløb;
De hve tænken, som vi styre den Hugorm,
Hvis Braad os skal; hvem af dem skal jeg tage?
Een? Begge? eller Ingen? — Ingen faaer jeg,
Hvis Begge leve. Hvis jeg Enten faaer
Drømmes Honør til Raseri;
Og narre skal jeg naae mit Diemeed,
Saa lange hendes Hundsband' er i Live.
Nu vel! hvad Kampen angaaer, vil' vi seere
Os hans Anseelse til Nytte; siden
Saa venke hun, som vil ham være qvit,
Paa Raad til brædt at rødde ham af Veien!
Hvad den Benaadning angaaer, han har tiltæuft
Cordelia og Lear, da, vindes Slaget,
Og fange vi dem først i Vold, da bliver
Der Intet af. — Saadant, som nu jeg staer,
Min, Stilling kræver Daad; Betænkning ei forstaaer,
(han gaaer).

Anden Scene.

En Mark mellem begge Leire.

Naabengny. Lear, Cordelia og deres Trouppe drage
over Skuepladsen med Trommer og Faner, og gaae ud.

Edgar og Gloster træde ind.

Edgar.

Hvil, Fader! her i Træets gæstfri Skygge,
Dg bed om Lykke for den gode Sag!
Saaftremt jeg kommer meer tilbage til Dig,
Da bringer jeg Dig Trost.

Gloster.

Gud med Dig være!

(Edgar gaaer).

Naabengny. Derpaa Fløjt.

Edgar kommer tilbage.

Afsted, Du Gamle! giv mig Haanden! ah!
Kong Lear har tabt; han og hans Datter ere
I Kjendens Vold! giv mig Din Haand, og ah!

Gloster.

Nei! Nei! en Mand kan ret godt raadne her.

Edgar.

Hvad? atter modløs? — Vi maae oppebie
Vor Udgang, som vor Indgang her i Verden;
At være moden, det er Hovedtingen.
Afsked!

Gloster.

Dg deri har Du ganske Ret.

(De gaae).

Tredie Scene.

Den britiske Leir ved Dover.

Edmund træder ind i Seiers-Optog med Trommer og
Faner. Lear og Cordelia, som Fanger; Høv-
dinger, Krigere o. s. v.

Edmund.

I Høvdinger, bort disse bringer! streng Vagt,

Til deres høie Villie er kundgjort,
Som skulle dømme dem!

Cordelia.

Ei første Gang i Dag

Faldt ædle Offere for Dydens Sag.

For Dig, o Konning! kun mit Hjerte bløder,

Min egen Skjæbnes Slag jeg roligt møder. —

See vi ei disse Døttre? disse Søstre?

Pear.

Nei, nei, nei, nei! Kom, lad os gaae i Fængsel!

Vi ene To vil' sjunge, lig to Fugle

I gyldne Bure. Naar Du beder mig

Om min Velsignelse, da vil jeg knæle,

Og Dig om Din Tilgivelse anraabe.

See! saadant vil' vi leve der, og bede,

Og sjunge, og fortælle gamle Sagn,

Og lee ad gyldent Kryp i Magtens Solskin,

Og høre Udsinger om Hofnyt tale,

Og stundum selv vel spørge dem: "Hvo er

I Velten nu? Hvo vinder? Hvo mon tabe?"

Og, hvad i Mulm er skjult, vil' vi opklare,

Som var' vi Herrens Speidere paa Jorden;

Og inden gamle Fænselsmure skal vi

Langt overleve et stormagtigt Val,

Hvis Flod og Ebbe vexe, alt som Maaenen.

Edmund.

Kom, bring dem bort!

Pear.

Paa slike Offere, o, min Cordelia!

Selv Guderne monn' Nøggelse nedkaste.

Har jeg Dig rigtigst nu i mine Arme?

Hon, som nu stiller os, skal bringe Brande:

Fra Himlene, og røge os, som Røve;

Al vore Huler ud. — Tør Dine Dine!

For' de skal saae os til at græde, for

Skal Kræft opæde dem med Hud og Haar;

For skal vi see dem døe af Hunger! — Kom!

(Pear og Cordelia gaae under Bage)

Edmund.

Træd hid, og hør mig, Høvding!
Tag denne Ordre!

(han giver ham et Papir).

Gak! følg i Fængslet dem!
Et Trin har jeg forfremmet Dig; gjør Du,
Hvad dette byder Dig, da har Du båret
Din Lykke Wei. Mærk vel! som Tiden er,
Er Mennesket; at være blod om Hjertet,
Ei Krigsmænd egner. — Din Ophøielse,
Den er Dig vis; derfor sig: Ja! hvis ei,
Sog Lykke, hvor Du vilst! — men ei hos os.

Høvdingen.

Jeg vil fuldbringe det, min adle Herre!

Edmund.

Saa Haand paa Brevet da! og meld mig strax,
Naar det er fæst! Mærk vel! — jeg siger: strax!
Da gjør det saa, som der staaer foreskrevet!

Høvdingen.

Jeg kan ei trække Møng, ei æde Havre;
Men, er det Noget, Mennesket kan gjøre,
Skal jeg udføre det.

(Høvdingen gaaer).

Klang af Trompeter. — Albanien træder ind med
Goneril, Regan, Hovdinger og Folge.

Albanien.

Du øved' Heltebaad i Dag, Herre! Ridder!
Du Lykken var Dig huld; Du har de Fanger,
Der stred' med os i Dag om Scirens Krans;
Vi kræve dem tilbage af Din Haand,
For at behandle dem, som deres Værdstykke
Og vores Sikkerhed det kræve.

Edmund.

Hør, Herre!

Mig tyktes bedst, den gamle, nyste Koning
At sende under Vagt til tryk Forvaring;
Hans Væde, og end meer hans høie Rang

Med Trolddomskraft ham Folkets Hjerter vinde,
 Og render vore Stridsmands tvungne Lænser
 Imod vor egen Varm. Med ham jeg sendte
 Lillige Dronningen af samme Marsag;
 De rede er' i Morgen, eller, naar
 Dig lyfter, frem at stande for Din Domstol.
 End roge vi af Blod; Ven savner Ven;
 Og Seiren, selv i første Hede, bandes
 Af dem, som maae dens dyre Priis betale! —
 Korhøret over Kongen og Cordelia
 Ei dette Sted sig egner til.

Albanien.

Lillad, Herr Ridder!

Jeg Dig betragter ene, som en Tjener
 I denne Krig, og ei som Broder!

Regan.

Det er den Hæder, vi vil' yde ham.
 Det egned' sig, Du om vor Willie
 Os havde adspøgt, for' sligt Ord Du møled'!
 Vor Hærmagt førte han; udrustet var han
 Med al den Magt, der er forenet med
 Vor Plads. Elig Hæibed tør dog vel see op,
 Og kalde sig Din Broder.

Goneril.

Vær ei saa heftig, Søster!

Hans eget Værd oplysier ham langt meer.

Regan.

Indsat af mig i al min Ret,
 Han kan sig maale med den Bedste.

Goneril.

Det var det Meste vel, Du kunde sige,
 I Gald Du til Din Husbond kaared' ham.

Regan.

Lidt vorde Spottere jo Spaamænd.

Goneril.

Holla!

En stinsog Eistov gjorde flende
 Det Die, som udgransket' dette.

R e g a n.

Jeg er ei vel, Fru Søster! ellers skulde
En vældig Strøm af Galde svare Dig. —
Hørfører! tag min Hær og mine Fanger,
Mit Fædregods! raad over det og mig!
See! Dig i Vold jeg giver mig, og vide
Al Verden, at jeg her Dig kaarer til
Min Hunsbond' og min Herre!

G o n e r i l.

Troer Du da, at Du saaer ham?

A l b a n i e n.

Elst Intet gjælde her Dit Ja og Nei.

E d m u n d.

Saa Meget gjælder Dit just med, min Hertug!

A l b a n i e n.

Vel gjælder det, Du Hælebods-Karl!

R e g a n.

(til Edmund).

Lad Trommen røres!

Forkynd, jeg deler Navn og Høiherd med Dig!

A l b a n i e n.

Lov! hør et Ord! — Her sængster jeg Dig, Edmund!

Som Landsforrædder, og med Dig tillige

Hin goldne Slange; (pegende paa Goneril).

Din Vaastand, Søster!

Afslaaer jeg herved, til min Fines Bedste;

Hun alt har kæstet sig til denne Herre;

Jeg gjør Indsigelse, som hendes Hunsbond',

Imod Dit Givtermat; hvis Du vil givtes,

Da fri til mig! min Vid er alt bestilt.

G o n e r i l.

Et Mellemspil!

A l b a n i e n.

Du est bevæbnet, Gøster!

Chi lad Trompeten lode! stander Ingen

I Kredsen frem mod Dig, og vil bevise,

Du est en skændig, aabenbar Forræder;
Saa er min Handske der!

(Kaster Handsken til ham).

Jeg skal ei smage
Bred i min Mund, før jeg har skrevet i
Dit Hjerter, at Du est i Gæt og Alt,
Hvad jeg har kaldt Dig.

Regan.

O, jeg er syg, o, dødsyg!

Goneril (affrædes).

Varst Du det ei, jeg stoled' ei paa Givt!

Edmund.

(til Albanien, i det han kaster sin Handske til ham).
Der er mit Gensvar; — hvosomhelst
Forræder kalder mig, han lyver, som
En Riding!

Trompeten lyde! den som tør staae frem,
Mod ham, mod Dig, mod Hver jeg hævde vil
Min Ærlighed og Ære fæst.

Albanien.

Træd frem, Herold!

Edmund.

Holla, Herold! træd frem!

Albanien.

Stol paa Din Arm! thi Dine Hærmænd,
I mit Navn hvervede, de finge
I mit Navn Drødv.

Regan.

Min Sygdom vorder værre.

(En Herold træder ind).

Albanien.

Hun er ei vel; før hende til mit Telt!

(Regan ledes ud).

Kom hid, Herold! lad høit Trompeten lyde!
Og udraab dette Brev!

En Hovding.

Trompeten lyde!

(Der stødes i Trompeten).

Herolden (udraaber:)

„Hvis nogen Mand af Ridderstab eller Adel i Hæren vil
paastaae, at Edmund, formentlig Jarl af Gloster,
er en Erkeforræder, da træde han frem ved det tredje
Trompetfrald! Han vil selv bodeligen føre sin Sag.“

Edmund.

Blæs!

(Første Trompetfrald).

Herolden.

Anden Gang!

(Andet Trompetfrald).

Herolden.

Tredie Gang!

(Tredie Trompetfrald).

(En Trompet frører udenfor).

(Edgar træder ind i Rusnina. En Trompeter gaaer
foran ham).

Albanien

Spørg om hans Hensigt, hvi han møder efter
Trompetens Rald!

Herolden.

Hvad est Du, og hvad er Dit Navn,
Din Værdighed? hvi lystrer Du hin Stevning?

Edgar.

Viid, at mit Navn er tabt,
Af Nidets Givttand ødt og gnavet!
Dog er jeg fuldt saa ædel, som den Modpart,
Jeg ganger nu i Krigen med.

Albanien.

Hvo er den Modpart?

Edgar.

Hvo stander frem for Edmund, Jarl af Gloster?

Edmund.

Han selv; — hvad vilst Du ham?

Edgar.

Drag ud Dit Sværd,
At, hvis mit Ord et ædelt Hjerte krænker,
Det Ret kan staae Dig! — Her mit jeg svinger!
See hid! det er Haandhænder af min Hæder,

Min Fed og Ridder: Idræt! — Jeg erklærer,
 Trods al Din Styrke, Ungdom, Vost og Høihed,
 Ja! trods Dit Seir: Sværd og uobagte Hæder,
 Dit Mod, Dit Hjerte: — Du est en Forræder!
 Kalst mod Din Gud, Din Broder og Din Fader,
 Sam'svoren her mod denne høie Fyrste,
 Og lige fra Din Hovedisse til
 Det Støv, Du træder under Dine Fødder,
 En giotig Suog med fule Pjetter;
 Saa fremt Du siger: Nei!
 Skal ogsaa mit Sværd, min Arm, mit Mod bevise
 Det paa Dit Hjerte, hvortil her jeg taler,
 Du løst!

Edmund.

Med Skjel jeg kunde spørge om Dit Navn;
 Men, da Dit Ydre er saa saurt og mandigt,
 Din Tunge røber adel Værd og Mægt,
 Foragter jeg de smaae Indvendinger,
 Som Ridderfæbets Love ellers tillod',
 Forræder = Navn jeg paa Dit eget Hoved
 Tilbagekaster; Løgnbeskyldningen
 Med Helveds Qval jeg lægger paa Dit Hjerte;
 Dog Ord staae ingen Mand; de streife kun
 Og ridse Sjælens Hud; men, dette Slagsværd
 Skal bradt udhugge dem en Vej didhen,
 Hvor De skal evigt hvile! — Tal! Trompeter!

Trompeterne lyde. Evkamp. Edmund falder.

Albanien.

O, spar ham! spar ham!

Goneril.

O, Kloster! det er Ræske!

Evekampens Lov befaler, ei at saare
 Ukendt Modstander. Ikke overvunden,
 Besnæret og bedragen est Du kun.

Albanien.

Luf Mund i Laas, min Frue! ellers stopper
 Jeg den med dette Brev. — Loo lidet, Ridder! —
 Afstyelige! læs Din egen Skændsel her! —

Held, Frue! ingen Sønderriiden nu! jeg mærker,
Du kender det.

(giver Edmund Brevet).

Goneril.

Om saa var, Retten e' i min Haand jo,
Ei Din; hvo tør vel stævne mig til Regnskab?

Albanien.

Heist strækkeligt! — Du kender dette Brev?

Goneril.

Ersg mig ei, hvad jeg kender!

(hun gaaer).

Albanien.

(til en Herdine).

Følg med! hun raser jo, vaag erer hende!

(Herdingen gaaer).

Edmund.

Jeg har gjort Alt, hvortor man har besteldt mig,
Ja! meget Meer, sem Liden vil erklære;
Hint er forbi, forbi, som nu mit Liv;
Men hvo est Du, sem Løften faaer' til
Min Vanemand? Est Du af Adelsblod,
Tilgiver jeg Dig.

Edgar.

Tilgiv Du mig, som jeg tilgiver Dig.

Jeg er i Blod ei ringere, end Du;

Og, er jeg Meer, har Du der meer mig krænkst.

Jeg hedder Edgar, er Din Faders Son;

Retfærdige er' Guderne; de gjøre

Vor sandfærdige Lyst til Svøbe imod os;

Hint Lastens mørke Sted, hvor han Dig avled',

Hans Syn ham kosted'.

Edmund.

Ja! Søndhed har Du talt.

Guldennt er' Hjulets Omleeb; — jeg er her.

Albanien.

O! blot Din Gang — saa tyktes mig — bebudet'
Din Fyrste: Og. — Lad mig omfavne Dig!

Gud, Sorg mit Hjerte knuse, dersom jeg
Din ædle Fader eller Dig har hadet!

Edgar.

Det veed jeg, ædle Fyrste!

Albanien.

Hvor varst Du skjult?

Hvor fikst Du om Din Faders Dvaler Nys?

Edgar.

Bed ham at stande bi i dem, min Fyrste!

Hør her en kort Beretning! —

Naar den er endt, o, brist! — brist da mit Hjerte! —

For at undgaae den morderste Vanstraafe,

Som fulgte mig paa Stand — o, sødt er Livet!

(Thi foretrække vi langvarig Dødskamp

For brad og hastig Død!) paatog jeg mig

En gal Mand's Psalter og en Skikkelse,

Saa Hunde væmmedes derved! — Saalunde

Draf jeg min Fader;

Hans Dien - Ringe blødt; Edelsienene

Var' nyligt tabte.

Jeg blev hans Leder, tigged' for ham, frelst

Ham fra Fortvivlelse; men ingen Sinde —

O, hvilken Brøde! — gav jeg mig tilkende,

For nu ret nyligt, da jeg stod berøbet. —

Ei vis paa, stødt jeg haabed', hedeigt Udsald,

Bad jeg om hans Betsignelse, og derpaa

Fra først til sidst min Vel'grinsgang fortalte;

Men ach! hans arme Hjerte var for svagt.

Til denne Kamp; af Sorgs og Glædes Overmaal

Det smilende brast sønder.

Edmund.

Dit Ord

Har rørt mig, og skal muligt virke Godt;

Men tal! det synes, Du har Meer at sige.

Albanien.

Hvis der er Mere, og meer sørgeligt,

O, ti da! thi mit Inderste er smeltet

Bed, hvad jeg alt har hørt!

Edgar.

Her, troer vel den,
 Som Sorgen elsker, staar min Kammers Grænse;
 Men nei! hvad alt for Meget var, blev Mere,
 Og overstred alt muligt Maal og Maade,
 Mens lydeligt jeg græd, kom der en Mand,
 Som havde seet mig i min værste Tilstand,
 Og den Gang styet mit frygtelige Samkvem;
 Nu, da hin Lidende i mig han kendte,
 Slog han de stærke Arme om min Hals,
 Og hylet' høit, som om han vilde sprænge
 Den halotte Himmel; kastede sin over
 Min Fader, og om sig og Lear fortalte
 Et høist vemodigt Sagn, hvortil end aldrig
 Er Mage hørt; og alt, som han fortalte,
 Hans Smerte vor'de, og fast Livets Strenge
 De sprunget da. — Da lod Trompetens Støvning;
 Og saa forlod jeg ham foruden Samling.

Albanien.

Men hvo var denne Mand?

Edgar.

Kent, ædle Herre!

Den landsforviste Kent, som, godt forklædt,
 Sin Fiende, Kongen, fulgte, og beviste
 Ham Tjenester, man fordrer knapt af Trælle.

En Ridder træder ind med en blodig Kniv.

Ridderen.

Hjælp! Hjælp! o, Hjælp!

Edgar.

Nu vel! hvad Hjælp?

Albanien. }

Tal Mand!

Edgar.

Hvad skal hin blodig Kniv til?

Ridderen.

Den er end heed,

Den ryger end; nu også kom den af Hjertet — }

Albanien.

Hvis Hjerte? tal dog! tal!

Ridderen.

Din Frues, Herre! ja! Din Frues.

Hun gav sin Søster Givet; — hun har bekendt det. —

Edmund.

Jeg lønligt var trolovet med dem Begge;

Et Diebstil nu alle Tre formæler.

Albanien.

Bring dem herhid i Live eller døde!

Hin Him'lens Straffedom, som Rædsel vækker,

Kan ei til Medynk røre os.

(Ridderen gaar).

Kent træder ind.

Edgar.

Her kommer Kent, min ædle Herre!

Albanien.

O, det er ham! — Ah, Tiden os formener

Den Høflighed, som sine Sæder kræve.

Kent.

Jeg kommer for min Konning og min Herre

For sidste Gang: God Nat! at sige. —

Er han ei her?

Albanien.

O, vigtig er den Ting! Vi har den glemt! —

Tal, Edmund! hvor er Rougen? hvor Cordelia?

Kent! seer Du dette Syn?

Gonerils og Regans Lig bæres ind.

Kent.

O vee! o, hvorfor dette?

Edmund.

Ja! Edmund var dog elsket;

Hin gav den Anden Givet for min Skyld ene,

Og dræbte saa sig selv.

Albanien.

Saa gik det til. — Bedækker deres Ansigt!

Edmund.

Jeg samler al min Livskraft; — noget Godt

Vil jeg — trods min Natur — endnu udøve,
 Send flugs — saa flugs Du kanst — et Bud til Kongen!
 Min Ordre bød Lears og Cordelias Død; —
 Send Bud, me'ns det er Tid!

Albanien.

Løb! løb! o, løb! —

Edgar.

Til hvem? — Hvo har at byde der? — Send med
 Benaadnings-Tegnet!

Edmund.

Det var heelt vel betænkt!
 Kom, tag mit Sværd! giv det til Hædningen!

Albanien.

Er Livet kjært Dig, il aasted!

(Edgar gaar).

Edmund.

Jeg og Din Hustru har befalet ham
 Cordelia i Fængselet at hange,
 Og lægge Skolden saa paa hende selv,
 Som var det øvet i Fortvivlelse.

Albanien.

O, frelser hende, Guder! — Brina' ham bort!

(Edmund bæres ud).

Lear træder ind med Cordelias Lig i sine Arme.

Edgar, en Hovding og Andre følge ham.

Lear.

Hol', hol', hol', hol'! — O, I er Mænd af Sten!

Hvis Eders Tunge, Eders Søn jeg havde,

Jeg brugte dem, saa hvælvede Himmel revned!

O, hun er evigt borte! — Jeg kan see,

Naar En er død, og naar der end er Liv! —

Nei! hun er stedsdød; — laaner mig et Speil!

Hvis mindste Plet og Dug paa Glaret falder,

Ja! — ja! da lever hun!

Kent.

Er det den Ende, som vi ventede?

Edgar.

Er det paa Dommens Rædser Billed?

Albanien.

(til Lear),

O, bogn! og kast Din Byrde!

Lear.

Ja! Giedren rører sig; hun lever end!

Hvis saa, er det en Salighed, som lønner

Hver Qual, jeg end har følt!

Kent (knæler).

O, ædle Herre!

Lear.

Til Side, Menneſte!

Edgar.

Det er Din Ven, den ædle Kent!

Lear.

Forbandelse Jer ramme,

I Mordere, Forrædere tilsammen!

Jeg kunde sikkert have frelset hende;

Men nu er hun for evigt borte! —

Cordelia! — Cordelia! søv lidt! — Ha!

Hvad siger Du? — Din Røst var altid blid,

Og mild og sød; en herlig Dyd hos Kvinden! —

Jeg dræbte og den Træl, som hængte Dig!

Hovdingen.

Ja, ædle Riddere! det gjorde han.

Lear.

Ja! gjorde jeg ei, Ven? — Jeg har seet den Dag,

Da for mit skarpe Slagsværd flugde de sprunget;

Nu er jeg gammel;

Den megen Modgang har og lagt mig øde.

Siig, hvo est Du? Mit Søn er ei det bedste;

Dog kan jeg si Dig det strax paa Timen.

Kent.

Hvis Løkken brammer af to Væsenes,

Den elskede og hadede, see vi for os

Eet af dem her.

Lear.

Nei! Synet slaaer mig feilt; est Du ei Ken

Kent.

Jo, Kent, Din ringe Tjener! Hvor er nu
Din Tjener, Cajus, henne?

Pear.

Det er en flink Gut, kan jeg sige Dig,
Han slaaer, og qvickt! — Nu er han død og raadnet.

Kent.

Nei, ædle Herre! det er netop mig. —

Pear.

Det skal jeg see nu strax.

Kent.

Som fra Din Røds og Modgangs første Stund
Dig fulgte paa Din Tornesti.

Pear.

Du est velkommen hid!

Kent.

Ach! hvor er han velkommen? Alt er frydlest,
Er dødt og øde! — Dine ældste Døttre
Har dømt sig selv, og i Fortvivlelse
Sig dræbt.

Pear.

Ja, det jeg træer!

Albanien.

Han veed ei, hvad han siger; ei det nytter,
Vi give os tilkende for ham.

Edgar.

Det baader ei! —

En Hovding træder ind.

Hovdingen.

Edmund er død.

Albanien.

Det er en Smaating her! —

Hør, Riddere og Edle, nu vor Plan!

Alt Trøst, den svage Konning kan modtage,

Skal ydes ham. — Hvad angaaer os, afflaae vi

Saa lange, som den gamle Konning lever,

Ham al vor Magt;

(til Kent og Edgar)

Og Eder Eders Rettigheder,
Med al den Fordel og den Herlighed,
Som sig en Trostak skyldes! Alle Venner,
Skal nyde Dødens Lon, og alle Fiender
Skal tømme Brødens Kalk! — O, seer! seer hid!

Rear.

Og man har hængt min stakkels Slut for mig? —
Nei! ingen, ingen, ingen Guist af Liv;
Hvi har en Hund, en Hest, en Stotte, Liv
Og Du ei mindste Aande i Din Barm?
O, Du vilst aldrig komme meer tilbage,
Nei aldrig, aldrig, aldrig, aldrig, aldrig! —
O, hør! knap denne Knap op! — Tak, min Ven! —
Ha! seer Du? See paa hende! — see — de Løber! —
See der! see der! —

(han døer).

Edgar.

Han segner! — Herre! Herre! —

Kent.

Nu brist, mit Hjerte! brist!

Edgar.

See op, min Konning!

Kent.

Plag ei hans Aand! O, lad ham døe i Fred!
Den hader ham, som vil ham læng're spænde
Paa denne haarde Verdens Vinebæk!

Edgar.

O, han er gangen heden!

Kent.

Det Under er, han har saa lange paa
Sin Smertes Byrde; som et Bytte han
Sit Liv har bort!

Albanien.

Bring dem herfra! —

En almen Landesorg er første Pligt.

(til Kent og Edgar).

I Venner af min Sjæl! Udkaarne Lo!

Herf' i mit Land! gjengiv' det Fred og Ro!

Kent.

Mig staaer en Reise for; min Vandrerings-Dag frembrøder;
Min Herre kalder mig, og trofast Tjener lyder.

Albanien.

Snart trykker Tidens Veat; dog bør os ei at vige,
Ei, hvad vel egned' sig, men, hvad vi sole, siige.

Den, som var ældst, led mest; vi, som i Ungdom staae,
Ei Hølvten skal faae see, ei halvt hans Alder naae.

(De gaae ud under en Dødnings-Marche).

Kettelser.

I 6te Hefte, S. 9, L. 2 fra neden: stot, læs: stolt;
L. 1 f. n.: ommer, læs: Demmer; Vælden; S. 11,
L. 1 f. n. Ten ig bedste, læs; Tran mig bekræfte; S.
12, L. 10 fra oven: Mangel var fledeste Blit og sagre
Ord, læs: Paa fledeste Blit og sager Tale Mangel.

I 7de Hefte, S. 27, L. 16, gavde, læs; havde; S.
45, L. 14, er, læs; est; S. 60, L. 7 f. n. Naalepenge,
læs: Naadepenge; S. 62, L. 8, f. n. Not. læs: Not?
L. 3, pagfuldt, læs: pragtfuldt.

I 8te Hefte, S. 75, L. 15, Horkare, læs; Horkarlø;
S. 85, L. 1, Hvert Haar, Du river af min Kind, læs:
Hvert Haar, Du river af min Kind, skal opstaae; S. 90,
L. 1, til bade, læs: til at hade; S. 102, L. 9, f. n.
figer, læs: siger; S. 110, L. 12, dvale, læs: vræle;
L. 3, Pullen, læs: Pullen. —

Skizze af William Shakspeares Liv og Digten.

(iisdeels efter Nicholas Rowe og Nathan Drake.)

William Shakspeare var en Søn af John Shakspeare og Miss Arden, og fød i Stratford-upon-Avon i Warwickshire den 23de April 1564. Af Documenter i denne Bøes Archiv seer man, at hans Familie var alment agtet og meget dannet. Man har i Almindelighed troet, at hans Fader har været Uldhandler; men Malone har af en meget gammel haandskreven Beretning om Forhandlingerne i Dyrthinget i Stratford tilstrækkeligen bevist den vigtige, eller uvigtige Ting, at han har været Handskemager. J. Shakspeare havde saa stor en Familie (10 Børn i Alt), at, skønt William var hans ældste Søn, kunde han ikke give ham bedre Opdragelse, end den, der svarte til hans egen Haandtering. Biskop havde han ladet ham gaae nogen Tid i en Grisskole, hvor han rimeligviis lærte den Smule Latin, han kunde; men, da Faderen kun havde indskrænkede Kaar og Sønnen ingen Hælp kunde faae til sin Lærdom hjemme, maatte han tage ham ud af Scholen, og William kunde da ingen videre Fremskride gjøre i dette Sprog. Det er unegteligt, at man i hans Verker neppe vil finde noget Spor af Efterligning af de Gamle. Hans, som oftest, sine Smag, og hans stoe

Geni, hvori han godt kunde staa ved Siden af nogle, og overgik adskillige af Oldtidens Digtere, vilde sikkert ogsaa have bevæget ham til at læse og studere dem med saa megen Fornøjelse, at nogle af deres Skønne Billeder vilde have inddrængt sig i hans egne Skrifter; og, at han Intet har efterlignet hos dem, kan tjene, som Beviis paa, at han aldrig har læst dem. Om hans Ubekendtskab med de Gamle har været til hans Skade eller ikke, kan omstrides; thi, skøndt han ved Bekendtskab med dem vilde være bleven meer correct, er det ikke usandsynligt, at denne Correcthed og hans Verbødighed for de Gamle vilde have lagt et Capium paa den Ildfuldhed, henrivende Kraft og vilde Skønhed, vi finde hos ham, og Pluraliteten finder vistnok mere Behag i de nye, dristige og uædvanlige Tanker, som hans egen Indbildningskraft ydede ham i saa stort Forraad end om han havde givet dem de skønneste Strofer af græske og latinske Digtere, og i den smukkeste Klædning som en enestaaende Elaster kunde iføre dem.

Da han forlod Scholen, lader det til, at han valgte sin Faders Levevei efter dennes Forslag, og, for saa snart, som muligt, at blive Familiens Fader, givende han sig, da han endnu var meget ung. Hans Kone var Datter af en vis Hathaway, som siges at have været en velhavende Selveier i Nærheden af Stratford. I denne Stilling forblev han i nogen Tid, indtil en Ubesindighed, han gjorde sig skyldig i, nødte ham til at forlade hans Hjem, og den Levevei, han havde valgt; og, skøndt den i Forsminnaen vistes at være en Plet paa hans Moralitet, og en Ulette for ham, blev den dog siden den lykkelige Anledning, som kaldte et af de største dramatiske Genier, man noaen Ende har kendt, til Live. Han var ulykkeligvis kommen i et slet Selskab, og iblandt dets Medlemmer havde Noale, som ofte drev den Haandtering, at stjæle Vilde, adskillige Gange formaaet ham til at plyndre en Wildbane, som tilhørte Sir Thomas Lucy paa Charlecote, i Nærheden af Stratford. For denne Streg behandlede Hers

remanden William, efter hans Anskuelse, temmeligen haardt; og, for at hevne denne Mishandling, skrev han en Spotvis om ham. Skøndt denne, som rimeligviis er hans første poetiske Forsøg, er tabt, skal den dog have været saa bitter, at den opirrede Sir Lucy til at følge ham, saa at han blev nødt til at forlade sin Haandtering og Familie i Warwickshire for en Tid, og flygte til London. Malone anmærker med god Grund i sin *Shakespeare*, (Vol 2, p. 141), at den første Scene i "de muntre Koner i Windsor" giver tilstrækkelig Anledning til at troe, at Sh. af en eller anden Grund ikke havde den dybeste Gebodiah d for Sir Lucy. I Sh.'s Tid blev i Vrigt den Forseelse, som han begik i Sir Lucys Enemærker, meer anseet, som en ungdommelig Ubesindighed end som en Forbrydelse. Dette beviiser Malone af adskillige Skrivter, saa at hin Brøde ikke kaster nogen egentlig Plet paa hans Charakter. M. troer imidlertid ikke, at den hele Historie om Sh.'s Indgrib i Sir L.'s Vildbane er sand, hvilket en Mening Drake, som det synes, temmeligt heldigen gjendriver (*Noontide Leisures*, Lond. 1824 Vol. I., p. 83-86).

"I Dronning Elisabeths Tid" siger Samuel Johnson efter en Fortælling af Diakonen Pope, som Rowe meddeelte ham, "vare Eiendomskaareter endnu ikke almindelige, og Hyrekaarer steg ikke i Brug; men de, som vare for stolte, for fine paa det, eller for magelige til at gaae, rede til enhver Landmands Eysel eller Fornøielse. Manag kom ridende til Skuespilhuset; og, da Sh. flyttede til London var hans første Tilflugt, for at erhverve sig et Par Skillingen, at vente ved Døren af Skuespilhuset, og holde deres Heste, som ingen Tjenere havde, for at de kunde være paa rede Haand efter Skuespillet. Paa denne Post udmærkede han sig saa meget ved sin Omhu og Flid, at om søie Tid enhver Rytter, naar han steg af Hesten, raabte paa William Sh.; og man betroede næppe sin Hest til nogen Anden naar man kunde faae fat paa W. Sh. Der var det første Glimt i Lykkens Sol for ham. Da

Sh. fik flere Heste at vaske, end han kunde overkomme, leiede han Dreng, som besørgede dette Arbeid under hans Opsyn, og strax, naar der blev kaldt paa W. Sh., fremstillede sig med de Ord: "Jeg er Shakespeares Dreng, min Herre!" Sh. fik siden høiere Svøler; men, saa længe det var Mode at ride til Skuespilhuset, beholdt de Dreng, som holdt Hestene, det Navn: „Shakespeares Dreng."

Paa denne Tid gjorde han sit første Bekendtskab med Skuespilhuset. I Forstningen fik han naturligviis meget ubetydelige Roller ved den Troupe, som da eksisterede; men hans beundringsværdige Geni og naturlige Talent for Skuepladsen gjorde, at han snart udmærkede sig, om ikke som fortræffelig Skuespiller, saa dog som uhyperlig Skuespildigter. Hans Navn staaer, som Skik var i de Tider, trykt iblandt de andre Skuespilleres foran nogle aamle Komødier, men uden nogen Underretning om, hvad Slags Roller han pleiede at spille; og Rowe siger, at han, alle sine Underliggelsker uagtede, ikke har opdaget Andet i denne Henseende, end, at hans Mæsterrolle var Anden i hans egen "Hamlet." "Det vilde have været mig kærere," siger han, "at have haft sikker Himmel for, hvilket det første Skuespil var, han skrev, da det uden al Tvivl vilde have været behageligere for Enhver, der int. resierer sig for Sigt, at vide, hvilket der var det første Foster af en Phantasi, som Shakespeares. Vi bør maaskee ikke vente, at hans første Forløb saaledes, som de fleste andre Forfatters, skulde være hans mindst-fuldkomne Arbeid; Kunsten havde saa liden, og Naturen saa stor Del i, hvad han skrev, at hans Ungdomsarbeider, da de vare de Liveligste, og havde Mest af hans Indbildningskrafts Jib og Styrke, ogsaa vare de Bedste. Meningen er ikke, at hans Phantasi var saa toilesløs og udsvævende, at den ikke lod sig styres af Forstanden; men hvad han tænkte, var i Almindelighed saa stort, saa tilbørligen og rigtigheden opfatter i sig selv, at det trængte til liden eller ingen Forbedring, og sandt den upartiske Dommers Vi-

fald ved første Diekast. Men, skøndt Tiden, hvorpaa hvert enkelt Skuespil blev skrevet, i Almindelighed er uvis, er der dog Steder i nogle af dem, hvoraaf man kan bestemme, paa hvad Tid de bleve forfattede. Saaledes viser Chorus i Slutningen af 4de Act af Henrik den Femte i den Compliment, som gjøres Greven af Essex, at dette Stykke blev skrevet, da denne var i Irland; og Sh's. Lovtale over Dronning Elisabeth og hendes Efterfølger, Kong Jacob, i Slutningen af Henrik den 8de, beviser, at dette Skuespil blev skrevet, efter at Jacob havde bestyret den engelske Throne. Hans Samtidige, som begyndte at saae Smag paa dette Slags Fornøielse, glædedes overordenligen, ved at see et Geni fremstaae iblandt sig, der besad en saa skøn og frugtbar, poetisk Aare, og som egnede sig saa ganske til at more og belære dem. Shakspeare var ikke blot en genisfuld og vittig, men ogsaa en godhjertet og ædel Mand, blid i Væsen og Adfærd, og meget behagelig i Omgang; saa han naturligviis fik Udgang til de bedste Kredse i sin Tidsalder. Dronning Elisabeth lod adskillige af hans Skuespil opføres paa sit Slot; og det er aabensbart denne jomfruelige Fyrstinde, Sh betegner i „Skærsommetrætsdrømmen“ ved

„—Den skønne Vestalind; som i Vesten throner;“

og det hele Sted er en Compliment, der meget passende er anbragt, og meget smukt henvendt til hende. Hun fandt saa megen Fornøielse i Falstaffs fortræffelige Charakter i de to Dele af „Henrik den Fjerde“, at hun befalede ham at anbringe ham endnu i et Skuespil, og at skildre ham foreffet. Dette skal have været Anledningen til, at han skrev „de muntre Koner i Windsor.“ Lystspillet selv er det bedste Beviis paa, hvor ypperligen han opsyldte hendes Befaling. Falstaffs Charakter skal i Øvrigt se fra Forstningen af have baaret Navnet, Oldcastle; men, da der endnu levede Nogle af denne Familie, befalede Dronningen, at han skulde forandre det. Han brugte da Navnet, Falstaff.

Derved undgik han vel at fornærme Familien Oldcastle;
 men nogen Dadel har han vel forskuldet for sit andet
 Valg, da Sir Johan Falstaff, som var Ridder af
 Ho ebaandsordenen, og Gentallieutenant, var en Mand
 af store Fortjenester, som havde udmærket sig i Krigen
 i Frankrige i Henrik den Femtes og Siettes Tid.
 Uagtet Dronningen viste ham saamegen Naade, skulde
 han dog ikke hente alene den Lykke, som hans Geni
 gjorde. Han modtog mange berømtaede Brevise paa
 Undest og Vennskab af Greven af Southampton, som i
 den Tids Historie er berømt for sit Vennskab mod den
 ulykkelige Grev Essex. Der var ham, han tilegnede
 sit Digt, Venus og Adonis, hvoraf vi have en
 Overaattelse af Prof. Ohlenschläger i Nathans gjenop-
 standne Tilsvær (i en af dette Tidsskifts sidste Mars-
 cange). Sir William d'Avenant fortæller, at Grev
 Southampton gav en Gang Shakespeare 1000 Pund,
 for at sætte ham i Stand til at købe en Eiendom,
 som, han havde hørt, han havde Lyst til. Rowe kalder
 dette med Høie en meget stor og raa og Eder skelden
 Gæmildhed; men, naar han sammenligner den med den
 ædste Edelmødighed, man paa hans Tid viste franske
 Dansere og italienske Sangere, bemærke vi blot, at nu
 til Dags gaar denne edelmødige Vdselhed langt videre
 i England og andre Steder hvor man lader Videnskabs-
 mænd og Digtere tigge om Brødet, medens man paa
 en Aften vilser mange tusinde Pund eller Francs o. s. v.
 til en høit begavet Springer eller Strubekunstner.
 Boswell har i det 20de Bind af Malones Shakespeare
 (S. 218 og fig.) søgt at gjendrive den Formodning,
 som Nathan Drake i sin „Shakespeare and his times“,
 har fremsat, at Lord Southampton er den Person, som
 vor Digter har tilegnet den største Deel af sine Son-
 netter (i Alt 154), en Formodning, som, efter D's
 Ord, Mogle af D's Læsere have anseet som afgjort. D.
 har i sin „Noontide Leisures“, Vol. 2, p. 81 — 88,
 søgt at besvare D's Indvendinger, og, „i Fald jeg
 ikke ganske bedrager mig selv“, siger D., „stiller deres

Mangel paa Beris kraft og Anvendelighed i et tilfreds stillende Lys." Han antager, at alle Sonnetter, paa omtrent 30 nær, have været tilegnede Lord Southampton. Herimod indvendes: „Hvorledes kunne de 17 første Sonnetter fraraade ham et overilet Coelibatløfte, naar man veed, at Lord S. i en Alder af 25 Aar egtede sin første Elskede, Elisabeth Vernon?" Hertil svares, at denne Forbindelse begyndte uden Dronningens Vidende, omkring hvis Person Lord S. den Gang var; og at, saasnart hun opdagede den, blev hun meget opbragt, og forbød den. Lord S., som da just var bleven myndig, og var meget hestig, erklærede nu, i den Skuffede Lidenstabs Maseri, at, dersom han ikke fik Elisabeth Vernon til Gæte, vilde han døe, som Vebersvend. Det var kort efter denne Tid, at D. antager, at Ch. har skrevet de omtalte Sonnetter, for at bestride denne hans Beslutning, paa en Tid, da Lorden ikke kunde indgaae den onskede Forbindelse, uden at paadrage sig Hoffets Unaade. „Men hvorfor", spørges der da, „har Ch. i disse Sonnetter slet ingen Hentydning gjort til Lord S.?" Fordi, dersom disse Sonnetter, som bleve braatte i Omlob i Haandsskrifter, vare komne Dronningaen for Dine, vilde de betydeligen have skadet baade Ch., som just paa den Tid begyndte at tiltrække sig Opmærksomhed, og hans Ven, Lorden. Fire Aar efter hin Kiærligheds Begyndelse troiede Lorden Dronningens Forbud ved at egte sin Elskede; og Følgen var, at de Begge bleve fængslede i nogen Tid. Grunden, hvorfor Ch. tiltalte Lorden i hine Sonnetter i en, som det synes, for en i Rang underordnet Person altfor fortrolig Tone, ligger deri, at Lord S. med sit hestige Temperament og sin Kiærlighed til Videnskaberne, taalte Meget af en ham i Rang, men ei i Geni underordnet Mand, som han ikke vilde have taalt af En af sine Ligemænd, og hans Indræt mod Ch. var ubegrænset fra det Dieblit af, da han tilegnede ham sin „Venus og Adonis." Besonderlikt synes det vel, at Ch. i de sidste 28 Sonnetter forlader sin adle Beskytter, og henvender sig til

et Væsen, der, efter Digterens egen Tilstaaelse, er den Uværdigste blandt Qvindekønnet; men disse Sonnetter, antager D., ere ganske ideale, og at deres Formaal er, uden al individuel Uværdighed, at skildre den utilladelige Kærligheds Hindringer, Foranderligheder og Elendigheder. „Naar man ikke vidste at Ch. besad en ren moralsk Karakter“, mener D., „maatte man tilstaae, at de synes at være Frembringelser af en skamløs Liderlig (!!!); man maatte derfor have ønsket, at de aldrig vare blevne udgivne, eller, at Digteren havde meddelt en Underretning om deres Oprindelse.“ D. troer derfor, at Ch. kun har udgivet dem paa Grund af en Vens indstændige Beaering, og, at denne, efter at have faaet Haandskrivtet, strax har leveret det til Thomas Thorpe, som derpaa har ladet det trykkes.

Med hvilke andre private Mænd, end Lord Southampton, Ch. havde indgaaet Venstabs, veed man ikke; men at Enhver, som forstod at vurdere sand Fortjeneste, agtede og ærede ham, er alment bekendt. Hans Oprigtighed og Godmodighed erhvervede ham alle gode Hjerters Kærlighed, og hans Aandskraft, Vid, Phantasi og Skarpsind gjorde, at de fineste Menneskekendere og lærdeste Mænd beundrede ham.

Sit Bekendtskab med Digteren Ben Jonson gjorde han ved en Leilighed, hvor han fik Anledning til at lægge sin Menneskekærlighed og sit gode Hjerte for Dagen. Ben Jonson, som paa den Tid var ganske ukendt, havde leveret Skuespillerne i London et af sine Skuespil, som han ønskede at faae opført, og de, som han havde givet det i Hænde, vilde just, efter at have skodesløst og med fornem Mine bladet i det, give ham det tilbage med det ondsfabsfulde Svar, at det ikke duede noget, og at deres Troupe ikke kunde bruge det, da Ch. lykkelighvis fik det at see, og fandt nogle Steder deri, som vare saa gode, at han først fik Lyst til at gennemlæse det, og siden andesalede han Jonson og hans Skriver til Publicums Undsæt. Jonson var en meget lerd Mænd, og havde i den Henseende et Fortrin

for Shakspeare, der, som bekendt, naar adskillige Steder
løber Uvidenhed i de første Scholevidenskaber; men
Shakspeares Naturgaver opveiede fuldkomment Ben
Jonsons boglige Lærdom; og den Dom, Englæns
deres Hales fra Eton lædte om Shakspeare, er meget
træffende. I en Samtale mellem Sir John Suckling,
Sir William D'Avenant, Entomion Porter, Mr. Hales
fra Eton og Ben Jonson forsvarede Sir John Suckling
Shakspeare imod Ben Jonson med megen Barme. Mr.
Hales, som havde siddet stille i nogen Tid, og hørte paa
dem, sagde: „Om Mr. Shakspeare ikke har læst de
Gamle, saa har han dog heller ikke staaet Noget fra
dem; og, derisom De, Mr. Ben Jonson! vil vise mig
et eller andet smukt Sted om et vist Vemne hos En
af de Gamle, da skal jeg strax vise Dem et Sted om
samme Vemne hos Shakspeare, der, i det Mindste
er ligesaa godt skrevet.“

Den sidste Del af sit Liv tilbragte han saaledes,
som de fleste fornættelige Mænd ønske at tilbringe sine
sidste Dage, i Melancholi, Ensomhed og Umgang med
sine Venner. Han havde været saa lykkelig, at samle
sig en timmelig betydelig Formue i sine Ungdoms- og
Manddomsaar, og de sidste Aar før sin Død skal han
have tilbragt i sin Hødeby, Stratford. Hans Vittig-
hed og Godmodighed skaffede ham mange Kendinger
og Venner blandt Omegnens mest ansete Mænd.
Især skal han have haft meget fortrolig Umgang med
en vis Mr. Combe, en gammel Herre, som var be-
kendt der i Egnen for sin Rigdom og den Ager, han
drev; i en munter Samtale mellem deres fælleds Ven-
ner, fortæller man, at Mr. Combe sagde i Spøg til
Shakspeare: „De vil vist skrive min Gravskrift, i
Fald De overlever mig; og, da jeg ikke veed, hvad
man vil sige om mig, naar jeg er død, ønsker jeg
gerne, at De vil gjøre det strax;“ hvorpaa man siger,
at Sh. gav ham disse fire Vers:

”Li af de Hundrede begraver hviler her;
”Ja! Hundrede mod Li, hans Sjæl ei satig er!“

"Spør Nogen: "Hvo monn' ligger her i dette Rum?" —
 "Da svarer Djævelen: "Det er min Ven, John Combe."

Men denne bitre Satire skulde da have gjort saa smerteligt et Indtryk paa Manden, at han aldrig tilgav Sh. det. Boswell og Drake mene derimod, at Sh. aldeles ingen Del har haft heri, og at Forfatteren til Gravskriftet har været en vis Richard Braithwaite, i hvis "Remains" o. s. v., som udkom 1618, disse Vers forekomme. Denne Br. var fød 1588, og døde 1675.

William Shakespeare døde i sit 53de Aar, samme Datum, han var fød, den 23de April, 1617, og blev begravet paa den nordlige Side af Prædikestolen i den store Kirke i sin Fødeby, Stratford, hvor et Gravminde er anbragt i Muren. Paa Gravstenen neden under staaer;

"Min Ven! for Jesu Skold Du maa undlade
 At grave op det Grav, som her indskrives.
 Velhænet er den Mand, som skærer disse Sten!
 Forbandet den, som flytter mine Ven!"

Drake mener, at det er høist sandsynligt, at Sh. er død pludseligen, eller, i det Mindste, efter en meget kort Sygdom, paa Grund af, at hans Buste paa Gravmindet i Stratford, og, som siges at være tagen efter en Form af Gips efter hans Død, ikke viser noget Tegn paa Magerhed.

Den Dragt, hvori Drake fremstiller Sh. i sin Noontide Leisures (Vol. 1. P. 43,) bestaaer af en løs, sort Kjole, (gown) eller tabard uden Ermer, en kostbar, dobbelt Brystduge af purpurrodt Klæde, mørkegraae Buxer, og Halvstøvler (baskins) af rødbrunt, farvet Læder. Dette er overensstemmende med de Tiders Costume, og Tabarden og Brystdugen ere netop de Samme, som man saa ham iført paa hans Gravminde i Stratford, før end det blev farvet med Stensfarve. "Man maa ogsaa erindre," siger Drake, "at den mandlige Dragt i Jacob den 1stes Tid var meget glimrende, for at behage denne Konges Smag."

Han havde tre Døttre, af hvilke En døde ung, og To bleve givte; den Ældste, Judith, med en Mr. Thomas Quiney, med hvem hun havde tre Sønner, som Alle døde uden Børn; og Susanna, der var hans Yndling, med Dr. John Hall, en meget agtet Læge der i Egnen. Hun efterlod et eneste Barn, en Datter, Elisabeth, som blev gift først med Thomas Nashe, Esquire, og siden med Sir John Bernard af Abington; men hun døde ogsaa uden Afkom.

William Shakespeares Fæder havde, i Kelge College of Heralds (P. 349), udmærket sig, (formodentligen, som Krieger) under Henrik den 7de, og vist denne Konge store Tjenester, hvorfor han belønnede ham med Landeindomme og Fæstegaarde; og, da Williams Fæder, John Sh., egnede en Datter af Robert Arden i Wellinacote, og fremviste for Dronning Elisabeth det gamle Vaaben som var bleven tildelt ham, "da han var Hendes Majestæts Væbmand og Bysoged i Stratford, blev det tilføjet hans Efterkommere, at bære et Skjoldvaaben, nemlig: "paa et Guldfeld paa et omtoiet Stykke Jøbelkind en Lænse (spear), hvis Spids staar opad, og som er forsynet med en Solvknæp paa Haandgrebet;" og et Hjelmvaaben, nemlig "en Falk med udspilede Vinger, som bærer i den ene Klo en Lænse (spear)." Man seer, at der ligger en Hentydning til Navnet Shakespeare (Lanseryfteren, Lænsvingeren,) og med samme Foie, som John Shakespeares Fæder, som Krieger, førte dette Navn, kan hans Son, William, som Dramatiker, og især, som Tragiker, næst at have baaret og at bære det, hvortil ogsaa denne Skizzes dels Oversætter, dels Forfatter for adskillige Aar siden hentydede i sit lille engelske Gravdigt over vor danske Hamlet, Peter Boersom.

Man har et Testamente af vor Digter, som findes i adskillige Udgaver af hans Verker, hvoraf man seer, at han maa have været en rig Mand. Han testamenterer deri dels Penge, dels andet værdigt og

urørligt Guds til sine Døtre, Judith og Eufanne, til sin Søster Johanne Harr, til hendes tre Søner, til sin Datterdatter, Elisabeth, til sin Svigersøn, John Hall o. s. v., o. s. v. Den, der blev religiøst betænkt, er Elisabe h, som fik alle hans Landerendomme, der lode til at have været betydelige; men den, der blev behandlet mest skuffadeligen, var hans Kone, som maatte lade sig nøje med Williams bedste, bruns Tøng med Sammes Apperimentier.

Blandt de Afbildninger af Digteren, man har, skal det af Thurstons tegnede og af Rivers i Kobber stukne Portrait, som findes i Bothes Udgave af Sh., være det mest lignende. En høj, genial, hvalvet Pande, et tætsomt, dybsindigt Blik, et Par herlige, buede Næsebryn, og et forstændigt, udmodigt Træk om den efter de Tidens Skik, med et nydeligt, lille Skæg prydede Mund og Hage, udmærke dette talende Billede af Verdens første dramatiske Digter, hvis nærmeste Nædsbeslægtede i mine Tanker, ere Fjederich Schiller og Adam Oehlenschläger, som Tragikere.

Digterens Character afveiler sig bedst i hans Skrifter. Ben Jonson, som var hans Samtidige og var en Maade hans Medheiler, og som holdte Skafaa Meget, characteriserer ham i sine "Discoveries" paa følgende Maade:

"Jeg erindrer, at Skuespillerne ofte anførte det som en Gæste for Sh., at han aldrig udslekkede en Linie af, hvad han havde skrevet. Jeg svarede: "Gid han havde udslettet tusinde!" Det kaldte de en hader. "u" Føle. De vilde ikke have fortalt Efterverdenen dette, naar der ikke gaves uvidende Mennesker, som benyttede denne Umstændighed, for at rose sin Ven for det, der var hans største Feil, og naar jeg ikke derved kunde lægge min Sandhedsskærlighed for Dagen; thi jeg elskede Manden, og jeg ærer hans Minde saa højt, som nogen Anden, men uden at forpude ham. Han var i Sandhed! retfærdig, aabenhjertig, skønmodig, havde en pperlig Phantasi, herlige Ideer, og forte

et skønt Sprog, der strømmede fra ham med en saadan Lethed, at det undertiden var nødvendigt, at standse ham; sufflaminandus erat (man maatte hindre ham i at løbe), som Augustus sagde om Haterius. Han besad Rok af Vittighed; gid han havde forstaaet at styre den! Dste blev han derved forledt til at sige Ting, som opvakte Latter; men hans Feil opveledes af hans Fortræ; der var Mere hos ham, som forstjente Rok, end Tilgivelse." Poar Ben Jonson siger, at Ch. lader Cæsar, da En siger til ham:

"Du gjør mig Uret, Cæsar!"

svare:

"Uret har Cæsar aldrig gjort, undtagen,

"Naar skjellig Grund han havde."

da lyder han en lille Smule. Stedet, som han har forvansket, findes i "Julius Cæsar" i 3die Act 1ste Scene, hvor Cæsar siger til Metellus:

"Vilid, Cæsar gjør ei Uret! heller ikke

"Tilfreds han uden Grunde stilles!"

(B. J. lader En sige: Cæsar, thou doest me wrong, og Cæsar svare: Cæsar did never wrong, hut with just cause; men hos Ch. staae blot disse Ord af Cæsar:

Know, Cæsar deth not wrong: nor without cause
Will he be satisfied.)

Hvis det er sandt, hvad B. J. fortæller, at Ch. aldrig udfløede en Linie af, hvad han skrev, da kan man med Joie, som Rowe siger, anvende paa vor Diater, hvad Horatius siger (i sin Epistel til Augustus) om de første Romere, som skrev Sorgespil efter græske Mønstre (eller, rigtigere sagt, oversatte dem:)

"Han af Naturen høi og ildfuld er;

"Hans Aand er Traalster, Held er hans Dristighed,

"Udfløet han anseer for en Skam,

"Da siver."

Man har i Alt 42 Digte, som tilskrives William Shakspeare, 37 dramatiske Digte, eller. Skuespil, og 5 blandede Digte (miscellaneous poems.) Skuespillenes Navne ere: Stormen; de to veronesiske

Herrer; de muntre Koner i Windsor; Helligtrekongers Nat (eller, hvad man vil); Lige for Lige; blind Alarm; En Skærsommernats-Drøm; Kar.igheds spildte Noie; Kobmanden af Venedig; Som det behager Dem; Naar Enden er god, er Alt godt; Hvoelunde en Rappenstralle tæmmes; Vinter-Eventyret; Macbeth; Kong Johan; Kong Richard den 2dens Liv og Død; Den 1ste Del af Kong Henrik den 4de; den 2den Del af Kong Henrik den 4de; Kong Henrik den 5te; Den 1ste Del af Kong Henrik den 6te; Den 2den Del af Kong Henrik den 6te; den 3die Del af Kong Henrik den 6te; Kong Richard den 3dies Liv og Død; Kong Henrik den 8de; Troilus og Cressida; Coriolanus; Julius Cæsar; Antonius og Cleopatra; Kong Lear; Hamlet, Prince af Danmark; Cymbeline; Timon af Athenen; Othello, Moren af Venedig; Romeo og Julie; Feiltagelsesnes Komødie; Titus Andronicus; og Pericles. De blandede Digte ere: Venus og Adonis; Tarsquinus og Lucretia; Sonetter; Den forelskede Pelegrin; og En Elsters Klage. De tre Ekuspil, som føre Navn af: 1ste 2den og 3die Del af Kong Henrik den 6te, ere som Theobald forlænge siden har gjort opmærksom paa, næppe skrevne af Chas. speare alene. Derom vidne de mange chronologiske Noter, som hans Ekuspil af den engelske Historie, de saa kaldte histories, elleris ere frie for.) det meer trivielle Epilog, de mange Feil imod Beretningen, de adskillige Linier ikke kunne scenderes, uden at gjøre Bøld paa Drengens Udseende, og de mange Hensynninger til de gamle Glasfædere (især i 1ste Del.) Dimeltgærris har en anden Forfatter leveret Ch. disse Stykker til Gennemsyn og Rettelse, hvorfor der ogsaa vist og ber findes adskillige Træk af vor Digtets Mærkepen- sel. Lige saa lidt har Ch. ene havt Del i Pericles; og til Titus Andronicus, som er en sand dramatisk Drævel og et Cammensurium af de største Affæveligheder, er der aldeles ingen Tvivl om, at Ch. ikke er Forfatter, naar man undtager nogle saa genia-

te Linier, som synes at være indskudte af hans Haand. Af ovennævnte Skuespil ere 19 Sorgespil (naar man fraregner Tit. Andr. og Per.), næmligen: Macbeth; Kong Johan; Richard den 2den; 1ste og 2den Deel af Henrik den 4de; Henrik den 5te; 1ste 2den og 3die D. af Henrik den 6te; Richard den 3die; Henrik den 8de; Coriolanus; Julius Cæsar; Anton og Cleop; Kong Lear; Hamlet; Cymbeline; Dehello; og Romeo og Julie. De Dyrge ere Komodier, med flere eller færre tragiske Situationer, altsaa egentlige Dramer, naar man undtager de muntre Koner i Windsor, Fritagelsernes Komødie, og hvorlunde en Rappenfralle tæmmes, som ere ægte Komodier; og Troilus og Cressida, som er en Tragikomoedie, hvis Formaal er, at gjøre de svulstige Sorgespil latterlige, og som har altsaa samme Tendents, som "Kærlighed uden Strømper" og "Ulysses von Ithaka." Fablen eller Planen er, som bekendt, det mindst Udmærkede hos Sh.; men Charakterkildringer, Dialoger, hoie Tanker, vittige Indfald, og Phantasspil ere det, hvori han har sin Styrke. Fallstaff er et sandt Mæstersykke af hans komiske Musa. Den phantassiske Malvolio er en hoist latterlig og morsom Person; det Samme er Tilfældet med den forfængelige Snylteaast, Parolles; Petruchio er en særdeles humoristisk Charakter; Samtalen mellem Benedick og Beatrice er overordenligen vittig, og Rosalindes Replikker udmærke sig ligesaa meget ved kinhed, som Muntred; Ikerites og Apemantus ere Mæstersykker i Indfald og satirisk Snærreri. Joden Shylock er en fortræffelig Skildring af en bevrærrig, grusom og ondskabsfuld Israelit. I Antonios og Bassanios Venstelskab ligger noget Stort og Edelt. Portias Replikker om Barmhjertighed, og om Musikkens Magt ere meget skønne og træffende. Jacques ses Tungfind er ligesaa originalt, som morsomt. I at nuancere kvindelige Charakterer er Sh. en Virtuos. Man erindre sig blot Desdemonas Serg, Imogens

uforskyldte Angest, Julies blide, naturlige Kælelser, og Cordelias omme, rørende, barnlige Kærlighed! Den samme Styrke har han i at nuancere Banvid. Hvor forskjellig er ikke Hamlets, Ophelias, Kong Lear's og Edgars Afstandighed! I Phantasiens Verden skabte Sh. sig et nyt, eiendommeligt Rige. Man kaste blot et Blik paa hans Storm, Stærksommerens Drom, Macbeth og Hamlet! Hvilken Rigdom af Phantasi, og hvilken Forstand i dette Phantasispil! Hans saa kaldte "histories" (Sorgespil af den engelske Historie) ere lige saa udmærkede ved historisk Sandhed, som ved poetisk Skønhed, et sandt Kongespil! Richard den Tredie og Macbeth ere psykologiske Mæstersykker. Cardinal Wolsey er en ypperlig Charakterbeskrivelse, hovmodig i Modgang, ydmyg i Modgang, saa ydmyg, at vi føle Medlidenhed med ham. Coriolanus, Brutus, Antonius ere historisk troe og poetisk fuldkomne Billeder. Sorgespillet Hamlet har megen Lighed med Sophokles's Electra; men Sh. lader ikke Hamlet lægge Haand paa og dræbe sin Moder, saaledes som Soph. lader Drestes gøre ved Klytemnestra; Aanden forbyder H. det, og han adlyder den; her vækker Sh. Skræk, en Kælelse, som egner sig for Sorgespillet, men Soph. Mædelse og Afstyk, som her være fjernede fra enhver dramatisk Digtning. Mod denne Regel har, d. svære! Sh. syndet groveligen i sit mæsterlige Sorgespil, Kong Lear. Sh. har unægteligen sine store Feil, men de opveies tilstrækkeligen ved hans poetiske Skønheder; og jeg troer ikke, jeg kan slutte denne ufuldkomne Skizze bedre, end med hine Ord af Lessing i hans "Hamburgische Dramaturgie:" (Nr. 43) "Auf die geringste von seinen Schönheiten ist ein Stempel gedruckt, welcher gleich der ganzen Welt zuruft: "Ich bin Shakspeare!" und welche der fremden Schönheit, die das Herz hat sich neben ihr zu stellen!"

